Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

PARTNERSKÁ ŠKOLA

Základní škola s rozšířenou výukou jazyků a Mateřská škola Litvínov, Podkrušnohorská 1589, okres Most

Identifikační údaje

Údaje o škole

- Název školy: Základní škola s rozšířenou výukou jazyků a Mateřská škola Litvínov, Podkrušnohorská 1589, okres Most
- Adresa školy: Podkrušnohorská 1589, 436 01 Litvínov
- Ředitelka: Mgr. Hana Kašková
- Kontakty: tel.: 476 111 037
  e-mail: 3zs@3zs.cz web: www.3zs.cz
- IČ: 00832537
- IZO: 116701307
- RED_IZO: 600083853

č.j. ŠVP: ZŠMŠ-ZŠ 1/2016/P-14

Zřizovatel:

- Název: Město Litvínov
- Adresa: Náměstí Míru 11, 436 01 Litvínov
- Kontakty: web: www.mulitvinov.cz

Motivační název ŠVP: Partnerská škola

Zpracován podle RVP ZV, Školská rada projednala dne 31. 8. 2016, pedagogická rada projednala 31. 8. 2016, nabývá účinnosti 1. 9. 2016

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2016 ***Podpis ředitelky:*** ***Razítko školy:***

Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola s rozšířenou výukou jazyků a Mateřská škola Litvínov, Podkrušnohorská 1589, okres Most je plně organizovaná škola s 1. až 9. postupným ročníkem.

Svou činnost vykonává v následujících zařízeních:
Základní škola, kapacita 650 žáků, Podkrušnohorská 1589, Litvínov
Školní družina, kapacita 178 žáků, U Koldomu 1615, Litvínov
Školní klub, kapacita 50 žáků, Podkrušnohorská 1589, Litvínov
Školní jídelna, kapacita 770 stravovaných, Podkrušnohorská 1589
Mateřská škola, kapacita 150 dětí, Ladova 1676, Litvínov, Litvínov

Škola se nachází v klidné části města ve velmi pěkném prostředí parkové zeleně. Přímo před budovou je zastávka školních autobusů, blízko leží také zastávky městské hromadné dopravy i dopravy z přilehlých obcí. Školu tvoří dvě budovy z počátku 50. let. Tyto budovy jsou propojeny spojovacím traktem. Před několika lety proběhla rekonstrukce, při níž došlo k zateplení budovy a výměně oken.
Od školního roku 1966/1967 se škola profiluje výukou cizích jazyků a v této tradici pokračuje také dnešní výuka.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je stabilizován. Ke změnám ve sboru dochází především z důvodů odchodu do důchodu. Výběrem nových pedagogických pracovníků vytváříme spolupracující tým, dbáme na kvalifikovanost a aprobovanost. Pedagogický sbor je až na výjimky kvalifikován. Ředitel školy splňuje podmínky dalšího vzdělávání dle zákona 563/2004 Sb. §5 (studium pro vedoucí pracovníky škol). Zástupkyně ředitelky je absolventem vzdělávání koordinátor ŠVP. Ve sboru najdeme všechny věkové kategorie, proto lze stavět na zkušenostech služebně starších učitelů a inovativnosti učitelů mladých.
Na škole působí školské poradenské pracoviště ve složení speciální pedagožka, výchovná poradkyně, výchovná – kariérová poradkyně, metodička prevence rizikového chování. Učitelé spolupracují v metodických a předmětových komisích. Většina pedagogů se průběžné vzdělává v krátkodobých i dlouhodobých seminářích akreditovaných MŠMT.

Dlouhodobé projekty

Škola se zapojila do projektu pro oblast podpory vzdělávání žáků základních škol - Prioritní osa 1 - Počáteční vzdělávání v Oblasti podpory 1.4 - Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách "EU peníze školám“, projektů z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Ovoce do škol, Recyklohraní, Celé Česko čte dětem.

Formy spolupráce se zákonnými zástupci

Kvalitní komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy. Rodiče jsou informováni pomocí školní informačních tabulí u vchodu do školy, elektronickou žákovskou knížkou i její papírovou formou, webových stránek www.3zs.cz, kde naleznou stránky tříd a součástí školy, dokumenty a aktuální informace. Škola je zapojena do projektu Rodiče vítáni. Rodiče mohou ke komunikaci s pedagogy využít i e-mailovou poštu.
V průběhu školního roku probíhají dvě třídní schůzky (září, duben) a dvě konzultační odpoledne (listopad, příp. leden a květen), po vzájemné dohodě s učitelem mohou rodiče školu navštívit kdykoli. Při výchovných nebo výukových obtížích mohou zákonní zástupci navštívit školní poradenské pracoviště podle domluvy.
Rodiče jsou zváni na tradiční akce školy. Škola na I. i II. stupni vydává vlastní žákovské knížky.
Při škole je zřízena Školská rada. Schází se zpravidla dvakrát do roka (před třídními schůzkami). Ředitel informuje rodiče o plnění plánu školy na školní rok, zodpovídá dotazy rodičů, reaguje na případné připomínky.

Akce pro žáky

- jazyková soutěž Cross school running
- adaptační výjezdy žáků zaměřené na prevenci a osobnostně sociální výchovu
- Evropský den jazyků
- velikonoční a vánoční soutěž výtvarného charakteru
- předmětové exkurze, školní výlety, zahraniční exkurze
- zimní lyžařský výcvik pro žáky 7. ročníku dle zájmu rodičů
- školy v přírodě
- spolupráce 1. tříd s MŠ Ladova
- výuka plavání pro 3. – 4. ročník
- komunikace s žáky zahraničních škol formou mailové pošty
- projektové dny
- sběr papíru
- tematické besedy s odborníky

Akce pro rodiče a veřejnost

- Výstavy výtvarných prací v Krušnohorské poliklinice
- Vystoupení pro seniory
- Vánoční dílny
- Halloween

Akce pro žáky a rodičovskou veřejnost

- Klub předškoláka
- Šerpování žáků 9. tříd
- Pořádání sportovních akcí v rámci Krušnohorského šestiboje

Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Motivační název Partnerská škola vystihuje, jakou školou si přejeme být. Partnerství by se mělo prolínat všemi oblastmi naší výchovně vzdělávací práce. Škola se přes 40 let profiluje rozšířenou výukou cizích jazyků. Tento fakt tvoří základní pilíř našeho ŠVP. Vyzdvihování partnerských předností vnímáme jako mnohem účinnější než hledání chyb a určování viníků.
Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby v průběhu vzdělávání získávali žáci dovednosti a znalosti pro maximální rozvoj své osobnosti. Jako škola dbáme především na respektování poznatků, znalostí, dovedností a názorů partnera vytváří klimatu pro aktivní hledání optimálního řešení jakéhokoliv problému či úlohy. Podporujeme u žáků získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení, schopnosti sebehodnocení a aktivního učení se schopnostem a dovednostem důležitým pro život. Jednotlivé vyučovací obsahy navazují na sebe tak, aby žák při jejich osvojování postupně rozšiřoval a zdokonaloval možnosti svého osobního uplatnění. Žáci mají příležitost realizovat se v rámci standardního vyučování při použití níže uvedených strategií vyučování.
Na práci učitelů navazují vychovatelé ve školní družině a ve školním klubu. Uvedené útvary nabízí žákům celou škálu činností relaxačního a populárně naučného charakteru.
Mimo rámec vyučování se nabízí řada zájmových útvarů organizovaných zapsaným spolkem Cvrček.

Výchovné a vzdělávací strategie

Společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, jsou uplatňovány všemi pedagogy při výuce i mimo ni a to přiměřeně vzhledem k věku a charakteru vyučovaného předmětu.
V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: **kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní.**

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí. Získané klíčové kompetence tvoří důležitý základ pro celoživotní učení žáka, jeho vstup do života a do pracovního procesu. Je to souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.

Formulace výchovných a vzdělávacích strategií k jednotlivým klíčovým kompetencím

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti.

Klíčové kompetence Cílem školy je vybavit žáky kompetencemi na úrovni, která je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Úroveň klíčových kompetencí získaných na naší škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.	**Společné postupy vedoucí k utváření kompetencí.**
Kompetence k učení Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	- klademe důraz na čtení s porozuměním (obecné porozumění textu, získávání informací z textu, interpretace textu, posouzení jeho obsahu a formy), práci s textem, obrazovou informací (formální znaky – odstavce, přímá řeč, interpunkce, barva, tvar, kóta), vzájemně spolu souvisí - vedeme žáky k práci s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, knižních, mediálních a počítačových, včetně internetu (informace vyhledávat, třídit a vhodným způsobem používat, dávat do souvislostí) - klademe důraz na výuku cizích jazyků, především jazyka anglického - vedeme žáky k samostatnosti, k organizování si vlastního učení, probouzíme zájem o další studium v jejich životě - umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, vyhledané informace efektivně využívat v procesu učení - povzbuzujeme žáky při jakékoliv vzdělávací činnosti, učíme trpělivosti - vytváříme prostředí podnětné pro experiment, improvizaci, podporujeme činnostní učení žáků (= samostatná činnost žáků – např. individuální pokusy, sestavování, modelování, třídění, uvažování o hovoru, vyjadřování názorů a závěrů, formulace otázek, využití didaktických pomůcek v rukou všech žáků) - vedeme žáky k sebehodnocení (návodné otázky, žák zná hodnotící slova, zdravý odhad svého výkonu – nepodceňuje se, nepřeceňuje se, srovnává svůj výkon s ostatními nebo výkonovým stupněm, zhodnotí výkonnostní posun – žák hodnotí, co umí, co mu ještě nejde, promýšlí cesty ke zlepšení) - umožňujeme žákům sebehodnocení formou plošného srovnávacího testování žáků - individuálně přistupujeme k žákům dle potřeby - vedeme žáky k pochopení souvislostí jednotlivých poznatků z různých vzdělávacích oblastí a k vytváření úplného pohledu na život kolem sebe - propojujeme znalosti z dalších vzdělávacích oblastí - žáci vypracovávají zajímavé domácí úkoly - zapojujeme se aktivně do soutěží a olympiád

Kompetence k řešení problémů Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	- vedeme výuku tak, aby žáci řešili problémové situace, rozpoznali a pochopili daný problém a nalezli vlastní řešení - používáme netradiční úlohy

	- žák dostane možnost k obhajobě svého řešení problému, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí - podporujeme metodu „brainstorming“ na třídnických hodinách - rozvíjíme zejména učením v souvislostech
Kompetence komunikativní Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učitelem a ostatními dospělými ve škole i mimo ni - vedeme žáky k vyjadřování ve správných pojmech v příslušném oboru - žák vyjadřuje a obhajuje vhodnou formou svůj názor a zároveň naslouchá názorům jiných - podporujeme a rozvíjíme písemnou formu komunikace - vedeme žáky ke spolupráci při vyučování (metody kooperativního učení) - udržujeme tradici výjezdů žáků do ciziny a rozvíjíme komunikaci v cizím jazyce - ke komunikaci využíváme školní časopis, nástěnky, webové stránky a školní rozhlas - připravujeme akce, které podporují přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami - podporujeme komunikaci s jinými školami
Kompetence sociální a personální Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	- využíváme forem skupinové práce žáků, vzájemné pomoci při učení - rozvíjíme kooperaci a týmovou práci - vedeme žáky k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi - vedeme žáky k dodržování společně dohodnutých pravidel chování - upevňujeme mezilidské vztahy - učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky - zdůrazňujeme rovnost lidí, ohleduplnost k lidem handicapovaným, starším a nemocným - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a vandalství - připravujeme žáky na přijetí nové role v budoucím povolání - organizujeme výjezdy žáků - nabízíme širokou škálu aktivit na podporu všestranného rozvoje žákovy osobnosti
Kompetence občanské Připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	- respektujeme pravidla slušného chování a pravidla stanovená ve školním řádu - uznáváme individuální rozdíly mezi žáky (integrovaní žáci, národnostní, kulturní odlišnosti) - odmítáme hrubé zacházení, fyzický a psychický útlak - vedeme žáky k chápání a k uvědomování si svých práv a povinností - připravujeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka - vedeme žáky k respektování majetku cizího i svého - vedeme k poznání našich kulturních tradic a historického dědictví s důrazem na tento region - seznamujeme se s kulturami jiných národů a podněcujeme zájem k získání znalostí našeho regionu - zapojujeme se do evropských projektů - orientujeme činnost k ochraně životního prostředí, k chápání environmentálních problémů (např. třídění odpadů) - zajišťujeme vhodné zázemí pro třídění odpadu a vedeme žáky k šetrnému zacházení s neobnovitelnými zdroji

	- zapojujeme žáky do kulturních a sportovních aktivit, do školních i mimoškolních činností
Kompetence pracovní Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	- vedeme žáky k bezpečné manipulaci s pomůckami, nástroji, přístroji a materiály při jejich používání ve výuce i v terénu - vedeme žáky k ochraně zdraví svého i jiných - klademe důraz na organizovanost vlastní práce, na zodpovědnost za odvedenou práci pro skupinu i společnost - doplňujeme výuku o exkurze, besedy - rozvíjíme u žáků podnikatelské myšlení (chápání podstaty, cíle a rizika podnikání) - pomáháme žákům při profesní orientaci výběrem volitelných předmětů a pestrou nabídkou zájmových útvarů - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci - motivujeme žáky k zodpovědnosti za vlastní životní dráhu

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP)

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola **plán pedagogické podpory (PLPP) žáka.**

Plán pedagogické podpory zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.

Plán pedagogické podpory škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci členů školního poradenského pracoviště. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

2. Postup školy při poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. Individuální vzdělávací plán se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. Škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrného opatření.

Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s ostatními učiteli konkrétních vyučovacích předmětů za pomoci výchovného poradce. IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb žáka, bezodkladně doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Obdobně škola postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

Dodatek č.1 od 1. 2. 2017

3. Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno speciálním pedagogem, výchovným poradcem a metodikem prevence. VP koordinuje jeho činnost, speciální pedagog je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací s dalšími institucemi.

V oblasti vzdělávání žáků se SVP spolupracuje naše škola s PPP Most a jejím dislokovaným pracovištěm v Litvínově, s PPP Teplice, se SVP Dyáda Most, se SPC Teplice a s OSPOD Litvínov

4. Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky

- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče

- žáci prvního stupně využívají hodiny reedukace. Vzdělávací obsah tohoto předmětu přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifikům žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:

Předčasný nástup dítěte ke školní docházce; účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole; obohacování vzdělávacího obsahu; zadávání specifických úkolů, projektů; příprava a účast na soutěžích, nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Začlenění průřezových témat:

Průřezová témata realizujeme integrací do jednotlivých předmětů. Průřezová témata jsou členěna do tematických okruhů. V následujících textech uvádíme pouze zkratkou průřezového tématu s číslem tematického okruhu.

Přehled průřezových témat s jejich tematickými okruhy

Osobnostní a sociální výchova – OSV

1. *OSV1 Rozvoj schopností poznávání* – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
2. *OSV2 Sebepoznání a sebepojetí* – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
3. *OSV3 Seberegulace a sebeorganizace* – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
4. *OSV 4 Psychohygiena* – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
5. *OSV5 Kreativita* – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
6. *OSV6 Poznávání lidí* – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
7. *OSV7 Mezilidské vztahy* – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
8. *OSV8 Komunikace* – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
9. *OSV9 Kooperace a kompetice* – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
10. *OSV10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti* – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
11. *OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika* – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Výchova demokratického občana – VDO

1. *VDO 1 Občanská společnost a škola* – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
2. *VDO 2 Občan, občanská společnost a stát* – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
3. *VDO 3 Formy participace občanů v politickém životě* – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
4. *VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování* – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VMEGS

1. *VMEGS1 Evropa a svět nás zajímá* – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
2. *VMEGS2 Objevujeme Evropu a svět* – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
3. *VMEGS3 Jsme Evropané* – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

Multikulturní výchova – MKV

1. *MKV1 Kulturní diference* – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
2. *MKV2 Lidské vztahy* – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj

osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

3. *MKV3 Etnický původ* – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
4. *MKV4 Multikulturalita* – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
5. *MKV5 Princip sociálního smíru a solidarity* – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

Environmentální výchova – EV

1. *EV 1 Ekosystémy* – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
2. *EV 2 Základní podmínky života* – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
3. *EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí* – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
4. *EV 4 Vztah člověka k prostředí* – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace**,** lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby

jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Mediální výchova – MV

1. *MV1 kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
2. *MV2 interpretace vztahu mediálních sdělení a reality* – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
3. *MV3 stavba mediálních sdělení* – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
4. *MV4 vnímání autora mediálních sdělení* – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
5. *MV5 fungování a vliv médií ve společnosti* – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách
6. *MV6 tvorba mediálního sdělení* – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
7. *MV7 práce v realizačním týmu* – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Začlenění průřezových témat do předmětů 1. stupeň

		ČJL	AJ	M	I	PRV	PŘ	VL	TV	HV	PČ	VV
Osobnostní a sociální výchova OSV	OSV1	X										
	OSV2					X						
	OSV3					X						
	OSV 4					X						
	OSV5	X										X
	OSV6	X										
	OSV7					X						
	OSV8	X										
	OSV9	X										
	OSV10	X										
	OSV11	X										
Výchova demokratického VDO	VDO 1							X				
	VDO 2							X				
	VDO 3							X				
	VDO 4							X				
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech VMEGS	VMGES1							X				
	VMGES2							X				
	VMGES3							X				

		ČJL	AJ	M	I	PRV	PŘ	VL	TV	HV	PČ	VV
Mediálním výchova MV	MV1	X			X							
	MV2	X										
	MV3	X										
	MV4	X										
	MV5	X										
	MV6	X										
	MV7	X			X							
Environmentální výchova EV	EV 1						X					
	EV 2						X					
	EV 3						X					
	EV 4						X	X				
Multikulturní výchova Km	MKV1	X										
	MKV2					X						
	MKV3							X				
	MKV4		X									
	MKV5							X				

Začlenění průřezových témat do předmětů 2. stupeň

		ČJL	AJ	M	I	D	OV	F	CH	PŘ	Z	HV	VV	VKZ	TV	PČ	NJ	FJ	RJ	PPP	ZA	KAJ	MV
Osobnostní a sociální výchova OSV	OSV1	X																					
	OSV2	X																					
	OSV3	X																					
	OSV 4	X																					
	OSV5	X																					
	OSV6	X																					
	OSV7	X																					
	OSV8	X																					
	OSV9	X																					
	OSV10	X																					
	OSV11						X																
Výchova demokratického občana VDO	VDO 1						X																
	VDO 2						X																
	VDO 3						X																
	VDO 4					X																	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech VMEGS	VMGES1										X												
	VMGES2										X												
	VMGES3										X												

		ČJL	AJ	M	I	D	OV	F	CH	PŘ	Z	HV	VV	VKZ	TV	PČ	NJ	FJ	RJ	PPP	ZA	KAJ	MV
Mediální výchova MV	**MV1**	X																					
	MV2	X																					
	MV3	X																					
	MV4	X																					
	MV5	X																					
	MV6	X																					
	MV7	X																					
Environmentální výchova EV	**EV 1**									X													
	EV 2									X													
	EV 3							X															
	EV 4								X														
Multikulturní výchova MkV	**MKV1**					X																	
	MKV2	X				X																	
	MKV3							X			X												
	MKV4		X														X	X	X				
	MKV5						X																

Učební plán

Učební plán pro I. stupeň od 1. 9. 2016

Vzdělávací oblast	Předmět	Ročník					Hodinová dotace	
		1.	2.	3.	4.	5.	Celková dotace	Z toho disponibilní
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	9	9	9	8	44	11
	Anglický jazyk	1	1	3	3	3	11	2
Matematika a její Aplikace	Matematika	4	5	5	5	4	23	3
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	0
Člověk a jeho svět	Prvouka	1	2	3	0	0	12	0
	Vlastivěda	0	0	0	2	2		
	Přírodověda	0	0	0	1	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	0
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
Časová dotace		**20**	**22**	**25**	**26**	**25**	**118**	**16**
Rozpětí časové dotace		*18-22*	*18-22*	*22-26*	*22-26*	*22-26*	**118**	**16**

Učební plán pro II. stupeň od 1. 9. 2016

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Předmět	6.	7.	8.	9.	Celkem	RVP	Disponibilní
Jazyk a jazyková Komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	**5**	**5**	**5**	**4**	**19**	**15**	**4**
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	**4**	**4**	**4**	**4**	**16**	**12**	**4**
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	**0**	**2**	**2**	**2**	**6**	**6**	**0**
		Francouzský jazyk	**0**	**2**	**2**	**2**			
		Ruský jazyk	**0**	**2**	**2**	**2**			
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	**4**	**5**	**4**	**4**	**17**	**15**	**2**
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	**1**	**0**	**1**	**1**	**3**	**1**	**2**
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	**2**	**2**	**2**	**2**	**11**	**11**	**0**
	Výchova k občanství	Občanská výchova	**0**	**1**	**1**	**1**			
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	**2**	**2**	**2**	**2**	**26**	**21**	**5**
	Chemie	Chemie	**0**	**0**	**2**	**2**			
	Přírodopis	Přírodopis	**2**	**2**	**1**	**1**			
	Zeměpis	Zeměpis	**2**	**2**	**2**	**2**			
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	**1**	**1**	**1**	**1**	**10**	**10**	**0**
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	**2**	**2**	**1**	**1**			
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	**1**	**0**	**1**	**0**	**10**	**10**	**0**
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	**2**	**2**	**2**	**2**			
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pracovní činnosti	**1**	**0**	**1**	**1**	**3**	**3**	**0**
Volitelné předměty									
		Praktika z přírodovědných předmětů	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0**	**1**
		Multimediální výchova							
		Matematická praktika							
		Konverzace v anglickém jazyku							
Povinná časová dotace			**29**	**30**	**32**	**31**	**122**	**98**	**18**
Rozpětí časové dotace			**28-30**	**28-30**	**30-32**	**30-32**	**122**	**98**	**18**

Poznámky k učebnímu plánu:

- Český jazyk a literatura je z disponibilní časové dotace posílen na 1. stupni o 11 vyučovacích hodin a na 2. stupni o 4 vyučovací hodiny. Hlavním důvodem pro posílení tohoto vyučovacího předmětu je jeho význam pro rozvoj čtenářské gramotnosti a pro úspěšné osvojování poznatků v dalších vyučovacích předmětech.
- Matematika je z disponibilní časové dotace posílena na 1. stupni o 3 vyučovací hodiny a na 2. stupni o 2 vyučovací hodiny. Hlavním důvodem pro posílení tohoto vyučovacího předmětu je rozvoj matematické gramotnosti a úspěšné osvojování poznatků v dalších vyučovacích předmětech.
- Anglický jazyk je zařazen od prvního do devátého ročníku jako povinný cizí jazyk. Na 1. stupni je posílen o 2 hodiny a na 2. stupni o 4 hodiny.
- Další cizí jazyk je zařazen povinně pro každého žáka od sedmého do devátého ročníku. Žák si obvykle volí mezi Německým jazykem, Francouzským jazykem a Ruským jazykem.
- Z disponibilních hodin je posílena časová dotace předmětu Informatika na 2. stupni.

UČEBNÍ OSNOVY

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu český jazyk a literatura

V předmětu Český jazyk a literatura je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli ve společnosti a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Obsah předmětu má komplexní charakter a pro přehlednost je rozdělen do tří složek: *Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy*. Jednotlivé složky se vzájemně prolínají.

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat použité jazykové prostředky textové výstavby a rozumět kompozici textu.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Prohloubí obecné intelektové dovednosti, naučí porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se od počátku vzdělávání stane nástrojem získávání většiny informací, předmětem veškerého poznávání a celoživotního vzdělávání.

V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názor na literární dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretovat literární texty a tvořit vlastní literární produkci. Dospěje k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jeho postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování českého jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání, k vlastní tvůrčí produkci

Výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Českého jazyka a literatury společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se zvládnout a využívat způsoby, metody a strategie efektivního učení tím, že dostane prostor pro naslouchání, čtení, ústní i písemný projev a tvořivé činnosti; bude veden k práci s informacemi, jejich třídění a uvádění do širších souvislostí, bude pracovat v týmu, učit se hrou, ve vzdělávacích projektech, v integrovaných oborech, bude pracovat s chybou a uplatní všestrannou vlastní prezentaci. Učí se poznávat smysl a cíl učení tím, že mu bude poskytována možnost aktivní účasti na učení, své poznatky a dovednosti bude aplikovat do praktického života a tvůrčích činností, bude poznávat účelnost a využitelnost vzdělání u sebe, své rodiny i ve společnosti.

Získává pozitivní vztah k učení tím, že bude rozvíjena vnitřní motivace k učení (známky a přijímací zkoušky nejsou tím nejdůležitějším), tzn., že bude prakticky poznávat užitečnost vzdělání ve svém životě, bude využívat svou individualitu, bude mít možnost výběru, bude zažívat úspěchy. Posoudí vlastní pokrok v učení tím, že bude uplatňovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků, bude pracovat se svým portfoliem a pozorovat vývoj svého vzdělávání. Učí se být zodpovědný za své vzdělávání a připravuje se na potřebu celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů: Na základě poznatků a dovedností žák rozpozná a pochopí problém, hledá jeho příčiny, vyhledává informace o vhodných způsobech řešení, navrhuje vlastní řešení, vyslovuje svůj názor, obhajuje jej, vyvozuje závěr a uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí tím, že budou předkládány simulované problémy i skutečné problémy ze života v nejrůznějších jazykových, slohových i literárních textech a při interpretaci textu se bude učit problém řešit; žák bude sám vyhledávat problémové situace v textech i v životních příbězích a bude je řešit při nácviku a tvorbě zpráv, rozhovorů, diskuse, kritiky, úvahy a při práci s dalšími publicistickými styly i literárními ukázkami; bude veden k organizování a řízení skupinové, projektové i dramatizační činnosti a k mimoškolním aktivitám a tak se bude učit prakticky řešit problémy.

Kompetence komunikativní: Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v mluveném i psaném projevu, využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci tím, že bude v rámci aktivního učení neustále zapojován do

rozhovorů, bude diskutovat, argumentovat, obhajovat, navrhovat, prezentovat svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných, při jazykovém, slohovém i literárním poznávání, při speciálních mluvních cvičeních, tvorbě vlastních odborných i literárních prací, při besedách o knihách, při divadelních představeních, filmech i výstavách, v publikační činnosti, při veřejných vystoupeních ve škole i mimo ní, bude mít možnost rozvíjet komunikační dovednosti v kroužku tvůrčího psaní nebo tvořivé dramatiky, bude využívat širší informační systém – internet a veřejná media. Učí se zvládnout komunikaci s odlišnými skupinami lidí a řešit pomocí komunikace obtížné a ohrožující situace.

Kompetence sociální a personální: Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je ohleduplný k práci druhých a přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů možností pracovat v týmu různými formami a ne pouze frontálně, že bude často zařazována skupinová práce jako významná forma učení v jazykové, komunikační a literární výchově; žák bude veden k aktivitě, k sebehodnocení, plnění svěřeného úkolu, zodpovědnosti za práci celé skupiny, k podpoře ostatních členů skupiny, k empatii a altruismu vůči ostatním, zvláště ke spolužákům se specifickými vzdělávacími potřebami, případně bude pověřen vedením skupiny; bude zapojován do projektových programů a tím bude posilovat vlastní sebevědomí a sebeúctu a zároveň bude spoluvytvářet přátelský třídní kolektiv; bude se učit v humanizované a demokratizované škole, kde atmosféra a partnerské vztahy s pedagogy a spolužáky budou kladně působit na žákovu osobnost.

Kompetence občanské: Respektuje názory a přesvědčení druhých, odmítá útlak a násilí, ocení naše kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do společenského a kulturního dění tím, že bude v procesu učení zapojován do interaktivních projektů, ve kterých bude poznávat osudy národů a jednotlivců (v literatuře, historii, hudbě, výtvarném umění, rodinné a občanské výchově), bude číst literární texty s občanskou tématikou, bude je interpretovat a mít tak příležitost vcítit se do nejrůznějších vztahů i dějů, poznávat různé charaktery, s kterými se může ztotožnit, nebo je odsoudit a nechat na sebe působit příklady jejich jednání; bude získáván pro účast v různých soutěžích, bude mít možnost publikovat v třídním, školním nebo regionálním tisku, bude mít možnost účastnit se školních i mimoškolních veřejných vystoupení; zapojí se do různých forem spolupráce s představiteli obce, policie a dalšími organizacemi.

Kompetence pracovní: Využívá znalosti, zkušenosti a dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura k vlastnímu rozvoji a přípravě na své povolání a budoucí život tím, že bude veden k pracovitosti a zodpovědnosti, že se naučí dodržovat hygienické normy při čtení, psaní a učení vůbec, že bude výsledky své práce využívat ve svém životě, v životě třídy, školy i rodiny, že pokrok v učení a zážitky úspěchů jej přesvědčí o prospěšnosti práce; bude se učit v podnětném a tvořivém pracovním prostředí a změnami pracovních okolností bude veden k adaptaci na nové pracovní podmínky; náročnost práce se bude postupně zvyšovat, aby žák upevňoval vlastní sebevědomí, prožíval sebeuspokojení a přesvědčil se, že „bez práce nejsou koláče“.

Učební plán předmětu Český jazyk a literatura v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	9	9	9	9	8	44	5	5	5	4	19

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – samostatná práce, skupinové práce, problémové učení
- beseda, dialog, dramatizace, diskuze, výtvarné vyjádření díla,
- individuální přístup k žákovi,
- práce s chybou,
- návštěva divadla, kina, koncertů

Místo realizace

- kmenové třídy
- mimo budovu školy – divadla, kina, knihovna

Vzdělávací obsah předmětu český jazyk a literatura

Očekávané výstupy předmětu Český jazyk a literatura

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení

ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

DV-3-1-01 zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých
DV-3-1-02 rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná
DV-3-1-03 zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání
DV-3-1-04 spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních
DV-3-1-05 reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
ROČNÍK: 1.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	*DV: pozná všechna písmena v tištěném i psaném textu* *DV: skládá slova a věty* *DV: používá základy techniky čtení* *DV: čte jednoduché texty*	Hlásky, písmena, slabiky, slova, texty podle zvolené nácvikové metody čtení (analyticko-syntetická, genetická, globální) Skládání slov a vět Rozvoj techniky čtení Čtení jednoduchého písemného projevu	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti a zapamatování*
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	*DV: rozumí čteným slovům, větám a textům* *DV: vštěpuje si hygienické návyky při čtení*	Praktické čtení - pozorné, přiměřeně rychlé Věcné čtení - porozumění slovům, větám Hygienické návyky při čtení	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	*DV: učí se naslouchat druhým, být pozorný a vyjadřovat svá přání* *DV: chápe roli mluvčího a posluchače* *DV: reaguje na jednoduché pokyny a sdělení*	Praktické naslouchání Věcné naslouchání Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení Základní komunikační pravidla - pozornost, naslouchání, role mluvčího a posluchače	*OSV 1 Rozvoj sociálních schopností: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění*
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	*DV: vyslovuje správně všechny hlásky, opravuje nesprávnou výslovnost*	Správná výslovnost, řečová cvičení, oprava nesprávné výslovnosti	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	*DV: využívá hlasových a dechových cvičení* *DV: vštěpuje si základy mluveného projevu*	Základy mluveného projevu - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, přiměřené tempo	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění*
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	*DV: používá verbální a nonverbální prostředky řeči* *DV: poznává základní komunikační pravidla*	Rozvoj slovní zásoby Verbální a nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta) Základní komunikační pravidla - role mluvčího a posluchače, zdvořilost, střídání rolí	
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	*DV: dokáže vypravovat mluvený nebo slyšený text* *DV: vytvoří krátké komunikační žánry*	Reprodukce textu Krátké komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz	
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	*DV: vypráví podle obrázků příběh, pracuje s obrazovými materiály*	Vypravování na základě obrazového materiálu	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	*DV: učí se základním hygienickým návykům při psaní*	Správné sezení, držení psacího nástroje, hygiena zraku	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení*
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	*DV: učí se psát správné tvary písmen a číslic, správně spojuje slabiky, slova, píše krátké věty* *DV: poznává správnou techniku psaní*	Technika psaní - čitelný a přehledný písemný projev, úhlednost, úprava Psaní jednotlivých písmen, číslic, spojování písmen a slabik, psaní slov, psaní krátkých vět	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	*DV: opisuje a přepisuje jednoduché texty* *DV: píše jednoduchá sdělení, krátké žánry písemného sdělení*	Opisy, přepisy, interpunkční znaménka Psaní jednoduchých sdělení Žánry písemného projevu - vzkaz, pozvánka, zápis do notýsku	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	*DV: učí se rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slov, člení slova na hlásky, učí se odlišit krátké a dlouhé samohlásky* *DV: výslovnost souhláskových skupin* *DV: intonace vět*	Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek dlouhých a krátkých, souhlásek a souhláskových skupin, intonace vět Rozlišování zvukové a grafické podoby slova	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění*
SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	*DV: poznává a porovnává významy slov*	Slova a pojmy Význam slov	
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle	*DV: porovnává a třídí slova podle*	Porovnávání slov podle zobecňujícího významu	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	*stanoveného hlediska* *DV: rozšiřuje si slovní zásobu*	Slovní zásoba	
TVAROSLOVÍ			
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	*DV: používá správné tvary*	Poznávání správných tvarů slov	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	*DV: používá správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen i sloves v mluveném projevu*	Poznávání správných tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu	
SKLADBA			
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	*DV: učí se tvořit jednoduchá souvětí* *DV: správně řadí slova ve větě* *DV: používá základní interpunkční znaménka ve větách*	Spojování slov do vět Stavba věty Pořádek slov ve větě Interpunkční znaménka ve větě	
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	*DV: čte věty se správnou intonací podle postoje mluvčího*	Modulace souvislé řeči - intonace ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích	
PRAVOPIS			
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	*DV: odlišuje v písmu krátké dlouhé samohlásky* *DV: používá základní interpunkční znaménka* *DV: píše správně hlásky, slabiky, slova, věty* *DV: používá velká písmena na začátku vět*	Lexikální pravopis - odlišování krátké a dlouhé samohlásky - používání tečky, čárky, otazníku, vykřičníku - správné psaní hlásek, slabik, slov, vět Velká písmena na začátku vět	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování*

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

DV-3-1-01 zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
ROČNÍK: 2.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti *ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*	*DV: rozvíjí plynulé čtení krátkých méně náročných textů* *DV: zdokonaluje techniku čtení* *DV: porozumí jednoduchým textům* *DV: při čtení získává informace a nachází klíčová slova* *DV: zlepšuje hygienické návyky při čtení*	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé čtení Zdokonalování techniky čtení Cvičné texty pro nácvik techniky čtení Porozumění jednoduchým textům Věcné čtení - čtení jako zdroj informací - čtení vyhledávací (klíčová slova) Hygienické návyky při čtení	
NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	*DV: chápe jednoduché mluvené pokyny a reaguje na ně*	Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	*DV: učí se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru* *DV: snaží se vyjádřit svůj zážitek z naslouchání*	Praktické naslouchání - zdvořilé, ohleduplné, vyjádření kontaktu Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí - role mluvčího a posluchače Zážitkové naslouchání	
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo	*DV: je schopen poznat chyby ve správné výslovnosti, snaží se správně*	Jazykolamy, řečová cvičení Správná výslovnost, poznávání chyb ve výslovnosti	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
nedbalou výslovnost	*vyslovovat*		
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	*DV: zdokonaluje techniku mluveného projevu používání správného dýchání a tempa řeči v mluvených projevech*	Technika mluveného projevu Cvičení zaměřená na hospodaření s dechem a užití správného tempa řeči	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	*DV: učí se volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních situacích* *DV: vštěpuje si základní komunikační pravidla*	Vhodný výběr jazykových prostředků, mimika, gesta Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, role mluvčího a posluchače, střídání rolí, zdvořilost	
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev *ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*	*DV: učí se tvořit krátké mluvené projevy* *DV: vypráví příběh podle obrázků*	Komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz, dialog na základě obrazového materiálu	
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	*DV: upevňuje si základní hygienické návyky spojené se psaním*	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	*DV: v zásadě píše správné tvary písmen a číslic, obvykle správně spojuje písmena i slabiky, učí se kontrolovat vlastní písemný projev* *DV: vštěpuje si zásady techniky psaní*	Technika psaní - úhledný, čitelný, přehledný písemný projev Docvičování tvarů psacího písma, málo používaná písmena malé i velké abecedy (X, Y, W) Kontrola písemného projevu	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	*DV: učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení* *DV: píše poznané jednoduché žánry písemného projevu*	Žánry písemného projevu - adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, obrázková osnova vypravování, jednoduchá osnova vypravování	
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na	*DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky*	Slovo – hlásky, slabiky	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	*a slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky* *DV: umí dělit hlásky* *DV: snaží se používat zásady modulace souvislé řeči*	Dělení hlásek Sluchové rozlišení hlásek Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk, hlasitost	
SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná *ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost*	*DV: učí se porovnávat a třídit slova podle zobecněného významu* *DV: významy podstatných jmen*	Významy slov Slova podle zobecněného významu Podstatná jména	
TVAROSLOVÍ			
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	*DV: seznamuje se se slovními druhy, poznává podstatná jména a slovesa v základním tvaru*	Slovní druhy - podstatná jména - slovesa v základním tvaru	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	*DV: učí se užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves*	Správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves v mluveném projevu	
SKLADBA			
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	*DV: vytváří jednoduchá souvětí, učí se vybírat spojky nebo spojovací výrazy*	Věta, pořádek slov ve větě Řazení vět v textu	
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich	*DV: poznává v textu druhy vět podle postoje mluvčího*	Věty podle postoje mluvčího Interpunkční znaménka	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	*DV: rozeznává správná interpunkční znaménka ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích*	- tečka, vykřičník, otazník	
PRAVOPIS			
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	*DV: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě,tě,ně, ú/ů,bě, pě, vě mimo morfologický šev, párové souhlásky* *DV: píše velká písmena na začátku vět a v typických příkladech vlastních jmen osob a zvířat*	Pravopis lexikální - y/i po tvrdých a měkkých souhláskách - ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě mimo morfologický šev - orientačně párové souhlásky - velká písmena na začátku vět - vlastní jména osob a zvířat	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-3-3-02: vyjadřuje své pocity z přečteného textu	*DV: snaží se rozpoznat své zážitky z četby a vyjadřovat své dojmy a pocity*	Zážitky z čtení a naslouchání Vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů	
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku *ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností*	*DV: vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu* *DV: přednáší vhodné literární texty* *DV: účastní se dramatizací, přijímá role* *DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům*	Vypravování čteného a slyšeného textu Přednes vhodných literárních textů Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v	*DV: rozliší vyjadřování v próze*	Literární druhy	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	*a ve verších* *DV: orientuje se v pojmech básník, spisovatel, kniha, čtenář* *DV: odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná básničku* *DV: poznává a navštěvuje divadelní představení*	- poezie, próza Literární pojmy - básník, spisovatel, kniha, čtenář Literární žánry - básně, pohádky, ostatní vypravování, divadelní představení	

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

DV-3-1-02 rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná
DV-3-1-03 zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
ROČNÍK: 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	*DV: rozvíjí plynulé čtení náročnějších textů*	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, čtení hlasité i tiché. Zdokonalování techniky čtení Porozumění přiměřeným textům	
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	*DV: vyhledá klíčová slova a věty v textu, získá při čtení základní informace* *DV: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova, věty) Hygienické návyky při čtení	
NASLOUCHÁNÍ			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	*DV: získává zážitky z naslouchání a vyjadřuje své dojmy* *DV: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru*	Praktické naslouchání - zdvořilé, ohleduplné, kontakt s partnerem Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní reakce na mluvčího Role mluvčího a posluchače, střídání rolí Zážitkové naslouchání	
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	*DV: umí správně vyslovit nejznámější přejatá slova* *DV: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost*	Cvičení správné výslovnosti (slova přejatá) Oprava nesprávné a nedbalé výslovnosti	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	*DV: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*	Technika mluveného projevu-dýchání, tvoření hlasu, tempo, plynulost, zvukové prostředky řeči-intonace, hlasitost, přízvuky	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	*DV: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích*	Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí, zdvořilé vystupování Výběr jazykových prostředků Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	*OSV 8:Komunikace: řeč těla, zvuků, slov dovednosti pro sdělení verbální a neverbální*
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev *ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*	*DV: začíná používat vyjadřování závislé na komunikační situaci* *DV: vypravuje podle obrazového materiálu* *DV: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev*	Komunikační žánry - vypravování podle osnovy - vypravování podle obrazového materiálu - vypravování podle vlastních zážitků Základy mluveného projevu závislého na komunikační situaci	*OVO 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	*DV: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*	Základní hygienické návyky - správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	*DV: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev*	Technika psaní - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev Kontrola vlastních písemných projevů	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	*DV: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*	Žánry písemného projevu - vypravování podle osnovy, popis zvířete, popis předmětu, omluvenka, blahopřání	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	*DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova* *DV: správně vyslovuje samohlásky a souhláskové skupiny* *DV: produkuje souvislou řeč*	Zvuková a grafická podoba slov Výslovnost souhláskových skupin Výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek Spisovná a nespisovná výslovnost Modulace souvislé řeči - intonace, přízvuky, hlasitost, tempo	
SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená	*DV: zná aktivně abecedu, vyhledává a zařazuje slova podle abecedy* *DV: porovnává významy slov, zvláště slova*	Slova a pojmy Abeceda, řazení slov podle abecedy Vyhledávání v seznamech	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	*opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená* *a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná*	Význam slov, porovnávání významů slov Slova souznačná a protikladná	
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	*DV: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost*	Porovnávání a třídění slov podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	
TVAROSLOVÍ			
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	*DV: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru*	Slovní druhy, zařazování slov v základním tvaru ke slovním druhům	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	*DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves* *DV: skloňuje a časuje* *DV: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves*	Mluvnické kategorie podstatných jmen: pád, číslo, rod Mluvnické kategorie sloves: osoba, číslo, čas Skloňování a časování	
SKLADBA			
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	*DV: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy*	Věta jednoduchá, spojování vět do jednoduchých souvětí Spojky a jiné spojovací výrazy	*OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu*
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	*DV: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky*	Věty podle postoje mluvčího Melodie věty	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PRAVOPIS			
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	*DV: odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování*	Vyjmenovaná slova Slova příbuzná Skupiny bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) Vlastní jména míst - obce, řeky, hory Psaní nejčastějších přejatých slov	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	*DV: vyjadřuje své pocity z přečteného textu*	Zážitkové čtení - čerpání prožitků a dojmů z literárních textů Vyjadřování pocitů	
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku *ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností*	*DV: volně reprodukuje přečtený nebo slyšený literární text, účastní se dramatizací, přijímá role* *DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům, čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku*	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod Rozvoj čtenářství	*OSV 9 :Kooperace a kompetice* *MV3: Stavba mediálních sdělení*
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	*DV: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění*	Literární druhy - poezie, próza, drama Literární žánry	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		- báseň, pohádka, povídka, divadelní hra - spisovatel, básník, divadelní představení, herec	

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

DV-3-1-04 spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních
DV-3-1-05 reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)

Vzdělávací obsah předmětu

Vyučovací předmět:	**Český jazyk a literatura**
Období:	**2.**

Očekávané výstupy předmětu Český jazyk a literatura

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
ROČNÍK: 4.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-5-1-01: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	*DV: ví, co obsahuje dodržování správné techniky čtení* *DV: podle svých schopností přečte předem připravený text správnou technikou čtení* *DV: po tichém čtení je schopen reprodukovat text - zachytí posloupnost děje* *DV: čte s porozuměním textu* *DV: snaží se o přednes čteného textu* *DV: dodržuje hygienické návyky při čtení*	**Praktické čtení** - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé **Uvědomělé hlasité čtení** - dodržování správné techniky čtení **Tiché čtení** - schopnost reprodukce posloupnosti děje **Čtení s porozuměním** **Čtení s přednesem** **Hygienické návyky při čtení**	
ČJL-5-1-02: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	*DV: rozumí pojmům podstatné a okrajové informace* *DV: ve vhodné úpravě zaznamená s pomocí učitele podstatné informace* *DV: začíná používat slovník a encyklopedii*	**Věcné čtení** - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova a věty) **Záznam podstatných informací** **Literární slovník, encyklopedie**	*MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky, výběr slov a záběrů* *identifikace základních orientačních prvků v textu*
NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-5-1-03: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	*DV: je ohleduplný a zdvořilý k partnerovi, navazuje s ním kontakt*	**Praktické naslouchání**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: odliší od sebe jednoduché druhy sdělení	- zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s partnerem **Posuzování úplnosti jednoduchého sdělení**	
ČJL-5-1-04: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	*DV: při naslouchání je pozorný, ohleduplný, aktivní, zná roli mluvčího a posluchače, uvědomuje si střídání rolí* *DV: rozliší podstatná fakta ve sdělení, v případě potřeby využívá kladení otázek; snaží se správně sdělení reprodukovat* *DV: pojmenuje situace, které může nesprávně reprodukovaný obsah sdělení způsobit* *DV: sděluje své dojmy a pocity*	**Věcné naslouchání** - pozorné, soustředěné, aktivní role mluvčího a posluchače, střídání rolí **Reprodukce přiměřeně složitého sdělení, reprodukce podstatných fakt, kladení otázek** **Záznam slyšeného projevu** **Zážitkové naslouchání**	
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-5-1-05: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	*DV: používá základní komunikační pravidla* *DV: dokáže správně oslovit, zahájit i ukončit dialog i telefonický rozhovor* *DV: rozpozná odlišné vedení a obsah telefonického rozhovoru (přivolání pomoci, linka bezpečí, běžný hovor, manipulativní hovor – cizí osoba)* *DV: pozná, když uslyší záznamník, ví, kdy začít se zanecháním vzkazu*	**Základní komunikační pravidla** - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, oslovení, zahájení a ukončení dialogu **Komunikační žánry** - dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, vypravování vlastních zážitků, popis osob, zvířat, věcí	
ČJL-5-1-06: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	*DV: vyjmenuje, kde a jakým způsobem se setkává s reklamou* *DV: podle vlastních zkušeností a znalostí odhaluje cíl reklamy, její manipulativnost*	**Reklamy**	*MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě*
ČJL-5-1-07: volí náležitou intonaci,	*DV: zná a uvědoměle využívá techniku*	**Základy techniky mluveného projevu**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	*mluveného projevu* *DV: odhadne, jak působí intonace, pauzy a tempo na jiného člověk* *DV: vyjadřuje se podle svého komunikačního záměru a komunikační situace*	- intonace, přízvuk, pauzy, plynulost, zvukové prostředky řeči **Vyjadřování závislé na komunikační situaci a komunikačním záměru** **Mimojazykové prostředky řeči** **Zdvořilé vyjadřování**	
ČJL-5-1-08: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	*DV: rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost* *DV: zná situace, kde by se měl spisovný jazyk používat*	**Výběr vhodných jazykových prostředků podle komunikační situace** **Spisovná a nespisovná výslovnost**	*MkV 1 Kulturní diferenciace: poznávání vlastního kulturního zakotvení*
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-5-1-09: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	*DV: podle daného návodu napíše obsahově i formálně správně vzkaz, oznámení, pozvánku i zprávu* *DV: umí číst tiskopisy, uvědomuje si potřebnost a důležitost uváděných údajů* *DV: zná a dodržuje techniku psaní, především úhlednost a čitelnost* *DV: dodržuje hygienické návyky při psaní* *DV: kontroluje své písemné projevy*	**Technika psaní** - úhledný, přehledný, čitelný písemný projev **Kontrola vlastních textů** **Hygienické návyky při psaní** **Žánry písemného projevu** - vzkaz, oznámení, pozvánka, zpráva, vypravování, popis, dopis, jednoduché tiskopisy - dotazník, přihláška	*MV 2 Interpretace mediálního sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce*
ČJL-5-1-10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	*DV: rozpozná základní části osnovy vyprávění, s pomocí učitele vytváří a zapisuje podrobněji její jednotlivé části* *DV: dokáže předložené osnovy využívat* *DV: seznámí se s odlišnostmi mezi vyprávěním, popisem a dopisem, získané informace prakticky dokáže využít, začíná využívat informace*	**Vytváření osnovy** **Základní části osnovy** **Využívání osnovy při psaní vypravování, popisu, dopisu** **Vypisování jednoduchých údajů ze slovníku a encyklopedie**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	ze slovníku a encyklopedie		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			
ČJL-5-2-01: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	*DV: orientuje se v uváděných pojmech a dokáže je od sebe odlišit i využívat* *DV: zná zásady spisovné výslovnosti* *DV: moduluje souvislou řeč* *DV: člení souvislou řeč*	**Slovní zásoba** - slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma **Zásady spisovné výslovnosti** **Modulace souvislé řeči** - **Členění souvislé řeči**	
ČJL-5-2-02: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	*DV: naznačí stavbu slova – kořen, předponu a příponovou část* *DV: učí se správně využívat stavbu slova při dělení slov* *DV: v příponové části odlišuje při skloňování a časování koncovku*	**Stavba slova** - kořen, předpona, přípona **Dělení slov na konci řádku** **Rozlišení přípony a koncovky při skloňování a časování**	
TVAROSLOVÍ			
ČJL-5-2-03: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	*DV: zná správné otázky a další pomůcky při rozlišování slovních druhů a používá je* *DV: skloňuje a časuje slova, uvědomuje si gramaticky správné tvary* *DV: určuje základní mluvnické kategorie, zvratná slovesa*	**Slovní druhy ohebné a neohebné** **Skloňování podstatných jmen** **Mluvnické kategorie: pád, číslo, rod, vzor** **Časování sloves** **Mluvnické kategorie: osoba, číslo, čas** **Rozlišování zvratných sloves**	
ČJL-5-2-04: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	*DV: Rozliší slova spisovná a nespisovná* *DV: Zachytí nespisovné tvary slov i odlišnou výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin*	**Spisovné a nespisovné tvary slov** **Odlišná výslovnost hlásek v nespisovných tvarech slov**	
SKLADBA			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-5-2-05: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	*DV: vyhledá úplnou základní skladební dvojici ve větě jednoduché a označí ji* *DV: pozná věty jednoduché, které nemají úplnou základní skladební dvojici, a určí jejich základ* *DV: orientuje se v pořádku slov ve větě*	**Základní skladební dvojice** **Neúplná základní skladební dvojice** **Základ věty** **Pořádek slov ve větě**	
ČJL-5-2-06: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	*DV: podle počtu sloves bezpečně rozliší větu jednoduchou od souvětí DV: podle počtu sloves spočítá počet vět v souvětí, všímá si spojovacích výrazů*	**Věta jednoduchá a souvětí** **Určování počtu vět v souvětí**	
ČJL-5-2-07: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	*DV: pozná nevhodný výběr spojovacího výrazu v závislosti na smysluplnosti sdělení*	**Spojky a jiné spojovací výrazy v souvětí.** **Obměna spojek a spojovacích výrazů**	*OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti*
PRAVOPIS			
ČJL-5-2-08: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	*DV: přiřazuje k vyjmenovaným slovům i slova příbuzná – odůvodní pravopis* *DV: učí se využívat pomůcky při řešení správného pravopisu – např. Pravidla českého pravopisu* *DV: vysvětlí pravidlo psaní předložek z, s (2. a 7. pád)* *DV: zeměpisné názvy* *DV: orientuje se ve správném psaní koncovek sloves v přítomném čase*	**Lexikální pravopis** - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná - psaní předložek z, s - předpony od-, nad-, před-, pod-, roz-, bez- - vlastní jména nejvýznamnějších hor, řek, států **Morfologický pravopis** - koncovky podstatných jmen podle vzorů slovesa v přítomném čase **Pravidla českého pravopisu**	
ČJL-5-2-09: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	*DV: řeší správně shodu přísudku s podmětem v psaném projevu*	**Syntaktický pravopis** - shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-5-3-01: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	*DV: pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, výtvarně i dramaticky* *DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle vlastního zájmu*	**Zážitkové čtení a naslouchání** - získávání pocitů a dojmů při poslechu i četbě literárních textů **Vyjadřování zážitků slovně, písemně, kresbou, dramatizací** **Rozvoj čtenářství**	
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
ČJL-5-3-02: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	*DV: přednáší vhodné literární texty* *DV: před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text* *DV: podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma* *DV: účastní se dramatizací a přijímá role* *DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům*	**Tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes básní a prózy - dramatizace-nácvik hříčky, scénky - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - vlastní tvořivé psaní - vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
ČJL-5-3-03: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	*DV: rozlišuje pojmy umělecký a neumělecký text* *DV: pojmenovává na základě nabídky různé typy uměleckých a neuměleckých textů*	**Umělecké a neumělecké texty** **Základní charakteristika uměleckých a neuměleckých textů, jejich rozlišnosti**	
ČJL-5-3-04: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	*DV: zná základní literární druhy* *DV: odliší od sebe pohádku, bajku a povídku* *DV: používá a dovede vysvětlit pojmy spisovatel, básník, báseň próza* *DV: vyznačí v básni slova, která se rýmují; odlišuje pojmy rým - verš* *DV: na základě vlastních zkušeností objasní rozdílnou roli herce a režiséra*	**Základní literární pojmy** - literární druhy – poezie, próza, drama - literární žánry – báseň, pohádka, bajka, povídka - spisovatel, básník, báseň, próza - verš, rým, přirovnání - divadelní přestavení, herec, režisér	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: využívá k četbě časopisy pro děti *DV: navštěvuje knihovnu* *DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti*	**Časopisy pro děti** **Film a televize**	

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-5-1-01: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	*DV: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas* *DV: stále zdokonaluje techniku čtení* *DV: pozná orientační prvky v textu* *DV: snaží se číst s přednesem* *DV: dodržuje hygienické návyky při čtení*	**Praktické čtení** - pozorné, plynulé přiměřeně rychlé, uvědomělé hlasité čtení, tiché čtení – pozorné čtení **Zdokonalování techniky čtení** **Znalost orientačních prvků v textu** **Porozumění čteným textům** **Čtení s přednesem** **Hygienické návyky při čtení**	
ČJL-5-1-02: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	*DV: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává* *DV: využívá slovníky a encyklopedie*	**Věcné čtení** - čtení jako zdroj informací čtení vyhledávací – rozlišení podstatných a okrajových informací záznam podstatných informací **Využívání slovníků a encyklopedií**	
NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-5-1-03: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	*DV: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení*	**Praktické naslouchání** - ohleduplné, zdvořilé, vyjadřující kontakt s partnerem **Věcné naslouchání**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		- pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí na mluvčího, posuzování úplnosti nebo neúplnosti jednoduchého sdělení	
ČJL-5-1-04: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	*DV: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta* *DV: zaznamená slyšený projev a reaguje na něj otázkami* *DV: sděluje své dojmy z naslouchání*	**Zaznamenávání slyšeného projevu** **Reakce otázkami** **Zapamatování podstatných fakt** **Reprodukce obsahu slyšeného projevu** **Zážitkové naslouchání**	
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-5-1-05: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	*DV: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku* *DV: dokáže ústně podat zprávu a oznámení, umí vypravovat* *DV: dodržuje základní komunikační pravidla*	**Základní komunikační pravidla** - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování **Komunikační žánry** - dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, zpráva, oznámení, vypravování	
ČJL-5-1-06: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	*DV: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě*	**Reklamy**	
ČJL-5-1-07: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	*DV: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru*	**Základy techniky mluveného projevu** - vyjadřování závislé na komunikačním záměru **Mimojazykové prostředky řeči**	
ČJL-5-1-08: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	*DV: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace*	**Vyjadřování závislé na komunikační situaci** **Využívání spisovné a nespisovné výslovnosti** **Zdvořilé vyjadřování**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-5-1-09: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	*DV: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry* *DV: odliší popis od vyprávění* *DV: pozná rozdíl mezi soukromým a úředním dopisem* *DV: zdokonaluje techniku psaní* *DV: dodržuje základní hygienické návyky při psaní*	**Upevňování techniky psaní** - dodržování základních hygienických návyků při psaní **Komunikační žánry** - zpráva, oznámení, dopis, popis, inzerát, tiskopisy – dotazník, dotazník, přihláška	
ČJL-5-1-10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	*DV sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnost* *DV: účastní se na tvorbě třídního nebo školního časopisu*	**Vyprávění** **Vytváření osnovy** **Vytváření vlastního vyprávění s dodržováním časové posloupnosti** **Třídní a školní časopis**	*MV 6 Tvorba mediálního sdělení: tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium* *OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
	DV: dodržuje zásady spisovné výslovnosti *DV: využívá v mluvené řeči tempo, intonaci přízvuky* *DV: správně vyslovuje běžná cizí slova*	**Zásady spisovné výslovnosti** **Modulace souvislé řeči** - tempo, intonace, přízvuk **Výslovnost nejpoužívanějších cizích slov**	
SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			
ČJL-5-2-01: porovnává významy slov,	*DV: porovnává významy slov, zvláště*	**Slova jednovýznamová a mnohovýznamová,**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
zvláště stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	*stejného nebo podobného významu*	**antonyma, synonyma, homonyma**	
ČJL-5-2-02: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	*DV: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku*	**Stavba slova** - kořen, předpona, přípona, koncovka, slova příbuzná **Dělení slov na konci řádku**	
TVAROSLOVÍ			
ČJL-5-2-03: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	*DV: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu* *DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen* *DV: rozlišuje přídavná jména tvrdá a měkká* *DV: určuje mluvnické kategorie sloves* *DV: pozná zvratné sloveso* *DV: rozliší slovesné tvary*	**Slovní druhy ohebné i neohebné** **Podstatná jména** - mluvnické kategorie – pád, číslo, rod, vzor **Přídavná jména** - rozlišení přídavných jmen tvrdých a měkkých **Slovesa** - mluvnické kategorie – osoba, číslo, způsob (oznamovací, rozkazovací, podmiňovací), čas **Poznávání zvratných sloves** **Jednoduché a složené slovesné tvary**	
ČJL-5-2-04: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	*DV: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary*	**Slova spisovná a nespisovná**	*MV 6 Tvorba mediálního sdělení:* *uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení*
SKLADBA			
ČJL-5-2-05: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	*DV: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty*	**Základní skladební dvojice** **Podmět holý a rozvitý** **Přísudek holý a rozvitý**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Část podmětová a část přísudková v neúplných základních skladebních dvojicích	
ČJL-5-2-06: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	*DV: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí*	**Věta jednoduchá a souvětí** **Změna jednoduché věty v souvětí**	
ČJL-5-2-07: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	*DV: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje*	**Spojky a spojovací výrazy** **Vnímání spojek a, i, ani, nebo že, protože, když**	
PRAVOPIS			
ČJL-5-2-08: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	*DV: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách* *DV: uvědomuje si psaní předpon s-, z-, vz-* *DV: použije pravidlo pro psaní předložek z, s (2. a 7. pád)* *DV: učí se správně psát zeměpisné názvy* *DV: koncovky podstatných jmen píše podle vzorů* *DV: koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých píše podle vzorů* *DV: správně řeší pravopis u sloves v přítomném čase* *DV: pracuje s Pravidly českého pravopisu*	**Lexikální pravopis** - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná v rozšířené slovní zásobě - předpony s-, z-, vz – orientačně - vlastní jména národností, států planet **Morfologický pravopis** - předložky s, z - koncovky podstatných jmen podle vzorů - pravopis sloves v přítomném čase **Pravidla českého pravopisu**	
ČJL-5-2-09: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	*DV: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu*	**Syntaktický pravopis** - shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-5-3-01: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	*DV: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je* *DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle svých zájmů*	**Pocity a prožitky při poslechu a četbě** **Vyjadřování dojmů z četby a poslechu** **Výchova k čtenářství**	
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
ČJL-5-3-02: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	*DV: přednáší vhodné literární texty* *DV: Zpracuje a přednese literární referát* *DV: účastní se dramatizací a přijímá role* *DV: tvoří podle svých schopností vlastní texty a ilustrace*	**Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného literárního textu** **Přednes vhodných literárních textů** **Literární referáty** **Dramatizace: nácvik hříčky, scénky** **Vlastní tvořivé psaní** **Vlastní výtvarný doprovod**	*MV 7 Práce v realizačním týmu*
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
ČJL-5-3-03: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	*DV: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*	**Umělecké a neumělecké texty**	*MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení*
ČJL-5-3-04: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	*DV: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy* *DV: orientuje se v základních literárních druzích a žánrech* *DV: zná časopisy pro děti a mládež* *DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti* *DV: vyhledává informace, navštěvuje knihovnu*	**Literární druhy** - poezie, próza, drama **Literární žánry** - báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení - spisovatel, básník, herec, režisér - verš, rým, přirovnání **Časopisy pro děti a mládež** **Film a televize** **Poznávání informačních zdrojů**	*MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)*

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

žák
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Cílové zaměření předmětu v 6. - 9. ročníku

Vzdělávání v 6. - 9. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- osvojování a rozvíjení schopností naslouchat
- rozvíjení kultivovaného ústního i písemného projevu
- osvojování souvislého, plynulého a srozumitelného vyjadřování podle komunikačního záměru mluvčího a podle komunikační situace
- osvojování pravidel pro vytváření psaných textů podle komunikačního záměru, komunikační situace a pro využití v praxi
- porozumění různým druhům mluvených jazykových projevů, poznání záměru mluvčího, rozpoznání hlavní myšlenky
- porozumění různým druhům psaných projevů s věcnou, odbornou i uměleckou tématikou
- schopnosti vyjadřovat vlastní názor, poznat manipulativní komunikaci a umět na ni reagovat
- vytváření prostoru k samostatnému získávání informací pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání
- vlastnímu tvořivému psaní

Jazyková výchova

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa
- vnímání a postupné osvojování jazyka jako bohatého a mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření svých potřeb i prožitků a sdělování postojů a názorů
- vnímání jazyka jako prostředku k celoživotnímu vzdělávání ve všech oblastech lidského vědění a ve všech oblastech lidského počínání
- ovládnutí všech součástí nauky o jazyce potřebných pro dorozumívání v ústní a písemné podobě
- využívání různých zdrojů informací – slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet, noviny, časopisy, rozhlas, televize
- pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Literární výchova

- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání, prožitku, zábavy a inspirace pro vlastní život
- získávání estetických zážitků při komunikaci s vhodnými literárními texty

- posuzování vhodnosti a působivosti uměleckých prostředků v literatuře
- poznávání významných tvůrců literárního umění a jejich děl
- k vlastnímu tvořivému psaní
- utváření a rozvíjení trvalého zájmu o četbu, divadlo, film a veškerou kulturu
- využívání různých zdrojů informací

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-9-1-09: odlišuje v čteném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji *ČJL9-1-03: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj* *ČJL-9-1-08: využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát*	*DV: čte s menšími výkyvy plynule a s porozuměním* *DV: rozumí přečtenému textu* *DV: orientuje se v obsahu čteného textu* *DV: vyhledá klíčová slova a hlavní myšlenky, tvoří osnovu* *DV: získává základy studijního čtení* *DV: formuluje hlavní myšlenky textu* *DV: vyjadřuje vlastní názor na text* *DV: rozpoznává manipulativní působení textu* *DV: poznává prostředky uměleckého přednesu a podle svých možností je používá*	**Čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu)** **Čtení kritické (analytické, hodnotící), prožitkové** **Čtení věcné** (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací)	
NASLOUCHÁNÍ			
ČJL9-1-01: odlišuje ve slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	*DV: naslouchá pozorně, sleduje projev a je ohleduplný k mluvčímu* *DV: je v kontaktu s mluvčím a aktivně na něj reaguje* *DV: pozná komunikační záměr mluvčího* *DV: vnímá zvukové prostředky projevu*	**Praktické** naslouchání (výchova k empatii, podnět k jednání) **Věcné naslouchání** (soustředěné, aktivní)	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL9-1-02: rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru *ČJL-9-1-03: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj*	*DV: rozpoznává manipulativní působení projevu* *DV: vyslovuje své názory na projev* *DV: sděluje své pocity*	**Kritické naslouchání** (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) **Zážitkové naslouchání**	
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-9-1-02: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru *ČJL-9-1-03: rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj* *ČJL-9-1-04: dorozumívá se kultivovaně, výstižně komunikačními prostředky vhodnými pro komunikační situaci* *ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru* *ČJL-9-1-06: v mluveném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči* *ČJL-9-1-07: zapojuje se do diskuse, řídí ji, využívá zásady komunikace a pravidla dialogu*	*DV: kultivovanost ústního projevu je adekvátní k věku žáka* *DV: uplatňuje zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu* *DV: dodržuje zásady dialogu* *DV: užívá verbální i neverbální prostředky řeči* *DV: Všímá si manipulativnosti mluvených projevů*	**Zásady dorozumívání** (komunikační norma, základní mluvené žánry podle komunikační situace) **Komunikační záměr** **Komunikační situace** **Zásady kultivovaného projevu** (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální, komunikační žánry, připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát)	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru *ČJL-9-1-09: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování* *ČJL-9-1-10: využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*	*DV: dodržuje správnou techniku psaní* *DV: písemný projev odpovídá úrovni dovedností v pravopisu, gramatice a stylistických postupech* *DV: orientuje se v kompozici textu a umí zpracovat osnovu* *DV: rozpozná komunikační záměr i komunikační situaci a přizpůsobí jim svůj písemný projev* *DV: vypravování, popis, zprávu, dopis zpracuje na adekvátní slohové a jazykové úrovni* *DV: umí zapsat výpisky, poznámky a vyplnit jednoduché tiskopisy* *DV: vyslovuje vlastní názor na psaný text* *DV: tvoří vlastní texty na základě svých dispozic a osobních zájmů* *DV: využívá různé zdroje informací*	**Písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vlastní tvořivé psaní)** **Komunikační žánry:** výpisek, soukromý a úřední dopis, zpráva, oznámení	*MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných, komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové medium, technologické možnosti a jejich omezení*
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA			
ČJL-9-2-01: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova *ČJL-9-2-05: využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace*	*DV: užívá různé funkční prostředky mluvené řeči*	**Zásady spisovné výslovnosti** **Modulace souvislé řeči** (přízvuk slovní a větný) **Intonace** **Členění souvislé řeči** (pauzy, frázování)	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			
ČJL9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	*DV: určuje stavbu slova* *DV: rozliší slovo jednoznačné a mnohoznačné* *DV: rozpozná odvozená slova a umí vytvořit slova příbuzná* *DV: pozná slova spisovná, nespisovná, neutrální, citově zabarvená*	**Slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby** **Význam slova, synonyma** **obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov**	
TVAROSLOVÍ			
ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci	*DV: pozná jednotlivé slovní druhy* *DV: třídí podstatná a přídavná jména, zájmena, číslovky* *DV: umí skloňovat ohebné slovní druhy, určuje mluvnické kategorie* *DV: u sloves určuje kategorie – osoba, číslo, způsob, čas, umí časovat slovesa*	**Slovní druhy** **Mluvnické významy a tvary slov**	
SKLADBA			
ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	*DV: určuje různé typy podmětů a přísudků* *DV: tvoří skladební dvojice*	**Stavba věty** **Rozvíjející větné členy** **Souvětí** **Stavba textu** **Přímá a nepřímá řeč**	
PRAVOPIS			
ČJL-9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami *ČJL-9-2-07: v písemném projevu zvládá*	*DV: používá Pravidla českého pravopisu a Slovník spisovného jazyka českého* *DV: správně píše zdvojené souhlásky a souhláskové skupiny* *DV: správně píše tvary podstatných a přídavných*	**Lexikální pravopis** **Morfologický pravopis**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	*jmen, zájmen, číslovek a sloves v podmiňovacím způsobu* *DV: správně píše základní typy shody přísudku s podmětem*	**Syntaktický pravopis**	
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
ČJL-9-2-05: využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace *ČJL-9-2-08: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití* *ČJL-9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami*	*DV: uvědomuje si význam, důležitost mateřštiny* *DV: poznává nejdokonalejší podobu mateřštiny, vyhledává ji v jazykových příručkách*	**Čeština – jazyk národní, jazyk mateřský** **Rozvrstvení národního jazyka** (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) **Jazyk a komunikace** **Kultura jazyka a řeči** **Jazykové příručky**	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
ČJL-9-3-04: tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	*DV: přednáší vhodné literární texty* *DV: volně reprodukuje a zaznamenává hlavní myšlenky textu* *DV: účastní se dramatizací, ztvárňuje role* *DV: tvoří vlastní literární texty a ilustrace podle svých schopností a zájmů*	**Přednes vhodných literárních textů** **Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu** **Záznam a reprodukce hlavních myšlenek** **Interpretace literárního textu** **Dramatizace** **Vytváření vlastních textů** **Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH A JINÝCH DĚL			
ČJL-9-3-08:porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování *ČJL9-3-03: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo* *ČJL9-3-05: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty*	*DV: hledá smysl a podstatu díla ve spolupráci s ostatními* *DV: zaměřuje se na srovnávání a hledání souvislostí* *DV: sděluje názory na přečtené dílo a zážitky z četby, popř. z divadelní nebo filmové adaptace díla* *DV: snaží se poznat hodnotnou literaturu a odlišit ji od konzumní* *DV: vybírá a čte knihy podle vlastních zájmů*	**Smysl a podstata díla** **Nacházení smyslu srovnáváním a vyvozováním souvislostí** **Vyjádření názorů na přečtené dílo ústně i písemně, kresbou** **Zážitky z četby** **Hodnotná a konzumní literatura** **Rozvíjení čtenářství**	
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE			
ČJL9-3-01:uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu díla a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla *ČJL-9-3-09: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*	*DV: rozpoznává téma literárního díla, charakterizuje literární hrdiny, stanoví stručně kompozici příběhu* *DV: popisuje jazyk literární ukázky* *DV: zná základní zvukové prostředky poezie a stavbu básně* *DV: vyhledává informace, navštěvuje knihovny*	**Struktura literárního díla – námět a téma díla, literární hrdina** **Jazyk literárního** díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým) **Literatura umělecká a věcná** (populárně-naučná, literatura faktu) **Informační zdroje**	
LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY			
ČJL-9-3-06: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele *ČJL-9-3-08: porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*	*DV: rozliší literární druhy* *DV: má přehled o vybraných epických a lyrických literárních žánrech* *DV: charakterizuje pohádky, pověsti, báje, bajky, příběhy ze života dětí* *DV: navštěvuje divadelní a filmová představení a porovnává různá ztvárnění téhož námětu*	**Literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické** **Typické žánry a jejich představitelé**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	v literárním, dramatickém i filmovém zpracování		

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-9-1-01: odlišuje v čteném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji *ČJL-9-1-03: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj* *ČJL-9-1-08: využívá základy studijního čtení: vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát*	*DV: orientuje se v obsahu čteného textu a získává informace* *DV: používá základy studijního čtení* *DV: připraví a s oporou o text přednese referát* *DV: vyjadřuje vlastní názor na text* *DV: rozpoznává manipulativní působení textů v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj*	**Technika čtení** - poznávání orientačních prvků v textu - získávání informací z čteného textu **Základy studijního čtení** **Manipulace v textu** **Vyjadřovat názor na obsah textu**	
NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-9-1-01: odlišuje ve slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji *ČJL-9-1-02: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru* *ČJL-9-1-03: rozpozná manipulativní*	*DV: naslouchá pozorně a je ohleduplný k mluvčímu* *DV: sleduje aktivně projev a dává podněty k dalším rozhovorům* *DV: sleduje objektivitu a subjektivitu sdělení* *DV: pozná komunikační záměr a reaguje na něj* *DV: vnímá zvukové prostředky projevu* *DV: rozpoznává manipulativní působení projevu*	**Praktické naslouchání** - zdvořilost, ohleduplnost, empatie, podněty k jednání **Věcné naslouchání** - soustředěnost, aktivita - zvukové prostředky projevu **Kritické naslouchání**	*OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov, cvičení pozorování, cvičení empatického a aktivního naslouchání*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		- rozeznávání objektivního a subjektivního sdělení - komunikační záměr mluvčího - manipulativní působení projevu **Zážitkové naslouchání** **Mimojazykové prostředky projevu**	
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-9-1-02: rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru *ČJL-9-1-03: rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj* *ČJL-9-1-04: dorozumívá se kultivovaně, výstižně komunikačními prostředky vhodnými pro komunikační situaci* *ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru* *ČJL-9-1-06: v mluveném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních i para-lingválních prostředků řeči* *ČJL-9-1-07: zapojuje se do diskuse, řídí ji, využívá zásady komunikace a pravidla dialogu*	*DV: uplatňuje zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu* *DV: dodržuje zásady dialogu, účastní se rozhovorů a besed, připraví referát s poznámkami i bez poznámek* *DV: Užívá verbální i neverbální prostředky řeči*	**Zásady dorozumívání** - komunikační norma - komunikační záměr **Zásady kultivovaného projevu** - technika mluveného projevu, nonverbální prostředky projevu **Komunikační žánry**	*OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov, dovednosti pro sdělování verbální a neverbální, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci*
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné	*DV: písemný projev odpovídá úrovni dovedností v pravopisu, gramatice*	**Základní poznatky o jazyce a stylu**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru *ČJL-9-1-09:Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování* *ČJL-9-1-10:Využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*	*a stylistických postupech* *DV: vypracuje poznané žánry* *DV: tvoří vlastní texty na základě svých dispozic a osobních zájmů* *DV: využívá různé zdroje informací*	- aplikace spisovných jazykových prostředků, stylistických poznatků a dovedností **Komunikační žánry** - popis, charakteristika, strukturovaný životopis, subjektivně zabarvený popis **Vlastní tvořivé psaní** **Využívání různých informací**	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
ČJL-9-2-01: spisovně vyslovuje česká a běž-ně užívaná cizí slova	*DV: užívá různé funkční prostředky mluvené řeči*	**Zásady spisovné výslovnosti** **Členění souvislé řeči** - frázování, pauzy **Modulace souvislé řeči** - přízvuk slovní a větný, intonace,	*OSV8 Komunikace: dovednosti pro sdělování – technika řeči*
SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			
ČJL-9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	*DV: zná způsoby tvoření slov* *DV: rozpozná význam homonym a synonym* *DV: umí používat pro získání informací jazykové příručky*	**Způsoby tvoření slov** **Přenesené významy** - homonyma, synonyma **Jazykové příručky**	
TVAROSLOVÍ			
ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří	*DV: pozná a správně třídí všechny slovní druhy*	**Slovní druhy**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci		**Mluvnické významy a tvary slov**	
SKLADBA			
ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	*DV: určuje druhy větných členů a správně je používá* *DV: používá věty jednočlenné a dvojčlenné podle komunikační situace* *DV: rozlišuje věty hlavní a vedlejší*	**Větné členy** **Větné členy holé, rozvité, několikanásobné** **Věta a výpověď**	
PRAVOPIS			
ČJL-9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami *ČJL-9-2-07: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí*	*DV: používá jazykové příručky* *DV: rozlišuje v písmu a správně používá předpony s -, z -, vz –* *DV: správně píše skupiny hlásek ve tvarech druhého a třetího stupně přídavných jmen a příslovcí* *DV: správně píše vhodně používaná vlastní jména* *DV: používá správně interpunkci ve větě jednoduché*	**Lexikální, morfologický a syntaktický pravopis**	
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
ČJL-9-2-05: využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace *ČJL-9-2-08:Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití*	*DV: uvědomuje si význam, důležitost mateřštiny* *DV: rozliší spisovnou a nespisovnou češtinu (obecnou, hovorovou, nářečí)*	**Rozvrstvení národního jazyka** - spisovné a nespisovné útvary a prostředky - čeština – jazyk národní a mateřský **Jazykové příručky**	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený	*DV: přednáší vhodné literární texty*	**Přednes vhodných literárních textů**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla *ČJL-9-3-04: tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*	*DV: volně reprodukuje a zaznamenává hlavní myšlenky* *DV: účastní se dramatizací, ztvárňuje role* *DV: tvoří vlastní literární texty a ilustrace podle svých schopností a zájmů*	**Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu** **Záznam a reprodukce hlavních myšlenek** **Dramatizace** **Vytváření vlastních textů** **Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům**	
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH A JINÝCH DĚL			
ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla *ČJL-9-3-03: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo* *ČJL-9-3-05: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty*	*DV: hledá smysl a podstatu díla ve spolupráci s ostatními* *DV: zaměřuje se na srovnávání a hledání souvislostí* *DV: vnímá literaturu jako široký zdroj inspirace pro vlastní život* *DV: sděluje názory na přečtené dílo slovně, písemně, kresbou, sděluje zážitky z četby* *DV: poznává hodnotnou literaturu a odlišuje ji od konzumní* *DV: vybírá a čte knihy podle vlastních zájmů*	**Smysl a podstata díla** **Nacházení smyslu srovnáváním a vyvozováním souvislostí** **Literatura: zdroj zábavy, poučení, zprostředkování hodnot** **Literatura: inspirace pro řešení vlastních problémů a plnění tužeb** **Vyjádření názorů ústně, písemně, kresbou** **Zážitky z četby** **Hodnotná a konzumní literatura** **Rozvíjení čtenářství**	*OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace*
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE			
ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla *ČJL-9-3-02: rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora* *ČJL-9-3-07: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové*	*DV: určuje strukturu literárního díla* *DV: orientuje se v jazyce literárního díla* *DV: poznává literární brak, kýč* *DV: získává přehled o českých a světových tvůrcích čtených druhů a žánrů v historických souvislostech a porovnává rysy jejich tvorby* *DV: vyhledává informace v různých zdrojích, navštěvuje knihovnu*	**Interpretace literárního textu**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
literatuře *ČJL-9-3-09: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a dalších informačních zdrojích*			
LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY			
ČJL-9-3-06: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele *ČJL-9-3-08:porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*	*DV: pozná literární druhy* *DV: orientuje se v čtených literárních žánrech, poznává jejich autory* *DV: navštěvuje divadelní a filmová představení a porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování*	**Literární druhy** - lyrika, epika **Literární žánry** **Próza, poezie, drama**	

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-9-1-01: odlišuje v čteném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji *ČJL-9-1-03: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj* *ČJL-9-1-08: využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text*	*DV: čte plynule a s porozuměním* *DV: zná správnou techniku čtení* *DV: orientuje se v obsahu čteného textu* *DV: čtením získává informace* *DV: používá základy studijního čtení* *DV: samostatně připraví a s oporou o text přednese referát* *DV: rozlišuje fakta od názorů a mínění a porovnává je* *DV: vyjadřuje vlastní názor na text* *DV: rozpozná manipulativní působení textů v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj*	**Praktické čtení** - pozorné, přiměřeně rychlé - orientační prvky v textu **Věcné čtení jako zdroj informací** - studijní čtení vyhledávací **Kritické čtení** - analytické, hodnotící **Vyjadřování názorů na obsah textu** **Cíle a funkce manipulativních textů** **Kritický postoj k manipulacím**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
přednese referát	*DV: zná prostředky uměleckého přednesu a podle svých předpokladů je používá*		
NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-9-1-01: odlišuje ve slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji *ČJL-9-1-02: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru* *ČJL-9-1-03: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj*	*DV: naslouchá pozorně, je ohleduplný k mluvčímu* *DV: udržuje kontakt s mluvčím a dává podněty k dalšímu jednání* *DV: rozezná objektivní a subjektivní sdělení, odlišuje fakta od názorů a hodnocení a pomocí srovnávání ověřuje fakta* *DV: pozná komunikační záměr a reaguje na něj* *DV: vnímá zvukové i mimojazykové prostředky projevu* *DV: rozpozná manipulativní působení projevu* *DV: vyslovuje své názory na projev* *DV: sděluje své pocity*	**Praktické naslouchání** - výchova k empatii - podněty k jednání **Věcné naslouchání** - soustředěnost, aktivita - zvukové prostředky souvislého projevu, - mimojazykové prostředky **Kritické naslouchání** - objektivní a subjektivní sdělení - komunikační záměr mluvčího - manipulativní působení projevu **Zážitkové naslouchání**	
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-9-1-02: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru *ČJL-9-1-03: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj* *ČJL-9-1-04: dorozumívá se kultivovaně, výstižně komunikačními prostředky vhodnými pro komunikační situaci* *ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu*	*DV: dodržuje zásady dorozumívání, respektuje komunikační normu* *DV: vyjadřuje se vhodně vzhledem ke komunikační situaci* *DV: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr mluvčího* *DV: řídí se zásadami kultivovaného projevu* *DV: vytváří poznané komunikační žánry* *DV: zapojuje se do diskuse, vystoupí na veřejnosti* *DV: vyjadřuje názor na mluvený projev*	**Zásady dorozumívání** **Komunikační norma** **Komunikační situace** **Komunikační záměr** **Zásady kultivovaného projevu** - technika mluveného projevu - zvukové prostředky nonverbální a paralingvální komunikace **Komunikační žánry** - referát, projev připravený, projev nepřipravený na základě poznámek	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
záměru *ČJL-9-1-06: v mluveném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči* *ČJL-9-1-07: zapojuje se do diskuse, řídí ji, využívá zásady komunikace a pravidla dialogu*		nebo bez poznámek, diskuse	
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru *ČJL-9-1-09: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi-větného navazování* *ČJL-9-1-10: využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*	*DV: dodržuje správnou techniku psaní* *DV: píše kultivovaně na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech* *DV: tvoří poznané stylistické žánry* *DV: používá studijní styly* *DV: informace v textu uspořádá podle logické návaznosti a vytvoří soudržný text* *DV: vyjadřuje názor na obsah textu a pozná manipulativní záměr textu* *DV: tvoří vlastní texty na základě svých dispozic a zájmů* *DV: využívá různé zdroje informací*	**Věcná, gramatická a pravopisná správnost textů** **Stylistická cvičení** **Stylistické žánry** - Charakteristika, žádost, subjektivně zabarvení popis, výklad, úvaha **Studijní styly** **Vyjadřování postoje ke sdělovanému textu** **Vlastní tvořivé psaní**	*OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj*
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
ČJL-9-2-01: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	*DV: vyslovuje podle výslovnostní normy* *DV: moduluje souvislou řeč a využívá vhodně hlasovou intonaci i hlasitost řeči* *DV: správně vyslovuje běžná cizí slova*	**Výslovnostní norma** **Modulace souvislé řeči** **Členění souvislé řeči** **Zásady spisovné výslovnosti**	
SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	*DV: zná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby* *DV: rozpozná a používá přenesená pojmenování* *DV: zná významy běžně užívaných cizích slov* *DV: používá výkladové a jiné slovníky*	**Obohacování slovní zásoby** - Způsoby tvoření nových slov, **Výkladové a jiné slovníky**	
TVAROSLOVÍ			
ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci	*DV: používá správné tvary slov* *DV: určuje mluvnické kategorie*	**Slovní druhy** **Mluvnické významy a tvary slov**	
SKLADBA			
ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	*DV: určuje druhy vedlejších vět v souvětích* *DV: má přehled o spojkách podřadicích* *DV: určuje souvětí podřadná a souřadná* *DV: využívá souvětí a jeho stavbu v psaných textech*	**Souvětí** **Stavba textu**	
PRAVOPIS			
ČJL-9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami *ČJL-9-2-07: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí*	*DV: píše správně obecná a vlastní jména pomnožná* *DV: píše správně přejatá jména obecná a vlastní* *DV: využívá správně interpunkci ve větě jednoduché a v souvětí podřadném* *DV: užívá Pravidla českého pravopisu a různé slovníky*	**Pravopis lexikální, morfologický a syntaktický**	
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
ČJL-9-2-05: využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace *ČJL-9-2-08: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí*	*DV: využívá spisovný jazyk, obecnou češtinu i nářečí* *DV: orientuje se v jazykové normě a kodifikaci a využívá svých znalostí při tvorbě jazykových projevů* *DV: používá jazykové příručky*	**Jazyk a komunikace** **Jazyková norma a kodifikace** **Kultura jazyka a řeči** **Jazykové příručky**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití			
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text *ČJL-9-3-04: tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*	*DV: přednáší vhodné literární texty* *DV: volně reprodukuje a zaznamenává hlavní myšlenky* *DV: účastní se dramatizací, ztvárňuje role* *DV: tvoří vlastní literární texty a ilustrace podle vlastních schopností a zájmů*	**Přednes vhodných literárních textů** **Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu** **Záznam a reprodukce hlavních myšlenek** **Dramatizace** **Vytváření vlastních textů**	
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH A JINÝCH DĚL			
ČJL-9-3-03: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo *ČJL-9-3-05: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty*	*DV: hledá smysl a podstatu díla, zaměřuje se na srovnávání a hledání souvislostí* *DV: vnímá literaturu jako široký zdroj inspirace pro vlastní život* *DV: sděluje názory na přečtené dílo slovně, písemně, kresbou* *DV: sděluje dojmy z četby, z divadelního a filmového představení* *DV: rozlišuje hodnotnou a konzumní literaturu, hledá pro svůj názor argumenty* *DV: vybírá a čte knihy podle svého zájmu*	**Smysl a podstata díla, pointa** **Nacházení smyslu srovnáváním a vyvozováním souvislostí** **Literatura: zdroj zábavy, poučení, zprostředkování hodnot** **Literatura: inspirace pro řešení vlastních problémů a plnění tužeb** **Vyjádření názorů ústně, písemně, kresbou** **Zážitky z četby** **Hodnotná a konzumní literatura** **Rozvíjení čtenářství**	
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE			
ČJL-9-3-01: jednoduše popisuje strukturu díla a jazyk literárního díla	*DV: popisuje strukturu literárního díla a čtených literárních ukázek*	**Struktura literárního díla** - téma a námět díla, kompozice	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-9-3-02: rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora *ČJL-9-3-07: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře* *ČJL-9-3-09: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a dalších informačních zdrojích*	*DV: pozná alegorii, ironii a různá obrazná pojmenování, používá je při vlastním tvůrčím psaní* *DV: uvádí významné představitele literatury 19. století a jejich díla, hledá základní rysy individuálního stylu autora* *DV: rozliší literaturu uměleckou a věcnou* *DV: má přehled o současné literatuře pro mládež* *DV: umí vyhledat informace v různých zdrojích, navštěvuje knihovnu* *DV: fantazy a sci-fi využít i filmová zpracování*	literárního příběhu **Jazyk literárního díla** **Literatura umělecká a věcná**	
LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY			
ČJL-9-3-06: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele *ČJL-9-3-08: porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*	*DV: pozná jednotlivé literární druhy, porovnává je i jejich funkci* *DV: orientuje se v čtených literárních žánrech a jejich nejvýznamnějších představitelích* *DV: navštěvuje divadelní a filmová představení a porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*	**Literární druhy** **Literární žánry lyrické, epické dramatické v proměnách času** Hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-9-1-01: odlišuje v čteném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými	*DV: čte plynule a s porozuměním* *DV: používá správnou techniku čtení* *DV: orientuje se v obsahu čteného*	**Čtení s porozuměním a čtení s přednesem** **Praktické čtení**	*MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
informačními zdroji *ČJL-9-1-03: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj* *ČJL-9-1-08: využívá základy studijního čtení -vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát*	*textu* *DV: používá základy studijního čtení* *DV: samostatně připraví a s oporou o text přednese referát* *DV: odlišuje fakta od názorů a hodnocení a porovnává je s různými informačními zdroji* *DV: vyjadřuje vlastní názor na text* *DV: rozpozná manipulativní působení textů v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj* *DV: zná prostředky uměleckého přednesu a na základě svých předpokladů je používá*	- pozorné, přiměřeně rychlé, - orientační prvky v textu **Věcné čtení jako zdroj informací** - studijní čtení, zdroj informací - čtení orientační a vyhledávací **Kritické čtení** - analytické, hodnotící, prožitkové **Vyjadřování názorů na obsah textu**	*sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu* *MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah sdělení a sociální zkušenosti; identifikace společensky významných hodnot v textu; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků* *MV 3 Stavba mediálních sdělení: příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství* *MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov a obrazů z hlediska záměru sdělení*
NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-9-1-01: odlišuje ve slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji *ČJL-9-1-02: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru* *ČJL-9-1-03: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj*	*DV: naslouchá pozorně, sleduje projev, je ohleduplný k mluvčímu, udržuje s ním kontakt a dává podněty k dalšímu jednání* *DV: rozezná objektivní a subjektivní sdělení, odlišuje fakta od názorů a hodnocení, pomocí otázek a srovnáváním ověřuje fakta* *DV: pozná komunikační záměr mluvčího a reaguje na něj* *DV: vnímá zvukové i mimojazykové prostředky projevu*	**Praktické naslouchání** - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s mluvčím, empatie - podněty k jednání **Věcné naslouchání** - pozornost, soustředěnost, aktivita - zvukové prostředky projevu, - mimojazykové prostředky projevu **Kritické naslouchání** - objektivní a subjektivní sdělení - komunikační záměr mluvčího	*MV 2 Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace společensky významných hodnot ve sdělení; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení; opakované užívání prostředků* *MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: vyslovuje vlastní názory na projev *DV: rozpozná manipulativní působení projevu v masmédiích a zaujímá k němu kritický postoj* *DV: sděluje své pocity*	- manipulativní působení projevu **Zážitkové naslouchání**	*z hlediska záměru sdělení*
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-9-1-02: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru *ČJL-9-1-03: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj* *ČJL-9-1-04: dorozumívá se kultivovaně, výstižně komunikačními prostředky vhodnými pro komunikační situaci* *ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru* *ČJL-9-1-06: v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči* *ČJL-9-1-07: zapojuje se do diskuse, řídí ji, využívá zásady komunikace a pravidla dialogu*	*DV: zná a dodržuje zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu* *DV: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení i komunikační záměr partnera v hovoru* *DV: vyjadřuje vlastní názor na mluvený projev* *DV: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj*	**Zásady dorozumívání** - spisovný jazyk, otázky a odpovědi, řečnické otázky, role mluvčího a posluchače **Komunikační situace** - základní mluvené žánry - normy **Komunikační záměr** - objektivnost a subjektivnost sdělení, vhodný výběr jazykových prostředků **Zásady kultivovaného projevu** - střídání rolí, pozornost, naslouchání - technika mluveného projevu - zvukové prostředky verbální, prostředky nonverbální **Objektivní a subjektivní sdělení** **Komunikační žánry** - připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, diskuse, řízení diskuse **Vyjadřování názoru na mluvený**	*MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		projev	
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru *ČJL-9-1-09: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi-větného navazování* *ČJL-9-1-10: využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*	*DV: dodržuje správnou techniku psaní* *DV: píše kultivovaně na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech* *DV: uspořádá správně informace a vytvoří soudržný text* *DV: používá studijní styly* *DV: vytvoří úvahu, tezi, vyplní přihlášku, podá stížnost* *DV: vyjadřuje vlastní názor na psaný text* *DV: pozná manipulativní texty v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj* *DV: tvoří vlastní texty podle svých dispozic a zájmů* *DV: využívá různé zdroje informací*	**Technika psaní** - čitelnost, přehlednost, úprava **Rozvíjení kultivovaného písemného projevu na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech** **Komunikační záměr** **Komunikační situace** **Stylistická cvičení** **Komunikační žánry** - úvaha, teze, přihláška, stížnost, studijní styly, strukturovaný životopis, publicistické žánry, popis **Vyjadřování názoru na psaný projev** **Vlastní tvořivé psaní** **Různé zdroje informací**	*MV 3 Stavba mediálních sdělení: příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení, skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající* *MV 7 Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média, vytváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení cílů, faktory ovlivňující práci v týmu, pravidelnost mediální produkce*
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
ČJL-9-2-01: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	*DV: zná a dodržuje výslovnostní normu* *DV: používá rozmanité funkční prostředky mluvené řeči*	**Zásady spisovné výslovnosti** **Výslovnostní norma** **Rozmanité funkční prostředky mluvené řeči** - členění souvislé řeči - modulace souvislé řeči	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			
ČJL-9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	*DV: umí tvořit podstatná a přídavná jména* *DV: umí tvořit slovesa a příslovce* *DV: rozpozná přenesená pojmenování*	**Způsoby tvoření podstatných a přídavných jmen** **Způsoby tvoření sloves a příslovcí** **Význam slov** - přenášení významů ve frazémech: rčení, přísloví, pořekadlo, sousloví, přirovnání, citát	
TVAROSLOVÍ			
ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci	*DV: má přehled o správných tvarech zájmen a číslovek a vhodně je používá* *DV: má přehled o správných slovesných tvarech a vhodně je používá*	**Přehled skloňování zájmen** **Přehled skloňování číslovek** **Přehled slovesných tvarů**	
SKLADBA			
ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	*DV: rozliší souvětí podřadné, souřadné a vztahy mezi větami* *DV: orientuje se v odchylkách ve stavbě vět* *DV: zná zásady pořádku slov v české větě*	**Souvětí podřadné a souřadné** **Významové vztahy mezi hlavními větami** **Spojky souřadící** **Souřadné spojení vedlejších vět** **Odchylky od pravidelné stavby vět** **Zásady pořádku slov v české větě**	
PRAVOPIS			
ČJL-9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami *ČJL-9-2-07: v písemném projevu*	*DV: správně používá podle svých možností pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí*	**Pravopis lexikální, morfologický, syntaktický**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí	*DV: pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami*		
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
ČJL-9-2-05: využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace *ČJL-9-2-08: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití*	*DV: orientuje se v základních skupinách jazyků indoevropských, v jazycích menšinových skupin* *DV: orientuje se v základech vývoje češtiny*	**Skupiny jazyků** - slovanské, zejména slovenština - jazyky menšinové **Jazyk a komunikace** - původ a základy vývoje češtiny - jazykové příručky	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla *ČJL-9-3-04: tvoří vlastní literární text podle svých schopností na základě osvojených znalostí základů literární znalostí a základů literární teorie*	*DV: přednáší vhodné literární texty* *DV: volně reprodukuje text a zaznamenává hlavní myšlenky* *DV: tvoří vlastní literární texty a ilustrace podle svých schopností a zájmů a uplatňuje své znalosti základů literární teorie*	**Přednes vhodných literárních textů** **Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu** **Záznam a reprodukce hlavních myšlenek** **Vytváření vlastních textů**	*MV 7 Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, internetu, utváření týmu, komunikace spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, úkolů a zodpovědnosti; pravidelná mediální produkce*
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH A JINÝCH DĚL			
ČJL-9-3-03: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo *ČJL-9-3-05: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty*	*DV: hledá smysl a podstatu díla, zaměřuje se na srovnávání a hledání souvislostí* *DV: sděluje názory na přečtené dílo slovně, písemně, kresbou a formuluje své dojmy z četby, z divadelních i filmových představení*	**Intepretace literárního díla** **Rozvíjení čtenářství**	*MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení: chápání podstaty sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní a dokládá své tvrzení argumenty		
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE			
ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla *ČJL-9-3-02: rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora* *ČJL-9-3-09: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a dalších informačních zdrojích*	*DV: popisuje strukturu literárního díla a čtených literárních ukázek* *DV: popisuje jazyk literárního díla* *DV: rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora čtených literárních děl* *DV: orientuje se v základních směrech české a světové literatury a jejich nejvýznamnějších představitelích* *DV: vyhledává informace v různých zdrojích, navštěvuje knihovnu*	**Struktura literárního díla** - námět, téma, kompozice literárního příběhu **Jazyk literárního díla** - obrazná pojmenování - zvukové prostředky (libozvučnost, zvukomalba) - volný verš	*MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků od informativních a společensky významných, identifikování základních orientačních prvků v textu* *MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, komunikace, spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, úkolů*
LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY			
ČJL-9-3-06: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele *ČJL-9-3-07: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české* *ČJL-9-3-08: porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování* *ČJL-9-3-09: vyhledává informace v různých typech katalogů, knihovně i v dalších*	*DV: rozliší základní literární druhy a žánry, porovnává je, uvede jejich významné představitele* *DV: orientuje se v čtených literárních žánrech*	**Literární druhy** epika, lyrika, drama **Literární žánry v proměnách času**	

Cizí jazyk

Anglický jazyk

Charakteristika předmětu Anglický jazyk 1. stupeň

V předmětu Anglický jazyk je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, oboru cizí jazyk.

Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech, rozumět čtenému textu na příslušné jazykové úrovni, poslechovým cvičením. Důraz je též kladen na poznávání reálií, možnost zúčastnit se kontaktů s partnerskými školami a poznávacích zájezdů, například do Anglie a jiných zemí. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je cílem učení se cizímu jazyku, ale používají i vhodné strategie učení a jsou vedeni k praktickému propojení řečových dovedností s pracovním a společenským životem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení
Učitel:

- pracuje s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, metoda TPR, činnostní vyučování, audioorální metoda, diskuse) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka), aby lépe pochopili a propojili nové informace;
- učí žáky plánovat a hodnotit vlastní učení tím, že jim ukazuje, jak pro tyto činnosti využívat jazykové portfolio;
- využívá hudební a filmovou produkci anglofonních zemí, aby motivoval žáky rozšířit si slovní zásobu a zdokonalit správnou výslovnost;
- zadává úkoly, při kterých žáci potřebují využívat ICT pro získávání informací a řešení úkolů a pro komunikaci.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů
Učitel:
- navozováním problémových situací z reálného života učí žáky vhodně reagovat s pomocí cizího jazyka (metoda hraní rolí, simulace);
- zadáváním vhodných úloh na porovnávání psaného a mluveného slova vede žáky k tomu, aby si rozdíly zaznamenali a dále s nimi pracovali.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní
Učitel:
- používá audio a videonahrávky, aby s žáky procvičil porozumění (recepci) mluvenému slovu;
- využívá písně, říkadla a básně pro žákovu řízenou produkci;
- využívá metodu hraní rolí k vzájemné interakci žáků při výuce.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální
Učitel:
- zařazováním vhodných konverzačních témat vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu;
- při neporozumění cizojazyčnému výrazu motivuje žáky k tomu, aby si navzájem ve skupině pomáhali.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské
Učitel:
- využíváním autentických obrázků motivuje žáky k poznávání kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí;
- využíváním zkušenosti žáků z cizojazyčného prostředí jim přibližuje chování a jednání lidí různých sociokulturních skupin.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní
Učitel:
- podporuje žáky, aby pravidelně pracovali se svým jazykovým portfoliem;
- zařazuje úkoly na rozšíření slovní zásoby tak, aby současně rozvíjely jemnou motoriku

Učební plán předmětu anglický jazyk souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem

počet hodin	**1**	**1**	**3**	**3**	**3**	**11**	**4**	**4**	**4**	**4**	**16**

Místo realizace

- jazyková učebna
- kmenová třída
- počítačová učebna

Formy a metody realizace

- pozorování, poslech, video, dramatizace, tvořivé činnosti, hry, reprodukce říkánek, rozpočitadel, písniček aj.
- výuka propojena s mateřským jazykem, ale též s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou (hraní rolí, dramatické improvizace atp.)
- frontální výuka, práce ve dvojících a ve skupinkách

Očekávané výstupy předmětu Anglický jazyk

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Vzdělávací obsah předmětu anglický jazyk

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK
ROČNÍK: 1. a 2.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně *CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal*	*- zeptá se na jméno* *-rozumí jednoduchým pokynům učitele* *-rozumí jednoduchým pokynům ve třídě* *-správně vyslovuje*	Pokyny ve třídě Rozkazy Zvířata Čísla (1 – 10) Základní barvy Rodina Hračky Tvář Motivační říkanky a písně Nábytek, školní předměty	
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	*-vybaví si a reprodukuje angl. abecedu* *-zjistí odpovědi na základní otázky týkající se textu.*	Anglická abeceda Krátké texty v učebnici, komiksy	

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK
ROČNÍK: 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		Číslice 0-20, dny v týdnu, měsíce Kalendářní rok, roční období Barvy, motivační říkanky a písně Povolání, oblékání	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a reaguje a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	*- zeptá se na věk* *- zeptá se na neznámou věc* *- objedná si jídlo, popíše jídlo oblíbené a neoblíbené* *- pomocí základních předložek popíše pokojíček* *-rozumí jednoduchým pokynům ve třídě* *-vybaví si slovní zásobu v daných okruzích* *- popíše pocity*	Pokyny ve třídě Vlastnosti, pocity, některá přídavná jména Jídlo Nábytek, předložky Rodina Lidské tělo, obličej – jeho části Oblečení Jídlo Nábytek, školní potřeby Zvířata, domácí mazlíčci	
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	*- napíše krátká sdělení* *- popíše domácího mazlíčka* *-vybaví si a reprodukuje angl. abecedu*	Pets Anglická abeceda	
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		Člen určitý a neurčitý Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		Slovní zásoba učebnice	

Vzdělávací obsah předmětu anglický jazyk

Vyučovací předmět	**Anglický jazyk**
Období – ročník	**2. období**

Očekávané výstupy - 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ
žák
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
žák
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ
žák
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK
ROČNÍK: 4.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
POSLECH S POROZUMĚNÍM			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu *CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností* *CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu*	*-vybaví si slovní zásobu daného tématu*	Časové údaje (měsíce, řadové číslovky) Hodiny Město, domov-místo, kde bydlím, dům, pokoje Počasí, příroda Nemoci, problémy Škola, školní předměty TV – programy, pořady Zvířata Číslice 0-100 Sport, volný čas	
	-seznamuje se jednoduchými autentickými materiály	Komiks Motivační písničky a říkanky Autentické ilustrativní materiály, krátké poslechové ukázky k tématům	
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	*- napodobuje předkládanou správnou výslovnost* *- orientuje se v krátkém textu, odpoví jednoduše na položenou otázku* *-orientuje se v anglické abecedě,*	Krátké texty k tematickým okruhům Komiksy, jednoduché příběhy na daná témata, říkanky Anglická abeceda	
Produktivní řečové dovednosti			
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	*-reprodukuje jednoduchou říkanku a písničku* *-seřadí věty podle kontextu (pořadí)* *-reprodukuje krátkou konverzaci na známé téma*	Říkanky a písničky Orientace v textu, překlad textu Hra v rolích Přít. čas, in. čas (to have, to be, zákl. předložky místa, frekven. příslovce) Přítomný čas průběhový (úvod) Minulý čas sloves have got a to be	
MLUVENI			
CJ-5-2-01 ***zapojí se do*** *jednoduchých rozhovorů* *CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy,*	*-vybaví si pozdravy při setkání a loučení s dítětem i dospělým,* *- sestaví odpověď na jednoduchou*	Hra v rolích, modelové situace na dané téma	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
volného času a dalších osvojovaných témat *CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá*	*otázku při konverzaci* *-sdělí, co má a nemá rád* *- zeptá se na čas* *- zeptá se na pocity a problémy*	Určení a popis místa, popis počasí, popis koníčků, popis zvířete Čas Nemoci, problémy	

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK
ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-5-1-02 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu *CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu*	*-vybaví si a používá slovní zásobu daného jednoduchého tématu,* *žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem*	Město – části města, budovy Bydliště, dopravní prostředky Popis domu – pokoje, nábytek, domácnost Školní rozvrh Volný čas, oblíbené věci Oblečení, vlastnosti	
CJ-5-3-02 rozumí krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	*-využívá jednoduché autentické materiály k získávání potřebných informací* *-rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, např. na vývěskách, plakátech nebo v katalozích*	Vyučovací předměty v angl. škole, rozvrh, prázdniny Písničky, říkanky Nákupy- ceny výrobků, potravin, plakátky, vývěsky	
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	*-vyhledá konkrétní informace v jednoduchém textu, pochopí jejich smysl, dokáže se zeptat na konkrétní věc.*	Práce s textem, doplňování textu Orientace v plánku města, instrukce, jak se dostanu…, možnosti činností ve městě Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		grafickou a zvukovou podobou slov	
MLUVENI			
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu *CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal*	*-používá fráze a věty.* *-sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)* *mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět*	Vazba there is, there are Sloveso to be, to have got + zápor Sloveso can, must Předl. místa in, between, Rozkazovací způsob Přít. čas prostý Přítomný čas průběhový	
PSANI			
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života *CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře*	*-při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané fráze a spojení.*	Můj svět Popis mého domu Naše město Můj rozvrh Můj volný čas – koníčky, Vzhled	
MLUVENI			
CJ-5-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů *CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá*	*-zvládá jednoduchou společenskou konverzaci* *- zvládá základní fráze nakupování* *-za podpory učitele udrží průběh konverzace v modelové situaci* *-klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá* *-nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace.*	Volný čas, moje koníčky, denní program, vyjádření času Ceny, nakupování Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem	

Charakteristika předmětu Anglický jazyk 2. stupeň

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Na 2. stupni se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností, zvláště pak dovednostem produktivním a interaktivním, tj. dovednosti mluvení a dovednosti psaní. Ve výuce jsou používány autentické materiály nebo adaptované materiály pro danou jazykovou úroveň. Ve stále větším rozsahu se žáci seznamují s reáliemi dané jazykové oblasti včetně příslušných sociokulturních aspektů. Žáci jsou vedeni k užití ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.
Cizojazyčné vzdělávání na 2. stupni vede k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně;
Žák:

- domluví se s kamarády na tom, co budou dělat, kdy, kde a případně jakým způsobem;
- v konverzaci reaguje na jednoduché otázky;
- rozumí obsahu jednoduchých a krátkých textů;
- rozumí jednoduché promluvě, pokud mu mluvčí pomáhá;
- vyhledá jednoduché a konkrétní informace v krátkých textech;
- sestaví jednoduché písemné sdělení k tématům, která mu jsou blízká;
- seznamuje se s důležitými prvky života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV	Osobnostní a sociální výchova
MKV	Mezilidské a kulturní vztahy

Realizace průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
OSV 9 – Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod., rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence)

Multikulturní výchova
MKV 4 – Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; význam a užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut, přičemž pro výuku cizího jazyka se v jednotlivých ročnících využívají dělené hodiny.
Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze, olympiády a školní výjezdy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je podstatou jazyka, ale poznávají i strategie učení a praktické propojení jazykových dovedností s pracovním společenským životem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:
- pracuje s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, činnostní vyučování, audioorální metoda) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka, diskuse) a tím je vede k vlastnímu výběru vhodného učebního stylu;
- za účelem rozšíření slovní zásoby umožňuje žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, anglické časopisy);
- při hledání neznámých výrazů vede žáky k používání různých druhů tištěných i elektronických slovníků (obrazové, dvojjazyčné a výkladové);
- využíváním kompenzačních strategií (odhadování z kontextu, používání synonym a opisů, využívání gest a pauz) rozvíjí u žáků efektivní komunikaci v cizím jazyce;

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:
- poskytuje žákům příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů v rámci projektů;
- výběrem různorodých cizojazyčných textů rozvíjí u žáků kritické myšlení;
- navozováním problémových situací z reálného života učí žáky vhodně reagovat (metoda hraní rolí, simulace).

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:
- dává žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebeprezentaci (samostatné práce, projekty, referáty, konverzace a řízené diskuse);
- podporuje uplatnění znalostí cizího jazyka žáků v praxi, např. v rámci mimoškolní výměny;
- metodou hraní rolí a simulace reálných situací rozvíjí u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuse rozvíjí jejich argumentační dovednosti;

- dbá na zřetelnou výslovnost žáků při jejich ústním projevu a umožňuje jim, aby si výslovnost zdokonalovali při prezentaci výstupů své práce.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální
Učitel:
- při řešení různých jazykových úkolů využívá skupinovou práci k nastavení pravidel práce v týmu;
- využívá každou vhodnou příležitost k diskusím žáků na aktuální témata v každodenním životě;
- zařazováním vhodných konverzačních témat vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské
Učitel:
- podporuje účast žáků na kulturních a společenských akcích, které škola pořádá (kino, divadlo, koncerty, výstavy) v cizím jazyce;
- využíváním autentických materiálů vede žáky k poznání, pochopení a respektování kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí;
- vytváří příležitosti pro žáky, aby, např. formou multimediální prezentace, představili kulturu, zvyky a tradice vlastní země.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní
Učitel:
- používáním informačních a komunikačních technologií vede žáky k tomu, aby získali informace o profesích, kde je AJ nezbytným předpokladem, a tím je směruje k možnému výběru jejich budoucí profese;
- pravidelným zařazováním samostatných prací do výuky a vzájemným hodnocením vede žáky k tomu, aby si vytvářeli své vlastní jazykové portfolio a věděli, kdy a jakým způsobem ho využít;
- motivuje žáky, aby si při řešení jazykových úloh sestavili časový plán za účelem efektivního rozvržení práce.

Vzdělávací obsah předmětu anglický jazyk 3.období

Na konci 3. období žák:

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně

CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

žák

CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích

CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ
žák
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK
ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
POSLECH S POROZUMENIM			
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech *CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace*	*-čte jednoduché texty*	Komiksy, texty Jídelní lístek, rozvrh hodin	
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně *CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat*	*- vyhledá specifické informace v textu, odpovědi na otázky, posoudí pravdivost výroků, seřadí a přiřadí obrázky podle obsahu textu*	Texty učebnice Krátké přiměřené autentické texty zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	*-rozumí smyslu krátkých jasných jednoduchých zpráv, rozumí frázím a sl. zásobě ze známých oblastí* *- používá řadu frází, ustálené věty v dané tématice,*	Můj domov, volný čas, péče o zdraví Rodina, bydlení, škola Zvířata Oblečení, tělo	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PSANÍ			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři *CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení*	*-sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché věty a zprávy, používá správné tvary probíraných gramatických jevů* *při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané fráze a spojení, pokouší se o vyjádření vlastními slovy.* *-klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá-nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace*	Přítomný čas průběhový Minulý čas prostý – slovesa pravidelná i nepravidelná Přivlastňovací pád při popisu osob Zájmeno some/any Počitatelná a nepočitatelná PJ (a few /a bit, many/much) a, an, some Datum, řadové číslovky bud. čas going to stupňování přídavných jmen Můj domov, volný čas, péče o zdraví Rodina Zvířata	
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01 Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích *CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech* *CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života*	*-zvládá jednoduchou společenskou konverzaci* *- udrží průběh konverzace v jednoduché modelové situaci*	Můj domov, volný čas, péče o zdraví Rodina, osobní informace Zvířata Jídlo	

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech *CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace*	*-čte přiměřeně dlouhé texty z učebnice i jiné beletrie* *- rozumí hlavní myšlence u jednoduchého textu s neznámými slovy, jejichž význam odvozuje na základě vizuální podpory či předem známé skutečnosti* *pracuje s vhodným výkladovým slovníkem s vizuální oporou (nákresy, obrázky…)*	Komiksy, reportáže, jednoduché texty s reáliemi angl. ml. zemí Reálie zemí příslušných jazykových oblastí Recenze filmů, autentické texty (časopisy, cizojazyčná beletrie, prospekty…)	
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	*rozumí smyslu jasných jednoduchých zpráv, rozumí frázím a sl. zásobě z různých oblastí, rozumí hlavním myšlenkám v promluvě a konverzaci* *-vyhledá konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech* *- rozumí známým výrazům* *-vyhledá odpovědi na otázky, posoudí pravdivost výroků, seřadí a přiřadí obrázky podle obsahu textu*	Rodina, osobní informace Počasí cestování, kultura Sport, Vánoce, velikonoce, Halloween Texty v učebnici, inzerát, prospekt, jízdní řád, jídelní lístek, televizní program, různé nápisy Článek v časopise	
MLUVENI			
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	*- do svých sdělení zařazuje fráze i z oblasti hovorové angličtiny* *- běžně používá ustálené věty a fráze typická pro dané sdělení*	Informace o počasí, objednávka a nákup jídla, popis směru v plánu města, orientace ve městě, obhajoba názoru Plány do budoucna Pocity a nálady, stravovací návyky	
PSANÍ			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři *CJ-9-4-02napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení*	*-sestaví gramaticky a formálně správně věty, zprávy, jednoduchý text, používá správné tvary probíraných gramatických jevů* *-při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané í fráze a spojení, jednotlivé fráze spojuje, vyjadřuje se i vlastními slovy.*	Budoucí čas „will“ Minulý čas prostý (prav. i neprav. slovesa) Minulý čas průběhový Předložky času a místa Stupňování prav. I nepravidelných přídavných jmen Modální slovesa must, musn´t, have	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	-klade otázky a na podobné otázky odpovídá (nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace.	to, should Předpřítomný čas (ever, never) Číslovky – vysoké (and.), desetinná čísla	
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích *CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech* *CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života*	*- zvládá společenskou konverzaci* *- udrží průběh konverzace v modelové situaci, komunikuje v běžných situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech*	Počasí Příroda a město Cestování, kultura Sport,	

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech *CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace*	*-čte delší texty, které obsahují slovní zásobu používanou v každodenním životě, jednoduchou cizojazyčnou beletrii*	Komiksy, jednoduché texty o reáliích angl. mluvících zemí i ČR, příběhy	
	-rozumí popisům událostí, pocitům a přáním v čtených textech *- rozumí frázím, vyhledá v textu odpovědi na otázky*		
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	*-rozumí hlavním myšlenkám v promluvě a konverzaci, rozumí smyslu rozhlasových a televizních programů s běžnou tématikou při zřetelné výslovnosti*	Počasí, světové strany Zvířata, životní prostředí detaily oblečení Nemoci, problémy, části těla	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Povolání, pracovní místa Vlastnosti, materiály, věci denní potřeby Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikace vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem	
PSANÍ			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři *CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení*	*- sestaví gramaticky a formálně správně věty, zprávy, přiměřeně dlouhý text, používá správné tvary probíraných gramatických jevů* *- sestaví formální dopis*	Porovnání minulého času prostého a předpřítomného (další nepravidelná slovesa) Since/for,ever/never/already… Minulý čas způsobových sloves must, musn´t, needn´t, could, couldn´t, will, won´t, be able to, have/had to Slovesa modální, smyslového vnímání, frázová, pohybu, stavová Trpný rod času přít, min. a bud. Slovesa can, can´t, must v budoucím čase	
	-při písemné i ústní reprodukci různých textů používá různé fráze a spojení, jednotlivé fráze spojuje, vyjadřuje se vlastními slovy, zaujme stanovisko, uvede výhody a nevýhody řešení *- přesně a gramaticky správně formuluje své otázky* *-nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace, ověří si správnost porozumění.*	*Volný čas, televize, soutěže* *Nákupy a móda* *cestování, počasí, zvířata* *Životní prostředí* *Problémy a nemoci* *Příroda a město*	
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	*-zvládá společenskou konverzaci, rozvíjí ji* *-bez problémů udrží průběh konverzace v modelové situaci,*		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech *CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života*	*- bez přípravy komunikuje v běžných situacích*		

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech *CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace*	*-čte souvislý text, který obsahuje slovní zásobu používanou v každodenním životě, cizojazyčnou beletrii*	Komiksy, příběhy, reportáže, souvislé tety s reáliemi angl. mluvících zemí, autentické texty Jízdní řád, informační tabule Reálie zemí příslušných jazykových oblastí	
	-rozumí článkům a zprávám zabývajícím se současnými problémy, textům jednoduché prózy *- rozumí stanoviskům autorů* *- rozumí i používaným nespisovným frázím*		
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně *CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat*	*- rozumí delším promluvám,* *- rozumí smyslu rozhlasových a televizních programů s běžnou tématikou při zřetelné výslovnosti*	Kultura, média, zábava Denní režim Stravovací návyky, zdravý životní styl Popis osob, vlastnosti a vzhled Plány do budoucna Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	
PSANÍ			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři *CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení*	*- sestaví gramaticky a formálně správně věty, zprávy, přiměřeně dlouhý text, používá správné tvary probíraných gramatických jevů*	Zvratná a zdůrazňovací zájmena (himself…) Tázací dovětky Podmínkové věty (if+present+future tense) Podmiňovací způsob, 2. kondic. Gerundium Trpný rod přítomného i minulého času (opak.) Vedlejší věty časové Frázová slovesa Datum, časové fráze Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01 zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích *CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech* *CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života*	*-zvládá i delší společenskou konverzaci, rozvíjí ji -bez problémů udrží průběh konverzace v modelové situaci,* *- spontánně a plynule se účastní hovoru s běžnou tématikou,* *-vysvětlí a obhájí své názory*	Denní režim Globální problémy Společnost a její problémy	*OSV9 Kooperace a kompetice* *MKV4 Multikulturalita*

Další cizí jazyk

Německý jazyk

Charakteristika

Vzdělávání v předmětu Německý jazyk jako druhý cizí jazyk si klade za cíl vytvářet základy pro další studium cizího jazyka, připravovat žáky k praktickému užívání jazyka, tak k objevování a chápání skutečností, které se nacházejí i mimo oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

Žáci získávají základní vědomosti a schopnosti, které jsou předpoklady k dalšímu úspěšnému rozvoji komunikace v cizím jazyce. Seznamují se se základními konverzačními situacemi a tématy (rodina, škola, bydlení, představování se, nakupování, oblečení, reálie německy mluvících zemí aj.). Žáci si postupně osvojují základní postupy potřebné k efektivnímu studiu jazyka a rozšíří si všeobecný kulturní přehled.

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	6

Místo realizace

- učebna cizích jazyků
- kmenové třídy
- učebna PC

Realizace průřezových témat

MKV4 Multikulturalita

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – kombinace frontální výuky s prací ve dvojících, trojicích, skupinové vyučování, samostatná práce, pozorování, poslech, imitace, tvořivé činnosti, hry, reprodukce scének, práce s autentickými materiály, informační zdroje (učebnice, pracovní sešity, encyklopedie, gramatické tabule, CD, DVD, výukové programy)
- výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 24 žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k uvědomování si důležitosti komunikovat v cizím jazyce jak pro další studium tak v praktickém životě, naslouchají a čtou s porozuměním, reprodukují slyšené a čtené, pracují s textem, vyhledávají a třídí informace, pracují s vícero informačními zdroji (učebnice, pracovní sešit, slovníky, příručky, encyklopedie, gramatické tabule, časopisy, internet, výukové programy, video, CD, DVD aj.), naváží na učivo z předešlých ročníků, aplikují naučená gramatická pravidla a vzájemně je propojují, obohacují si svou slovní zásobu, aktivně se zapojují do výuky

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni ke zvolení vhodných postupů řešení problému, k hledání chyby a způsobů odstranění (např. naučit se opsat jinými slovy to, co chce vyjádřit, chybí-li slovní zásoba), dokáží požádat o pomoc, využívají znalostí z jiných oborů, analyzují přečtené texty, porovnávají jevy, zjistí shody a odlišnosti, třídí podle hledisek do kategorií

Kompetence komunikativní

- žáci využívají v komunikaci všech smyslů (sluch, zrak, hmat, řeč, …), reprodukují text a slyšené slovo (shrnou, uspořádají, předvedou, učí se zpaměti a tvoří vlastní text), kladou otázky a odpovídají na ně, zapojují se do rozhovoru, zahájí a ukončí dialog, jejich promluva je souvislá a kultivovaná, má logický sled a adekvátní slovní zásobu, doprovází slova vhodnými gesty, mluví a píší spisovně, formulují vlastní myšlenky, píší v rámci obecně uznávaných norem pro písemnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- žáci se v cizím jazyce představí, povídají o sobě, svých zájmech, vlastnostech, pracují samostatně, ve dvojicích a ve skupinách, střídají role, podílí se na stanovení pravidel práce ve skupině a jejich respektování, efektivně spolupracují, přednesou v cizím jazyce krátký projev před spolužáky (prezentují svou práci)

Kompetence občanské

- žáci respektují kulturní dědictví a tradice jiných národů, v cizím jazyce pracují s tématy zdraví, nemoc, úrazy, volí vhodný pozdrav a rozloučení s dospělým i mezi sebou navzájem, vhodně oslovují

Kompetence pracovní

- žáci zodpovědné plní své povinnosti (skrze přípravu na výuku, nošení pomůcek, plnění zadaných úkolů a prací, vč. odevzdávání v dohodnutém termínu), dodržují pořádek a stanovená pravidla (ŘŠ, v odborné učebně, při poslechové práci aj.), používají vhodné pomůcky (slovníky, počítač aj.), v cizím jazyce pojmenují různé profese a vyjádří se, co je baví a proč

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ
žák
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: NĚMECKÝ JAZYK
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák			
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	*DV: adekvátně reaguje na zadávané pokyny*	**Pokyny a instrukce** - ke školní práci	
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu *DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*	*DV: zodpoví a vyřeší kontrolní otázky a úkoly* *DV: odhadne obsah konverzace podle klíčových slov*	**Porozumění vyslechnutým souvislým projevům a dialogům** - slova a jednoduché věty s vizuální oporou - základní informace v krátkých textech	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák			
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům *DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům*	*DV: čte nahlas texty foneticky i intonačně správně v rozsahu osvojených tematických celků* *DV: zodpoví kontrolní otázky k přečtenému textu*	**Čtení** - jednoduché věty - jednoduché texty s osvojenou slovní zásobou - výslovnostní pravidla	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
MLUVENÍ žák			
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	*DV: evaluace žákovy techniky mluveného projevu je prováděna v rámci evaluace ústního monologického i dialogického projevu*	**Technika mluveného projevu** - výslovnost jednotlivých fonémů s důrazem na prvky odlišné nebo nepřítomné v mateřském jazyce	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	*DV: jednoduchým způsobem reprodukuje krátký text* *DV: přednese báseň, zazpívá píseň*	**Projev monologický** - jednoduchý popis osob, předmětů - básně, říkadla, písně	
PSANÍ žák			
DCJ-9-2-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři *DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení*	*DV: popíše obrázek* *DV: napíše krátký text v rozsahu probíraných tematických celků* *DV: napíše krátký e – mail, odpoví na dopis, napíše pozdrav z dovolené, vyplní formulář*	**Písemný projev** - jednoduchý popis obrázků - jednoduché věty v rozsahu tematických celků - E – mail, odpověď na dopis - formulář	
JAZYKOVÝ PROSTŘEDEK			
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	*DV: evaluace žákovy zvukové stránky jazyka je prováděna v rámci evaluace dovednosti mluveného a čteného projevu*	**Zvuková stránka jazyka** - základní výslovnostní návyky - slovní přízvuk - vázání slov ve větě - intonace věty - fonetické znaky (pasivně)	
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších	*DV: dle diktátu zapíše graficky osvojené výrazy*	**Grafická stránka jazyka** - vztah mezi zvukovou a grafickou	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
osvojovaných témat		podobou slov - psaní velkých písmen u podstatných jmen - základní pravidla německého pravopisu	
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů *DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	*DV: pozdraví a odpoví na pozdrav* *DV: zahájí a ukončí rozhovor*	**Slovní zásoba** - společenské obraty a fráze - základní pozdravy	
	DV: představí sebe a svou rodinu *DV: popíše fotografii své rodiny, používá slova základní prostorové orientace* *DV: popíše pomocí základních příd. jmen svého přítele*	- osobní údaje (jméno, pohlaví) - členové rodiny (popis fotografie) - příbuzenské vztahy - přídavná jména vyjadřující popis osoby	
	DV: vyjmenuje a na příkladech uvede barvy	- barvy	
	DV: pojmenuje věci ve třídě a své pomůcky *DV: jednoduše popíše předměty a školní potřeby* *DV: adekvátně reaguje na pokyny ve třídě*	- základní vybavení třídy, školní pomůcky - pokyny a instrukce při výuce	
	DV: zodpoví otázku Kdy? *DV: vyjmenuje dny v týdnu* *DV: počítá do 100, přečte příklady se základními matematickými úkony*	- čas, hodiny (celé hodiny) - názvy dnů v týdnu - číslovky 0 – 100, názvy matematických operací	
	DV: popíše svoje záliby	- volný čas a koníčky	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: ukáže na mapě německy mluvící země *DV: uvede odlišnosti mezi českými a německými tradicemi a zvyky* *DV: zarecituje báseň, zazpívá píseň*	- reálie německy mluvících zemí (především SRN, Rakousko, Švýcarsko) - nejdůležitější svátky (Vánoce, Velikonoce)	
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat *DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení* *DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů* *DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	*DV: imituje a obměňuje modelové věty* *DV: dle modelu substituuje požadované lexikální prvky ve vytvářených slovních spojeních a větách*	**Mluvnické učivo – Tvarosloví** ***Podstatná jména*** - člen určitý, neurčitý - užívání určitých a neurčitých členů v 1. pádě - rod podstatných jmen (rozdíly mezi rodem českých a německých podstatných jmen) ***Přídavná jména*** - v přísudku ***Zájmena*** - osobní zájmena (zejména v 1. p.) - přivlastňovací zájmena mein / dein ihr / sein (v 1. p.) - nejčastější tázací zájmena - označení osoby a předmětu osobním zájmenem ***Číslovky*** - základní 0 – 100 ***Slovesa*** - časování slovesa sein, pravidelných sloves - vazby *ich mag* ***Předložky*** - užívání předložek k vyjadřování časových údajů (am, um, im,) **Mluvnické učivo – Skladba** - slovosled věty jednoduché oznamovací	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		- slovosled věty tázací a rozkazovací - nutnost vyjádření podmětu (odlišnosti v konfrontaci s češtinou)	

PŘEDMĚT: NĚMECKÝ JAZYK
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák			
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	*DV: adekvátně reaguje na zadávané pokyny*	**Pokyny a instrukce** – ke školní práci – k pohybovým činnostem – k činnostem každodenních potřeb	
DCJ-9-1-02 rozumí slovům jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu *DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*	*DV: zodpoví a vyřeší kontrolní otázky a úkoly* *DV: odhadne obsah konverzace podle klíčových slov*	**Porozumění vyslechnutým souvislým projevům a dialogům** – v rámci probíraných tematických celků – básně, říkadla, písně – jednoduché popisy osob, předmětů	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák			
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	*DV: čte nahlas texty foneticky správně v rozsahu osvojených tematických celků*	**Technika čtení** – jednoduché věty a souvětí souřadná – výslovnostní pravidla	
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	*DV: zodpoví kontrolní otázky k přečtenému textu*	**Vlastní čtení s porozuměním** – texty se známými a osvojenými	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům *DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci*	*DV: jednoduše a stručně vyjádří hlavní myšlenku textu*	jazykovými prostředky – názvy a jednoduché popisy věcí – jednoduché monology na připravené téma – jednoduché dialogy – informační nápisy a orientační pokyny	
PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
MLUVENÍ žák			
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů *DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	*DV: předvede rozhovor se spolužákem na připravené téma*	**Projev dialogický** – jednoduché rozhovory – začlenění pozdravu, společenských a zdvořilostních frází – telefonování (domluva, odmítnutí)	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	*DV: jednoduchým způsobem reprodukuje krátký text* *DV: přednese báseň, zazpívá píseň* *DV: vypráví o své osobě a své rodině*	**Projev monologický** – sdělení základních informací (dle osvojovaných témat) – básně, říkadla, písně	
PSANÍ			
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři *DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení*	*DV: vyplní formulář s údaji o své osobě* *DV: popíše obrázek* *DV: napíše jednoduchý, ale delší text v rozsahu probíraných tematických celků*	- formuláře **Písemný projev** – popis obrázků (dle tematických celků)	
JAZYKOVÝ PROSTŘEDEK			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	*DV: dle diktátu zapíše graficky osvojené výrazy*	**Grafická stránka jazyka** – grafická podoba osvojovaných výrazů – aplikace osvojených pravidel německého pravopisu	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat *DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	*DV: pozdraví a odpoví na pozdrav* *DV: zahájí a ukončí rozhovor*	**Slovní zásoba** – společenské obraty a fráze	
	DV: plánuje svůj volný čas *DV: hovoří o svém volném čase* *DV: smluví si schůzku* *DV: zeptá se na cestu*	- hovoří o svém volném čase – telefonické rozhovory – plány na prázdniny – názvy některých budov ve městě otázky na směr cesty	
	DV: hovoří o domácích mazlíčcích *DV: vyjádří vlastnictví pomocí sloves haben a podstatného jména*	- názvy některých zvířat - sloveso haben ve spojení s podstatným jménem	
	DV: ptá se na čas DV: Odpoví na otázku – Kde? *DV: zná názvy ročních období a měsíců*	- hodiny, otázka Wie spät ist es? - obec - budovy ve městě - roční období, měsíce	
	DV: vyjádří cíl cesty *DV: koupí si jízdenku* *DV: zajistí si ubytování*	- názvy některých evropských států - nákup jízdenek - rezervace pokoje	
	DV: popíše svůj pokoj a dům	- domov - názvy pokojů a nábytku - pokoj snů	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: ukáže na mapě německy mluvící země *DV: vyjmenuje jejich hlavní města* *DV: uvede odlišnosti mezi českými a německými tradicemi a zvyky* *DV: zarecituje báseň, zazpívá píseň*	***Reálie*** – německy mluvících zemí	
DCJ-9-4-03 - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení *DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů*	*DV: imituje a obměňuje modelové věty* *DV: dle modelu substituuje požadované lexikální prvky ve vytvářených slovních spojeních a větách*	**Mluvnické učivo – Tvarosloví** ***Podstatná jména*** - člen určitý, neurčitý (použití) ***Přídavná jména*** - v přísudku - skloňování a stupňování – lexikálně ***Zájmena*** - skloňování osobních zájmen - skloňování přivlastňovacích zájmen - tázací zájmen - zájmeno *kein* - neurčitý podmět *man* ***Číslovky*** - vyjádření ceny - řadové ***Slovesa*** - časování sloves s odlučitelnou předponou - nepravidelná slovesa - modální slovesa (müssen, können) ***Příslovce*** - 2. a 3. stupeň nejfrekventovanějších příslovcí (lexikálně) ***Předložky*** - se 3. a 4. pádem	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Mluvnické učivo – Skladba - slovosled věty oznamovací - slovosled věty tázací - větný rámec se způsobovým slovesem	

PŘEDMĚT: NĚMECKÝ JAZYK
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák			
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	*DV: adekvátně reaguje na zadávané pokyny*	Pokyny a instrukce - ke školní práci - k pohybovým činnostem	
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu *DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*	*DV: zodpoví a vyřeší kontrolní otázky a úkoly* *DV: odhadne obsah konverzace podle klíčových slov*	**Porozumění vyslechnutým souvislým projevům a dialogům** - (dle probíraných témat)	*MKV 4* *Multikulturalita: naslouchání druhým*
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu *DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*	*DV: zodpoví a vyřeší kontrolní otázky a úkoly* *DV: adekvátně reaguje na vyslechnutá sdělení*	**Porozumění sdělením, souvislým projevům, monologům** (v rámci probíraných tematických celků) - básně, písně	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	*DV: zodpoví kontrolní otázky k přečtenému textu* *DV: jednoduše a stručně vyjádří hlavní myšlenku textu*	**Technika čtení** - čtení delších větných celků - upevnění výslovnostních pravidel - práce se slovníkem (knižním či internetovým)	
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	*DV: zodpoví kontrolní otázky k přečtenému textu* *DV: stručně vyjádří hlavní myšlenku textu* *DV: spojí odpovídající dvojice vět*	**Čtení s porozuměním** - vyhledání požadované informace v textu - vyjádření hlavní myšlenky - kontrolní otázky k přečtenému textu	
PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
MLUVENÍ žák			
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	*DV: evaluace žákovy techniky mluveného projevu je prováděna v rámci evaluace ústního monologického i dialogického projevu*	**Technika mluveného projevu** - zřetelný a foneticky správný ústní projev	
DCJ-9-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů *DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	*DV: předvede rozhovor se spolužákem na připravené téma*	**Projev dialogický** - zahájení a ukončení dialogu - dialogy v rámci probíraných témat	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	*DV: reprodukuje krátký text* *DV: přednese báseň, zazpívá píseň*	**Projev monologický** - popis osob, předmětů, míst a vybraných situací - básně, písně	
PSANÍ žák			
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	*DV: popíše obrázek*	**Písemný projev**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat *DCJ-9-4-03stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení*	*DV: napíše přiměřeně dlouhý text v rozsahu probíraných tematických celků* *DV: na základě vyslechnutého sdělení popíše stručně jeho obsah* *DV: vyplní formulář (strukturovaný životopis)*	- popis obrázků - psaní jednoduchých textů (v rámci probíraných témat) - vyplňování formulářů (strukturovaný životopis)	
JAZYKOVÝ PROSTŘEDEK			
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	*DV: dle diktátu zapíše graficky osvojené výrazy*	**Grafická stránka jazyka** - grafická podoba osvojovaných výrazů - upevnění základních pravidel německého pravopisu	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat *DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	*DV: charakterizuje sebe nebo vybraného člena své rodiny* *DV: sestaví svůj životopis* *DV: hovoří o povolání*	**Slovní zásoba** - charakteristika a představení osob - povolání	
	DV: hovoří o svém volném čase *DV: hovoří o počasí, kalendářním roce a přírodě* *DV: pozve kamaráda na narozeninovou party* *DV: hovoří o potravinách a jídle*	- volný čas - kalendářní rok - roční období a měsíce - příroda - plány narozeninové oslavy	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: nakupuje potraviny *DV: pojmenuje části oblečení* *DV: popíše, co má na sobě* *DV: popíše základní části lidského těla* *DV: vyjádří bolest* *DV: dá někomu pokyn, příkaz*	- potraviny a jídlo - oblékání - přídavná jména popisující oblečení - lidské tělo - zdraví - rozhovory s lékařem	
	DV: vyjmenuje názvy budov a obchodů ve městě *DV: orientuje se v plánu města* *DV: jednoduše popíše cestu* *DV: pojmenuje dopravní prostředky*	- budovy a obchody ve městě - orientace ve městě - rozhovory – Jak se kam dostanu? - dopravní prostředky	
	DV: mluví o svých plánech na dovolenou a do budoucna *DV: vypráví o tom, kde byl*	- plány na prázdniny (Kdy? Kam? Čím? Na jak dlouho?) - povolání - vypráví o svém cestování - zeměpisné názvy ve spojení s předložkou	
	DV: ukáže na mapě německy mluvící země *DV: vyjmenuje jejich hlavní města* *DV: uvede odlišnosti mezi českými a německými tradicemi a zvyky*	***Reálie*** - Německo, Rakousko - Švýcarsko - Lucembursko a Lichtenštejnsko - Svátky - zvyky a tradice v německy mluvících zemích	
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení *DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů*	*DV: imituje a obměňuje modelové věty* *DV: dle modelu substituuje požadované lexikální prvky*	**Mluvnické učivo - Tvarosloví** ***Podstatná jména*** - skloňování	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	ve vytvářených slovních spojeních a větách	***Přídavná jména*** - stupňování přídavných jmen ***Zájmena*** - skloňování osobních a přivlastňovacích zájmen ***Číslovky*** - řadové číslovky ***Slovesa*** - préteritum slabých a některých silných sloves - perfektum slabých a některých silných sloves - modální slovesa – shrnutí ***Předložky*** -předložky se 3. p, 4. p, se 3. a 4. p. ***Spojky*** - souřadné – und, aber, oder **Mluvnické učivo - Skladba** - slovosled po souřadicích spojkách - postavení větných členů	

Francouzský jazyk

Charakteristika

Vzdělávání v předmětu Francouzský jazyk jako druhý cizí jazyk si klade za cíl vytvářet základy pro další studium cizího jazyka, připravovat žáky k praktickému užívání jazyka, tak k objevování a chápání skutečností, které se nacházejí i mimo oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

Žáci získávají základní vědomosti a schopnosti, které jsou předpoklady k dalšímu úspěšnému rozvoji komunikace v cizím jazyce. Seznamují se se základními konverzačními situacemi a tématy (rodina, škola, bydlení, představování se, nakupování, oblečení, reálie německy mluvících zemí aj.). Žáci si postupně osvojují základní postupy potřebné k efektivnímu studiu jazyka a rozšíří si všeobecný kulturní přehled.

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	6

Místo realizace

- učebna cizích jazyků
- kmenové třídy
- učebna PC

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – kombinace frontální výuky s prací ve dvojících, trojicích, skupinové vyučování, samostatná práce, pozorování, poslech, imitace, tvořivé činnosti, hry, reprodukce scének, práce s autentickými materiály, informační zdroje (učebnice, pracovní sešity, encyklopedie, gramatické tabule, CD, DVD, výukové programy)
- výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 24 žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k uvědomování si důležitosti komunikovat v cizím jazyce jak pro další studium tak v praktickém životě, naslouchají a čtou s porozuměním, reprodukují slyšené a čtené, pracují s textem, vyhledávají a třídí informace, pracují s vícero informačními zdroji (učebnice, pracovní sešit, slovníky, příručky, encyklopedie, gramatické tabule, časopisy, internet, výukové programy, video, CD, DVD aj.), naváží na učivo z předešlých ročníků, aplikují naučená gramatická pravidla a vzájemně je propojují, obohacují si svou slovní zásobu, aktivně se zapojují do výuky

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni ke zvolení vhodných postupů řešení problému, k hledání chyby a způsobů odstranění (např. naučit se opsat jinými slovy to, co chce vyjádřit, chybí-li slovní zásoba), dokáží požádat o pomoc, využívají znalostí z jiných oborů, analyzují přečtené texty, porovnávají jevy, zjistí shody a odlišnosti, třídí podle hledisek do kategorií

Kompetence komunikativní

- žáci využívají v komunikaci všech smyslů (sluch, zrak, hmat, řeč, …), reprodukují text a slyšené slovo (shrnou, uspořádají, předvedou, učí se zpaměti a tvoří vlastní text), kladou otázky a odpovídají na ně, zapojují se do rozhovoru, zahájí a ukončí dialog, jejich promluva je souvislá a kultivovaná, má

logický sled a adekvátní slovní zásobu, doprovází slova vhodnými gesty, mluví a píší spisovně, formulují vlastní myšlenky, píší v rámci obecně uznávaných norem pro písemnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- žáci se v cizím jazyce představí, povídají o sobě, svých zájmech, vlastnostech, pracují samostatně, ve dvojicích a ve skupinách, střídají role, podílí se na stanovení pravidel práce ve skupině a jejich respektování, efektivně spolupracují, přednesou v cizím jazyce krátký projev před spolužáky (prezentují svou práci)

Kompetence občanské

- žáci respektují kulturní dědictví a tradice jiných národů, v cizím jazyce pracují s tématy zdraví, nemoc, úrazy, volí vhodný pozdrav a rozloučení s dospělým i mezi sebou navzájem, vhodně oslovují

Kompetence pracovní

- žáci zodpovědné plní své povinnosti (skrze přípravu na výuku, nošení pomůcek, plnění zadaných úkolů a prací, vč. odevzdávání v dohodnutém termínu), dodržují pořádek a stanovená pravidla (ŘŠ, v odborné učebně, při poslechové práci aj.), používají vhodné pomůcky (slovníky, počítač aj.), v cizím jazyce pojmenují různé profese a vyjádří se, co je baví a proč

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
PŘEDMĚT: FRANCOUZSKÝ JAZYK
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
Žák: DCJ-9-1-01 *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně* DCJ-9-1-02 *rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu* *DCJ-9-1-3 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*	Žák: - Seznamuje se se základy výslovnosti a s fr. abecedou - Vybavuje si číslovky do 100 - Vyjadřuje umístění v prostoru - Pojmenuje některá zvířata - Časuje sloveso avoir i v záporu - Vybaví si počítaní 10-100 - Používá adjektiva k popisu osoby	Zvuková a grafická podoba jazyka-fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Základy výslovnosti, fr. abeceda, jednoduché texty-učebnice, básničky a písničky frankofonní země čísla 1-100	*OSV8 Komunikace* *VMEGS1 Evropa a svět nás zajímá*
MLUVENÍ DCJ-9-2-01 *zapojí se do jednoduchých rozhovorů* DCJ-9-2-02 sdělí *jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* DCJ-9-2-03 odpovídá *na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	- Pozdraví, představí sebe i jiné osoby, poděkuje - Poznává francouzské názvy některých měst a zemí Evropy - Seznamuje se s tvořením otázky ve francouzštině - Používá člen určitý a neurč. u substantiv Hovoří a píše o sobě a své rodině a zaměstnání Používá zájmena přivlastňovací - Časuje slovesa 1. slov. třídy	Téma: Pozdravy, oslovení, představení se, poděkování, domov člen určitý a neurčitý elize, předložky a, en otázka ve francouzštině, gr. jev „il y a“, zápor ve větě Téma: Rodina, zaměstnání, časováni sloves 1. slov. třídy Zájmena přivlastňovací Slovní zásoba-žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů.	*VDO 1 Občanská společnost a škola* *OSV8 Komunikace*

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM DCJ-9-3-01 rozumí *jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům* DCJ-9-3-02 *rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům* DCJ-9-3-03 *rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci*	Snaží se o první plynulou četbu	Texty – učebnice, časopisy, reálie, písně. Vybrané texty z francouzské literatury- próza i poezie	
PSANÍ *DCJ-9-4-01* *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři* *DCJ-9-4-02* *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *DCJ-9-4-03* *Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení*	- Pokouší se o jednoduchá sdělení a tvoření otázek - píše bližší okolnosti ohledně národnosti, bydliště a adresy - Správně časuje sloveso etre, i v záporu - Seznamuje se s přivl. zájmeny-seznamuje se s různou škálou slovníků a používá je k samostatné práci. Poznává fr. slovní zásobu a tvoření slov - Používá internet	Téma: Národnost, bydliště, tel. číslo, adresa sloveso etre, časováni sloves 1. slov. třídy slovesa aller, faire Práce se slovníky a internetem	*MKV3 Etnický původ*

PŘEDMĚT: FRANCOUZSKÝ JAZYK
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01 *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně* DCJ-9-1-02 *rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu* DCJ-9-1-03 *rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat*	Žák: - Vyjmenuje měsíce, dny v týdnu, části dne - Rozvíjí úroveň své výslovnosti a své četby	Téma: Den, měsíc, rok Četba různých textů – učebnice, jednoduché doplňkové materiály Časopisy, básně a písně. Číslovky do 100000	

MLUVENÍ *DCJ-9-2-01* *zapojí se do jednoduchých rozhovorů* *DCJ-9-2-02* *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *DCJ-9-2-03* *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	- Zeptá se na počasí nebo čte text, podá o něm informaci, vyjmenuje 4 roční období - Pokouší se o samostatnou práci s textem - seznamuje se s další škálou neprav. sloves Vypravuje svůj týdenní program - Představuje své koníčky	Základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Téma: Počasí, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), příroda Nepravidelná slovesa –savoir, apprendre, écrire, lire Budoucí čas složený Minulý čas složený s etre a avoir	*MKV4 Multikulturalita*
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01 *rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům* *DCJ-9-3-02* *rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům* *DCJ-9-3-03* *rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace*	- Seznamuje se s francouzskou literaturou - Rozvíjí samostatnou práci s použitím různých slovníků a internetu Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	Téma: Knihy, knihovna, dětská literatura, internet Práce se slovníkem Téma: Volný čas, cestování, prázdniny Ukazovací zájmena Reálie Francie, tradice, zvyky, svátky Stahování členů s předložkami	*MKV3 Etnický původ*
PSANÍ			
DCJ-9-4-01 *Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři* *DCJ-9-4-02* *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *DCJ-9-4-03* *stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení*	- seznamuje se s dalšími gramatickými jevy - Napíše jednoduchý dopis příteli, blahopřeje - Používá číslovky až do 1 000 000 - Pojmenuje měsíce v roce -	Téma: Týdenní režim Zvratné slovesa Téma: Blahopřání, narozeniny	

PŘEDMĚT: FRANCOUZSKÝ JAZYK
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01	Žák:	Texty – učebnice, časopisy, reálie, písně.	MKV 4

rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně *DCJ-9-1-02* *rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu* *DCJ-9-1-03* *rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*	- Zdokonaluje úroveň své výslovnosti a své četby	Vybrané texty z francouzské literatury- próza i poezie Téma: Ve městě; bydlení, byt, dům- domov Sloveso prendre, boire Que – shrnutí; Nepravidelné stupňování příd. jmen Jednoduchý čas minulý a budoucí Další nepravidelná slovesa Mluvnice-základní gramatické struktury a typy vět(jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění).	
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01 *zapojí se do jednoduchých rozhovorů* *DCJ-9-2-02* *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* *DCJ-9-2-03* *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	- Hodnotí dopravní situaci ve městě, provoz - Seznamuje se s dalšími gramat. jevy - Pohovoří o místech, která navštívil, o cestování - Navazuje na základy reálií Francie - Správně používá číslovky 1 až milion	Téma: Cestování, reálie Francie, další tradice a zvyky, svátky Důležité zeměpisné údaje Pozdrav a dopis z prázdnin Nepravidelná slovesa Číslovky 1 až milion	
CTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01 *rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům* DCJ-9-3-02 *slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům* DCJ-9-3-03 rozumí *krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci*	Žák zdokonaluje úroveň své četby - Ovládá slovní zásobu nutnou k nakupování - Používá čas minulý - Účastní se rozhovoru na téma oblékání - Vyjadřuje svůj názor na dané téma - Přiřadí k výrazům antonyma, vyhledá synonyma Odhadne význam slova z kontextu věty	Téma: Nakupování, sport	*MV1 kritické čtení a vnímání mediálních sdělení*
PSANÍ			
DCJ-9-4-01 *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři* DCJ-9-4-02	- Pracuje samostatně s textem, řekne svou adresu, pozve na návštěvu, popíše svůj byt Popíše svůj oblíbený styl oblékání	Téma: Oblékání, nákupy, sportovní aktivity, stravování	*MV6 tvorba mediálního*

napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 *stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení*	Dokáže popsat své sportovní aktivity Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník		*sdělení*

Ruský jazyk

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Vzdělávání v předmětu Ruský jazyk jako druhý cizí jazyk si klade za cíl vytvářet základy pro další studium cizího jazyka, připravovat žáky k praktickému užívání jazyka, tak k objevování a chápání skutečností, které se nacházejí i mimo oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

Žáci získávají základní vědomosti a schopnosti, které jsou předpoklady k dalšímu úspěšnému rozvoji komunikace v cizím jazyce. Seznamují se se základními konverzačními situacemi a tématy (rodina, škola, bydlení, představování se, nakupování, oblečení, reálie německy mluvících zemí aj.). Žáci si postupně osvojují základní postupy potřebné k efektivnímu studiu jazyka a rozšíří si všeobecný kulturní přehled.

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	6

Místo realizace

- učebna cizích jazyků
- kmenové třídy
- učebna PC

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – kombinace frontální výuky s prací ve dvojících, trojicích, skupinové vyučování, samostatná práce, pozorování, poslech, imitace, tvořivé činnosti, hry, reprodukce scének, práce s autentickými materiály, informační zdroje (učebnice, pracovní sešity, encyklopedie, gramatické tabule, CD, DVD, výukové programy)
- výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 24 žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k uvědomování si důležitosti komunikovat v cizím jazyce jak pro další studium tak v praktickém životě, naslouchají a čtou s porozuměním, reprodukují slyšené a čtené, pracují s textem, vyhledávají a třídí informace, pracují s vícero informačními zdroji (učebnice, pracovní sešit, slovníky, příručky, encyklopedie, gramatické tabule, časopisy, internet, výukové programy, video, CD, DVD aj.), naváží na učivo z předešlých ročníků, aplikují naučená gramatická pravidla a vzájemně je propojují, obohacují si svou slovní zásobu, aktivně se zapojují do výuky

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni ke zvolení vhodných postupů řešení problému, k hledání chyby a způsobů odstranění (např. naučit se opsat jinými slovy to, co chce vyjádřit, chybí-li slovní zásoba), dokáží požádat o pomoc, využívají znalostí z jiných oborů, analyzují přečtené texty, porovnávají jevy, zjistí shody a odlišnosti, třídí podle hledisek do kategorií

Kompetence komunikativní

- žáci využívají v komunikaci všech smyslů (sluch, zrak, hmat, řeč, …), reprodukují text a slyšené slovo (shrnou, uspořádají, předvedou, učí se zpaměti a tvoří vlastní text), kladou otázky a odpovídají na ně, zapojují se do rozhovoru, zahájí a ukončí dialog, jejich promluva je souvislá a kultivovaná, má logický sled a adekvátní slovní zásobu, doprovází slova vhodnými gesty, mluví a píší spisovně, formulují vlastní myšlenky, píší v rámci obecně uznávaných norem pro písemnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- žáci se v cizím jazyce představí, povídají o sobě, svých zájmech, vlastnostech, pracují samostatně, ve dvojicích a ve skupinách, střídají role, podílí se na stanovení pravidel práce ve skupině a jejich respektování, efektivně spolupracují, přednesou v cizím jazyce krátký projev před spolužáky (prezentují svou práci)

Kompetence občanské

- žáci respektují kulturní dědictví a tradice jiných národů, v cizím jazyce pracují s tématy zdraví, nemoc, úrazy, volí vhodný pozdrav a rozloučení s dospělým i mezi sebou navzájem, vhodně oslovují

Kompetence pracovní

- žáci zodpovědné plní své povinností (skrze přípravu na výuku, nošení pomůcek, plnění zadaných úkolů a prací, vč. odevzdávání v dohodnutém termínu), dodržují pořádek a stanovená pravidla (ŘŠ, v odborné učebně, při poslechové práci aj.), používají vhodné pomůcky (slovníky, počítač aj.), v cizím jazyce pojmenují různé profese a vyjádří se, co je baví a proč

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
žák
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ
žák
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: RUSKÝ JAZYK
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01p *je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka* DCJ-9-1-02p *rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování* DCJ-9-1-01 *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně* DCJ-9-1-02 *rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu*	– Žák se seznamuje se zvukovou podobou ruského jazyka. Vnímá fonetická pravidla a správnou intonaci – Pozdraví, představí sebe i jiné osoby, poděkuje, rozloučí se. – Zvuková a grafická podoba jazyka, Základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov.	Odlišné hlásky od češtiny První slovní zásoba k tématům rodina, škola, jídlo, domácí zvířata Pozdravy, oslovení, představení, poděkování	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01 *rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům*	– Seznamuje se s grafickou podobou jazyka – ruskou azbukou	**Azbukové období** Základy výslovnosti, ruská abeceda	

DCJ-9-3-02 *rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům*	– Snaží se o první plynulou četbu.	jednoduché texty-učebnice, básničky a písničky Základní gramatické struktury a typy vět	
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01 *pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas* DCJ-9-2-02p *sdělí své jméno a věk* DCJ-9-2-01 *se zapojí do jednoduchých rozhovorů* DCJ-9-2-02 *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* DCJ-9-2-03 *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	- Snaží se o jednoduchý rozhovor, používá známou slovní zásobu – Ptá se na bližší okolnosti ohledně místa, času, vlastností osob. – Vnímá pohyblivý přízvuk v jazyce – Seznamuje se s používáním záporu – Žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů.	Zdravstvuj , Kak tvoji děla? *Где? Когда? Как?* otázka v ruštině – správná intonace odlišnosti při používání záporu od češtiny skloňování vzorů podstatných jmen v jednotném čísle	
PSANÍ			
DCJ-9-4-01 *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři* DCJ-9-4-02 *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení*	– Seznamuje se s psací podobou ruské azbuky – Pokouší se o jednoduché písemné sdělení a tvoření otázek. – Poznává ruské názvy některých měst a zemí. – Píše o sobě a své rodině, škole, třídě. – Zeptá se na totéž. – Používá základní gramatické struktury a typy vět – Seznamuje se se slovníky a používá je k samostatné práci.	Téma: pojmenování věcí, jejich umístění do prostoru Sloveso v ruské větě a 2. časování sloves Téma: domov, rodina, škola, třída, narozeniny. Přivlastňovací zájmena: *мой, твой, наш, ваш* Slovesa: *писать, читать, кричать, говорить*	

PŘEDMĚT: RUSKÝ JAZYK
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01 *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně* DCJ-9-1-02 *rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu* DCJ-9-1-03 *Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*	– Rozvíjí úroveň správné ruské výslovnosti, usiluje o plynulé čtení s porozuměním – Používá správnou ruskou intonaci	Poslech různých textů – učebnice, časopisy Básně	
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01 *se zapojí do jednoduchých rozhovorů* DCJ-9-2-02 *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* DCJ-9-2-03 *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	– Požádat o knihu či časopis Umí se zeptat čí je daná věc – Požádat o knihu či časopis, popíše, svůj týdenní program, představuje své koníčky, upřesní datum, hodinu. – Seznamuje se s dalšími gramatickými jevy - minulý čas sloves, časování sloves v přítomném čase	Téma: můj týden, volný čas, moje zájmy, zvratná slovesa *заниматься, учиться* údaje o čase, datum, měsíce, dny v týdnu předložkové a bezpředložkové vazby při vyjádření části dne, dnů, ročních období, měsíců	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01 *rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům* DCJ-9-3-02 *rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům* DCJ-9-3-03 *rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci*	– Rozvíjí úroveň správné ruské výslovnosti, usiluje o plynulé čtení s porozuměním – Používá správnou ruskou intonaci – Zeptá se na počasí nebo čte text, podá o něm informaci, vyjmenuje 4 roční období. – Hovoří jednoduše o životním prostředí – Samostatně pracuje s textem	Četba různých textů – učebnice, časopisy Básně	
PSANÍ			
DCJ-9-4-01 *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři* DCJ-9-4-02 *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších*	– Napíše jednoduchý dopis příteli, řekne svou adresu, telefonní číslo, pojmenuje dopravní prostředky.	Téma: počasí, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)	

osvojovaných témat, reaguje na jednoduché písemné sdělení DCJ-9-4-03 *stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení*	– Používá číslovky až do sta – Seznamuje se dalšími gramatickými jevy – přídavná jména. – Používá slovníky k samostatné práci. – Používá internet.	škola, vyučovací předměty Téma: kde a jak bydlím, moje škola Základní číslovky 1 -100 v 1. pádě Řadové číslovky 1 -20 v 1. pádě 1. pád přídavných jmen Slovesa I. a II. časování v přítomném čase Tvary minulého a budoucího času Slovesa pojící se s předmětem ve 4. pádě	

PŘEDMĚT: RUSKÝ JAZYK
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	průřezové téma
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01 *rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně* DCJ-9-1-02 *rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu* DCJ-9-1-03 *Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat*	– Zdokonaluje úroveň poslechu, rozumí i rychlejší mluvě, rozhovoru – Dbá na správnou výslovnost a intonaci	Texty – učebnice, časopisy, reálie, písně, básně. Vybrané texty z ruské literatury. Téma: cestování	MKV4 Multikulturní výchova
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01 *se zapojí do jednoduchých rozhovorů* DCJ-9-2-02 *sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat* DCJ-9-2-03 *odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá*	– Pohovoří o místech, která navštívil, o cestování. – Navazuje na základy ruských reálií, seznamuje se s názvy zemí světa – Používá slovesa 1. a 2. časování – Pohovoří o roli módy v životě mladých lidí – Účastní se rozhovoru na témata:	Téma: cestování; Časování sloves Slovesa *идти, exaть* dokonavost a nedokonavost u ruských sloves *идти* v různých významech	

	oblékání, můj den, škola, zájmy – správně používá tvary některých přídavných jmen		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01 *rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům* DCJ-9-3-02 *rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům* DCJ-9-3-03 *rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci*	– Ovládá slovní zásobu nutnou k nakupování. – Používá slovesa se změnou kmenové souhlásky *хотеть – я хочу, ходить - я хожу,* – Seznamuje se s názvy různých povolání – Správně se orientuje v čase – Používá správné tvary podstatných jmen všech rodů	Témata: nakupování Vánoce a narozeniny Časování sloves se změnou kmenové souhlásky Vyjádření: Je třeba, je nutné Téma: povolání Skloňování podstatných jmen Vyjádření času – hodiny Číslovky	
PSANÍ			
DCJ-9-4-01 *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři* DCJ-9-4-02 *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat, reaguje na jednoduché písemné sdělení* DCJ-9-4-03 *stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení*	– Pracuje samostatně s textem, řekne svou adresu, pozve na návštěvu, popíše svůj byt. – Charakterizuje člověka, popíše jeho vzhled – Píše pozdrav ruskému kamarádovi k Novému roku a k narozeninám.	Témata: bydlení, byt, dům; Podstatná a přídavná jména - Procvičování Téma: člověk, části těla, vzhled, móda Stupňování přídavných jmen	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v matematice je především zaměřeno na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých situacích občanského a profesního života. V hodinách matematiky proto vyučující cíleně motivují žáky k řešení matematických problémů; vedou žáky k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků; rozvíjejí u žáků schopnost správně se matematicky vyjadřovat; podporují u žáků důvěru v jejich schopnosti; vychovávají žáky k vytrvalosti, kritičnosti a týmové spolupráci; budují u žáků pozitivní vztah k matematice.

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.

1. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Na 1. stupni základního vzdělávání je kladen důraz na budování základů používání matematické symboliky a jazyka matematiky a na proces řešení problému. Základní matematické pojmy jsou vytvářeny ve čtyřech tematických okruzích:

1. číslo a početní operace – žáci porozumí pojmu číslo, získají dovednosti v pamětném a písemném počítání v oboru přirozených čísel, seznámí se s vlastnostmi základních operací s čísly, s odhadem a s prací s chybou;
2. závislosti, vztahy a práce s daty – žáci si postupně osvojí dovednosti, které souvisejí se zpracováním dat, seznamují se se závislostmi a jejich zápisy v běžném životě, doplňují a sestavují jednoduché tabulky a diagramy;
3. geometrie v rovině a v prostoru – žáci získají základní orientaci v rovině a prostoru, učí se poznávat, určovat, modelovat a znázorňovat jednoduché útvary v rovině i prostoru;
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení a přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu.

Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Peníze – způsoby placení; Hospodaření domácnosti – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; Finanční produkty – úspory.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

Osobnostní a sociální výchova (OSV): OSV 1, OSV 10

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících ZŠ v této hodinové dotaci:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem

počet hodin	**4**	**5**	**5**	**5**	**4**	**11**	**4**	**5**	**4**	**4**	**17**

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.
K výuce matematiky je využívána i multimediální a počítačová učebna, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, korespondenční semináře a programy podporující zájem žáků o matematiku (interaktivní výstavy, exkurze apod.). K rozvíjení matematické gramotnosti napomáhají i zájmové útvary.

Výchovné a vzdělávací strategie

Matematickým vzděláváním lze významně přispět k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitelé matematiky k tomu používají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení
Učitel:

- prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu;
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi;
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;
- nácvikem a častým prováděním náčrtů cíleně rozvíjí u žáků zručnost při grafickém vyjadřování;
- používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů
Učitel:

- nácvikem řešení úloh s postupným stupňováním jejich náročnosti rozvíjí logické myšlení a úsudek žáků;
- kladením jednoduchých problémových otázek vede žáky k hledání různých způsobů řešení a k tomu, aby si uvědomili, které z nich jsou efektivní a které nikoliv;
- vytváří podnětné situace, které žáky vedou k tomu, aby o daném problému přemýšleli, řešili jej a svá řešení zaznamenali.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní
Učitel:

- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků;
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální
Učitel:

- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny;
- organizuje vyučovací hodiny tak, aby v případě, že zadanou matematickou úlohu žáci rychle vyřeší, nabídli svoji pomoc pomalejšímu spolužákovi.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské
Učitel:
- povzbuzováním a odpovídajícím hodnocením podporuje u žáků zájem o matematiku a snahu zlepšovat své výsledky;
- doporučuje žákům postupy pro získání zajímavých dat ze školního prostředí a každodenního života, která jsou vhodná ke statistickému zpracování.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní
Učitel:
- důkladným procvičováním a důslednou kontrolou vede žáky ke správnému a bezpečnému užívání rýsovacích potřeb a digitálních nástrojů;
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozborem vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů.

1. OBDOBÍ
1. stupeň: 1. až 3. ročník

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE
Očekávané výstupy
žák
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

2. OBDOBÍ
1. stupeň: 4. až 5. ročník

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE
Očekávané výstupy
žák
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel

M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
M-5-1-08 porozumí významu znaku „−“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

žák
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

3. OBDOBÍ:

2. stupeň: 6. až 9. ročník

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

žák
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

žák
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data

M-9-2-02 porovnává soubory dat
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem

M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU
žák
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY
žák
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Vzdělávací obsah předmětu

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 1.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
M-3-1.01:používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	*DV: poznává jednotlivá čísla do 20 na základě názoru* *DV: určí počet daného čísla do 10, do 20* *DV: využívá matematické pomůcky*	Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 1-5, 6-10, 10 – 20 Určování čísel v řadě do 10, do 20 Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
M-3.1-02: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti *M-3-1-03: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose* *M-3-1-04: provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly* *M-3-1-05: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace*	*DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =* *DV: dokáže napsat i přečíst čísla 0 – 20* *DV: umí číslo vyhledat, zapsat, po-rovnat na číselné ose* *DV: využívá matematické znaky* *DV: užívá číselnou osu ke sčítání, odčítání v oboru čísel do 20* *DV: umí zpaměti sčítat a odčítat do 5, do 10, do 20, v druhé desítce vychází z analogie 1. desítky* *DV: sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky* *DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu* *DV: využívá komutativnosti* *DV: sestaví jednoduché slovní úlohy* *DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností*	Využívání názorných pomůcek: dominové karty, kostky, počitadlo apod. Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 10 – 20. Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy Sčítání, odčítání čísel pomocí číselné osy Vyvození +, - na názorných příkladech. Sčítání, odčítání do 5, do 10 Zápis příkladů, čtení, řešení písemně i zpaměti. Využívání početních situací v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	
Závislosti a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase *M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života* *M-3-03 doplňuje posloupnosti čísel*	*DV: určí části dne, doba spánku, doba denní* *DV: Vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí* *DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomocí učitele zápisy slovních úloh* *DV: za pomocí učitele se orientuje na číselné ose.* *DV: určí místo v řadě*	Orientace v čase, propojení s prvoukou. Určování časové jednotky – hodina v průběhu dne a noci, časový údaj – den, měsíc, rok Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh. Určení data a zápis – číselně, slovně. Střídání ročních dob, měření teploty, porovnávání výsledků měření Čtení jednoduchých tabulek. Vztahy o několik více, méně. Číslovky řadové	
Geometrie			
M-3-3-01 : rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa *M-3-3-02:porovnávání velikostí útvarů*	*DV: rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru.* *DV: určí shodné a neshodné tvary základních útvarů*	Základní útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice Rovinné útvary krychle, kvádr, koule, jehlan Stavebnice- určování rovinných útvarů-kvádr, krychle …	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
M-3-3-03: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	*DV: zná významy slov velký, dlouhý, větší a opaky* *DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar* *DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar*	Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 2.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
M—3-1-01 : používá přirozená čísla do 100 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků *M-3-1-0 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti* *M—3-1-03: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose* *M-3-1-04: provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly* *M-3-1-05: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace*	*DV: sčítá a odčítá čísla do 20 s pře-chodem přes desítku* *DV: poznává jednotlivá čísla do 100* *DV: určí počet daného čísla do 100, zapíše a přečte všechna čísla do 100* *DV: určí posloupnost jednotlivých čísel do 100* *DV: vyhledá dané číslo v řadě, dokáže přečíst všechna čísla 20 – 100* *DV: dokáže určit a porovnat velikost daného čísla* *DV: najde a zapíše dané číslo na číselné ose* *DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =* *DV: sčítá a odčítá do 100 vybrané příklady, dokáže použít číselné osy,* *počítá zpaměti* *DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu* *DV: využívá komutativnosti* *DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností*	Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku Vytváření představ jednotlivých čísel do 100 na základě názoru Počítání do 100 s určením správného počtu, zápisy a čtení čísel Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek: do-minové karty, kostky, počitadlo apod. Čtení, psaní, porovnávání čísel do 100. Násobení a dělení v oboru do 50. Orientace na číselné ose Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 20 – 100. Sčítání a odčítání do 100 s přechodem desítky (20+30, 45+8) Počítání s použitím závorek	.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Doplňování a využívání komutativního zákona ke kontrole výpočtů Využívání početních situací v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	
Závislosti a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase *M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života* *M-3-2-03 doplňuje posloupnosti čísel*	*DV: dokáže určit hodiny, minuty* *DV: vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí* *DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomocí učitele zápisy slovních úloh* *DV: číslovky řadové* *Určí místo v řadě*	Převody času, měsíc, den hodina, minuta Určování času na hodinách ručičkových i digitálních Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh. Vymýšlení slovních úloh na základě poznatků z praktického života Poznávání řadových číslovek, využívání v TV	
Geometrie			
M-3-3-01: rozezná, pojmenuje, vymodeluje, popíše základní rovinné útvary jednoduchá tělesa *M-3-3-02: porovnává velikost útvarů* *M-3-3-03:rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině*	*DV: Rozezná, pojmenuje krychli, kvádr, kouli, jehlan.* *DV: narýsuje úsečku, určí délku úsečky na cm a porovná.* *DV: určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů* *DV: určí dané geometrické tvary, popíše rozdíly* *DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar* *DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar*	Základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, jehlan, koule. Modelování těles. Určování odlišností jednotlivých těles. Rýsování úseček, měření pomocí pravítka na cm, porovnávání délek úseček Modelování čtverců, obdélníků, kruhů, trojúhelníků Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
M-3-1-01: používá přirozená čísla do 1000 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru,	*DV: používá komutativnosti v řešení početních operací*	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
vytváří soubory s daným počtem prvků *M-3-1-02: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti* *M-3-1-03: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose* *M-3-1-04: provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly* *M-3-1-05: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace*	*DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 100 zpaměti i písemně* *DV: používá násobilku k řešení úloh* *DV: dokáže správně používat matematické symboly +, - , x , :* *DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 na základě názoru* DV: určí počet daného čísla do 100, do 1 000 *DV: určí počet daného čísla do 1 000* *DV: využívá matematické pomůcky* *DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =* *DV: dokáže napsat i přečíst čísla 100 do 1 000* *DV: umí číslo vyhledat, zapsat, po-rovnat na číselné ose* *DV: využívá matematické znaky* *DV: umí zpaměti sčítat a odčítat jednoduché příklady do 1 000* *DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu* *DV: využívá komutativnosti* *DV: sestaví jednoduché slovní úlohy* *DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností*	zpaměti i písemně Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 1 000 Určování čísel v řadě do 1 000 po desítkách, stovkách, jednotkách Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek- do-minové karty, kostky, počitadlo apod. Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní a čtení jednotlivých čísel 100 – 1000. Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1000 Sčítání a odčítání zpaměti Dělení se zbytkem v oboru násobilky Násobení dvojciferných čísel jednociferným Písemné sčítání dvou trojciferných čísel Zaokrouhlování na desítky a stovky Řešení slovních úloh se dvěma početními výkony Písemné násobení jednociferným činitelem Využívání početních situací v praktických činnostech. Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	
Závislosti a práce s daty			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času *M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života* *M-3-2-03 doplňuje tabulky, doplňuje posloupnosti čísel*	*DV: zná jednotky času: hodina, minuta, vteřina* *DV: provádí odhady předběžného výsledku měření* *DV: umí narýsovat a používat tabulku násobků* *DV: dokáže vyhledat spoje (autobusové) do místa a z místa bydliště)*	Orientace v čase, propojení s prvoukou. Měření jednotek času, vytváření správné představy o jejich velikosti na základě praktických činností. Základní jednotky hmotnosti a objemu Provádění jednoduchých převodů času Praktické využívání v TV, prvouce Práce s tabulkami, diagramy – sestavování, jízdní řády	
Geometrie			
M-3-3-01: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa *M-3-3-02: porovnávání velikostí útvarů* *M-3-3-03: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině*	*DV: Rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru.* *DV: Určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů* *DV: provádí jednoduché převody* *DV: dokáže narýsovat a změřit úsečky různé délky* *DV: narýsuje a změří úsečky v různých polohách* *DV: Dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar* *DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar*	Základní rovinné útvary (trojúhelník, obdélník, čtverec)kružnice, kruh Různá měřidla délky, měření úsečky, Jednotky délky: mm, cm, dm, m Přímka, úsečka, bod, průsečík Rýsuje úsečku, polopřímku, přímku, trojúhelník, kružnici a kruh. Základní prostorové útvary (kvádr, válec, krychle, jehlan) Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 4.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
M-5-1-0 1: využívá při pamětném	*DV: používá komutativnosti v řešení početních*	Vlastnosti početních operací s přirozenými	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení *M-5-1-02: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel* *M-5-1-03 : zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do 10 000* *M-5-1-04: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel*	*operací* *DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 zpaměti i písemně* DV: *používá násobilku k řešení úloh* *DV: dokáže správně používat matematické symboly + ,- ,x , :* *DV: poznává jednotlivá čísla do 10 000 na základě názoru* *DV: určí počet daného čísla do 10 000* *DV: snaží se využívat počtu do 10 000 V nejrůznějších životních situacích* *DV: dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000* *DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky a stovky* *Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě* *Počítání a určování předmětů v daném souboru* *Využívání názorných pomůcek: dominových karet, kostky, počitadlo apod.* *DV: dokáže použít komutativní a asociativní zákon* *DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší* *DV: řeší jednoduché slovní úlohy* *DV: využívá matematických her*	čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 zpaměti i písemně Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 Násobení jednociferným a dvojciferným činitelem Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 10 000 Určování čísel v řadě do 10 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících. Písemné algoritmy početních operací Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 10 000 Sčítání a odčítání zpaměti Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací Řešení slovních úloh	
Závislosti a práce s daty			
M-5-2-01: vyhledává, sbírá a třídí data *M-5-2-02: čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy*	*DV: dokáže měřit, vážit, zaznamenávat důležitosti, sestavit a doplnit tabulku* *DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu* *DV: pokouší se o sestavení diagramu*	Práce s tabulkami, zápisy, řešení Názorné sestavení grafů, zapisování a vyhodnocení na základě údajů v tabulce Práce s diagramem Praktické využívání v TV, přírodo-vědě	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Geometrie			
M-5-3-01: narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice) *M-5-3-02: sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením jeho stran* *M-5-3-03: sestrojí rovnoběžky a kolmice* *M-5-3-04: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě* *M-5-3-05: rozpozná a znázorní osově souměrné útvary*	*DV: rýsuje libovolné přímky, úsečky i dané délky, vyznačuje body* *DV: určí jednotky délky, hmotnosti, objemu a času* *DV: rýsuje rovnoběžky, kolmice* *DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času* *DV: rýsuje obdélník, čtverec, kružnici, kruh, trojúhelníku* *DV: vypočítá obvod čtverce a obdélníku a trojúhelníku* *DV: narýsuje střed a osu úsečky* *DV: převádí jednotky délky na dm, m, km* *Hmotnosti dkg, kg, t* *DV: vypočítá obsah čtverce a obdélníku, povrch krychle a kvádru s názorem* *DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách* *DV: rýsuje pravoúhlý trojúhelník* *DV: podle návodu pracuje s útvary souměrnými podle osy*	Obdélník, čtverec, kružnice, kruh, trojúhelník Jednotky hmotnosti, délky, objemu a času Trojúhelníková nerovnost, pravoúhlý trojúhelník Osa úsečky, střed úsečky Grafický součet a násobek úsečky Obvod trojúhelníku, obdélníku, čtverce Vzájemná poloha přímek v rovině Rýsování rovnoběžek, kolmic Rýsujeme rovnoběžník Obsah obdélníku, čtverce Výpočet povrchu krychle a kvádru Útvary souměrné podle osy	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01: řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	*DV: účastní se řešení zajímavých slovních úloh* *DV: využívá časové přímky v dějinách vlasti* *DV: porovnává čísla počtu obyvatel v jednotlivých státech Evropy* *DV: pokouší se řešit zajímavé matematické hry* *DV: pracuje s krychlemi*	Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou Magické čtverce – sestavování, řešení Stavby z krychlí	

ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
M-5-1-01: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	*DV: používá komutativnosti v řešení početních operací* *DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 000 zpaměti i písemně* *DV: používá násobilku k řešení úloh* *DV: dokáže správně používat matematické symboly + ,- ,x , :*	Přirozená čísla a celá čísla Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 000 zpaměti i písemně Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 Písemné násobení dvojciferným a trojciferným činitelem Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky Písemné dělení jednociferným dělitelem Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 1 000 000	
M-5-1-02: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	*DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 000 na základě názoru* *DV: určí počet daného čísla do 1 000 000* *DV: určí počet daného čísla do 1 000 000* *DV: snaží se využívat počtu do 1 000 000 v nejrůznějších životních situacích* *DV: Dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000*	Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru využití matematických symbolů Zaokrouhlování do milionu. Využívání názorných pomůcek – dominové karty, kostky, počitadlo apod. Písemné algoritmy početních operací	
M-5-1-03: zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	*DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky, stovky, tisíce, miliony* *DV: Snaží se odhadovat výsledek*	Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, tisíce, miliony, odhady Vlastnosti početních operací s při-rozenými čísly do 1 000 000 Sčítání a odčítání zpaměti Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		operací	
M-5-1-04: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, = DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času DV: převádí jednotky délky na dm, m, km Hmotnosti dkg, kg, t DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách DV: řeší složené slovní úlohy	Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna, g Délky – dm, m, km, mm, cm Tabulky, grafy Řešení slovních úloh Jednoduchá měření Práce s kalkulátorem, softwarem Římské číslice	
M-5-1-05: modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku M-5-1-06: porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	DV: Dokáže napsat a přečíst římské číslice do 20. Ví, jak se číslice odvozují Zná znaky římských čísel DV: Převádí celá čísla na zlomky DV: Určí část z celku DV: Porovnává zlomky se stejným základem DV: Sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel DV: Zapíše desetinné číslo DV: Vyhledává čísla na číselné ose a vyznačí je	Číslice L, C, D, M Čtení letopočtů Zlomky Základní počítání a převody	
M-5-1-07:přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty M-5-1-08: porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	DV: Porozumí znaku „ _„u záporného čísla DV: Vyhledává záporná čísla na modelech, teploměru, číselné ose DV: Zapisuje záporná čísla DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností	Desetinná čísla Celá čísla Zajímavé matematické úlohy	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-5-2-01: vyhledává, sbírá a třídí data	DV: vyhledá si autobusové a vlakové spoje DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu	Práce s daty – praktické využití jízdních řádů a ceníků.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
M-5-2-02: čte a sestavuje jednoduché tabulky, grafy v celém oboru přirozených čísel	*DV: pracuje s tabulkami a jejími výsledky, sestaví graf* *DV: pokouší se o sestavení diagramu*	Tabulky, grafy, diagramy Práce s diagramem Praktické využívání v TV, přírodo-vědě	
Geometrie			
M-5-3-01 : narýsuje a znázorní základní rovinné útvary –(čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici)	*DV : sestrojí čtverec, obdélník* *DV: rozumí trojúhelníkové nerovnosti* *DV: dokáže narýsovat daný troj-úhelník*	Konstrukce čtverce, obdélníku Trojúhelníková nerovnost Sestrojení daného trojúhelníku (pravoúhlý, rovnostranný, rovno-ramenný)	
M-5-3-02: sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod obdélníku sečtením jeho stran	*DV: dokáže narýsovat součet, rozdíl, násobek úseček* *DV: rýsuje a určuje délku lomené čáry* *DV: dokáže označit přímku, polo-přímku, úsečku, určí rozdíly* *DV: vypočítá obvod obdélníku, čtverce*	Grafický součet, rozdíl, násobek úseček Rýsování přímky, polopřímky, úsečky, lomené čáry Výpočty obvodů daných mnohoúhelníků	
M-5-3-03: sestrojí rovnoběžky a kolmice	*DV: narýsuje rovnoběžky v různých polohách v rovině, určí rovnoběžník* *DV: rýsuje kolmice pomocí kružítka* *DV: využije čtvercové sítě k výpočtu obsahu geometrických těles* *DV: používá jednotky obsahu, vzorce k výpočtu obsahu*	Rýsování rovnoběžek v různých polohách, rýsování rovnoběžníků Čtvercová síť Výpočty obsahu	
M-5-3-04: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	*DV: vysvětlí rozdíl obvod x obsah* *DV : narýsuje čtvercovou síť, vyznačí čtverec, obdélník, určí osu souměrnosti*	Výsledky obvodů x obsahů porovnávání Označení geometrických tvarů v prostoru Souřadnice bodů ve čtvercové síti Čtvercová síť, rýsování obrazců	
M-5-3-05: rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru			
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
M-5-4-01: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	*DV : dokáže řešit slovní úlohy spojené se všemi matematickými operacemi na úrovni žáka 1. stupně*	Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou Magické čtverce – sestavování, řešení Odhady	

2. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Na 2. stupni základního vzdělávání je nutné v matematice pokračovat v budování základů matematické gramotnosti.
Vzdělávací obsah zahrnuje čtyři tematické okruhy, které navazují na okruhy formulované pro 1. stupeň:

1. číslo a proměnná – žáci porozumí pojmům přirozené číslo, celé a racionální číslo; důkladná znalost operací s těmito čísly umožní žákům pochopit základní pojmy algebry, které jsou nezbytné pro práci s výrazy a rovnicemi;
2. závislosti, vztahy a práce s daty – žáci porozumí základním pojmům statistiky a umí je aplikovat v úlohách z běžného života, využívají tabulky, diagramy a grafy jednoduchých závislostí;
3. geometrie v rovině a v prostoru – žáci se naučí základní orientaci v rovině a prostoru; dokážou popsat, změřit a sestrojit daný geometrický útvar, spočítat obsahy, povrchy a objemy různých geometrických útvarů v rovině a prostoru;
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení, jejich argumentační dovednosti a dovednosti modelování v matematice.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti; Peníze – inflace; Finanční produkty – úročení.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 1: *Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium*

Morální rozvoj

OSV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu*

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	4	5	5	5	4	11	4	5	4	4	16

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce matematiky je využívána i počítačová učebna, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže a programy podporující zájem žáků o matematiku (interaktivní výstavy, exkurze apod.).

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách matematiky se žáci názorně seznamují s přechodem od konkrétního k abstraktnímu, s tvůrčím přístupem při řešení podnětných úloh, s výhodami spolupráce při řešení problémů, s nutností přesného vyjádření myšlenek a s jejich obhajobou. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé matematiky využívají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- postupnou abstrakcí a zobecňováním vede žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů;
- umožňuje žákům díky vhodné organizaci výuky studovat jednoduché matematické texty, vyhledávat informace v tištěné i elektronické podobě, získávat soubory dat k dalšímu zpracování;
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;
- prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu;
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi;
- používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů
Učitel:

- vhodně formulovanými a přiměřeně obtížnými úkoly vede žáky k důkladné analýze, k plánu řešení, k volbě vhodného postupu při řešení problému (využití tradičních i digitálních prostředků), k odhadu a vyhodnocení reálnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám;
- na základě pokusů nebo zkušeností žáků rozvíjí jejich logické myšlení, úsudek a tvoření hypotéz, které žáci ověřují nebo vyvracejí pomocí protipříkladů;
- prostřednictvím vhodně volených příkladů vede žáky k osvojení induktivního a deduktivního přístupu při řešení problému.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní
Učitel:

- důslednou kontrolou žákova projevu podporuje u žáků používání odborné terminologie a kultivaci jazyka matematiky;
- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků;
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili;
- vhodně využívá cizí jazyk (zejména angličtinu) a ICT, aby připravil žáky pro vstup do soudobé společnosti a vědeckého světa matematiky.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální
Učitel:

- vytvářením vhodných příležitostí k aktivní diskusi vede žáky k obhajobě vlastního názoru, k jeho případné změně na základě zjištění nových informací;
- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské
Učitel:

- zařazuje občanské problémy do matematických úloh a tím žáky motivuje k uplatnění matematiky v různých oborech lidské činnosti (např. informatika, finanční gramotnost, statistika a její interpretace) a k zamyšlení nad věrohodností informací (např. dotazníková šetření).

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní
Učitel:

- pestrým výběrem netradičních úloh rozvíjí u žáků schopnost využívat znalosti a dovednosti z různých oborů;
- zařazováním vhodných situací ve výuce vede žáky k efektivnímu používání pomůcek, kalkulátoru a informačních a komunikačních technologií;
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozborem vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů.

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Desetinná čísla			
M-9-1-04: užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) *M-9-1-02: zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor*	***DV: zapíše a přečte desetinné číslo*** *DV: znázorní desetinné číslo na číselné ose* *DV: porovná dvě a více desetinných čísel* *DV: zaokrouhlí desetinné číslo na stovky, desítky, jednotky, desetiny, setiny* *DV: převádí jednotky délky, hmotnosti a obsahu* *DV: sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla*	Desetinná čísla - zápis, znázorňování Porovnávání desetinných čísel Zaokrouhlování desetinných čísel Sčítání desetinných čísel Odčítání desetinných čísel Jednotky délky, hmotnosti a obsahu Násobení desetinných čísel Dělení desetinných čísel	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti učení a studium*
Úhel			
M-9-3-03: určuje velikost úhlu měře-ním a výpočtem	*DV: definuje a sestrojí přímku, polopřímku a úsečku* *DV: definuje úhel jako část roviny* *DV: sestrojí osu úhlu* *DV: změří velikost úhlu úhloměrem, sestrojí úhel o dané velikosti* *DV: klasifikuje úhly podle jejich velikosti* *DV: pozná vedlejší, vrcholové, souhlasné a střídavé úhly a porovná jejich velikosti* *DV: sečte a odečte velikosti úhlů ve stupních a minutách*	Přímka, polopřímka, úsečka Úhel, osa úhlu Velikost úhlu Druhy úhlů - ostrý, pravý, tupý, přímý, nekonvexní a plný úhel Dvojice úhlů a jejich vlastnosti Sčítání a odčítání úhlů	
Osová souměrnost			
M-9-3-08: načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	*DV: pozná shodné útvary* *DV: sestrojí obraz jednoduchého ro-vinného útvaru osově souměrného* *DV: pozná osově souměrný útvar a vyznačí všechny jeho osy souměrnosti*	Shodné útvary Osová souměrnost Osově souměrné útvary	
Trojúhelník			
M-9-3-01: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	*DV: vypočítá velikost třetího vnitřního úhlu v trojúhelníku* *DV: rozliší trojúhelníky podle velikosti jeho vnitřních úhlů, uvede vlastnosti rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku*	Opakování úhlů Součet vnitřních úhlů v trojúhelníku Typy trojúhelníků	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
M-9-3-02: charakterizuje a třídí základní rovinné útvary *M-9-3-03: určuje velikost úhlu měře-ním a výpočtem*	*DV: definuje trojúhelníkovou nerovnost* *DV: sestrojí výšky a těžnice troj-úhelníku* *DV: sestrojí kružnici opsanou a ve-psanou trojúhelníku*	Trojúhelníková nerovnost Výšky trojúhelníku Těžnice trojúhelníku Kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	
Dělitelnost			
M-9-1-03: modeluje a řeší situace s vy-užitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	*DV: určí všechny dělitele daného při-rozeného čísla* *DV: určí zadaný počet prvních násobků daného přirozeného čísla* *DV: uvede znaky dělitelnosti čísly 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10* *DV: rozliší prvočíslo a složené číslo* *DV: rozloží složené číslo na součin prvočísel* *DV: určí největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek daných přirozených čísel*	Dělitel Násobek Znaky dělitelnosti přirozenými čísly od 2 do 10 Prvočísla a složená čísla Společný dělitel Společné násobky Největší společný dělitel, nejmenší společný násobek	
Krychle a kvádr			
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti *M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles* *M-9-3-11: načrtne a sestrojí sítě základních těles*	*DV: rozliší krychli a kvádr* *DV: zobrazí krychli a kvádr včetně vyznačení viditelných a neviditelných hran* *DV: vypočítá povrch a objem krychle* *DV: vypočítá povrch a objem kvádra* *DV: převádí jednotky objemu*	Krychle a kvádr, jejich sítě Povrch a objem krychle Povrch a objem kvádru Jednotky objemu	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Zlomky			
M-9-1-04: užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	*DV: vyjádří zlomkem část celku* DV: *znázorní jednoduché zlomky na číselné ose* *DV: uvede zlomek v základním tvaru*	Celek a jeho část Znázorňování zlomků Rozšiřování zlomků Krácení zlomků	*OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: porovná dané zlomky *DV: vyjádří kladné racionální číslo zlomkem, desetinným číslem, příp. smíšeným číslem* *DV: sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky*	Porovnávání zlomků Zlomky, desetinná a smíšená čísla Sčítání zlomků Odčítání zlomků Násobení zlomků Dělení zlomků	*učebních problémů vázaných na látku předmětu*
Celá čísla			
M-9-1-01: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	*DV: znázorní celé číslo na číselné ose* *DV: definuje absolutní hodnotu jako vzdálenost obrazu čísla na číselné ose od nuly* *DV: uvede absolutní hodnotu daného čísla* *DV: porovná daná celá čísla* *DV: sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla*	Znázorňování celých čísel Číselná osa Absolutní hodnota celého čísla Porovnávání celých čísel Čísla navzájem opačná Sčítání celých čísel Odčítání celých čísel Násobení celých čísel Dělení celých čísel	
Racionální čísla			
M-9-1-04: užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	*DV: vyjádří dané racionální číslo zlomkem, desetinným číslem, příp. smíšeným číslem* *DV: znázorní racionální číslo na číselné ose* *DV: porovná daná racionální čísla* *DV: sčítá, odčítá, násobí a dělí racionální čísla*	Racionální čísla Porovnávání racionálních čísel Sčítání a odčítání racionálních čísel Násobení a dělení racionálních čísel	
Shodnost			
M-9-3-07: užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	*DV: pozná shodné geometrické útvary a v jednoduchých případech danou shodnost zapíše pomocí matematických symbolů* *DV: používá věty o shodnosti troj-úhelníků k určení, zda jsou dva troj-úhelníky shodné či ne a ke konstrukci trojúhelníků*	Shodnost geometrických útvarů Shodnost trojúhelníků Věty o shodnosti trojúhelníků	
Středová souměrnost			
M-9-3-08: načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí	*DV: sestrojí obraz jednoduchého rovinného útvaru souměrně sdružený podle daného středu*	Opakování osové souměrnosti Středová souměrnost	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
osově a středově souměrný útvar	*DV: pozná středově souměrný útvar a vyznačí jeho střed souměrnosti*	Středově souměrné útvary	
Poměr			
M-9-1-05: řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů *M-9-2-03: určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti*	*DV: rozlišuje pořadí členů v poměru* *DV: uvede poměr v základním tvaru* *DV: řeší slovní úlohy s využitím poměru* *DV: rozliší přímou a nepřímou úměrnost* *DV: s porozuměním použije trojčlen-ku v jednoduchých slovních úlohách na přímou nebo nepřímou úměrnost*	Poměr Rozšiřování a krácení poměru Počítání s poměry, slovní úlohy Postupný poměr Měřítko plánu a mapy Přímá úměrnost, trojčlenka Nepřímá úměrnost	
Čtyřúhelníky			
M-9-3-06: načrtne a sestrojí rovinné útvary *M-9-3-13: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*	*DV: pozná rovnoběžník a uvede, o který rovnoběžník se jedná* *DV: sestrojí výšky a úhlopříčky rovnoběžníku* *DV: porovná vlastnosti kosodélníku a kosočtverce* *DV: sestrojí daný rovnoběžník, vypočítá jeho obvod a obsah, ze vztahu pro obsah rovnoběžníku odvodí obsah trojúhelníku* *DV: pozná lichoběžník, charakterizuje pravoúhlý a rovnoramenných licho-běžník* *DV: sestrojí daný lichoběžník* *DV: vypočítá obvod a obsah licho-běžníku*	Rovnoběžník Výšky a úhlopříčky rovnoběžníku Kosodélník a kosočtverec Konstrukce rovnoběžníku Obvod a obsah rovnoběžníku, obsah trojúhelníku Lichoběžník Konstrukce lichoběžníku Obvod a obsah lichoběžníku	*a rozhodovací dovednosti: zvládání*
Procenta			
M-9-1-04: užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) *M-9-1-06: řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)*	*DV: definuje procento jako setinu z celku* *DV: definuje základ, procentová část, počet procent* *DV: řeší slovní úlohy na procenta* *DV: vypočítá úrok, daň z úroku a výnos z vkladu v jednoduchých případech*	Procenta, promile Základ, procentová část, počet procent Slovní úlohy na procenta Úroková míra a úrok Jednoduché úrokování	
Základy finanční matematiky			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
M-9-2-05: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	*DV: vypočítá dluh resp. úrok z vkladu v jednoduchých případech pro jednoduché i složené úročení a pro jednorázový i opakovaný vklad*	Opakovaní procent Termíny z finanční matematiky Věřitelé a dlužníci Jednoduché a složené úročení Úrokovací období Opakovaný vklad	
Hranoly			
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti *M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*	*DV: pozná hranol, určí, co jsou podstavy a co stěny hranolu* *DV: načrtne a sestrojí síť trojbokého a čtyřbokého hranolu* *DV: vypočítá povrch a objem hranolu v jednoduchých případech*	Hranoly Síť hranolu Povrch a objem hranolu	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Mocniny a odmocniny			
M-9-1-01: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu *M-9-1-02: zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor*	*DV: definuje druhou mocninu jako součin dvou stejných činitelů* *DV: umocňuje zpaměti přirozená čísla od 1 do 20*	Druhá mocnina Umocňování zpaměti a porovnávání Odhadování a počítání druhých mocnin Druhá odmocnina Odmocňování zpaměti a porovnávání Odhadování a počítání druhých odmocnin Mocniny s přirozeným exponentem Třetí mocnina Pravidla pro počítání s mocninami	
Pythagorova věta			
M-9-3-01: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	*DV: vysloví znění Pythagorovy věty a s porozuměním ji použije při řešení jednoduchých praktických problémů*	Pythagorova věta Pythagorova věta v rovině Pythagorova věta v prostoru	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Kružnice a kruh			
M-9-3-02: charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-06: načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-04: odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-01: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	DV: rozlišuje pojmy kružnice a kruh DV: rozliší sečnu, tečnu a vnější přímku DV: vysloví znění Thaletovy věty a s porozuměním ji použije při řešení jednoduchých konstrukčních úloh DV: vypočítá obvod a obsah kruhu, délku kružnice	Kružnice a kruh Kružnice a přímka Dvě kružnice Thaletova věta Obvod a obsah kruhu, délka kružnice	
Výrazy a mnohočleny			
M-9-1-07: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	DV: určí hodnotu číselného výrazu se základními početními operacemi (sčítání, odčítání, násobení, dělení, druhá mocnina a odmocnina) včetně závorek DV: určí hodnotu výrazu s proměnnými pro zadané hodnoty proměnných DV: definuje mnohočlen jako součet (rozdíl) jednočlenů DV: uvede vzorce pro druhou mocninu součtu resp. rozdílu jedno-členů a součinu (a+b)(a-b)	Číselné výrazy Výrazy s proměnnými Mnohočleny Sčítání a odčítání mnohočlenů Násobení mnohočlenů Rozklad mnohočlenů na součin Použití vzorců	
Válec			
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11:: načrtne a sestrojí sítě základních těles	DV: načrtne a sestrojí síť válce DV: vypočítá povrch a objem válce	Válec a jeho síť Povrch a objem válce	
Lineární rovnice			
M-9-1-08: formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-1-09: analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých	DV: vyjmenuje ekvivalentní úpravy rovnic DV: řeší lineární rovnice DV: řeší slovní úlohy s použitím lineární rovnice (o pohybu, o společné práci, výpočet ze vzorce))	Opakování výrazů Řešení lineárních rovnic Slovní úlohy	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
a racionálních čísel			
Konstrukční úlohy			
M-9-3-05: využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	*DV: popíše kružnici, kruh a mezikruží jako množinu bodů daných vlastností (v rovině)* *DV: popíše rovnoběžnou přímku, osu úsečky, osu úhlu jako množinu bodů daných vlastností (v rovině)* *DV: sestrojí trojúhelník a čtyřúhelník v jednoduchých případech*	Množiny bodů daných vlastností v rovině Konstrukce trojúhelníků Konstrukce čtyřúhelníků	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Lomené výrazy			
M-9-1-07: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí lomené výrazy	*DV: určuje podmínky, za kterých má lomený výraz smysl* *krátí a rozšiřuje lomené výrazy* *sčítá, odčítá, násobí, dělí lomené výrazy* *upravuje složený lomený výraz*	Určuje podmínky Řeší lomené výrazy Zjednodušuje lomené výrazy Rovnice s neznámou ve jmenovateli	
Rovnice, soustavy rovnic			
M-9-1-08: formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	*DV: řeší soustavy rovnic vhodnou metodou* *DV: řeší slovní úlohy na směsi a roztoky*	Řešení soustavy rovnic Slovní úlohy	
Jehlan			
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti *M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles* *M-9-3-11: načrtne a sestrojí sítě základních těles* *M-9-3-12: načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*	*DV: načrtne jehlan, načrtne a sestrojí síť jehlanu* *DV: vypočítá objem povrch jehlanu*	Jehlan, síť jehlanu Povrch a objem jehlanu	
Kužel			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti *M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles* *M-9-3-11: načrtne a sestrojí sítě základních těles* *M-9-3-12: načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*	*DV: načrtne kužel a jeho síť* *DV: vypočítá objem a povrch kužele*	Kužel, síť kužele Povrch a objem kužele	
Koule			
M-9-3-09: určuje a charakterizuje *základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti* *M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles* *M-9-3-11: načrtne a sestrojí sítě základních těles* *M-9-3-12: načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině* *M-9-3-13: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*	*DV: vypočítá objem a povrch koule*	Koule Povrch a objem koule	
Funkce			
M-9-2-03: určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti *M-9-2-04: vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem* *M-9-2-05: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů*	*DV: pozná funkci z jejího grafu* *DV: rozlišuje rostoucí a klesající funkci* *DV: určí definiční obor funkce, obor hodnot funkce a hodnotu funkce při-řazenou číslu z definičního oboru* *DV: pozná lineární funkci, konstantní funkci a přímou a nepřímou úměrnost z rovnice nebo grafu*	Funkce, vlastnosti funkcí Přímá úměrnost Lineární funkce Nepřímá úměrnost	
Podobnost			
M-9-3-07: užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	*DV: vysloví znění vět o podobnosti trojúhelníků a s porozuměním je po-užije k řešení praktických problémů*	Podobnost geometrických útvarů Podobnost trojúhelníků Funkce sinus, cosinus, tangens Goniometrické funkce v praktických úlohách	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Základy statistiky			
M-9-2-01: vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data *M-9-2-02: porovnává soubory dat*	*DV: vyjádří funkční závislost z praktického života tabulkou, grafem, diagramem, nákresem, schématem a rovnicí*	Závislosti a data Příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti Nákresy, schémata Diagramy, grafy, tabulky Četnost znaku Aritmetický průměr	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01: užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací *M-9-4-02: řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí*	*DV: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného geometrického aparátu* *DV: kombinuje poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí a tematických celků*	Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie Logické a netradiční geometrické úlohy	

Informatika

Charakteristika

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Časová dotace

- v 5. ročníku, 1 vyučovací hodina týdně

Místo realizace

- učebna PC
- kmenové třídy

Realizace průřezových témat

Mediální výchova
MV1 - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
MV2 - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
MV6 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
MV7 - utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu
OSV8 Osobnostní a sociální výchova
Komunikace
VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Evropa a svět nás zajímají: naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice národů

MKV Multikulturní výchova
Multikulturalita

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina - skupinové vyučování, výklad, samostatná práce, soutěže, testy, PC, video

Kompetence k učení

- žáci pomocí internetu získávají informace, které slouží k zefektivnění jejich učení, vyhledávají informace z různých zdrojů a porovnávají je a třídí, zkouší nové cesty a možnosti postupu získání informací

Kompetence k řešení problémů

- žáci vyhledávají problém, pojmenují ho a hledají vhodný způsob, jak jej vyřešit a odstranit, k řešení používají nejen možnosti vyhledání a roztřízení a použití potřebných informací na internetu, ale využívají pomoci spolužáků, rodičů a učitelů

Kompetence komunikativní

- žáci používají ke komunikaci s učitelem formu mluveného slova, formu diskuse, kladení otázek a odpovědí, nebo psaného slova, což vede ke zřízení emailové schránky a podle pokynů učitele zasílají vypracované úkoly a své dotazy pomocí emailové adresy

Kompetence sociální a personální

- žáci dodržují základní pravidla pro práci ve skupině, která si stanoví společně s učitelem, dovedou naslouchat názorům ostatních a jsou k nim tolerantní, každý žák pracuje s vědomím zodpovědnosti za splnění dílčího cíle ve skupině a dokáže zhodnotit splnění dílčích i celkového cíle skupiny, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Kompetence občanské

- každý žák se aktivně zapojuje do vytváření prostředí ve své učební skupině, je si vědom svých práv a povinností, v rámci toho dodržuje nejen řád dané skupiny, učebny, ale komplexně řád školy, respektuje práva k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru

Kompetence pracovní

- žáci si ke splnění svých pracovních cílů, vybírají takové prostředky, které jim jejich práci usnadní a jsou tou nejjednodušší a nejúčelnější cestou pro splnění daných cílů, práci odevzdávají v zadaném termínu se všemi náležitostmi, znají a dodržují zásady bezpečnosti a ochrany svého zdraví při práci na PC a s jeho příslušenstvím

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM
žák
ICT-5-1-01 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
ICT-5-1-02 respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady
ICT-5-1-03 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE
ICT-5-2-01 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
ICT-5-2-02 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ
ICT-5-3-01 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Informatika se realizuje v této hodinové dotaci:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	3

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu na 1.stupni

PŘEDMĚT: INFORMATIKA
ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Základní pojmy VT			
ICT-5-1-01: využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periférií *ICT-5-1-02: respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i*	*DV: pracuje* s myší a orientuje se na klávesnici *DV: pojmenuje* základní počítačovou sestavu, periférie	Práce s klávesnicí a myší - části klávesnice - pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení klávesnice, monitor, myš, tiskárna, vlastní počítač Výukové programy	

softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady *ICT-5-1-03: chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím*	*DV:* zná rizika práce s počítačem, ví, na koho se obrátit v případě závady počítače *DV:* umí si vytvořit složku a uložit do ní vytvořená data, umí je zálohovat	péče o počítač, zásady hygieny práce s počítačem organizace dat na disku složky, soubory a práce s nimi	
Textový editor			
ICT-5-3-01: pracuje s textem a obrázkem v textovém editoru	*DV*: dokáže napsat krátký text *DV:* otevře existující soubor a upraví jej *DV:* umí vložit a umístit do textu obrázek	Uložení a otevření souboru Pohyb v dokumentu Označení části textu Kopírování a přesun části textu Psaní a oprava textu Písmo – typ, velikost, barva, tučné, kurzíva Vložení obrázku Zarovnání odstavce	
Grafický editor			
ICT-5-3-01: pracuje s textem a obrázkem v grafickém editoru	*DV*: nakreslí s použitím nástrojů programu obrázek *DV*: uloží a otevře obrázek pro změny	Nakreslení a uložení obrázek Otevření obrázku Základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary …)	
Internet			
ICT-9-2-03: při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty *ICT-9-2-04: vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích* *ICT-9-2-05: komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení*	*DV*: dokáže vyhledat stránku s určitým tématem *DV:* ověřování vyhledaných informací *DV:* dokáže napsat zprávu, přečíst a smazat zprávu	Pohyb na webu - přes hypertextový odkaz - známá adresa Prohlížeč www stránek Práce s multimediální encyklopedií Dětské portály Elektronická pošta Spuštění poštovního programu Odesílání, čtení a mazání zpráv	

Informatika pro 3. období

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Charakter výuky informatiky je činnostní. Výuka je orientována tak, aby žák dovednosti a znalosti získával na základě individuální nebo maximálně čtyřčlenné skupinové práce s počítači, periferiemi a používaným softwarem.

Žák provádí takové činnosti, které vedou k získání základních znalostí a dovedností práce s ICT technologiemi výhradně uživatelského charakteru, ale tak, aby je mohl dále rozvíjet na středním stupni vzdělání. Cílem naší práce je vybavit žáka takovými kompetencemi, aby byl schopen ICT technologie v budoucnosti cílevědomě využívat k organizaci a řízení svého života.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informatika umožňují žákovi aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

Časová dotace

- V 6., 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně

Místo realizace

- odborná učebna
- kmenové třídy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – individuální a skupinové vyučování, výklad, samostatná práce, soutěže, testy
- práce v terénu (použití digitálního fotoaparátu)

Kompetence k řešení problémů

- žák najde a pojmenuje problém, vyhledává chybějící informace k řešení problému v učebnicích, na internetu, z časopisů, knih, z vlastních zkušeností; navrhne způsoby a možnosti řešení problému, spolupracuje se spolužáky, učitelem a rodiči; najde chybu a hledá způsoby k jejímu odstranění; dokáže požádat o pomoc; obhájí svůj způsob řešení; vyjmenuje běžné zdroje informací; vybere, zpracovává a třídí podstatná fakta; vyhledává souvislosti mezi informacemi; ověřuje daná fakta a jejich pravdivost

Kompetence k učení

- žák vyhledává informace z různých zdrojů: vyjmenuje obecné zdroje informací, najde zdroje informací, porovnává zdroje; pracuje: samostatně, ve skupinách; zažívá úspěch: řeší úkoly přiměřené schopnostem, účastní se soutěží, prezentuje své výsledky; vypracovává dobrovolné úkoly, referáty; kombinuje informace z různých zdrojů; prakticky si osvojí práci podle návodu; propojuje informace do souvislostí

Kompetence pracovní

- žák naplánuje práci do jednotlivých kroků, s pomocí učitele naplánuje dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu; odhaduje čas na realizace; dodržuje pracovní postup, pracuje podle návodu; dokončí započatou práci, zhodnotí svou práci; dodržuje pokyny učitele, řády učeben, řád školy; propojuje činnosti a jednání se zdravím a morálními postoji; udržuje pořádek a čistotu pracovního místa; dokončí a odevzdá práci v dohodnutém termínu; propojuje teorii s praxí; poznává a objevuje činnosti, ve kterých by mohl v budoucnu uspět; vytváří pozvánky, plakát na školní akce, vytvoří fiktivní reklamu, zformuluje jednoduchý inzerát; třídí novinové i internetové zprávy podle oboru (zaměření)

Kompetence komunikativní

- žák porovnává, třídí a najde rozdíly v textech; píše v rámci obecně uznávaných norem pro písemnou komunikaci; vybírá vhodnou grafickou úpravu; na základě vlastních zážitků vytvoří vlastní projev; pozná písmena a symboly na klávesnici; pracuje s výukovými programy podle pokynů učitele, ale i

samostatně; vyhledává webové stránky, zřídí si e-mailovou adresu; pro svou práci využívá vhodné počítačové programy; využívá datové nosiče – disketa, CD, flash disk …; komunikuje prostřednictvím e-mailu, chatu, skype aj.

Kompetence občanská

- žák zodpovědně přistupuje k plnění svých úkolů; vhodnou formou prosazuje své názory; toleruje názory druhých; hájí svá práva a práva jiných; vyhledá a nabídne pomoc; rozhoduje se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožoval a nepoškozoval sebe i jiné; uplatňuje mravní principy a pravidla společenského chování bez hrubostí a násilí; aktivně se zapojuje do výuky

Kompetence sociální a personální

- žák respektuje pravidla; obhajuje svůj názor, respektuje názor jiných; poskytne pomoc i radu druhým; důvěřuje svým schopnostem – sebevědomé vystupování; je tolerantní při sdělování různých názorů, postojů, informací; spolupracuje s ostatními na dosažení výsledku, cíle; podpoří názor méně oblíbeného člena skupiny; přednese mluvený projev před spolužáky; plní úkoly přiměřené svému věku, schopnostem

Očekávané výstupy

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE
žák
ICT-9-1-01 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ
žák
ICT-9-2-01 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
ICT-9-2-02 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
ICT-9-2-03 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
ICT-9-2-04 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
ICT-9-2-05 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu na 2. stupni

PŘEDMĚT: INFORMATIKA
ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Internet a jeho služby			
ICT-9-1-01: ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost *ICT-9-2-03: pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví* *ICT-9-2-04: používá informace z různých*	*DV: vyhledávání informací na Internetu a jejich třídění, porovnávání* *DV: užívá různé způsoby vyhledávání (známá adresa dané www, pomocí katalogů a vyhledávačů, hypertextové odkazy)* *DV: respektuje zásady intelektuálního vlastnictví a autorského práva* *DV: uvádí prameny informací*	Internet a jeho služby Vyhledávání informací Známé adresy www stránek Portály	

informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	*DV: ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů*	Chat Autorská práva, informační etika, copyright Internetové prohlížeče Elektronická pošta, poštovní klienti	
Textový editor			
ICT-5-1-02: ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací ICT-5-1-03: uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	*DV: umí napsat a upravit text* *DV: vytiskne hotový dokument* *DV: umí uložit dokument pro pozdější potřebu* *DV: spojí v textovém editoru text, graf, obrázek, tabulku* *DV: uplatní základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrázkem*	Formátování odstavců Seznamy a odrážky Horní a dolní index, speciální znaky a symboly Vytváření tabulek Stránka a její vlastnosti (orientace stránky, okraje) Kopírování a přesun textu pomocí schránky Typografická pravidla	
Grafický editor			
ICT-5-1-02: ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	*DV: ovládá základní funkce grafického editoru* *DV: v grafickém editoru vytvoří a upraví jednoduchý obrázek*	Nástroje kreslícího programu, způsob práce s nimi (tužky, štětec, sprej, plechovka) Vytváření rastrových obrázků	
Internet a jeho služby			
Tabulkový editor			
ICT-5-1-02: ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	*DV: vytvoří tabulku v tabulkovém kalkulátoru* *DV: používá formátovací nástroje pro úpravu tabulek*	Buňka, adresa buňky Formátování buňky Tabulka Relativní a absolutní odkaz	
Prezentační program			

ICT-9-2-05: zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	*DV: dodržuje zásady pro zpracování prezentací (čitelnost a srozumitelnost, stručné texty, přehledná schémata a obrázky, ústní komentář)* *DV: prezentuje svou práci před ostatními spolužáky*	Snímek a jeho objekty (text, obrázek, tabulka, graf) Vkládání textu, obrázku Tabulka, graf Pozadí snímků	

PŘEDMĚT: INFORMATIKA ROČNÍK: 8.

Prezentační program			
Internet a jeho služby			
ICT-9-2-05: zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	*DV: dodržuje zásady pro zpracování prezentací (čitelnost a srozumitelnost, stručné texty, přehledná schémata a obrázky, ústní komentář)* *DV: prezentuje svou práci před ostatními spolužáky*	Snímek a jeho objekty (text, obrázek, tabulka, graf) Pozadí snímků Efekty objektů a snímků (časování, animace)	
Grafický editor			
ICT-5-1-02: ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	*DV: ovládá základní funkce grafického editoru* *DV: v grafickém editoru vytvoří a upraví jednoduchý obrázek*	Nástroje kreslícího programu, způsob práce s nimi (tužky, štětec, sprej, plechovka) Vytváření rastrových obrázků Nejrozšířenější programy pro převod grafických formátů a jejich nástroje (efekty, otáčení, úpravy)	

PŘEDMĚT: INFORMATIKA ROČNÍK: 9.

Internet a jeho služby			
ICT-9-1-01 :ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost *ICT-9-2-03 : pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví* *ICT-9-2-04: používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji*	*DV: vyhledávání informací na Internetu a jejich třídění, porovnávání* *DV: užívá různé způsoby vyhledávání (známá adresa dané www, pomocí katalogů a vyhledávačů, hypertextové odkazy)* *DV: respektuje zásady intelektuálního vlastnictví a autorského práva* *DV: uvádí prameny informací* *DV: ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů*	Internet a jeho služby Vyhledávání informací Známé adresy www stránek Portály Chat Autorská práva, informační etika, copyright Internetové prohlížeče Elektronická pošta, poštovní klienti	*MV5 fungování a vliv médií ve společnosti* *MV2 interpretace vztahu mediálních sdělení a reality*
Textový editor			
ICT-9-2-04 : ovládá práci s textovými editory a využívá vhodných aplikací *ICT-9-2-02 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem*	*DV: umí napsat a upravit text, vložit obrázek z internetu* *DV: vytiskne hotový dokument* *DV: umí uložit dokument pro pozdější potřebu v různých formátech* *DV: spojí v textovém editoru text, graf, obrázek, tabulku* *DV: uplatní základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrázkem*	Formátování odstavců Seznamy a odrážky Horní a dolní index, speciální znaky a symboly Vytváření tabulek Stránka a její vlastnosti (orientace stránky, okraje) Kopírování a přesun textu pomocí schránky Typografická pravidla Vkládání a úprava obrázků	*MV6 tvorba mediálního sdělení*
Tabulkový editor			
ICT-9-2-01 : ovládá práci s tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	*DV: vytvoří tabulku a graf v tabulkovém kalkulátoru* *DV: provádí jednoduché matematicko-statistické výpočty* *DV: používá formátovací nástroje pro úpravu tabulek*	Tabulka Relativní a absolutní odkaz Vzorce a výpočty, grafy Zaokrouhlování Typy buněk (obecný, textový…	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Prvouka

Charakteristika předmětu

V předmětu **Prvouka** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu mají připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:
- jsem školák
- pozitivní vztah ke vzdělání, ke spolužákům, učitelům a škole jako instituci
- negativní vztah k nežádoucím formám chování, jako je podlost, lež, krádež a násilí
- chci se chovat správně
- pozitivní vztah k přírodě a její ochraně
- staří a postižení lidé, malé děti, těhotné ženy a slabí jedinci si zaslouží ochranu a pozornost.
- chování ve škole je v určitých ohledech odlišné od chování doma nebo venku
- zdraví a rodina má vysokou nenahraditelnou hodnotu.

Cíle v oblasti dovedností a schopností:
- sdělit svoji adresu
- používat prakticky základní formy společenského styku
- připravit si své pracovní místo, plnit své základní školní povinnosti
- zapsat počasí pomocí dohodnutých značek
- umět správně pojmenovat části svého těla včetně intimních částí
- provádět základní úkony osobní hygieny
- pozorovat jevy v přírodě a pozorování jednoduchým způsobem sdělit
- zapojit se do her s ostatními dětmi
- napsat svoji adresu a adresu školy
- orientovat se bezpečně v kalendáři. Přečíst na hodinách čas na hodiny a minuty
- dovést pečovat o pokojové rostliny
- zhotovit jednoduché krmítko a doplňovat ho krmivem
- pohybovat se podle pravidel pro chodce.

- v okolí školy a bydliště umět určit hlavní světové strany
- dodržovat dopravní kázeň, připravovat se na roli cyklisty
- třídit odpady
- pozorovat lupou a pořídit jednoduchý nákres pozorování
- podle instrukce provést jednoduchý pokus
- měřit délku a teplotu
- přiložit na ránu náplast a jednoduchý obvaz, změřit si teplotu

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Prvouky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy…). Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů: Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:
učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím jej učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Učební plán předmětu Prvouka v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
prvouka	1	2	3	--	--	6

Očekávané výstupy – 1. období

MÍSTO, KDE ŽIJEME
žák
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS
žák
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
LIDÉ A ČAS
žák
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost
ROZMANITOST PŘÍRODY
žák
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ
žák
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: PRVOUKA
ROČNÍK: 1.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	*DV: zná název školy, jméno učitelky, vychovatelky, ředitele školy* *DV: rozlišuje jednotlivá povolání vyskytující se ve škole* *DV: orientuje se v prostředí školy* *DV: zná cestu do školy a zpět, rozpozná „kritická místa“* *DV: zná pravidla bezpečné chůze po chodníku, po silnici* *DV: přechází silnici na bezpečném místě* *DV: orientuje se ve škole – rozmístění tříd, jídelna, školní družina*	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace škola – prostředí školy, orientace ve škole, činnosti ve škole	
ČJS-3-1-03: rozliší přírodní a umělé	*DV: rozlišuje typy domů, bytů*	Obec – její části, významné budovy	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	*DV: rozpozná ekosystémy (les, pole, louka, rybník, řeka) v blízkosti školy a domova* *DV: uvědomuje si rozdíl mezi silnicí, polní cestou, lesní cestou* *DV: uplatňuje bezpečné chování na různých typech cest*	v obci, poloha v krajině, okolí školy	
Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	*DV: rozlišuje vztahy v rodině (rodiče, děti, prarodiče, teta, strýc)* *DV: vypráví o životě v rodině na základě osobních zkušeností* *DV: vnímá role v rodině a vztahy mezi jednotlivými členy rodiny* *DV: uvědomuje si rozdíl mezi právem a povinností v souvislosti s rolemi v rodině (rodič – dítě)* *DV: zprostředkovává ostatním oslavy a tradice v rodině na základě vlastní zkušenosti*	Rodina – postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy, rodinné soužití, pomoc v rodině oslavy a zvyky v rodině soužití lidí - komunikace v rodině projevy lásky a citu, pomoc slabým	
ČJS-3-2-01: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	*DV: podílí se na vytváření pravidel soužití* *DV: vnímá pravidla soužití jako nutnou součást mezilidských vztahů* *DV: umí si připravit pomůcky podle pokynu učitele* *DV: učí se rozlišovat nežádoucí formy chování* *DV: začíná si uvědomovat rozdíly mezi spolužáky (charakter, vlastnosti, dovednosti, schopnosti)* *DV: tyto rozdíly se snaží respektovat* *DV: vnímá rozdíl mezi základními lidskými právy a naplňování*	Škola – pravidla soužití: vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a respektování Chování lidí: pravidla společenského styku – pozdrav, poděkování právo a spravedlnost – právo na relaxaci, na základní lidské potřeby (pitný režim, toaleta), práva a povinnosti žáků školy povinnosti: v rodině, ve škole	*OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	povinností		
Lidé a čas			
ČJS-3-3-01: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	*DV: orientuje se v čase (rok, měsíc, týden, den, hodina, včera, dnes, zítra)* *DV: sestavuje svůj režim dne s ohledem na povinnosti i práva* *DV: vyjmenuje dny v týdnu* *DV: orientuje se v souvislostech (dnes pondělí, včera neděle) minulosti, přítomnosti a budoucnosti)*	Orientace v čase a časový řád – určování času, denní režim, kalendář, roční období	*OSV 3:Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení* *OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích*
Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	*DV: zná roční období a umí pojmenovat jejich základní charakteristické rysy (např. s volným časem dítěte, s proměnami přírody)* *DV: rozlišuje skupenství vody na základě vlastního pozorování* *DV: přiřadí do ročních období významné oslavy a tradice (Vánoce, Velikonoce)* *DV: uvědomuje si tradiční význam svátků*	Orientace v čase – roční období, kalendář, významné dny a svátky	
ČJS-3-4-02: roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	*DV: pozná listnaté, jehličnaté stromy a ovocné stromy* *DV: rozlišuje strom, keř a bylinu* *DV: zná základní části stromu a byliny* *DV: podle viditelných znaků rozlišuje ovoce a zeleninu* *DV: uvědomuje si jejich význam v přírodě i význam pro člověka* *DV: zná domácí i volně žijící zvířata* *DV: pojmenuje mláďata domácích zvířat*	Rostliny a živočichové ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: ochrana rostlin a živočichů	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJS-3-4-03: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	*DV: provádí jednoduchá pozorování změn v přírodě v souvislosti s ročními obdobími* *DV: změny zapisuje pomocí jednoduchých značek*	Jednoduché pokusy a pozorování	
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	*DV: pojmenuje základní části lidského těla* *DV: uplatňuje správný pitný režim* *DV: sestavuje správný denní režim i s ohledem na pohybové aktivity* *DV: zná zásady správné životosprávy* *DV: dodržuje správné hygienické návyky (mytí rukou, celková osobní hygiena, čisté zuby)* *DV: rozliší nemoc a úraz, pozná projevy běžné nemoci (nachlazení, rýma, angína)* *DV: ví, jak se zachová při drobném poranění (přivolání dospělého, poskytnutí základního ošetření)* *DV: zná zásady správného chování u lékaře (i zubního)*	Lidské tělo – životní potřeby a projevy péče o zdraví – nemoc, drobná poranění a úrazy, první pomoc	*OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích*
ČJS-3-5-02: rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Uplatňuje pravidla silničního provozu.	*DV: zná zásady bezpečného chování ve skupině a uvědomuje si následky svého chování* *DV: snaží se předcházet úrazům a poraněním sebe i druhých* *DV: v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici, používá bezpečnou cestu do školy* *DV: bezpečně překoná silnici*	Osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání) *Silniční provoz – chodec, cyklista, dopravní značky.* *Pojmy – chodník (pravidla chůze), obrubník, silnice (chůze, reflexe, autosedačka), přechod pro chodce.* *Místo pro hru.* *Přecházení silnice po přechodu, bez přechodu.*	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: na modelových situacích ukáže znalost správného cestování autem		
ČJS-3-5-03: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	*DV: ví, jak se chovat při setkání s neznámými osobami* *DV: upozorní na podezřelé chování jedince dospělou osobu (rodič, učitel, vychovatelka)* *DV: vyhýbá se osamělým místům, kde by byl vystaven nebezpečí*	Osobní bezpečí.	

PŘEDMĚT: PRVOUKA
ROČNÍK: 2.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01: *vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí*	*DV: popíše svoji cestu do školy* *DV: na modelových situacích přehrává cestu do školy a ze školy* *DV: rozezná základní dopravní značky, přechází na přechodu pro chodce, zná semafor* *DV: zná běžné dopravní prostředky včetně hromadných* *DV: ví, kde je zastávka MHD a jak se na ní chová* *DV: zvládá modelové situace „sám doma“*	Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	
ČJS-3-1-03 : rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost	*DV: popíše svůj domov (byt, dům)* *DV: vyjmenuje jednotlivé místnosti svého domova a jeho vybavení* *DV: nakreslí jednoduchý plánek svého domova* *DV: jednoduše vysvětlí rozdíl mezí vesnicí a městem*	*Domov: prostředí domova, panelový dům, nájemní dům, byt, vesnice, město* Obec: úřady, policie, hasiči, nemocnice, pošta, nádraží, kulturní zařízení,	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: pozná významné budovy v obci a jejich značení	jiné dominanty města	
Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 : rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	*DV: zná role rodinných příslušníků* *DV: orientuje se v širších rodinných vztazích (sestřenice, teta, strýc)* *DV: hovoří o významných událostech v rodině (oslavy, výročích)* *DV: vyjmenuje povolání členů rodiny* *DV: zná běžné domácí práce, přiměřeně se některých účastní* *DV: rozliší pojem „známý rodiny“ na základě důvěry a míry přátelství*	Rodina: známí a noví lidé – odstupňování známosti podle důvěry a přátelství (pomoci) Známí a noví lidé podle společných zájmů Jak se seznamujeme: na co musíme být opatrní Práce, zaměstnání, řemesla, nezaměstnanost, odpočinek, zábava Využití volného času: cestování, sport, kultura, hry	*OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc*
ČJS-3-2-01: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	*DV: nejen barva vlasů liší lidi navzájem* *DV: uvědomuje si odlišnosti v nářečí i cizím jazyku* *DV: vnímá povahové vlastnosti jako další prvek odlišností* *DV: uvědomuje si odlišnosti podle různých zájmů a koníčků* *DV: vypráví o svých koníčcích a zálibách*	Podobní a odlišní lidé – barva pleti, místní původ, povahové vlastnosti, jazyk a nářečí Volný čas	
Lidé a čas			
ČJS-3-3-01: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	*DV: rozlišuje jednotlivé části dne (svítání, ráno, dopoledne…)* *DV: určuje celé hodiny, půlhodiny, čtvrthodiny* *DV: vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim volnočasové aktivity* *DV: vyjmenuje měsíce školního roku a přiřadí k nim důležité mezníky*	Orientace v čase: hodiny nástěnné, sluneční, přesýpací (historické hledisko) Budík, hodiny náramkové, věžní Kalendář: stolní, trhací, záznamník, diář Minulost a současnost: dříve, dávno, nedávno, včera, předevčírem, zítra,	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	*(začátek a konec roku, pololetí)* *DV: přiřadí členy rodiny k časovým pojmům* *DV: znázorní jednoduchý rodokmen – strom života rodiny*	pozítří Rodokmen	
Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01 : pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	*DV: pozoruje přírodu v ročních obdobích* *DV: svá pozorování zapíše domluvenými značkami* *DV: pozoruje změny i na živočiších (zimní a letní srst)* *DV: ptáci stěhovaví a přezimující* *DV: stromy opadavé a neopadavé* *DV: dokáže jednoduše definovat pojmy - savec, pták, hmyz*	Proměny přírody Živočichové ve volné přírodě: srst, přezimování, stavba těla ptáků, savců (čtyřnohá zvířata) Ptáci a jejich hnízda, péče o ptáky v zimě	*EV 2:Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,*
ČJS-3-4-02: roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	*DV: zná pojmy – zelenina, ovoce, zemědělské plodiny* *DV: rozlišuje druhy zeleniny – košťálová, kořenová, listová, cibulová, listová* *DV: rozlišuje druhy ovoce – malvice, peckovice, bobule* *DV: zná stavbu těla rostlin – kořen, stonek, list, květ, plod,* *DV: přiřadí pojmy – dužnina, jádřinec, pecka, semeno, slupka* *DV: přiřadí k ovocnému stromu ovoce* *DV: zná význam ovoce a zeleniny v jídelníčku člověka* *DV: ví, které zemědělské plodiny se*	Zelenina a ovoce: – jejich druhy a význam pro člověka Zemědělské plodiny	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	vyskytují v regionu *DV: ví, proč a jak jsou užitečné včely* *DV: zná význam pokojových rostlin – okrasné a užitkové* *DV: jednoduchým způsobem se o pokojové rostliny stará (zalévání, kypření, otírání prachu)* *DV: pokojové rostliny kvetoucí a nekvetoucí* *DV: zná zvířata, která můžeme chovat v bytě* *DV: popíše, jak se o zvířata v zajetí staráme* *DV: zná kvetoucí rostliny na louce (léčivé byliny)* *DV: vyjmenuje hmyz vyskytující se na louce* *DV: vyjmenuje polní plodiny – obilí, zná jejich význam* *DV: rozlišuje práce na poli – setí, sklizeň, plevele, výrobky* *DV: ví, co dává les člověku* *DV: pozná stromy jehličnaté a listnaté* *DV: ví, jak se v lese chováme a jak jej chráníme* *DV: zná ptáky a zvířata žijící v lese* *DV: podle atlasu hub pojmenuje alespoň tři jedlé a tři jedovaté houby* *DV: vysvětlí, co můžeme vyčíst z pařezu* *DV: pozná sever v přírodě podle mechu na stromech a podle mraveniště* *DV: vyjmenuje ryby žijící v rybníku*	Pokojové rostliny Domácí mazlíčci Péče o zvířata v zajetí – podmínky života Chráněné rostliny Chránění živočichové Ekosystém – louka Ekosystém – pole Ekosystém – les Ochrana životního prostředí – les Péče o své zdraví První pomoc při otravě Ekosystém – rybník, řeka	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	nebo v řece *DV: zná další živočichy žijící u vody a ve vodě* *DV: vysvětlí, co je nebezpečím pro čistotu rybníků a řek*		
ČJS-3-4-03: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	*DV: pozoruje a zapisuje růst rostlin ze semena (hrách, pažitka)* *DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě* *DV: jednoduchým způsobem zjišťuje čistotu vody v přírodě* *DV: pozoruje přeměnu vody v páru* *DV: pozoruje přeměnu páry na vodu* *DV: pozoruje a zapisuje změnu vnitřní i venkovní teploty v závislosti na ročním období* *DV: zakládá herbář*	Semeno - rostlina Koloběh vody v přírodě Ochrana životního prostředí – voda Teplota vody Teplota vzduchu Herbář	
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01 : *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*	*DV: popíše své hygienické návyky během dne* *DV: rozezná a umí použít mycí prostředky, čisticí prostředky, prací prostředky* *DV: umí vysvětlit, proč je nezbytné udržovat pracovní místo a dům v pořádku a čistotě* *DV: rozlišuje části trupu, hlavy, horní a dolní končetiny* *DV: zná pět smyslů a ví, jak je chráníme* *DV: seznámí se se základními vnitřními orgány člověka – mozek, plíce, srdce, žaludek*	Lidské tělo – vnitřní orgány Hygiena a čistota Pořádek a čistota Péče o zdraví	*OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem* *OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: porovnává funkci vnitřních orgánů se životem rostlin a zvířat		
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	*DV: ví, co je úraz (jak vzniká)* *DV: ví, jak přivolat pomoc* *DV: zná základní vybavení lékárničky* *DV: respektováním pravidel chování předchází případným úrazům* *DV: zná některé dětské nemoci (nakažlivé) a ví, jak neohrožovat druhé*	Péče o zdraví Důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158, 156, 112 Pravidla chování Dětské nemoci	
ČJS-3-5-03: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	*DV: učí se komunikovat s cizími lidmi bez ostychu, ale obezřetně* *DV: ví, komu se může svěřit s nepříjemným pocitem při komunikaci s neznámým člověkem* *DV: požádá o pomoc pro svého kamaráda* *DV: vnímá rozdíl mezi hrou, šikanou a násilím* *DV: je schopen odsoudit brutalitu a násilí v médiích (akční filmy)*	Osobní bezpečí: rizikové prostředí Osobní bezpečí: služby odborné pomoci Brutalita a násilí v médiích	
ČJS-3-5-02 uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	*DV: zná a dodržuje pravidla silničního provozu – chodec* *DV: učí se předvídat nebezpečí na silnici a na chodníku* *DV: používá bezpečná místa pro hru* *DV: umí se slušně a bezpečně chovat v hromadné dopravě* *DV: rozeznává vybrané značky pro chodce*	Osobní bezpečí: bezpečné chování v silničním provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky). Chodník, stezka pro chodce (základní pravidla, vztahy mezi účastníky) Značky. Silnice (chůze, nástrahy, krajnice). Místo pro hru vhodná místa, na čem se jezdí (brusle, koloběžka, přilba – ochrana). Cestování (autem, hromadná doprava, vztahy mezi cestujícími).	
ČJS-3-5-04: reaguje adekvátně na	*DV: naslouchá a respektuje pokyny*	Situace hromadného ohrožení	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
pokyny dospělých při mimořádných událostech	*dospělých* *DV: zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů*		

PŘEDMĚT: PRVOUKA
ROČNÍK: 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	*DV: ví, kdy a kde se narodil, kde prožil své dětství* *DV: řekne a napíše celou svoji adresu* *DV: pojmenuje jednotlivé místnosti bytu a jejich vybavení* *DV: nakreslí jednoduchý plánek svého bytu* *DV: popíše a do plánu obce zakreslí cestu z místa bydliště do školy* *DV: do plánu vyznačí i polohu významných budov* *DV: řekne a zakreslí nebezpečná místa* *DV: vyjmenuje dopravní značky z okolí bydliště a školy*	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	
ČJS-3-1-02 : začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí	*DV: vypráví zajímavosti z historie své obce* *DV: vyjmenuje významné historické památky své obce* *DV: mapuje okolí školy a bydliště* *DV: nakreslí jednoduchý orientační plánek* *DV: orientuje se v dalších částech obce, zná směr cesty* *DV: zná nejbližší okolní obce, vyhledává je na regionální mapě*	Obec Minulost a současnost obce Rozdíly mezi městem a vesnicí Mapa	*EV 4: naše obec, náš životní styl*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: pracuje s regionální mapou, dává do souvislostí vyčtené údaje – řeky, silnice, obce, popíše podle mapy cestu do krajského města		
ČJS-3-1-03 : rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	*DV: ví, podle čeho se orientuje ve volné přírodě a na neznámém místě* *DV: pozná rozdíl mezi rybníkem a nádrží* *DV: ví, jak je využita krajina v okolí obce (zemědělská, lesy, průmyslová.)* DV: uvědomuje si estetické hodnoty přírody *DV: srovnává různé prvky výstavby (historické a současné, cihlové – panelové)*	Plán obce a blízkého okolí **Značky na mapě** Příroda v okolí obce Zástavba – byty, domy, obchodní centra, historické budovy	
Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 : rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	*DV: vypráví, při jakých příležitostech se setkává širší rodina* *DV: pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině s určením otcovy a matčiny strany* *DV: hovoří o pravidlech chování v rodině, pojmenuje svoji pravidelnou účast na chodu domácnosti*	Rodina – příbuzenské vztahy, oslavy, tradice Role v rodině, pravidla chování a soužití v rodině	*MKV 2: Lidské vztahy*
ČJS-3-2-02: *odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností*	*DV: zná povolání svých rodičů i blízkých příbuzných a dokáže jednoduše popsat, co se dělá v daném povolání* *DV: vyvozuje potřebu i význam povolání (pro rodinu, společnost, kolektiv)*	Povolání, práce, řemesla Fyzická a psychická práce Relaxace – volný čas	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: uvědomuje si rozdíl mezi psychickou a fyzickou prací		
ČJS-3-2-01: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	*DV: naslouchá různým názorům spolužáků* *DV: vychází vstříc přiměřeným požadavkům* *DV: umí dát najevo svůj nesouhlas bez projevu agresivity či ironie*	Třída, škola – respektování různých povahových vlastností a dalších odlišností Spolužáci s různým zdravotním postižením	
Lidé a čas			
ČJS-3-3-01 : využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	*DV: pro orientaci v čase běžně používá kalendář* *DV: v kalendáři s jistotou vyhledá datum svého narození i blízké rodiny* *DV: popíše různá měřidla času* *DV: ví, kde získá informace o životě v dávných dobách*	Orientace v čase, časový řád	
ČJS-3-3-02:pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	*DV: pojmenuje významné rodáky a přiřadí k nim danou činnost* *DV: sestavuje „encyklopedii" významných osobností – sportovní a kulturní* *DV: interpretuje báje a pověsti spjaté s místním okolím*	Jak žili lidé dříve *Významné osobnosti současnosti i nedávné minulosti* Regionální báje a pověsti	
Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01 : pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	*DV: na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se v přírodě nachází voda a jak mění svoji podobu* *DV: popíše a jednoduše zakreslí koloběh vody v přírodě* *DV: vyjmenuje základní podmínky života na Zemi* *DV: ví, jaký význam má Slunce pro*	Neživá příroda – podmínky života na Zemi Slunce – Země Voda Světlo, teplo	*EV 2: Základní podmínky života*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	život na Zemi *DV: pozoruje a zaznamenává délku a intenzitu světla v ročních obdobích* *DV: ví, při jaké teplotě voda mění své skupenství* *DV: uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a co je zdrojem kyslíku* *DV: uvědomuje si vztah lidí k životnímu prostředí: čistota vody, vzduchu* *DV: navrhuje opatření ke zvýšení čistoty ovzduší a vody* *DV: rozlišuje správné a špatné v chování lidí k přírodě*	Teplota Vzduch Čistota životního prostředí Ochrana životního prostředí	
ČJS-3-4-02 : roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	*DV: rozlišuje užitkové přírodniny* *DV: jednoduchým způsobem vysvětlí rozdíl mezi přírodninou a surovinou* *DV: ví, z jakých přírodnin se získávají suroviny: dřevo vlna, mléko, kůže* *DV: vysvětluje rozdíl mezi živou a neživou přírodou* *DV: pozoruje a popisuje, jakým způsobem probíhá výživa rostlin* *DV: zná v okolí obce chráněné přírodní druhy a uvědomuje si správné chování* *DV: uvádí příklady a porovnává kvetoucí a nekvetoucí rostliny* *DV: jednoduchým způsobem popíše rozdíl mezi rostlinami dřevnatými a dužnatými* *DV: vyvozuje a popisuje odlišnosti hub od rostlin*	Živá a neživá příroda Výživa rostlin Chráněné rostliny a živočichové Kvetoucí a nekvetoucí rostliny Dřeviny – stromy a keře Bylina Houby	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJS-3-4-03: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	*DV: pozoruje, kdy se mění skupenství vody, měření zapisuje* *DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě* *DV: pozoruje a zapisuje intenzitu slunečního světla* *DV: voda, důležitá součást života – provádí jednoduchá pozorování* *DV: provádí jednoduchá měření: délka, hmotnost, objem, teplota* *DV: k měření používá správné nástroje, provádí zápisy zpozorování a měření*	Pracovní nástroje a jejich užívání Veličiny: délka, hmotnost, objem, teplota	
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01:uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	*DV: vysvětlí rozdílnosti člověka od ostatních savců* *DV: vnímá rozdíly mezi pohlavím* *DV: učí se respektovat odlišné pohlaví* *DV: uvědomuje si, co je důležité pro zdravý způsob života a co našemu tělu škodí* *DV: vyjmenuje zásady zdravého způsobu života a snaží se je dodržovat* *DV: ví, jaké látky by měla obsahovat zdravá výživa* *DV: vyjmenuje možné návykové látky (alkohol, tabák, léky)* *DV: rozlišuje smyslová ústrojí a některé důležité vnitřní orgány: ledviny, plíce a žaludek*	Lidské tělo Stavba těla rostlin, savců, ptáků a člověka Zdravý životní styl Návykové látky	
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí	*DV: zná rozdíl mezi nemocí úrazem*	Péče o zdraví	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	*DV: uvědomuje si souvislosti mezi výživou a zdravím* DV: *respektuje pravidla kolektivních her* *DV: pravidelným pohybem pomáhá ke zdravému životnímu stylu*	Nemoc a úraz Úrazová zábrana Pravidla při hrách, první pomoc Zdravá výživa Pravidelný pohyb jako součást zdravého životního stylu	
ČJS-3-5-03 : chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	*DV: upozorní na podezřelé chování neznámého jedince* *DV: umí odmítnout nepříjemnou komunikaci* *DV: ví, kam se obrátí o pomoc či rad* *DV: dokáže telefonicky přivolat pomoc*	Osobní bezpečí Komunikace s neznámým jedincem Instituce a organizace poskytující pomoc Tísňová volání	
ČJS-3-5-02 :uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu…	*DV: reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP* *DV: používá reflexní doplňky a zná jejich účel* *DV: v modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně* *DV: rozeznává vybrané značky* *DV: bezpečně překoná silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy* *DV: ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je* *DV: na modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách*	Chodec Na chodníku (pravidla chůze, kdo je chodec, vztahy mezi účastníky na stezkách nebezpečí, značky) Silnice (pravidla chůze, reflexe, nebezpečí, značky) Místo pro hru (silnice, chodník, hřiště, obytná zóna, na čem se jezdí, chrániče) Přecházení (silnice, podchodu, nadchodu, silnice s více pruhy, se světelnými signály, mezi zaparkovanými auty, přecházení s jízdním kolem) Cestování autem (chování na parkovišti, systémy upoutání se, autosedačky) Cestování dopravními prostředky (druhy, specifika, pravidla chování na	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		zastávce)	
ČJS-3-5-04: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	*DV: respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech* *DV: zachovává chladnou hlavu při cvičeních (vyhlášení cvičného poplachu)*	Mimořádné události Cvičný poplach	*OSV 7: naslouchání, respektování*

Očekávané výstupy – 2. období
MÍSTO, KDE ŽIJEME
žák
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS
žák
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)
LIDÉ A ČAS
žák
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

ROZMANITOST PŘÍRODY
žák
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit
ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ
žák
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Přírodověda

Charakteristika předmětu

V předmětu **Přírodověda** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve dvou z pěti tematických okruhů: **Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život.

Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- pozitivní vztah k ochraně přírody a životního prostředí
- negativní vztah ke kouření, alkoholu, drogám, násilí a bezohlednosti mezi lidmi
- technika musí člověku sloužit, ne ho ovládat. Člověk je odpovědný za techniku
- při práci odpovídám za bezpečnost svou i svých spolupracovníků
- planeta Země je nepatrnou součástí vesmíru, která je značně ohrožena současným způsobem rozvoje civilizace

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- poznávat domácí zvířata, některé typické rostliny a živočichy volně žijící
- poznávat nejběžnější nerosty a horniny vyskytující se v regionu
- popsat známého živočicha, nalézt jeho zobrazení v atlasu, totéž u známých rostlin
- změřit teplotu těla, přivolat pomoc, přiložit obvaz, uložit raněného do stabilizované polohy
- měřit délku, hmotnost, objem, čas, teplotu
- zaznamenat jednoduchá pozorování, zpracovat údaje do tabulky, pořídit jednoduchý nákres
- pozorovat lupou
- určit živočicha či rostliny s použitím atlasu
- v přiměřené míře třídit informace
- účastnit se práce ve skupině, vyřešit dílčí úkol, spolupracovat s ostatními
- používat základní úkony první pomoci
- sestavit podle návodu jednoduchý pokus, elektrický obvod

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Přírodovědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

- učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.
- učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy)
- učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů:

- učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje
- učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:

- učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů, obrazového materiálu
- učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální:

- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu
- učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské:

- učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností
- učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní:

- učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Učební plán předmětu Přírodověda v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
prvouka	-	-	-	1	1	2

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: PŘÍRODOVĚDA
ROČNÍK: 4.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Rozmanitost přírody			
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	*DV: jmenuje základní projevy života, podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin (různé druhy organizmů)* *DV: zná základní společenstva v okolí školy, obce – rozpozná vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy*	Základní podmínky života: voda, vzduch, půda	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	*DV: popíše základní projevy života na konkrétních organismech,* *DV: prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy*	Živočichové • znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života • základní skupiny živočichů, zástupci a jejich poznávání • stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla • základní rozdíly mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem • význam přírody pro člověka • význam chovu domácích zvířat • živočichové ve volné přírodě, chov zvířat v zajetí - ZOO • potravní závislosti v přírodě rostliny – stavba těla, reprodukce, význam pro přírodu i člověka	*EV 1 Ekosystémy*
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech.	*DV: pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí, zakládá jednoduché pokusy (voda, vzduch, půda, světlo – tma)*	Voda a vzduch: oběh vody v přírodě, proudění vzduchu Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi	
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	*DV: zná konkrétní činnosti člověka v přírodě (těžba nerostů, zemědělská půda, energetické zdroje – elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší)*	Nerosty a horniny: • hospodářsky významné horniny a nerosty • zvětrávání Půda: vznik půdy a její význam Voda: • výskyt, vlastnosti a formy vody • oběh vody v přírodě Vzduch: • vlastnosti, složení, proudění • význam pro život hoření látek	
ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	*DV: pozoruje a třídí látky, pozoruje a zapisuje vlastnosti látek (lupa), voda, nerosty, horniny, rostliny,*	Látky a jejich vlastnosti: • třídění látek • změny látek a skupenství	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	zakládá herbář	• vlastnosti porovnání látek • vážení a měření veličin (délka, hmotnost, objem, čas, teplota) • Herbář	
ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	*DV: Vypráví z vlastní zkušenosti, co se přihodilo, když dlouhodobě pršelo, foukal silný vítr, byla bouřka* *DV: Sleduje filmy, televizi, dokumenty* *DV: Popisuje, jak se zachová ve specifické rizikové situaci*	Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	

PŘEDMĚT: PŘÍRODOVĚDA
ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Rozmanitost přírody			
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	*DV: orientuje se v základních projevech života, zná základní podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin,* *DV: základní společenstva v České republice; vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy*	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní projevy a potřeby, průběh a způsob života, výživa Stavba těla u některých druhů včetně reprodukčních orgánů, význam v pří-rodě a pro člověka	
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	*DV: vnímá postavení Země ve sluneční soustavě a vesmíru* *DV: vysvětlí střídání dne a noci a ročních období* *DV: rozlišuje rozmanitost podmínek života na Zemi* *DV: porovnává rostlinstvo a živočišstvo na Zemi* *DV: srovnává podnebí a počasí*	Vesmír a Země: sluneční soustava, den a noc, roční období Životní podmínky: rozmanitost podmínek na Zemi, rostlinstvo a živočišstvo na Zemi Podnebí a počasí	
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách	*DV: popíše základní projevy života na konkrétních organismech,*	**Živočichové**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.	*DV: prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy* *DV: získává poznatky o přetváření a přizpůsobování přírody lidským potřebám*	• znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života • základní skupiny živočichů, zástupci a jejich poznávání • stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla • základní rozdíly mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem • význam přírody pro člověka • význam chovu domácích zvířat • živočichové ve volné přírodě, chov zvířat v zajetí - ZOO • potravní závislosti v přírodě	
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	*DV: Pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí na Zemi a vzhledem k Vesmíru*	Voda a vzduch: oběh vody v přírodě, proudění vzduchu Planety sluneční soustavy Podnebí a počasí na Zemi Postavení Země ve vesmíru	
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	*DV: Zná konkrétní činnosti člověka v přírodě (těžba nerostů, zemědělská půda, energetické zdroje – elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší)* *DV: Hodnotí chování lidí k přírodě* *DV: Ví, které aktivity mohou přispět ke zlepšení životního prostředí*	Nerosty a horniny: • hospodářsky významné horniny a nerosty • zvětrávání Půda: vznik půdy a její význam Voda: • výskyt, vlastnosti a formy vody • oběh vody v přírodě Vzduch: • vlastnosti, složení, proudění • význam pro život • hoření látek Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí	*EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	*DV: Zná zdroje energie – uvědomuje si rizika a nebezpečí elektrické energie*	Elektrická energie – zapojování jednoduchých obvodů	
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	*DV: zná základní stavbu lidského těla, uvědomuje si pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou* *DV: ví, co je zdravý způsob života (intimní a duševní hygiena)* *DV: vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl*	Lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce	
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	*DV: uvědomuje si etapy života před a po narození* *DV: seznamuje se se základy lidské reprodukce (porovnání s ostatními organizmy)*	Lidské tělo - vývoj jedince	
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	*DV: sestavuje a dodržuje svůj denní režim s účelným a efektivním využíváním času s ohledem na oprávněné nároky rodiny a školy*	Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim	
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista. *Uplatňuje základní pravidla silničního provozu.*	*DV: zná a orientuje se v situacích ohrožujících život* *DV: uvědomuje si každodenní nebezpečí na silnicích* *DV: vnímá každodenní možnosti krizových situací (média)* *DV: bezpečně ovládá pravidla chodce a cyklisty* *DV: rozeznává další dopravní značky* *DV: poznává vztahy účastníků silničního provozu* *DV: odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení, snaží se zachovat adekvátně situaci*	Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích. Na chodníku, výbava cyklisty, chodec a cyklista na silnici, bezpečná jízda, cyklista v křižovatce, volný čas a sportovní aktivity, přecházení silnice, cesta dopravními prostředky, prázdniny – zásady bezpečného chování).	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: zná ohleduplné chování a osvojuje si ho *DV: snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky SP*		
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	*DV: uvědomuje si rizika návykových látek a prostředků* *DV: seznamuje s bezpečnou manipulací elektronické komunikace*	návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	*DV: zná rozdíl mezi nemocí a úrazem, v rámci svých možností jim umí předcházet* *DV: seznamuje se s prevencí před přenosnými infekcemi (očkování)*	Nemoci přenosné a nepřenosné Služby odborné pomoci Základy sexuální výchovy (cesty nákazy), ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)	
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	*DV: pozná drobná poranění a dokáže je ošetřit* *DV: ví, jak předcházet úrazům* *DV: zná telefonní tísňová čísla*	Drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních. Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	*DV: orientuje se v bezpečném chování v kolektivu třídy, v zájmových skupinách, v rodinném prostředí, mezi vrstevníky* *DV: rozlišuje vnější znaky muže a ženy, vnímá biologické a psychické změny v dospívání,* *DV: seznamuje se s etickou stránkou Sexuality* *DV: pečuje o své tělo, dodržuje pravidla intimní hygieny*	Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality Osobní, intimní a duševní hygiena	
OČZMU reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	*DV: seznamuje se s možnými mimořádnými událostmi a s nimi spojenými riziky* *DV: ví, jak se chovat v případě mimořádné události*	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	

Vlastivěda

Charakteristika předmětu

V předmětu Vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve vybraných třech okruzích z pěti tematických okruhů: ***Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas.***

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy.

Cíle v oblasti postojů

- mám rád místo, kde žiji, vážím si tradic rodiště, regionu i celé vlasti
- patřím k svému národu, jsem na něj hrdý
- vážím si tradic a kultury ostatních národů a etnik, respektuji jejich svobodu a nezávislost
- mám úctu k lidským právům a demokracii

Cíle v oblasti dovedností a schopností

- pomocí jednoduchých měřičských pomůcek nakreslit plán okolí školy, domu, zahrady
- použít kompasu a směrové růžice k orientaci v krajině a na mapě podle světových stran hlavních i vedlejších
- pracovat s mapami jako hlavním zdrojem informací o určitém území
- vyhledávat informace v literatuře, časopisech, novinách, orientovat se v jízdním řádu, telefonním seznamu, poštovních směrovacích číslech
- poskytnout základní informace o místě, ve kterém žijí, a o svém regionu

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Vlastivědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy…) Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí
Kompetence k řešení problémů: učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní: učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů i obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální: učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat. Učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské: učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní: učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Učební plán předmětu Přírodověda v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
prvouka	-	-	-	2	2	4

Vzdělávací obsah předmětu

PŘEDMĚT: VLASTIVĚDA
ROČNÍK: 4.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
ČJS-5-1-01: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	*DV: zná a uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě* *DV: popíše výbavu cyklisty a jízdního kola* *DV: zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na kole* *DV: Při vhodných podmínkách školy prokáže bezpečnou jízdu na kole* *DV: vybere bezpečné místo pro jízdu na kole* *DV: jako cyklista používá reflexní prvky a výbavu* *DV: rozeznává vybrané značky* *DV: naplánuje jednoduchý výlet na kole, dopravním prostředkem a vyhodnotí případná rizika cesty*	Obec, město, Česká republika: mapa, orientační body a linie První pomoc BESIP – výbava cyklisty, dopravní značky, křižovatky, pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty, způsob jízdy na kole	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJS-5-1-02: určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	*DV: rozlišuje světové strany na mapě* *DV: přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě, podle mapy a orientačních bodů se pohybu-je v terénu*	Mapa ČR – zemský povrch, nížiny, pohoří, vodní toky a plochy Regionální turistická mapa	
ČJS-5-1-03: rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map naší republiky	*DV: pracuje s plánem obce, popíše cestu do školy ze svého bydliště, označí „kritické body" bezpečné cesty do školy, navrhne řešení* *DV: seznámí se s mapou (barvy, hra-nice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny*	Obec, město, místní krajina Zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu	
ČJS-5-1-03: vyhledává jednoduché údaje o sídlištích lidí na mapách naší republiky	*DV: poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu.* *DV: svědectví práce našich předků uchované v památkách.*	Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky)	
ČJS-5-1-04: vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického	*DV: seznámení s mapou (barvy, hra-nice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny* *DV: pozná mapu České republiky, sousední státy, nejvyšší pohoří, řeky, nížiny* *DV: region ve kterém žiji, kulturní a průmyslové centrum regionu, obyvatelé krajiny, města, průmysl, ves-nice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst*	Mapa České republiky Regiony ČR – surovinové zdroje, výroby, služby a obchod	
ČJS-5-1-05: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných	*DV: vypráví a vyhledává na mapě místo svého prázdninového pobytu* *DV: hovoří, zaznamenává a porovnává místo svého pobytu s místem bydliště*	Regiony ČR	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
zemích			
ČJS-5-1-06: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	*DV: poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy* *DV: seznámí se s pojmem armáda a obrana státu* *DV: rozlišuje státní symboly a jejich význam,* *DV: zná místní samosprávu a státní správu*	Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, armáda ČR Státní správa a samospráva (třídní, místní, krajská), státní symboly	
Lidé kolem nás			
ČJS-5-2-01: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	*DV: vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole* *DV: respektuje pravidla soužití v rodině,* *DV: zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel* *DV: zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci*	Státní správa a samospráva pravidla soužití – třídní, školní, společenská Práce městské a státní policie	
ČJS-5-2-03: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	*DV: všímá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů; navrhne opatření a řešení*	Soužití lidí: obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším Právo a spravedlnost: základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní chování	
ČJS-5-2-04: orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích	*DV: vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny*	Vlastnictví: soukromé, veřejné, osob-ní, společné Hmotný a nehmotný majetek, peníze	
ČJS-5-3-01: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	*DV: orientuje se v čase, rozumí ději-nám jako časovému sledu událostí*	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina, letopočet Dějiny jako časový sled událostí	
ČJS-5-3-02: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	*DV: umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky* *DV: seznamuje se s minulostí kraje a předků*	Regionální památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky	
ČJS-5-3-03: rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních	*DV: uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění*	Současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	*MKV 3 Etnický*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	*pamětníků či jiných zdrojů informací)* *DV: vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby*		*původ*
ČJS-5-3-04: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	*DV: seznamuje se s pověstmi regionu i ČR*	Minulost v našem životě, svědectví našich předků	
ČJS-5-3-05: objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	*DV: poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků*	Současnost a minulost v našem životě – významné dny a státní svátky	

PŘEDMĚT: VLASTIVĚDA
ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
ČJS-5-1-01: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	*DV: ukáže polohu svého města (obce) na mapě, pracuje s mapou z hlediska měřítka* *DV: ukáže a určí na mapě poledníky, rovnoběžky, další značky na mapě*	Česká republika: • orientační body a linie • mapa – poledníky a rovnoběžky BESIP – pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty Cyklostezky v regionu	
ČJS-5-1-03: rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map	*DV: vyznačí na mapě ČR základní orientační body – významné řeky, pohoří, nížiny, přehrady* *DV: pozná polohu ČR v Evropě* *DV: uvědomuje si postavení ČR za hranicemi - Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států,* *DV: předává poznatky získané cestováním dětí,*	Mapa ČR: zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU Cestování	*VMEGS 1:Evropa a svět nás zajímá*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: svět - kontinenty, lidská společenství, elementární charakteristika kontinentů a jejich obyvatel, *DV: významné cesty a objevy*		
ČJS-5-1-03: vyhledává jednoduché údaje o sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	*DV: poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu* *DV: svědectví práce našich předků uchované v památkách.* *DV: seznamuje se s evropskou historií*	Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky) Řecké báje a pověsti,	*VMEGS 1: zvyky a tradice národů Evropy*
ČJS-5-1-04: vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického	*DV: vnímá soužití lidí na základě společného „evropského“ domu* *DV: pozná nejbližší národní sousedy ČR, porovnává povrch, vodstvo* *DV: v rámci EU dokáže vyhledávat zvláštnosti a posuzuje jejich význam*	Evropa a EU	*VMEGS 2: – Objevujeme Evropu a svět*
ČJS-5-1-05: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	*DV: vypráví a zaznamenává osobní zkušenosti ze zahraničních cest* *DV: na základě vlastních zkušeností porovnává způsob života i přírodu* *DV: zprostředkovává ostatním pohled na život v zahraničí*	Evropa a EU	*VMEGS 3: Jsme Evropané* *EV 4 : Vztah člověka k prostředí*
ČJS-5-1-06: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	*DV: poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy* *DV: rozlišuje a zná státní symboly a jejich význam* *DV: zná místní samosprávu a státní správu, zná princip krajské samo-správy*	Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR Státní správa a samospráva (místní, krajská), státní a krajské symboly Symboly EU Česká republika: státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby)	*VDO 1: Občanská společnost a škola* *VDO 3: Formy participace občanů v politickém*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
			životě
Lidé kolem nás			
ČJS-5-2-02: rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	*DV: vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole* *DV: respektuje pravidla soužití v rodině,* *DV: zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel* *DV: zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci (bezpečná jízda na kole)*	Státní správa a samospráva: pravidla soužití – třídní, školní, společenská Principy demokracie Práce městské a státní policie BESIP – dodržování pravidel silničního provozu	*VDO 1 Občanská společnost a škola* *VDO 4: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování*
ČJS-5-2-03: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva	*DV: všímá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů, navrhne opatření a řešení* *DV: vnímá a posuzuje chování představitelů politických stran* *DV: seznamuje se s různými typy církví z historického hlediska v celosvětovém kontextu* *DV: uvědomuje si prvky a principy demokracie*	Soužití lidí – obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a po-vinnosti žáků školy, protiprávní chování Politické strany, církve	*VDO 2: – Občan, občanská společnost a stát* *VDO 3*
ČJS-5-2-04: orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	*DV: vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny* *DV: Seznámení s pojmy korupce, reklamace, využití názorných ukázek* *DV: uvědomuje si významné sociální problémy z evropského i světového hlediska, problémy konzumní společnosti*	Vlastnictví: soukromé, veřejné, osob-ní, společné, ochrana majetku včetně nároku na reklamaci Korupce Hmotný a nehmotný majetek, peníze a jejich hodnota (euro a ostatní měny) rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory,	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: dokáže zkontrolovat cenu nákupu, vysvětlí, jak by se dalo ušetřit, kde si obstarat peníze, jak ušetřit	půjčky Doprava a cestování: vzájemně pro-pojený svět,	
Lidé a čas			
ČJS-5-3-01: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	*DV: orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí* *DV: poznává dějiny naší vlasti*	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina, letopočet Dějiny jako časový sled událostí: časová přímka 0 - 2000 (rok, století, tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházet z literárního zpracování, ne data) Regionální zajímavosti - vlastenecká výchova	
ČJS-5-3-02: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	*DV: umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky* *DV: seznamuje se s minulostí kraje a předků* *DV: vnímá různé druhy a typy kultury, zná rozdíl mezi masovou kulturou a subkulturou*	Významné státní památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky Kulturní instituce Média, multikulturní společnost	
ČJS-5-3-03: rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	*DV: uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací)* *DV: vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby*	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	
ČJS-5-3-04: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	*DV: seznamuje se se způsobem života a práce našich předků* *DV: k poznávání používá regionální specifika*	Současnost a minulost v našem životě	*MKV 5 Princip sociálního smíru a solidarity*
ČJS-5-3-05: objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	*DV: poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků ve vazbě na evropské soužití*	Současnost a minulost v našem životě: významné dny a státní svátky Významné dny a státní svátky v Evropské unii	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Dějepis

V předmětu Dějepis je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost, oboru dějepis.

Charakteristika předmětu

Vzdělávání směřuje k tomu, aby si žáci osvojili historické, sociální a kulturně-historické souvislosti o vývoji společnosti a důležitých společenských jevech. Hlavní poslání předmětu Dějepis spočívá v kultivaci historického vědomí kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Znalost různých historických etap napomáhá k celkové orientaci v mnohotvárnosti kulturních, politických, sociálních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života. K specifickým úkolům výuky dějepisu patří i vytváření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvorům minulosti, smyslu pro pochopení a respektování odlišných kultur.
Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti. Důraz je proto kladen především na hlubší poznání dějin našeho národa v kontextu s evropským a světovým vývojem.
Při výuce dějepisu v 6. – 9. ročníku základní školy je uplatňováno chronologické hledisko. Některé tematické celky (např. z dějin umění) umožňují navázání mezipředmětových vztahů a kooperaci s dalšími předměty (např. hudební, výtvarnou a literární výchovou). Propojení s jinými předměty je přínosné především v tom, že tyto předměty nahlížejí na daný historický jev, událost či osobnost pod svým specifickým úhlem.

Ve vzdělávacím předmětu dějepis směřujeme výuku k:

- pochopení významu historie pro orientaci v současném světě
- pochopení, že vývoj a stav společnosti závisí na řadě vnitřních a vnějších vlivů
- uvědomění si, že historie náleží k duchovnímu, kulturnímu i materiálnímu bohatství naší společnosti
- pochopení faktu, že vývoj společnosti není lineární, dá se zhruba předem odhadnout, ale ne naplánovat
- práci s informačními zdroji, orientací na časové ose a historické mapě

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase

- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka dějepisu společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:
Kompetence k učení: Učí se vybírat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, vyhledávat a třídit informace, tím že vedeme žáky k orientaci „v důležitosti“ historických faktů pro další vývoj společnosti a podněcujeme v nich vnímání historických jevů a událostí v širších souvislostech, ne pouze samotného, izolovaného faktu. Umožníme jim samostudium, tzn. vlastní osvojování si práce se slovníky, encyklopediemi a dalšími informačními zdroji.
Kompetence k řešení problémů: Směřuje ke kritickému myšlení a k schopnosti obhájit svá rozhodnutí, tím že žáky vedeme např. k porovnávání společenských jevů a procesů v naší zemi s obdobnými jevy a procesy v jiných zemích, hledání paralel mezi současnými a minulými událostmi, k vyjádření stanoviska k některým kontroverzním etapám dějin – např. únorový převrat 1948, listopadová revoluce 1989 apod.

Kompetence komunikativní: Učí se formulovat své myšlenky a názory výstižně, souvisle a v logickém sledu a porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových a jiných informačních prostředků, tím že na základě připravených podkladů z různých zdrojů odpovídá na položenou otázku, umí své stanovisko vysvětlit a s pomocí informačních materiálů zasadit do historického kontextu.
Kompetence sociální a personální: Učí se diskutovat v malé skupině a debatovat ve třídě, respektovat různá hlediska i pohledy jiných lidí, tím že je vedeme k rozvíjení úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k respektování kulturních a jiných odlišností.
Kompetence občanské: Učí se respektovat, chránit a oceňovat naše tradice kulturního a historického dědictví a projevovat pozitivní vztah k uměleckým dílům, tím že je budeme podporovat v rozvíjení zájmu o minulost vlastního národa i jiných národů a v upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře.
Kompetence pracovní: Vede k získávání nových zkušeností a poznatků ze světa práce, tím že žáci sledují změny způsobu výroby v průběhu historického vývoje, uvědomují si, jaké změny přinesla průmyslové revoluce v souvislosti se vznikem nových průmyslových odvětví apod.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

7. ročník

MkV **Multikulturní výchova**

MkV 1 *Kulturní diferenciace – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní, ale i jako součást etnika, poznáváním vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy), základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě*

9. ročník

VDO **Výchova demokratického občana**

VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie jako protiváha diktatury a anarchie principy demokracie

MkV **Multikulturní výchova**

MkV 2 Lidské vztahy: udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)

Učební plán předmětu Dějepis v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem

	2	2	2	2	8

Předmět Dějepis je vyučován dle potřeby vyučujícího a konkrétního rozvrhu v dějepisné učebně či kmenových třídách. K doplnění a rozšíření učiva jsou v rámci exkurzních dnů organizovány návštěvy historických objektů, muzeí a památníků.

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (Dějepis 9. ročník)
Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
D-9-2-03 uvede příklady archeologických kultur na našem území

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
D-9-4-02 porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
D-9-4-03 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
D-9-4-04 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
D-9-5-03 popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
D-9-5-06 na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus

D-9-5-07 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
D-9-6-04 charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
D-9-6-05 na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

MODERNÍ DOBA

D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
PŘEDMĚT: DĚJEPIS

ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
D-9-1-01: uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků *D-9-1-02: uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány* *D-9-1-03: orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu*	*DV: vysvětlí pojem historický pramen* *DV: z řady vystavených předmětů vybere příklad pramene hmotného a písemného* *DV: zaznamená na časovou osu data* *DV: zjistí, kde se v blízkosti jeho bydliště nacházejí muzea, archívy, knihovny*	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách Historické prameny Historický čas a prostor	
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
D-9-2-01: charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu *D-9-2-02: objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost* *D-9-2-03: uvede příklady archeologických kultur na našem území*	*DV: na základě osvojených znalostí o vzniku člověka vysvětlí pojem „jednota původu všech lidí“* *DV: na obrázcích vysvětlí postupný vývoj člověka* *DV: vyjmenuje hlavní způsoby obživy pravěkých lidí a popíše používané nástroje* *DV: vysvětlí příčinu vzniku náboženství a zdůvodní úctu ke kultu ženy-matky* *DV: na mapě vyhledá archeologická naleziště* *DV: popíše konstituování prvních kmenů na našem území*	Člověk a lidská společnost v pravěku - paleolit - neolit	
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			
D-9-3-01: rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací *D-9-3-02-: uvede nejvýznamnější typy památek,*	*DV: na mapě ukáže nejstarší starověké státy* *DV: vysvětlí příčinu vzniku nejstarších civilizací a objasní souvislost jejich vzniku s přírodními podmínkami*	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
které se staly součástí světového kulturního dědictví	*DV: popíše rozvrstvení společnosti a způsob obživy u jednotlivých starověkých států* *DV: zhodnotí kulturní přínos Mezopotámie, Egypta, Indie, Číny a států na Blízkém východě, vyjmenuje nejdůležitější objevy a vynálezy*		
D-9-3-03: demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem *D-9-3-04: porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie*	*DV: na mapě ukáže oblast starověkého Řecka a nejvýznamnější městské státy* *DV: stručně vyloží obsah zadaných řeckých bájí* *DV: popíše uspořádání společnosti, uvede základní funkce městských států* *DV: na obrázcích rozezná základní antické sloupy* *DV: na příkladu Solónovy vlády v Athénách vysvětlí podstatu antické demokracie* *DV: vysvětlí historickou úlohu a význam Alexandra Makedonského* *DV: na mapě ukáže rozsah římské říše v jednotlivých fázích vývoje* *DV: vyjmenuje postupné změny způsobu vlády a státního zřízení v Římě* *DV: vysvětlí vznik a vývoj křesťanství a jeho význam při dalším vývoji římské společnosti* *DV: charakterizuje okolnosti zániku západořímské říše a důležitost existence východořímské říše pro současnost* *DV: uvede významné osobnosti a důležité kulturní památky římské říše*	Antické Řecko Antický Řím Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- pochopení významu minulosti pro současnost a budoucnost
- orientaci v historickém čase
- seznámení s vývojem jednotlivých oblastí světa
- pochopení souvislosti mezi přírodními podmínkami, hustotou osídlení a způsobem obživy obyvatelstva
- seznámení s kulturním přínosem staroorientálních a antických civilizací, k zhodnocení významu znalosti písma, vzniku věd a umění
- seznámení se vznikem různých náboženství v jednotlivých oblastech světa a jejich vlivem na vývoj společnosti
- správné orientaci na historické mapě a vysvětlení základní historické terminologie z oblasti pravěku a starověku

PŘEDMĚT: DĚJEPIS
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA			
D-9-4-01: popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	*DV: vysvětlí, proč došlo ke stěhování národů ve střední Evropě* *DV: ukáže na mapě, kde se jednotlivé kmeny usazovaly a vytvářely nové říše* *DV: popíše původ a způsob života Slovanů*	Nový etnický obraz Evropy	
D-9-4-02: porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	*DV: popíše společenské rozvrstvení jednotlivých říší, popíše fungování feudálního systému* *DV: na mapě ukáže jednotlivé říše* *DV: na základě získaných znalostí o Slovanech popíše jejich život*	Utváření nových států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)	
D-9-4-03: objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	*DV: objasní význam cyrilometodějské mise* *DV: s pomocí obrazové dokumentace pojmenuje velkomoravské stavby* *DV: reprodukuje nejstarší pověsti*	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	o vzniku českého státu a o Přemyslovcích *DV: charakterizuje úlohu panovnické dynastie* *DV: ukáže na mapě územní rozsah českého státu* *DV: uvede charakteristické rysy románského stavebního slohu* *DV: charakterizuje vývoj českého státu za vlády Přemyslovců*	Kultura středověké společnosti – románské umění a vzdělanost	
D-9-4-04: vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	*DV: vysvětlí rozdíl mezi mocí světského panovníka a papeže* *DV: uvede, proč a kdy se křesťanské náboženství rozdělilo na dvě církve* *DV: vysvětlí příčiny křížových výprav a stručně popíše jejich průběh a výsledky* *DV: uvede charakteristické rysy gotického stavebního slohu* *DV: vysvětlí význam univerzit pro rozvoj vzdělanosti* *DV: na konkrétních příkladech demonstruje význam osobnosti Karla IV. pro české země*	Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy Kultura středověké společnosti – gotické umění a vzdělanost	
D-9-4-05: ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	*DV: na příkladu české společnosti osvětlí strukturu středověké společnosti* *DV: objasní, proč vznikala města, kdo je zakládal a jakou funkci měla*	Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
D-9-5-02: vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	*DV: vysvětlí, co vedlo Husa ke kritice církve* *DV: na časovou osu zaznamená nejvýznamnější události husitské revoluce* *DV: pojmenuje husitské zbraně a objasní způsob vojenské taktiky husitů* *DV: zhodnotí význam mírových návrhů Jiřího z Poděbrad směřujících k vytvoření středoevropského soustátí* *DV: popíše poměry v českých zemích za vlády Jagellonců*	Husitství	
D-9-5-01: vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	*DV: vysvětlí příčiny nespokojenosti různých společenských vrstev v 16. století a porovná je s husitskou revolucí v 15. století* *DV: vysvětlí pojmy reformace a protireformace* *DV: na konkrétních příkladech uvede přínos humanismu a renesance pro evropskou společnost*	Reformace a její šíření Evropou Humanismus, renesance a jejich šíření Evropou	*MkV 1 Kulturní diferenciace – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, člověk jako nedílná jednota tělesné i duše, ale i jako součást etnika, poznáváním vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy), základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě*
D-9-5-03: popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	*DV: objasní důvody objevných plaveb a jejich důsledky pro Evropu i nově objevené země*	Zámořské objevy a počátky dobývání světa	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: ukáže na mapě cesty významných mořeplavců		
D-9-5-04: objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	*DV: na časovou osu zaznamená nejvýznamnější události* *DV: zhodnotí postavení zemí Koruny české v rámci habsburské monarchie* *DV: zhodnotí, jaký význam pro kulturní úroveň Prahy měla osobnost Rudolfa II.*	Český stát a velmoci v 15. – 18. století	
D-9-5-05: objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	*DV: stručně popíše průběh českého stavovského povstání a třicetileté války* *DV: vyjmenuje významné vojevůdce, myslitele – exulanty* *DV: vyvodí společenské, náboženské, sociální důsledky třicetileté války pro české země*	Český stát a velmoci v 15. – 18. století	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- pochopení změny ve světě, která nastala příchodem nových etnických skupin
- seznámení s politickými, společenskými a kulturními odlišnostmi v byzantské, arabské a francké oblasti
- seznámení s dějinami evropských států a s českými dějinami po stránce politické, ekonomické, sociální a kulturní
- pochopení úlohy křesťanství ve středověké společnosti a k problémům vedoucích ke kritice církve
- objasnění pojmů renesance, humanismus a reformace a k pochopení změny myšlení v tomto období
- seznámení s důvody válečných konfliktů a jejich důsledky pro další vývoj v Evropě

PŘEDMĚT: DĚJEPIS
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
D-9-5-06: na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus	*DV: popíše průběh občanské války v Anglii* *DV: popíše způsob vlády ve vybraných zemích* *DV: na konkrétním příkladu objasní absolutistický způsob vlády vybraného panovníka*	Český stát a velmoci v 15. – 18. století	
D-9-5-07: rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	*DV: uvede základní znaky barokní architektury* *DV: vysvětlí pojem české baroko* *DV: z řady staveb různých architektonických slohů vybere barokní stavby, uvede představitele barokní kultury a památek* *DV: srovná myšlenky osvícenství s předchozími názory na úlohu člověka a společnosti*	Baroko a osvícenství	
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
D-9-6-01: vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	*DV: popíše ekonomické změny v Anglii v 18. století a jejich vliv na společnost* *DV: na mapě ukáže země, které byly v 18. století anglickými koloniemi* *DV: popíše průběh války o americkou nezávislost* *DV: popíše důsledky třicetileté války pro obyvatelstvo českých zemí* *DV: objasní pojem osvícenský absolutismus* *DV: popíše významné reformy obou panovníků a zhodnotí jejich význam pro společnost i další vývoj habsburské monarchie*	Industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka Vznik USA Habsburská monarchie po třicetileté válce Vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II.	
D-9-6-02: objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	*DV: charakterizuje vládu Ludvíka XVI. a vyvodí příčiny všeobecné nespokojenosti francouzské společnosti* *DV: popíše průběh francouzské revoluce* *DV: na mapě ukáže země, kam směřovaly Napoleonovy výboje a místa významných bitev* *DV: zhodnotí význam francouzské revoluce a*	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	Napoleonovy vlády pro ostatní Evropu a svět *DV: pozná historické výtvory, uvede příklady, zařadí je k období*	Kulturní rozrůzněnost doby - klasicizmus, romantizmus	
D-9-6-04: charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích *D-9-6-03:Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národnostními hnutími vybraných evropských národů*	*DV: objasní podstatu revolučních nepokojů v Evropě před rokem 1848* *DV: popíše průběh revolucí v roce 1848 v jednotlivých zemích* *DV: vysvětlí snahy českých obrozenců v 1. polovině 19. století (jazykový charakter počátku obrození)* *DV: uvede jména a dílo významných osobností českého obrození a jejich přínos českému národnostnímu hnutí*	Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů Národní hnutí velkých a malých národů Utváření novodobého českého národa	
D-9-6-05: na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	*DV: stručně charakterizuje podstatu jednotlivých politických proudů* *DV: popíše události vedoucí ke sjednocení Německa a Itálie* *DV: popíše důvody krize habsburské říše a vzniku Rakouska-Uherska* *DV: uvede příklady organizování dělnictva, zná naše nejstarší politické strany*	Politické proudy - konzervatizmus - liberalizmus - demokratizmus - socializmus Ústava, politické strany, občanská práva	
D-9-6-06: vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi	*DV: uvede, kam směřovala expanzivní politika evropských velmocí a zhodnotí význam kolonií* *DV: srovná první a druhou průmyslovou revoluci* *DV: vyjmenuje významné vynálezy a jejich objevitele* *DV: charakterizuje spojenecké vztahy mezi velmocemi*	Kolonializmus Industrializace a její důsledky pro společnost	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
velmocemi a vymezí význam kolonií	*před první světovou válkou (Trojspolek, Dohoda)*	Konflikty mezi velmocemi	
	DV: vyjmenuje jednotlivé historizující slohy a směry moderního umění, uvede hlavní představitele *DV: pozná budovy ND a NM, zná jejich architekty a umělce, kteří se podíleli na výzdobě*	Kulturní rozrůzněnost doby - 2. polovina 19. století	

MODERNÍ DOBA			
D-9-7-01: na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	*DV: uvede příčiny, které vedly k vypuknutí první světové války* *DV: stručně popíše průběh první světové války* *DV: zná významné události, na mapě ukáže místa stěžejních bitev* *DV: vysvětlí příčiny a důsledky revolučních událostí v Rusku v roce 1917* *DV: objasní pojem zahraniční odboj a zhodnotí význam pro vznik Československa, uvede jména odbojářů* *DV: popíše události vedoucí ke vzniku Československa*	První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky Vznik Československa	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- pochopení nerovnoměrnosti vývoje v Evropě a ve světě
- poznání vývoje v českých a evropských zemích po třicetileté válce a postavení našich zemí v habsburské monarchii
- orientaci na mapě a v kontaktech mezi jednotlivými státy, kontinenty a kulturami
- uvědomění si změn v politice, hospodářství, řízení společnosti ovlivněných osvícenstvím
- seznámení s přínosem moderních věd, rozvojem průmyslu a kultury v tomto období
- pochopení důvodů národně osvobozeneckých hnutí velkých a malých národů
- pochopení problémů Evropy a světa v předválečném období

pochopení důsledků první světové války pro poválečné uspořádání Evropy a světa

PŘEDMĚT: DĚJEPIS
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
MODERNÍ DOBA			
D-9-7-02: rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	*DV: popíše změny v politickém a územním uspořádání Evropy po první světové válce* *DV: zhodnotí mocenské postavení USA po první světové válce* *DV: popíše změny v územním uspořádání, charakterizuje politické strany a hospodářskou situaci první republiky*	Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě Vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy	*MKV 2 Lidské vztahy: udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou příslušnost*
D-9-7-03: charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; *rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu*	*DV: charakterizuje totalitní režim, srovná ho s demokratickým, uvede příklady států* *DV: popíše okolnosti vzniku, projevy a důsledky světové hospodářské krize* *DV: osvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vznikem extrémistických hnutí (komunismus, fašismus)* *DV: charakterizuje průběh hospodářské krize v Československu, uvede její důsledky* *DV: charakterizuje Hitlerovy představy o Československu* *DV: uvede důsledky mnichovské dohody pro Československo*	Mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech Totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět	*VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie jako protiváha diktatury a anarchie*
D-9-7-04: na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska	*DV: stručně a s pomocí mapy popíše příčiny, průběh a výsledky druhé světové války* *DV: osvětlí Hitlerovy názory o „čistotě rasy“,*	Druhá světová válka Holocaust	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
lidských práv *D-9-7-01: na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky*	*vysvětlí pojem konečné řešení židovské otázky, holocaust a genocida* *DV: popíše běžný život v Protektorátu Čechy a Morava* *DV: zhodnotí úlohu našeho domácího a zahraničního odboje, konkretizuje na příkladech*	Situace v našich zemích Domácí a zahraniční odboj	
D-9-7-05: zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	*DV: charakterizuje politický vývoj v Československu v letech 1945-1948* *DV: vysvětlí problematiku odsunu sudetských Němců v evropských souvislostech* *DV: popíše komunistický převrat v Československu roku 1948 a jeho důsledky, totalitní režim v Československu, jmenuje osobnosti třetího odboje* *DV: vysvětlí pojem „socialismus s lidskou tváří“* *DV: uvede konkrétní akce protikomunistického hnutí v 80. letech s vyústěním v Sametovou revoluci* *DV: do přehledné tabulky zpracuje politicko-správní vývoj od roku 1993 do současnosti (název státu, státní symboly, správní členění, výsledky voleb atd.)*	Politické, mocenské a ekonomické důsledky války Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 Vznik České republiky	
ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT			
D-9-8-01: vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	*DV: vysvětlí pojem studená válka a konkretizuje na příkladu (první berlínská krize, válka v Koreji, karibská krize, válka ve Vietnamu)* *DV: provede rekapitulaci mezinárodně politických vztahů od konce druhé světové války*	Studená válka Rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných velmocemi Politické, hospodářské, sociální a	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		ideologické soupeření	
D-9-8-02: vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	*DV: porovná vývoj východního bloku (totalitní systém) se západním blokem (demokratický systém)*	Vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)	
D-9-8-03: posoudí postavení rozvojových zemí	*DV: na mapě ukáže oblasti tzv. třetího světa a uvede příčiny rozpadu kolonialismu* *DV: na mapě ukáže místa, kde dodnes přetrvávají ohniska napětí*	Rozpad koloniálního systému Mimoevropský svět	*MKV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)*
D-9-8-04: prokáže základní orientaci v problémech současného světa	*DV: uvede příklady vědeckých objevů a vysvětlí souvislost mezi rozvojem vědy a techniky na jedné straně a ekologickými problémy na druhé straně* *DV: charakterizuje tzv. masovou kulturu poválečného světa* *DV: uvede příklady spolupráce v oblasti kultury a sportu*	Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje Sport a zábava	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- pochopení důsledků první světové války pro poválečné uspořádání Evropy a světa
- porozumění historickému vývoji ČSR v jednotlivých etapách 20. století
- vnímání důležitosti světové hospodářské krize pro nárůst extrémistických hnutí (fašismu, nacismu a komunismu)
- uvědomění si zhoubného působení rasových teorií v soužití společnosti
- pochopení souvislostí vedoucích k vypuknutí druhé světové války a změn v rozdělení světa po jejím skončení
- uvědomění si negativního působení komunismu na společnost a změn spojených s jeho pádem po roce 1989
- vnímání globálních problémů současné společnosti

Občanská výchova

Charakteristika předmětu

V předmětu Občanská výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a společnost,** oboru Občanská výchova.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby byli žáci připraveni pro život v moderní demokratické společnosti. Vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jejich aktivní zapojení do života. Prostřednictvím rozumového poznání jsou pak vychováváni k občanským postojům. Zajišťování dostatečného množství informací a systematické výchovné působení je předpokladem pozitivního ovlivňování vztahů mezi mladými lidmi, formování jejich postojů k hodnotám. Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Některé tematické celky (např. ze státu a práva, mezinárodních vztahů, globálního světa) umožňují navázání mezipředmětových vztahů a kooperaci s dalšími předměty (např. zeměpisem, dějepisem, přírodopisem).

Ve vzdělávacím předmětu Občanská výchova směřujeme výuku k:

- přípravě mladého člověka pro život v moderní demokratické společnosti;
- pochopení skutečnosti, že každý občan má možnost ovlivňovat vývoj společnosti;
- hrdosti na umělecké, myšlenkové a hmotné bohatství země;
- ochraně přírody;
- odpovědnosti za své vlastní chování a uvědomění si, že svoboda jednoho člověka končí tam, kde začíná svoboda druhého člověka;
- respektování lidské důstojnosti každého člověka, jeho osobního práva a svobody;
- seznámení se zásadami hospodárnosti;
- získání použitelných poznatků z oblasti sebepoznávání, rozhodování, plánování vlastní budoucnosti, práce s informacemi, orientace v možnostech volby vhodného povolání a ve způsobech překonávání neúspěchů;
- osvojení základních prvků, technik a strategií metody akčního plánování;
- práci s literaturou a vyhodnocování údajů;
- orientaci v základních principech parlamentních a komunálních voleb;
- orientaci v základních principech Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod a dalších důležitých právních dokumentech;
- seznámení s nejdůležitějšími mezinárodními organizacemi (EU, NATO, OSN);
- přesnému formulování myšlenek.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře;
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase;
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku;
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost;
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti;
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru;
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních;
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti;
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí;
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti;
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Výchovy k občanství společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se vyhledávat a třídit informace, operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly tím, že žáky vedeme k orientaci v systému a fungování moderní demokratické společnosti a podněcujeme v nich vnímání společenských jevů a událostí v širších souvislostech. Umožníme jim samostatné vyhledávání informací, tzn. vlastní osvojování si práce s Internetem, denním tiskem, slovníky a dalšími informačními zdroji.
Kompetence k řešení problémů: Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, plánuje a učí se samostatně řešit problémy tím, že vedeme žáky na základě praktické zkušenosti k pochopení, že každý občan má možnost zasáhnout a ovlivnit vývoj dané školy, obce a dokonce i celé společnosti.
Kompetence komunikativní: Učí se formulovat své myšlenky výstižně, naslouchá promluvám druhých lidí, aktivně se zapojuje, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje tím, že vedeme žáky ke vzájemné spolupráci při hledání vhodného způsobu řešení společenského problému a k dodržování zásad diskuse, která je nezbytnou součástí fungování moderní demokratické společnosti.
Kompetence sociální a personální: Učí se spolupracovat ve skupině a podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu tím, že vedeme žáky k rozvíjení úcty mezi sebou, k ostatním lidem a k respektování národnostních, etnických, kulturních i jiných odlišností.
Kompetence občanské: Učí se základním společenským normám, osvojuje si svá práva a povinnosti tím, že vedeme žáky na základě orientace v důležitých právních dokumentech k odpovědnosti za své vlastní chování a k vědomí, že svoboda jednoho člověka končí tam, kde začíná svoboda druhého člověka.
Kompetence pracovní: Učí se sledovat u výsledků pracovní činnosti nejen hledisko kvality, funkčnosti a hospodárnosti, ale připojuje i vliv na životní prostředí tím, že vedeme žáky ke vztahu a ochraně přírody a k hrdosti na umělecké, myšlenkové i hmotné bohatství země.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

7. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**
OSV 7 *Mezilidské vztahy:* péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

MKV **Multikulturní výchova**
MKV 5 *Princip sociálního smíru a solidarity:* odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, zohlednění potřeb minoritních skupin, otázka lidských práv

VDO **Výchova demokratického občana**
VDO 3 *Formy participace občanů v politickém životě:* volební systémy a demokratické volby a politika

8. ročník

OSV **Osobnostní a sociální výchova**
OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí:* moje učení; zdravé a vyrovnané sebepojetí
OSV 11 *Hodnoty, postoje, praktická etika:* analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

9. ročník

VDO	**Výchova demokratického občana**
VDO 1	*Občanská společnost a škola:* způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
VDO 2	*Občan, občanská společnost a stát:* principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

Učební plán předmětu Občanská výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	Celkem
	0	1	1	1	**3**

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
VO-9-1-03 zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
VO-9-1-04 zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají
VO-9-1-05 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu
VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
VO-9-1-09 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
VO-9-1-10 posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života

VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek

VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady

VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi

VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení

VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít

VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu

VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz

VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané

VO-9-3-08 rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti

STÁT A PRÁVO

VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky

VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu

VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů

VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů

VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu

VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství

VO-9-4-07 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci

VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování

VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
VO-9-5-02 uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích
VO-9-5-03 uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory
VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu
VO-9-5-06 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: OBČANSKÁ VÝCHOVA
ROČNÍK: 7.

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
VO-9-3-01:rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady *VO-9-3-02:sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti,*	*DV: uvede příklad potřeby pro sebe i jiné věkové kategorie lidí* *DV: vysvětlí souvislost mezi výší majetku a životní úrovní lidí ve společnosti, uvede příklady hmotného a duševního vlastnictví a nutnost jejich ochrany*	Majetek, vlastnictví formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví Hospodaření rozpočet domácnosti typy rozpočtu a jejich odlišnosti	

dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi			

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
VO-9-10: posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	*DV: uvede příklady konkrétní spolupráce v rodině, ve škole a v obci*	Naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život Naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku Lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	
VO-9-1-06:zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu *VO-9-1-07: uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem* *VO-9-1-05:kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří*	*DV: uvede příklady nutnosti spolupráce v různých skupinách, podle potřeby se zapojí do pomoci potřebným, vyjmenuje formy pomoci státu a jeho případné obrany* *DV: zvládá komunikaci v různých situacích, řeší vhodným způsobem případné konflikty* *DV: pravdivě reprodukuje informace z médií, zdůvodní místo reklamy v moderní společnosti*	Vztahy mezi lidmi – konflikty v mezilidských vztazích Kulturní život – masmédia, prostředky masové komunikace Zásady lidského soužití – pravidla chování	*OSV7 Mezilidské vztahy* – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí *VO-9-1-03: zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti tomu vystupuje* *VO-9-1-01: objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání* *VO-9-1-04: zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají* *VO-9-1-08: objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám* *VO-9-1-09: rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti*	*DV: uvede příklady vandalského chování ve svém okolí a navrhne způsoby boje proti nim, ochraňuje majetek ve svém nejbližším okolí* *DV: posoudí pestrost nabídky kulturních akcí, dokáže podle zájmu vybrat vhodný pořad, zná kulturní instituce ve městě* *DV: vysvětlí princip spolupráce různých sociálních skupin ve společnosti, zdůvodní nutnost dodržování lidských práv ve vztahu k národnostním menšinám* *DV: pojmenuje nežádoucí projevy v chování lidí, uvede příklady, čím je takové chování škodlivé pro společnost*	Naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky, významné dny Kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní instituce, kulturní tradice Lidská setkání – rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, problémy lidské nesnášenlivosti	*MKV5 Princip sociálního smíru a solidarity* – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
VO-9-4-01: rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky *VO-9-4-03: objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů* *VO-9-4-04: vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů* *VO-9-4-05: přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu*	*DV: vyjmenuje rozdíly mezi různými typy států, uvede příklady v současném světě* *DV: vysvětlí princip řízení demokratického státu, uvede příklady, jak se do řízení zapojují občané* *DV: zná představitele státu i své obce, zvolené ve stávajícím volebním období, uvede příklady změn, k nimž za jejich vládnutí došlo* *DV: aplikuje znalosti z oblasti ochrany lidských práv a svobod v praxi* *DV: pojmenuje kulturní zvláštnosti vybraných skupin společnosti, zjistí jejich přínos pro ostatní* *DV: konkrétně vyjmenuje nežádoucí projevy chování vůči jiným členům společnosti, uvede způsoby, jak jim předcházet, pracuje s příslušnými dokumenty zaměřenými na tuto problematiku*	Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu Principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, význam a formy voleb do zastupitelstev Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	*VDO 3 Formy participace občanů v politickém životě:* volební systémy a demokratické volby a politika
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
VO-9-5-1: popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování *VO-9-5-02: uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích*	*DV: uvede příklady přínosu členství ČR v EU* *DV: zjistí názvy významných světových organizací a zjistí, jakou úlohu v nich ČR hraje*	Evropská integrace – podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR Mezinárodní spolupráce – významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, i společenstvím v nejbližším okolí i s lidmi, se kterými se náhodně setkám
- pocitu hrdosti na umělecké, myšlenkové a hmotné bohatství země
- vážení si přírody, jejího krajinného a ekologického bohatství země
- vědomí, že každý člověk má možnost ovlivňovat vývoj společnosti
- úctě ke státním symbolům
- umění vhodně používat státní symboly
- schopnosti pracovat s literaturou a vyhodnocovat údaje
- schopnosti přesně formulovat myšlenky
- poznání pojmu národ na příkladech činnosti jeho význačných osobností
- uvědomění si základních znaků pojmu národ
- utřídění si svých znalostí o národnostním složení obyvatelstva ČR
- dospění k poznání, že bohatství je jednak duchovní a jednak materiální
- pochopení obsahu pojmu bohatství
- uvědomění si, jak já sám mohu přispět k lepšímu a zdravějšímu životnímu prostředí
- zvýšení odolnost vůči sociálně patologickým jevům
- snížení rizik a vlivů, které narušují zdravý osobnostní a sociální vývoj mládeže
- seznámení se s úlohou státu při ochraně životů a zdraví obyvatel, majetkových hodnot a životního prostředí při vzniku mimořádných událostí
- připravení na uvědomování si odpovědnosti za svoji ochranu, na efektivní jednání a vzájemnou pomoc při hrozbě nebo vzniku mimořádných událostí

- citlivému vnímání životního prostředí, a to nejen při vzniku mimořádných událostí
- toleranci vůči odlišným kulturám
- potírání projevů rasizmu, xenofobie a intoleranci ve společnosti
- uvědomění si výhod spolupráce s jinými státy v různých oblastech společenského, politického, vojenského nebo kulturního života

PŘEDMĚT: OBČANSKÁ VÝCHOVA
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
VO-9-3-01: rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede jejich příklady	*DV: sestaví svůj žebříček hodnot a objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami* *DV: ochraňuje duševní vlastnictví*	Majetek, vlastnictví – hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	
VO-9-3-02:sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi	*DV: na příkladech správně vystihne, z čeho vzniká rodinný rozpočet a jakým způsobem se příjmy rodiny dále přerozdělují (stálé výdaje, úspory)* *DV: uvede vhodné a nevhodné způsoby využívání kapesného* *DV: vyhledá pojmy „nabídka“ a „poptávka“* *DV: pracuje s pojmy úrok, a pojištění, dokáže spočítat výši úroku, vyjmenuje nejčastější druhy pojištění* *DV: vysvětlí, jaký význam mají daně* *DV: podle výše příjmů a výdajů sestaví vhodný rozpočet domácnosti, zahrne do něj investice, úvěr, splátkový prodej, leasing, pojmenuje rizikové chování při hospodaření s penězi*	Hospodaření – rozpočet domácnosti, význam daní, úspory Hospodaření – investice, úvěr, splátkový prodej, leasing	
VO-9-3-04:vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům	*DV: zjistí a porovná nabídku služeb vybraných bank*	Banky a jejich služby – aktivní a pasivní	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít *VO–9-3-08: rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti* *VO-9-3-06: na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz*	*DV: popíše síť obchodů a služeb v obci* *DV: dokáže nakoupit podle aktuálních potřeb a nabídky prodávajících* *DV: odliší výrobu od služeb, uvede příklady* *DV: spočte cenu zboží (náklady + zisk+ DPH)* *DV: ví, čím je tvořena cena zboží, rozumí pojmu inflace*	operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků Výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu	
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
VO-9-2-01: objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života *VO-9-2-02: posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek* *VO-9-2-03: rozpoznává projevy*	*DV: rozliší, jakými biologickými, psychickými a sociálními změnami v průběhu života prošel* *DV: na příkladech objasní, proč (a čím) se mohou lidé odlišovat v prožívání důležitých životních situací (zklamání v přátelství, neúspěch, ...)* *DV: uvede příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích, objasní jejich možné příčiny a důsledky* *DV: uvede minimálně pět svých kladů* *DV: na příkladech popíše některé způsoby překonávání osobních ne-dostatků a posilování kladných stránek osobnosti (schopností, dovedností)* *DV: uvede své „sny" a přemýšlí o možnostech jejich*	Podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál Vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání *VO-9-2-04: popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru*	*plnění; popíše způsoby, jak lze korigovat představy nereálné a nepřiměřené* *DV: na příkladech rozlišuje zdravé sebevědomí a přehnané sebevědomí* *DV: vyhledá a jednoduše charakterizuje jednotlivé temperamentové typy klasické typologie* *DV: zjistí svůj typ temperamentu, který je u jeho osobnosti dominantní* *DV: uvede rozdíly reakcí lidí s různým temperamentem* *DV: diskutuje o problematice charakterního a bezcharakterního jednání* *DV: otestuje si svou pozornost a svůj typ paměti (zrakový, sluchový, pohybový)* *DV: pojmenuje své emoce a hledá jejich příčiny* *DV: hledá způsoby řešení konfliktů, navrhuje způsoby soužití s jinými lidmi na konkrétních příkladech* *DV: na příkladech vysvětlí a zdůvodní, jaký význam má vůle při překonávání překážek* *DV: vyjádří svoji představu o vlastní budoucnosti, stručně charakterizuje své nejbližší životní cíle a plány*	Osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	*OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); zdravé a vyrovnané sebepojetí*
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI *VO-9-1-07: uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem*	*DV: dokáže vyřešit konflikty, pokouší se jim předcházet*	**Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí**	*OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: analýzy vlastních i cizích po-stojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí*

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- přípravě mladého člověka pro život v moderní společnosti
- formování postojů k hodnotám
- poznání, že bohatství je duchovní a materiální, pochopení obsahu pojmu bohatství
- seznámení se s úlohou státu při tvorbě a ochraně majetkových hodnot
- seznámení se zásadami hospodárnosti
- dodržování přiměřeného hospodaření s penězi a se svým i svěřeným majetkem
- seznámení se s možností dávek a příspěvků ze státního rozpočtu
- pochopení principu fungování tržního hospodářství
- pochopení funkce a návaznosti výroby, obchodu a služeb
- seznámení se s formami a možnostmi podnikání
- získání použitelných poznatků z oblasti sebepoznávání, rozhodování, plánování vlastní budoucnosti, práce s informacemi, orientace v možnostech volby vhodného povolání a ve způsobech překonávání neúspěchů
- získávání pro život významných dovedností spojených s realistickým sebepoznáním, správným rozhodováním, mezilidskou komunikací a kooperací v situacích souvisejících s volbou povolání a vstupem do zaměstnání
- osvojení základních prvků, technik a strategií metody akčního plánování, učení se je v praxi používat a dokázat akční plánování využívat při rozhodování o volbě budoucí profesní orientace a výběru vhodného povolání
- uvědomění si podstatného podílu vlastní odpovědnosti při rozhodování o volbě budoucího profesního zaměření a o výběru vhodného povolání, jakož i za důsledky jiných závažných životních rozhodnutí
- pochopení souvislosti mezi požadavky na výkon vybraného povolání a svými reálnými osobními předpoklady, schopnostmi a možnostmi

PŘEDMĚT: OBČANSKÁ VÝCHOVA
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
VO-9-4-01: rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	*DV: dle obrázků popíše symboly suverenity ČR a zdůvodní jejich význam* *DV: podle atlasu světa uvede příklady státních zřízení a rozliší jejich charakteristické rysy*	Právní základy státu - typy a formy státu, státní občanství ČR	
VO-9-4-02:rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů,	*DV: vyhledá informace v Ústavě ČR* *DV: popíše typické funkce a úkoly zákonodárných, výkonných a soudních*	Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu Státní moc a samospráva – orgány a	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
které se podílejí na správě obcí, krajů a státu *VO-9-4-03objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů* *VO-9-4-04:vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů* *VO-9-4-05:přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu* *VO-9-4-09: rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů* *VO-9-4-06:objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství* *VO-9-4-07: provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich*	*orgánů, uvede možnosti zapojení občanů při obraně státu* *DV: popíše demokratické principy uplatňované v každodenním životě* *DV: uvede nejzávažnější problémy obce a způsoby jejich řešení* *DV: vlastními slovy vyjádří, jaký význam mají komunální volby pro život obce* *DV: vyhledá, která základní práva dítěte vymezuje Úmluva o právech dítěte a uvede příklady porušování nebo ohrožování práv dětí* *DV: uvede kontakt na Linku bezpečí a další možnosti pomoci* *DV: zjistí, kde se v blízkosti jeho bydliště nachází soud* *DV: objasní význam soudů, advokacie a notářství* *DV: zná základní práva spotřebitele*	instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly Principy demokracie – politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam Státní moc a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práva práv dětí v dokumentech, diskriminace Právo v každodenním životě – význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní **práva spotřebitele, styk s úřady** **Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví** Právní řád České republiky – význam a	*VDO 2:Občan, občanská společnost a stát: občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému; principy soužití s minoritami* *VDO 1:Občanská společnost a škola: způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci		funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů	
VO-9-4-11: diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	*DV: na příkladech popíše a z hlediska vlastního života objasní možné důsledky nedodržování nebo porušovaní právních norem, rozpozná a popíše korupční jednání, diskutuje oněm*		
VO-9-4-10: rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čiň, uvede jejich příklady	*DV: na příkladech správně rozpozná rozdíly mezi přestupkem a trestným činem, popíše, jaké možné sankce z nich pro člověka vyplývají, vyjmenuje základní právní aspekty vzniku partnerství a rodiny*		
VO-9-4-08:dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	*DV: orientuje se v předpisech silničního provozu a rozpozná nejdůležitější dopravní značení*		
VO-9-4-09:rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	*DV: na příkladech z běžného života vysvětlí, jaký význam a úlohu mají orgány právní ochrany občanů*		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
VO-9-5-01: popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv	*DV: vyhledá orgány EU* *DV: podle mapy EU vyjmenuje členské státy*	Mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody, významné	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování *VO-9-5-02: uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích* *VO-9-5-03: uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory* *VO-9-5-04: uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva* *VO-9-5-05: objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu* *VO-9-5-06: uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho*	*DV: popíše vlajku EU a ostatní symboly* *DV: uvede datum vstupu ČR do EU* *DV: na příkladech uvede výhody a nevýhody členství ČR v EU* *DV: vyhledá významné mezinárodní organizace a jejich funkce* *DV: uvede a popíše, jak se může osobně podílet na ochraně přírodního a kulturního prostředí svého bydliště, jak se občané mohou podílet na obraně ČR* *DV: na příkladu z vlastního života uvede, jak je ovlivněn projevy globalizace* *DV: rozezná projevy národnostní, náboženské aj. nesnášenlivosti, uvede alespoň dva způsoby, jak lze tyto projevy zmírnit, eventuálně odstranit* *DV: sleduje možné projevy globálních problémů na lokální úrovni* *DV: vyhledá v informačních zdrojích téma terorismus a zúčastní se diskusní*	mezinárodní organizace Globalizace – projevy, klady a zápory, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení Kulturní život – masová kultura Globalizace – projevy, klady a zápory, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	*nebo jiné aktivity na toto téma, objasní roli armády při obraně České republiky a v zahraničních misích*		

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
VO-9-3-05: uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	*DV: zná způsoby, jak naložit s volnými prostředky, dokáže pokrýt deficit v rozpočtu*	Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení	
VO-9-3-07: rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	*DV: uvede konkrétní příklady sociálního zabezpečení občanů našeho státu*	Hospodaření – rozpočet státu	
VO-9-3-04: vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	*DV: porovná nabídku služeb vybraných bank, vysvětlí význam úroku přijatého a placeného* *DV: zjistí, jaké druhy pojištění nabízí trh*	Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků Principy tržního hospodářství – nejčastější právní normy podnikání	
VO-9-3-03: na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	*DV: vysvětlí rozdíl v používání debetní a kreditní karty*		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Fyzika** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**, oboru fyzika

Mezi hlavní cíle patří poznávání přírody, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry, a ty ústně i písemně interpretovat. Žáci se učí rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti mezi nimi, předvídat je, popřípadě ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Ve vzdělávacím předmětu fyzika směřujeme výuku ještě specificky k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech, především při úrazu elektrickým proudem

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi;
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby;
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů;
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí;
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí;
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy;
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí;

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Formy a metody realizace

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce s využitím měřidel, přístrojů, pracovních listů
- samostatné pozorování
- hry a soutěže
- výklad učiva

Výuka fyziky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žáci se učí metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů, učí se zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivity a využívat je k dalšímu učení, samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají, kriticky posuzují a vyvozují z nich závěry; tím, že učitel žákům předkládá co nejvíce praktických pokusů, umožní žákům využívat výukové programy, a to jak pod jeho vedením, tak především samostatně při zpracování vlastních prezentací. Učitel žáky vede k tomu, aby vždy nejprve odhadli výsledky experimentu a po dosažení závěru korigovali své hypotézy, aby vyhledávali v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívali je efektivně ve svém dalším studiu, aby poznávali souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání.

Kompetence k řešení problémů: Žáci se učí přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. Učí se poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Učí se základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. Rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení; tím, že učitel žákům umožňuje předpokládat, prakticky ověřovat a vyvozovat závěry na základě osvojených znalostí a dovedností, hledat, navrhovat či používat různé další metody, informace a prostředky nebo nástroje, které by mohly přispět k řešení daného problému, jestliže dosavadní metody, informace nevedly k cíli, korigovat chybná řešení problému, používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné.

Kompetence komunikativní: Žáci jsou vedeni k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci. Učí se stručně, přehledně a objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů, a to ústně i písemně, naslouchají názorům učitele i spolužáků, vhodně na ně reagují, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují; tím, že učitel žáky vede k tomu, aby výsledky svých pokusů komentovali, vysvětlili, obhájili, aby využívali informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci i s okolním světem a pro prezentaci svých výsledků.

Kompetence sociální a personální: Žáci se učí účinně spolupracovat ve skupině, učí se podílet se společně s učitelem na vytváření pravidel práce v týmu, vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém; tím, že učitel dává žákům příležitost vzájemně spolupracovat při praktickém řešení úkolů, umožňuje jim statisticky zpracovávat a třídit informace, vede vyučování tak, že žáci mají možnost spolupracovat při výukových programech, a umožňuje žákům objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu.

Kompetence občanské: Žáci jsou vedeni k poznání možnosti rozvoje i zneužití fyzikálních jevů a učí se odpovědnosti za zachování životního prostředí; tím, že učitel žáky seznamuje s historií zneužívání jaderných zbraní, ekologických havárií a s příčinami zhoršení životního prostředí (skleníkový efekt, ozonová díra) a s riziky a prodiskutuje s nimi opatření k jejich předcházení a minimalizaci. Seznamuje žáky s plány krizových opatření. Umožňuje žákům chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Žáci se učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. Seznamují se se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; tím, že učitel vede žáky k tomu, aby výsledky pokusů a pozorování zhodnotili, třídili a statisticky zpracovali a vytvářeli protokoly k laboratorním pracím. Učitel důsledně dbá na bezpečnost, dodržování pracovního řádu a způsobu používání fyzikálních pomůcek, dodržování zásad ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu fyzika

OSV	**Osobnostní a sociální výchova**
	Osobnostní rozvoj
OSV 1	Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení a studia
	Sociální rozvoj
OSV 9	Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (vedení a organizování práce skupiny)
OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
EV	**Environmentální výchova**
EV 2	Základní podmínky života: ovzduší, energie
EV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí
EV 4	Vztah člověka k prostředí: naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství), náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady)

Učební plán předmětu fyzika v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Fyzika	2	2	2	2	8

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (9. ročník)

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

LÁTKY A TĚLESA

F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

POHYB TĚLES, SÍLY

F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
F-9-2-03 změří velikost působící síly
F-9-2-04 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
F-9-2-05 využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
F-9-2-06 aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů
F-9-3-02 předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

ENERGIE

F-9-4-01 určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa
F-9-4-02 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
F-9-4-03 využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh
F-9-4-04 určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

***F**-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku*
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
F-9-6-04 využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů

F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
F-9-6-06 zapojí správně polovodičovou diodu
F-9-6-07 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh
F-9-6-08 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

VESMÍR
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet
F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: FYZIKA
ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Stavba látek			
***F-9-1-02**: uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí*	***DV:** rozliší pojmy látka a těleso* ***DV:** vyjmenuje vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek* ***DV:** popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek* ***DV:** uvede značku a jednotky síly, převede jednotku síly na jinou jednotku síly* ***DV:** v jednoduchých případech správně použije siloměr ke změření velikosti síly* ***DV:** uvede vztah mezi hmotností tělesa a gravitační silou působící na těleso* ***DV:** rozliší mezi prvkem a sloučeninou* ***DV:** vysvětlí rozdíl mezi pevnou, kapalnou a plynnou látkou z hlediska částicového složení*	Látky a tělesa Vlastnosti látek a jejich stavba Síla, gravitační síla, gravitační pole, měření síly Částicové složení látek, atomy a molekuly, jejich vzájemné působení. Difúze a Brownův pohyb.	
Elektrické vlastnosti látek			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: *uvede příklady elektrování těles* ***DV:*** *popíše model atomu a uvede znaménko el. náboje jeho částí* ***DV:*** *vysvětlí elektrování těles* ***DV:*** *definuje elektrické pole jako místo, kde působí elektrická síla*	Elektrování těles Model atomu Elektrická síla Elektrické pole	
Magnetické vlastnosti látek			
	DV: *popíše části tyčového magnetu* ***DV:*** *uvede příklad magnetizace látky* ***DV:*** *definuje magnetické pole jako místo, kde působí mag. síla* ***DV:*** *popíše mag. pole Země* ***DV:*** *uvede příklady použití magnetu v praxi*	Magnety, póly magnetu Magnety přírodní a umělé Magnetizace látky, magnetická síla Magnetické pole, magnetické indukční čáry Magnetické pole Země	
Měření fyzikálních veličin			
F-9-1-01: *změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa* ***F-9-1-03:*** *předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty*	***DV:*** *definuje fyzikální veličiny jako vlastnosti látek, které lze změřit* ***DV:*** *uvede značku a jednotky délky, převede jednotku délky na jinou jednotku délky* ***DV:*** *změří délku a zapíše výsledek včetně přesnosti měření* ***DV:*** *uvede značku a jednotky objemu, převede jednotku objemu na jinou jednotku objemu* ***DV:*** *změří objem tělesa a zapíše výsledek včetně přesnosti měření* ***DV:*** *uvede značku a jednotky hmotnosti, převede jednotku hmotnosti na jinou jednotku hmotnosti* ***DV:*** *změří hmotnost tělesa a zapíše výsledek* ***DV:*** *uvede značku a jednotky hustoty* ***DV:*** *změří hustotu kapaliny hustoměrem a výsledek zapíše v různých jednotkách hustoty* ***DV:*** *uvede značku a jednotky času, převede jednotku času na jinou jednotku času* ***DV:*** *uvede značku a jednotku teploty*	Fyzikální veličiny Měření délky – jednotky, měřidla, přesnost měření Měření objemu kapalného i pevného tělesa – jednotky, měřidla, přesnost měření Měření hmotnosti pevného i kapalného tělesa – jednotky, měřidla Měření hmotnosti rovnoramennými váhami Výpočet hmotnosti se znalostí hustoty a objemu Měření hustoty – jednotky, měřidla Výpočet hustoty	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: *vysvětlí podstatu použití kapalinového teploměru* ***DV:*** *uvede příklady objemové či délkové roztažnosti látek při změně teploty*	Měření času – jednotky, měřidla Měření teploty, změny teploty, teplotní rozdíl, změna délky či objemu těles při zahřívání nebo ochlazování, teploměry, změna teploty vzduchu v závislosti na čase Změna objemu těles při zahřívání nebo ochlazování. Druhy teploměrů, bimetal a jeho využití	
Hustota látky			
F-9-1-04: *využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů*	***DV:*** *uvede vztah mezi hmotností, objemem a hustotou*	Výpočty hustoty, hmotnosti, objemu	
Elektrický obvod. Elektrický proud v kovech			
	DV: *seznámí se základními pravidly zacházení s elektrickým zařízením, využívá poznatky se znalostí stavby atomu a vlastností částic* *Naučí se správně a bezpečně používat elektrické spotřebiče v domácnosti* *Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu*	Základní pravidla bezpečného chování při zacházení s el. přístroji a zařízeními Základní schematické značky jednoduchého el. obvodu El. proud a el. napětí, vodič a izolant Zahřívání vodiče (tepelné účinky) průchodem el. proudu, zkrat, pojistka	
Magnetické pole elektrického proudu			
	DV: *umí rozlišit vznik magnetického pole elektrickým proudem a MP trvalého magnetu* *Zná využití elektromagnetu a princip práce elektrického zvonku*	Magnetické pole cívky s proudem Měření el. proudu pomocí galvanometru Elektromagnet a jeho využití, elektrický zvonek	

PŘEDMĚT: FYZIKA
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Pohyb tělesa			
F-9-2-01: *rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu,* ***F-9-2-02:*** *využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu,*	***DV:*** *definuje pohyb tělesa jako změnu polohy vzhledem k jinému tělesu* ***DV:*** *rozhodne, zda se těleso v daném případě pohybuje nebo je v klidu* ***DV:*** *vysvětlí na příkladu, co je trajektorie a co je dráha* ***DV:*** *uvede značku a jednotky dráhy* ***DV:*** *rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb, přímočarý a křivočarý pohyb* ***DV:*** *uvede značku a jednotky rychlosti rovnoměrného pohybu* ***DV:*** *vysvětlí, jak závisí dráha RP na čase* ***DV:*** *objasní pojem průměrná rychlost* ***DV:*** *uvede vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u RP*	Klid a pohyb tělesa Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb Přímočarý a křivočarý pohyb Rychlost a dráha rovnoměrného pohybu tělesa Průměrná rychlost pohybu tělesa	
Síla			
F-9-2-03: *změří velikost působící síly, rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla* ***F-9-2-04:*** *určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici*	***DV:*** *uvede příklady sil a v jednoduchých případech sílu znázorní (velikost, směr a působiště)* ***DV:*** *vysvětlí význam činitele g ve vztahu Fg=m . g* ***DV:*** *definuje těžiště jako působiště gravitační síly a v jednoduchých případech určí polohu těžiště tělesa* ***DV:*** *vyjmenuje účinky síly na těleso*	Znázornění síly Skládání sil stejného a opačného směru Gravitační síla a gravitační pole, přímá úměra mezi hmotností tělesa a gravitační silou Rovnováha sil, těžiště tělesa Účinky síly na těleso	
Posuvné účinky síly - Newtonovy pohybové zákony			
F-9-2-05: *využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích*	***DV:*** *vysvětlí na příkladu znění 1. - 3. Newtonova pohybového zákona*	Zákon setrvačnosti Zákon síly Zákon akce a reakce	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Otáčivé účinky síly			
F-9-2-06: *aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů,*	***DV:*** *uvede podmínku rovnováhy na páce a s porozuměním ji použije při řešení úloh z praxe*	Páka, rovnováha sil na páce Užití páky Kladky, rovnováha na pevné kladce.	
Deformační účinky síly			
	DV: *uvede vztah mezi tlakem, působící tlakovou silou a obsahem plochy, na kterou tlaková síla působí*	Tlaková síla, tlak Vztah mezi tlakovou silou, tlakem a plochou, na kterou síla působí	
Tření			
	DV: *uvede příklady tření v praxi*	Třecí síla, smykové tření, ovlivňování třecí síly v praxi	
Mechanické vlastnosti kapalin			
F-9-3-01: *využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů* ***F-9-3-02:*** *předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní*	***DV:*** *rozliší mezi tlakem v kapalině vyvolaným vnější silou a hydrostatickým tlakem* ***DV:*** *vysloví znění Archimedova zákona pro kapaliny a s porozuměním jej použije při řešení praktických problémů*	Opakování z 6. ročníku (vlastnosti kapalin) Tlak v kapalině, souvislost mezi tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny Hydraulická zařízení Hydrostatický tlak Archimedův zákon vztlaková síla Plování, potápění a vznášení se nestejnorodých těles v klidných tekutinách	
Mechanické vlastnosti plynů			
	DV: *vysvětlí existenci atmosférického tlaku* ***DV:*** *uvede přístroje na měření atmosférického tlaku a na měření přetlaku a podtlaku* ***DV:*** *vysloví znění Archimédova zákona pro plyny a s porozuměním jej použije při řešení praktických problémů*	Opakování z 6. ročníku (vlastnosti plynů) Atmosférický tlak, měření atmosférického tlaku, souvislost s některými procesy v atmosféře Přetlak a podtlak, manometr Vztlaková síla působící na těleso v atmosféře Archimédův zákon	
Zvukové jevy			
F-9-5-01: *rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje*	***DV:*** *uvede podmínky, za kterých uslyšíme zvuk (zdroj zvuku o slyšitelné frekvenci, vhodné prostředí a zdravý*	Zdroje zvuku	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku ***F-9-5-02:*** *posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí*	*sluch)* ***DV:*** *uvede rychlost šíření zvuku ve vzduchu při teplotě 20°C*	Šíření zvuku Ucho jako přijímač zvuku	

PŘEDMĚT: FYZIKA
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Práce, výkon			
F-9-4-02: *využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem*	***DV:*** *určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou* ***DV:*** *definuje výkon jako práci vykonanou za jednotku času*	Práce Výkon Účinnost	
Energie			
F-9-4-01: *určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa* ***F-9-4-03:*** *využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh*	***DV:*** *uvede, na čem a jak závisí velikost pohybové a polohové energie tělesa* ***DV:*** *vysvětlí na příkladu, jak se přeměňuje polohová energie tělesa na pohybovou energii a naopak*	Pohybová energie tělesa Polohová energie tělesa Vzájemná přeměna polohové a pohybové energie tělesa Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie.	
Vnitřní energie, teplo			
F-9-4-04: *rozezná v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem* ***F-9-4-05:*** *zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí*	***DV:*** *objasní pojem vnitřní energie tělesa jako součet polohové a pohybové energie částic látky* ***DV:*** *definuje teplo jako energii, která při tepelné výměně přechází z teplejšího tělesa na chladnější a uvede, na čem a jak závisí velikost přijatého či odevzdaného tepla*	Přeměny skupenství. Vnitřní energie, změna vnitřní energie Teplo, měrná tepelná kapacita látky	
Změny skupenství látek			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: *uvede různé změny skupenství látek včetně příkladů z praxe* ***DV:*** *vyjmenuje některé meteorolog. prvky a uvede, jakými měřidly se měří* ***DV:*** *popíše složení atmosféry* ***DV:*** *vysvětlí pojmy skleníkový efekt a ozonová díra*	Souvislost mezi skupenstvím látek a částicovou stavbou Tání a tuhnutí, skupenské teplo tání Vypařování a var, kapalnění Sublimace, desublimace Faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny Základy meteorologie	
Elektrické jevy			
F-9-6-03: *rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností* ***F-9-6-01:*** *sestaví správně podle schématu jednoduchý elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu* ***F-9-6-02:*** *rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí* ***F-9-6-04:*** *využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů*	***DV:*** *určí znaménko převládajícího náboje na zelektrovaném tělese* ***DV:*** *rozliší vodič a izolant* ***DV:*** *zapíše schematické značky některých částí el. obvodu* ***DV:*** *uvede znění Ohmova zákona* ***DV:*** *uvede pravidla pro napětí, proud a odpor v rozvětveném a nerozvětveném el. obvodu* ***DV:*** *vysvětlí použití reostatu* ***DV:*** *uvede vztah pro výpočet el. práce a výkonu el. proudu a s porozumění umí tyto vztahy použít při řešení některých praktických problémů*	Elektrický náboj, elektroskop Vodič a izolant v elektrickém poli Elektrický proud Elektrické napětí, zdroj napětí, spotřebič, spínač. Ohmův zákon, elektrický odpor Spojování rezistorů, reostat Elektrická práce, elektrická energie Výkon elektrického proudu	
Zvukové jevy			
F-9-5-01: rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku *F-9-5-02: posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí*	*DV: zná druhy a způsoby šíření zvuku v látkovém prostředí* *Zná hodnotu šíření zvuku ve vzduchu a podmínky vzniku ozvěny* *Aktivně využívá prostředky ochrany a prevence před nadměrným hlukem*	Zvukový rozruch a jeho šíření různým látkovým prostředím, jako podmínky vzniku šíření zvuku Tón a jeho výška, pohlcení zvuku Odraz zvuku na překážce - ozvěna Ucho jako přijímač zvuku Nucené chvění, rezonance, odraz zvuku	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Ochrana před nadměrným hlukem	

PŘEDMĚT: FYZIKA
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Světelné jevy			
F-9-6-07: *využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu při řešení problémů a úloh* ***F-9-6-08:*** *rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami*	***DV:*** *uvede příklady zdrojů světla a příklady průhledných a průsvitných prostředí* ***DV:*** *uvede rychlost světla ve vakuu* ***DV:*** *uvede zákon odrazu a lomu světla* ***DV:*** *vysvětlí na příkladu, jak můžeme bílé světlo rozložit na barevné složky* ***DV:*** *vyjmenuje některé optické přístroje*	Zdroje světla, šíření světla, rychlost světla ve vakuu a jiných prostředích Stín, zatmění Slunce a Měsíce. Odraz světla, vznik obrazu na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle Lom světla čočkou spojkou a rozptylkou Rozklad bílého světla optickým hranolem Optické přístroje, oko	
Elektromagnetické jevy			
F-9-6-05: *využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického polev okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní*	***DV:*** *určí magnetické póly cívky s proudem* ***DV:*** *porovná vlastnosti trvalého magnetu a elektromagnetu* ***DV:*** *vysvětlí princip stejnosměrného elektromotoru*	Opakování látky 6. ročníku (elektrické a magnetické vlastnosti látek) Magnetické pole cívky s proudem Elektromagnet a jeho užití Elektromotor stejnosměrný, elektromagnetická indukce	
Střídavý proud			
	DV: *popíše složení transformátoru a uvede transformační poměr a jeho význam* ***DV:*** *podle obrázku stručně popíše rozvodnou*	Střídavý proud – vznik, měření Transformátory, výroba a přenos elektrické energie	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	elektrickou síť		
Vedení elektrického proudu v látkách			
	***DV:** rozliší nositele el. proudu v kovech, kapalinách a plynech*	Opakování látky 8. ročníku (elektrické jevy) Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech	
Polovodiče			
***F-9-6-06:** zapojí správně polovodičovou diodu*	***DV:** charakterizuje polovodič typu P a N* ***DV:** uvede příklady praktického použití polovodičů*	Polovodiče Polovodičová dioda a její užití Další polovodičové součástky	
Bezpečné zacházení s elektrickým proudem			
	***DV:** objasní význam některých značek a údajů na štítku u elektrických spotřebičů* ***DV:** uvede, která bezpečnostní pravidla je nutné dodržovat při zacházení s elektrickými spotřebiči*	Elektrické spotřebiče v domácnosti Ochrana před úrazem elektrickým proudem První pomoc při úrazu elektrickým proudem	*EV 3*
Jaderná energie			
	***DV:** vysvětlí význam pojmu izotop* ***DV:** uvede druhy radioaktivního záření a porovná jejich vlastnosti* ***DV:** uvede příklady jaderných reakcí, při kterých se uvolňuje energie* ***DV:** podle obrázku stručně popíše hlavní části jaderného reaktoru a vysvětlí jejich význam*	Opakování látky 6. ročníku (částice látky) Jaderná energie. Radioaktivita, využití jaderného záření Jaderné reakce, štěpení a slučování Jaderný reaktor, jaderná elektrárna Ochrana lidí před radioaktivním zářením	
Země a vesmír			
***F-9-7-01:** objasní kvalitativně pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet* ***F-9-7-02:** odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností*	***DV:** vyjmenuje tělesa, která tvoří sluneční soustavu* ***DV:** charakterizuje hvězdu jako těleso, které je zdrojem světla*	Sluneční soustava-hlavní složky, měsíční fáze Hvězdy-složení hvězd	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru			

Chemie

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Vyučovací předmět chemie se zaměřuje na poznávání přírody jako systému, jehož součásti jsou vzájemně propojeny a navzájem se ovlivňují. Nabízí žákům nejen užitečné přírodovědné poznatky a jejich aplikaci v praktickém životě, ale také rozvíjí jejich dovednosti pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty interpretovat. V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o chemických látkách a zásadách bezpečné práce s nimi, včetně dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými chemickými látkami.

Výuka chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání chemických látek, směsí a jejich reakcí využíváním jednoduchých pokusů a řešením problémů zaměřených
do praktického života. Žáci získávají dovednosti bezpečné práce s chemikáliemi, učí se samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů, obhajovat výsledky své práce, přiznávat chyby, komunikovat s lidmi, hledat cesty ke správnému řešení problémů.

Získané poznatky umožňují žákům orientovat se v současném světě, přispívají k rozvíjení odpovědných občanských postojů, k spoluzodpovědnosti za kvalitu života na Zemi ve vztahu k přírodnímu i společenskému prostředí.

Časová dotace

- v 8. a 9. ročníku, 2 vyučovací hodiny týdně

Místo realizace

- učebna chemie
- učebna PC
- exkurze

Realizace průřezových témat

EV 4 Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – výklad, rozhovor, diskuse, práce s textem, skupinové vyučování, práce ve dvojicích, samostatná práce, frontální pokusy, soutěže, testy, PC, video
- laboratorní práce

Kompetence k učení

- žáci čtou s porozuměním, samostatně pracují s textem, vyhledávají a třídí informace z různých zdrojů, které zpracovávají a využívají v učení i praktickém životě; pozorují látky a děje, hovoří o pozorovaném, třídí a rozlišují poznatky, vyvozují závěry a domněnky o podstatě a průběhu děje, tyto hodnotí a používají je v dalším učení i praxi; využívají vědomostí z nižších ročníků, z jiných předmětů, z četby a jiných zdrojů včetně praktického života a vytvářejí si komplexní pohled na život; aktivně se zapojují do výuky, vypracovávají referáty k učivu, účastní se soutěží a olympiád

Kompetence k řešení problémů

- žáci vyhledávají informace v různých informačních zdrojích, řeší problémové úlohy, třídí fakta a nalézají vhodná řešení v návaznosti na praktický život; řeší problémové situace samostatně, s pomocí učitele, ve skupině; volí nejlepší způsoby řešení, ověřují správnost řešení praktickými pokusy, osvědčené pokusy aplikují v nových situacích; diskutují o správnosti řešení problémů, vyhledávají a odstraňují chyby v řešení, obhajují a zhodnocují svá řešení a závěry

Kompetence komunikativní

- žáci výstižně vyjadřují své názory k probíranému učivu, popisují průběh experimentu, kladou správné otázky, diskutují s učitelem i spolužáky v rámci norem slušného chování; porovnávají své výsledky pozorování s výsledky spolužáků, naslouchají učiteli i spolužákům, vhodně argumentují a obhajují své závěry; rozumí různým záznamům v učebnici, pracovním sešitě, orientují se v grafech, schématech, periodické soustavě prvků a vybrané záznamy používají při zpracování svých protokolů laboratorních prací; vytvářejí a používají pravidla partnerské komunikace mezi sebou, při komunikaci s učitelem a dalšími osobami

Kompetence sociální a personální

- žáci se spolu s učitelem podílejí na vytváření pravidel pro práci ve skupině, tato pravidla respektují a používají za účelem dosáhnout stanoveného cíle; při práci ve skupině přebírají role, za které jsou zodpovědní, tyto role střídají; pracují v týmu v příjemné atmosféře, respektují názory jiných členů skupiny, jsou připraveni poskytnout radu či pomoc; svým chováním přispívají k rozvíjení sebedůvěry své i ostatních členů skupiny

Kompetence občanské

- žáci posoudí možnosti rozvoje i zneužití chemie; aktivně se podílí na ochraně životního prostředí, používají základní pravidla vedoucí k jeho zlepšení, navrhují opatření předcházení a minimalizace dopadu chemických látek na životní prostředí člověka; využívají poznatky o chemických zbraních a haváriích s únikem nebezpečných látek v praktickém životě, dokáží se chránit před jejich účinky, zodpovědně se rozhodovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka; dokáží poskytnout první pomoc

Kompetence pracovní

- žáci bezpečně používají laboratorní pomůcky i chemikálie, dbají na bezpečnostní pokyny pro používání chemických látek a tím chrání zdraví své, svých spolužáků i životní prostředí; při praktických pokusech uvědoměle dodržují bezpečnostní pravidla stanovená řádem odborné učebny, osvojené vědomosti i dovednosti uplatňují v dalším učení i praktickém životě; optimálně plánují svou činnost při praktických pokusech, získané poznatky zpracovávají, třídí a vyhodnocují a vytvářejí záznamy o své práci

Očekávané výstupy:

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE
žák
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
CH-9-1-03 objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek

SMĚSI
CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
CH-9-2-03 vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
CH-9-2-04 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
CH-9-2-05 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití
CH-9-2-06 uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY
žák
CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
CH-9-3-02 rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech
CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti
CHEMICKÉ REAKCE
žák
CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
CH-9-4-02 přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
CH-9-4-03 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu
ANORGANICKÉ SLOUČENINY
žák
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
CH-9-5-02 vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet
CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi
ORGANICKÉ SLOUČENINY
žák
CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-04 orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech
CH-9-6-05 určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu
CH-9-6-06 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů
CHEMIE A SPOLEČNOST
žák
CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: CHEMIE
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Úvod do vyučovacího předmětu chemie			
CH-9-1-01: *určí společné a rozdílné vlastnosti látek* ***CH-9-1-02:*** *pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.* ***CH-9-1-03:*** *objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek*	*-uvede zásady bezpečné práce* *- v laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazech* *- rozezná jednotlivé symboly nebezpečnosti chemických látek* *- rozliší pojmy látka a těleso* *- rozliší, které z dějů probíhajících v přírodě jsou děje chemické* *- popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek* *- vyhledá hodnoty fyzikálních veličin v tabulkách* *- vysvětlí na příkladech význam chemie pro život*	**Zásady bezpečné práce** – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě **Nebezpečné látky a přípravky** – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam **Mimořádné události** – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek **Vlastnosti látek** – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	
Vlastnosti látek – směsi a jejich dělení			
CH-9-2-01: *rozlišuje směsi a chemické látky* ***CH-9-2-02:*** *vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného*	*- rozlišuje různé druhy směsí* *-používá správně pojmy chemicky čistá látka a směs* *- navrhne postup a oddělí složky běžných směsí; uvede příklady oddělování složek v praxi*	**Směsi** – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošné o obsahu pevné složky na rychlost	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
složení ***CH-9-2-03:*** *vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek* ***CH-9-2-04:*** *navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi* ***CH-9-2-05:*** *rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití* ***CH-9-2-06:*** *uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění*	- *zná složení vzduchu* - *rozliší druhy vod, výskyt a použití* - *uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti* - *navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění* - *uvede příklady možností šetření pitnou vodou v domácnosti*	jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) **Vzduch** – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva **Voda** – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody	
Částicové složení látek a chemické prvky			
CH-9-3-01: *používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech* ***CH-9-3-02:*** *rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech* ***CH-9-3-03:*** *orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti*	*-uvede příklady z praxe, že látky se skládají z částic* *-používá správně a v souvislostech základní pojmy* *-používá značky a názvy nejznámějších prvků* *-vyhledá údaje v tabulkách* *-orientuje se v periodické soustavě prvků*	**Částicové složení látek** – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony **Prvky** – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo **Chemické sloučeniny** – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Chemické reakce			
CH-9-4-01: *rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání* ***CH-9-4-02:*** *přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu* ***CH-9-4-03:*** *aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu*	*-rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce* *-zapíše nejjednodušší chemické rovnice* *-dokáže přečíst zápis chemické rovnice a umí aplikovat zákon zachování hmotnosti na vybrané chemické reakce* *-* *pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí* *-vhodně používá pojem látkové množství* *-uvede a vysvětlí zákon zachování hmotnosti, použije ho při řešení úloh* *-vypočítá molární hmotnost sloučeniny* *- vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu*	**Chemické reakce** – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost **Klasifikace chemických reakcí** – slučování, rozklad, reakce exotermní a endotermní **Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
Chemické názvosloví – halogenidy, oxidy, sulfidy			
CH-9-5-01: *porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí* ***CH-9-5-02:*** *vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet* ***CH-9-5-03:*** *orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním*	*- určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech a halogenidech* *-zapíše ze vzorců názvy a naopak* *- popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a halogenidů (např. chloridu sodného) a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí*	**Soli kyslíkaté a nekyslíkaté** – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů **Oxidy** - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a sulfidů	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi			
Periodická soustava prvků – kovy a polokovy			
CH-9-3-03: *orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti*	*- uvede příklady praktického využití kovů a nekovů* *-zná nebezpečné kovy a polokovy a zásady práce s nimi*	**Prvky** – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo	
Kyselina, hydroxidy, pH			
CH-9-4-01: *rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání* ***CH-9-5-01:*** *porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí* ***CH-9-5-03:*** *orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi* ***CH-9-1-02:*** *pracuje bezpečně s vybranými a běžně dostupnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost dostupných*	*- osvojí si názvosloví hydroxidů* *-uvede důležité hydroxidy – použití* *-umí poskytnout první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy* *-popíše společné vlastnosti kyselin* *-uvede příklady důležitých kyselin* *- použití, ředění* *-osvojí si zásady názvosloví kyselin* *-prakticky určí kyselost a zásaditost pomocí indikátorů na stupnici pH*	**Kyseliny a hydroxidy** – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
látek, s nimiž zatím pracovat nesmí. ***CH-9-1-03:*** *objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek*			
Soli			
CH-9-4-01: *rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání* ***CH-9-5-01:*** *porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí* ***CH-9-5-03:*** *orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi* ***CH-9-7-03:*** *orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka*	*-rozliší, které látky jsou soli* *-osvojí si zásady názvosloví běžných solí* *-uvede př. praktického využití neutralizace* *- umí navrhnout vhodný způsob přípravy solí* *-uvede př. prakticky významných solí a jejich použití* *-vyhledá potřebné údaje v různých zdrojích informací při řešení problémů včetně těch, které souvisejí s běžným životem*	**Klasifikace chemických reakcí** – neutralizace **Soli kyslíkaté a nekyslíkaté** – názvosloví, vlastnosti, použití vybraných solí **Tepelně zpracované materiály** – cement, vápno, sádra, keramika	

PŘEDMĚT: CHEMIE

ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Chemické děje a reakce			
CH-9-4-01: *rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání* ***CH-9-4-03:*** *aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu*	*-rozhodne, která z reakcí je redoxní* *- na konkrétních příkladech popíše princip elektrolýzy* *- popíše princip výroby železa a oceli* *-vysvětlí princip koroze a navrhne způsob ochrany* *-zná použití galvanických článků a akumulátorů v praxi (po vyčerpání jsou nebezpečným odpadem)* *-umí určit druh reakce z hlediska tepla* *-prakticky ověří vliv podmínek na průběh koroze*	**Klasifikace chemických reakcí** - redoxní děje, řada napětí kovů **Chemie a elektřina** – výroba elektrického proudu chemickou cestou	
Výroba energie a paliv			
CH-9-6-02: *zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy* ***CH-9-7-02:*** *aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe*	*-uvede příklady vlastností a použití ropy, uhlí a zemního plynu jako suroviny pro chemický průmysl a jako paliv* *-rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje paliv* *-zhodnotí z hlediska životního prostředí fosilní a vyráběná paliva* *-vysvětlí výhody a nevýhody alternativních zdrojů energie* *-umí bezpečně použít spotřebiče na topné plyny v domácnosti* *-rozliší mezi běžně používanými látkami hořlaviny, žíraviny, jedy; uvede zásady bezpečné práce s nimi včetně postupu při hašení požáru*	**Paliva** – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva **Hořlaviny** – význam tříd nebezpečnosti	*EV 4*
Organické sloučeniny			
CH-9-6-01: *rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití*	*-rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a praktické využití* *- -zhodnotí pohonné látky z hlediska péče o životní prostředí*	**Uhlovodíky** - ppříklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	
Deriváty uhlovodíků			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
CH-9-6-03: *rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití*	*-rozliší a uvede zástupce nejjednodušších derivátů uhlovodíků* *-uvede jejich vlastnosti a použití* *-pozná esterifikaci mezi ostatními reakcemi, uvede reaktanty a produkty* *-zná důležitost ozonové vrstvy a způsob jejího narušování*	**Deriváty uhlovodíků** – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	
Přírodní látky			
CH-9-6-04: *orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech* ***CH-9-6-05:*** *určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu* ***CH-9-6-06:*** *uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů*	*-uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy* *-hodnotí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy*	**Přírodní látky** – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle	
Chemie a lidská společnost			
CH-9-7-01: *zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi* ***CH-9-7-03:*** *orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka*	*-zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi* *-vyhledá potřebné údaje v různých zdrojích informací při řešení problémů včetně těch, které souvisejí s běžným životem* *-předvídá vlivy různých praktických aktivit člověka na důležité přírodní procesy a využívá toho v každodenním životě* *- -uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog, popíše příklady následků, kterým se konzument vystavuje* *-posuzuje aktivity člověka z hlediska jejich územního dopadu*	**Chemický průmysl v ČR** – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze **Průmyslová hnojiva** **Plasty a syntetická vlákna** – vlastnosti, použití, likvidace **Detergenty, pesticidy a insekticidy** **Léčiva a návykové látky**	*EV 4*

Přírodopis

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Předmět přírodopis umožňuje žákům porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím také užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v běžném životě. Zaměřuje se na poznávání přírody jako celku, jehož jednotlivé části jsou spolu propojeny a navzájem se ovlivňují, a na pochopení významu udržování přírodní rovnováhy pro existenci všech živých organismů včetně člověka. Žáci postupně získávají poznatky o složitosti celého systému, o souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, o závislosti člověka na přírodních zdrojích, o vlivu lidské činnosti na životní prostředí a zpětně o jeho vlivu na lidské zdraví. Při studiu přírody si žáci rozvíjejí dovednosti objektivně pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Důležité je také vytváření kladného vztahu k přírodě a uvědomění si vlivu přírody na citový život člověka.

Učební plán předmětu v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Přírodopis	2	2	1	1	6

Místo realizace

- kmenové třídy
- učebna přírodopisu
- učebna PC
- mimo budovu školy

Realizace průřezových témat

EV 1 Ekosystémy
EV 2 Základní podmínky života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina - skupinové vyučování, diskuse, výklad, samostatná práce, soutěže, testy, PC, video
- laboratorní práce
- terénní práce

Kompetence k učení

- žáci si vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, pracují samostatně i ve skupinách, plánují a organizují vlastní učení a eliminují překážky k učení; vyhledávají a třídí informace z různých informačních zdrojů a na základě jejich pochopení je propojují do souvislostí, získané informace systematicky zpracovávají a efektivně využívají v procesu učení i v praktickém životě; pracují s obecně používanými znaky, symboly a termíny, uvádějí věci do souvislostí, propojují do širších celků poznatky z různých předmětů a vzdělávacích oblastí a vytváří si komplexní pohled na vědy; samostatně pozorují a experimentují, navrhují nové postupy a řešení problémů, získané výsledky porovnávají a vyvozují obecné závěry; samostatně vypracovávají referáty k učivu, zapojují se do soutěží a olympiád

Kompetence k řešení problémů

- žáci vyhledávají vhodné informace k řešení problému v různých informačních zdrojích; třídí a zpracovávají podstatná fakta; nacházejí shodné a odlišné znaky a získané informace využívají k objevování různých variant řešení a podobností v reálném světě; řeší problém samostatně nebo ve spolupráci se spolužáky, učitelem, rodiči; volí nejúčinnější postupy řešení; navrhují vlastní postupy řešení; prakticky ověřují správnost postupu řešení problému a ověřené postupy aplikují při řešení obdobných problémových situací; provádějí zkoušky a experimenty, hledají chyby řešení a postupy k jejich odstranění; diskutují o správnosti postupu řešení problému a dokáží obhájit svůj způsob řešení, činí uvážlivá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- žáci své názory a myšlenky vyjadřují v logickém sledu, vyjadřují se výstižně; přiměřeně využívají odborné termíny; vyjadřují se kultivovaně v ústním i písemném projevu v rámci obecně uznávaných norem slušného chování**;** naslouchají promluvám jiných lidí, vhodně na ně reagují, aktivně se zapojují do diskusí a konstruktivním způsobem argumentují a kritizují**;** rozumí různým typům textů a záznamů, orientují se v grafech, diagramech a schématech; reagují na běžně užívaná gesta a zvuky**;** využívají informační a komunikační technologie pro účinnou komunikaci, využívají vhodné počítačové programy pro zpracování různých typů materiálů

Kompetence sociální a personální

- žáci se ve spolupráci s učitelem podílejí na stanovování pravidel práce ve skupině, dohodnutá pravidla respektují; spoluvytváří bezpečné klima pro práci skupiny a spolupracují s ostatními na dosažení cíle; správně a vhodně argumentují, naslouchají názorům druhých a respektují je, vyjadřují své názory a postoje

Kompetence občanské

- žáci porovnávají svůj hodnotový žebříček se spolužáky, rozlišují negativní projevy chování, předvídají a uvědomují si důsledky svého chování; aktivně se podílí na vytváření zdravého prostředí a zdravém životním stylu; formulují a dodržují základní pravidla společenského chování, slušně oslovují učitele i sebe navzájem

Kompetence pracovní

- žáci správně a šetrně zacházejí s pracovními pomůckami a materiálem, dodržují pracovní postup a pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci; používají vhodné pomůcky k ochraně svého zdraví; dodržují termíny pro vyhotovení prací, hodnotí své výsledky podle kritérií; propojují teoretické znalosti s praktickými činnostmi

Očekávané výstupy:

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA
žák
P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
P-9-1-02 popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel
P-9-1-03 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
P-9-1-04 třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
P-9-1-05 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
P-9-1-06 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
P-9-1-07 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB
žák
P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
P-9-2-02 vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
P-9-2-03 objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

BIOLOGIE ROSTLIN
žák
P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
P-9-3-02 porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
P-9-3-03 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
P-9-3-04 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
P-9-3-05 odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ
žák
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA
žák
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života
P-9-5-05 aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

NEŽIVÁ PŘÍRODA
žák
P-9-6-01 objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
P-9-6-02 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
P-9-6-03 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
P-9-6-04 porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
P-9-6-05 rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků
P-9-6-06 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE
žák
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
P-9-7-02 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY
žák
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody
P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
PŘEDMĚT: PŘÍRODOPIS

ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	*Průřezové téma*
ZEMĚ A ŽIVOT NA NÍ			
P-9-6-01: *objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života* *P-9-1-01: rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů*	- *objasní vznik a stavbu planety Země, s porozuměním užívá pojmy: vesmír, galaxie, sluneční soustava, Slunce* - *objasní pojem atmosféra, její složení v minulosti a dnes, definuje ozonosféru jako vrstvu chránící Zemi před UV zářením* - *vysvětlí význam atmosféry pro život na Zemi* - *objasní pojem hydrosféra, vysvětlí význam hydrosféry pro život na Zemi, objasní pojmy litosféra, pedosféra, biosféra* - *dělí přírodu na neživou a živou, objasní rozdíl mezi organickými a anorganickými látkami a z jakých látek se skládá živá a neživá příroda* - *definuje fotosyntézu jako základní podmínku života i jako proces přeměny anorganických látek na látky organické a kyslík* - *vlastními slovy popíše teorii vzniku života na Zemi od* - *primitivních organismů v oceánech až po přechod organismů na souš* - *objasní vznik rozmanitosti života na Zemi, jmenuje člověka jako živočicha, který nejvíce ovlivňuje Zemi*	**Země** - vesmír a sluneční soustava **Země** - sféry planety Země **Země** – vznik Země **Anorganické a organické látky** **Fyziologie rostlin** - fotosyntéza **Fyziologie rostlin** - vývoj života na Zemi (růst, rozmnožování)	
Projevy a potravní vztahy organismů			
P-9-1-01: *rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů* *P-9-7-02: rozlišuje a uvede příklady systémů organismů –*	- *vyjmenuje základní projevy všech živých organismů: dráždivost, příjem potravy a výdej odpadních látek, dýchaní, pohyb, růst a vývoj, rozmnožování a dědičnost* - *objasní závislost života na Zemi na schopnosti organismů využít sluneční energii, popíše potravní závislost mezi organismy* - *s porozuměním používá pojem ekosystém, uvede příklady*	**Projevy života a jeho význam** - základní projevy živých organismů **Organismy a prostředí** - ekosystém	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	*Průřezové téma*
populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému *P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam*	- *s porozuměním užívá pojmy producent, konzument, rozkladač, uvede příklady* - *objasní rozdíl mezi potravním řetězcem a potravní pyramidou* - *definuje pojem cizopasník, uvede příklady, objasní pojem symbióza, uvede příklady*	**Organismy a prostředí -** vztahy mezi živočichy	
Buňka jako základní stavební kámen života			
P-9-1-02: popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel *P-9-1-03: rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů*	- *definuje buňku jako základní stavební a funkční jednotku živých organismů* - *popíše základní stavbu rostlinné a živočišné buňky, uvede rozdíly* - *vymezí rozdíl mezi jednobuněčnými organismy, mnohobuněčnými organismy, koloniemi, uvede příklady* - *s porozumění používá pojmy: buňka, tkáň, pletivo, orgán, orgánová soustava, organismus*	**Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla -** rostlinná a živočišná buňka **Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla -** jednobuněční a mnohobuněční organismy	***EV 2** – Základní podmínky života*
Třídění organismů			
P-9-1-04: třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	*- objasní pojmy: rodové a druhové jméno a uvede příklady, vyjmenuje 6 říší organismů a další základní systematické jednotky*	**Význam a zásady třídění organismů** - názvy organismů - systém organismů	
Viry, bakterie a sinice			
P-9-1-07: uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	- *vyjmenuje hlavní znaky virů* - *vysvětlí, proč nemůžeme na virová onemocnění používat antibiotika a jak se lidské tělo proti nim brání* - *vyjmenuje některá virová onemocnění a určí způsob, jak se proti nim můžeme bránit, vysvětlí pojmy: mikrobiologie,*	**Viry –** výskyt, význam	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	*Průřezové téma*
	očkování		
P-9-1-07: *uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka*	- *vyjmenuje základní znaky bakterií, určí rozdíly mezi viry a bakterií a jejich rozmnožování* - *dělí bakterie podle původce chorob způsobující bakteriální onemocnění, uvede příklady* - *vlastními slovy vysvětlí důležitost Flemingova objevu antibiotik pro potlačení některých chorob na Zemi* - *formuluje přínos bakterií pro člověka – soužití s ostatními organismy a využití v potravinářském průmyslu* - *objasní význam bakterií v přírodě, jejich nezastupitelnou funkci jako rozkladačů a jejich význam v čistírnách odpadních vod*	**Bakterie –** výskyt, význam	
	- *vyjmenuje základní znaky sinic, popíše, jak se liší buňka sinic od buňky bakterií, řadí sinice mezi producenty* - *objasní, proč vzniká vodní květ, jak k jeho tvorbě přispívá lidská činnost a proč bychom se ve vodě, kde se objevuje, neměli koupat*	**Sinice –** výskyt, význam	
Houby a lišejníky			
P-9-2-02: *vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích* *P-9-2-01*: *rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků*	- *definuje houby jako organismy, které nemají schopnost fotosyntézy, formuluje různé možnosti výživy hub* - *rozdělí říši huby na kvasinky, plísně, houby s plodnicí a lišejníky* - *popíše stavbu kvasinek, jejich rozmnožování, vysvětlí, jak dochází ke kvašení a jak je člověk využívá* - *popíše stavbu těla plísní, jejich rozmnožování a vyjmenuje hlavní zástupce*	**Houby bez plodnice** (charakteristiky, vliv na organismy) - kvasinky - plísně	
P-9-2-03: objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	- *popíše stavbu těla a rozmnožování hub s plodnicí, objasní pojem mykorhiza* - *vyjmenuje zástupce jedlých, nejedlých a jedovatých hub, vybrané zástupce pozná podle obrázků* - *vlastními slovy popíše pravidla sběru hub a první pomoc při otravě houbami*	**Houby s plodnicí** (stavba, výskyt, konzumace)	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	*Průřezové téma*
	- *formuluje lišejník jako složitý organismus, popíše stavbu jeho těla, vyjmenuje některé zástupce* - *objasní význam lišejníků, s porozumění užívá pojem bioindikátor*	**Lišejníky** (stavba, symbióza, výskyt, význam)	
Bezobratlí živočichové			
P-9-4-01: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů *P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin* *P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech* *objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí* *P-9-4-04: zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování při styku se živočichy* *P-9-8-01: aplikuje praktické metody poznávání přírody*	- *objasní pojem bezobratlí živočichové, vymezí rozdíl mezi bezobratlými živočichy a obratlovci, vyjmenuje základní znaky a projevy živočichů* - *vyjmenuje základní znaky prvoků, popíše jejich buňku, určí místa jejich výskytu a způsob jejich rozmnožování* - *dělí prvoky podle způsobu jejich pohybu, ke každé skupině uvede příklady* - *popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky žahavců* - *popíše životní prostředí a hlavní znaky ploštěnců* - *popíše životní prostředí a hlavní znaky hlístů* - *dělí měkkýše na plže, mlže a hlavonožce, vymezí jejich společné a rozdílné znaky, popíše jejich životní prostředí* - *popíše životní prostředí a hlavní znaky kroužkovců* - *dělí členovce na trilobity, klepítkatce, korýše, stonožkovce a šestinohé, vymezí jejich společné znaky* - *popíše životní prostředí a hlavní znaky korýšů* - *popíše životní prostředí a hlavní znaky stonožek a mnohonožek* - *popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a způsob rozmnožování hmyzu* - *rozdělí hmyz podle proměny na hmyz s proměnou dokonalou a nedokonalou, uvede příklady řádů a jejich hlavní znaky* - *dělí ostnokožce na hvězdice, ježovky a sumýše, popíše jejich*	**Vývoj, vývin a systém živočichů** - bezobratlí živočichové **Prvoci** **Žahavci** **Ploštěnci** **Hlísti** **Měkkýši** (plži, mlži, hlavonožci) **Kroužkovci** **Členovci** - trilobiti, - klepítkatci - korýši - stonožkovci - šestinozí (hmyz) **Ostnokožci**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	*Průřezové téma*
	životní prostředí a hlavní vnější znaky		
P-9-8-02: dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování živé a neživé přírody	- *pozoruje vnější stavbu žížaly obecné a její životní projevy*	**Praktické metody pozorování přírody** – lupa, mikroskop, atlas	
Suchozemské ekosystémy v ČR			
P-9-7-02: rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	- *vymezí základní znaky ekosystému les* - *rozdělí bezobratlé živočichy v lesích podle místa, kde žijí, a způsobu jejich obživy na býložravce, masožravce, živočichy živící se mrtvými těly a výkaly, parazity a parazitoidy, uvede příklady, s porozuměním používá pojmy parazit a parazitoid* - *vymezí základní znaky ekosystému louka, pastvina, step, vymezí rozdíly mezi nimi* - *rozdělí bezobratlé živočichy na louce podle místa, kde žijí a způsobu jejich obživy na býložravce, masožravce, živočichy živící se mrtvými těly a výkaly, uvede příklady* - *vyjmenuje hlavní skupinu bezobratlých živočichů vyskytující se na pastvině a stepi* - *objasní rozdíl mezi přírodním a člověk ovlivněným ekosystémem* - *vymezí základní znaky ekosystému pole, sady a zahrady, s porozuměním užívá pojem škůdce* - *rozdělí bezobratlé živočichy na převažující masožravce, býložravce, všežravce, parazitoidy, uvede příklady* - *na příkladu vlastními slovy popíše, jak člověk zasahuje do biologické rovnováhy v přírodě* - *objasní způsob vzniku a použití kompostu v zahradách* - *vymezí základní znaky ekosystému park* - *vyjmenuje bezobratlé živočichy, se kterými se v parku může setkat* - *vymezí základní znaky lidských sídel* - *uvede konkrétní příklady bezobratlých živočichů, se kterými se v lidských sídlech setkáváme*	**Projevy a chování živočichů** - Les **Projevy a chování živočichů** - louka, pastviny, step **Rozšíření, význam a ochrana živočichů** - pole, sady a zahrady **Rozšíření, význam a ochrana živočichů** - parky **Projevy a chování živočichů** - lidská obydlí	
P-9-7-02: rozlišuje a uvede příklady systémů organismů –	- *vyjmenuje vnější parazity, kteří parazitují na povrchu těla*	**Rozšíření, význam a**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	*Průřezové téma*
populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	*člověka* - *objasní rozdíl mezi vnitřním a vnějším parazitem* - *vyjmenuje vnitřní parazity, vysvětlí, jakým způsobem se proti nim můžeme bránit, jak se nakazíme a jak zjistíme, že jsem nakažení* - *objasní rozdíl mezi suchozemským a vodním ekosystémem* - *vymezí základní znaky ekosystému rybník a jezero, s porozuměním užívá pojem plankton* - *rozdělí bezobratlé živočichy v rybnících jezerech podle místa, kde žijí a způsobu jejich obživy na býložravce, masožravce, živočichy živící se jemnými částmi bahna, plankton, uvede příklady* - *vymezí základní znaky ekosystému potok a řeka, porozuměním používá pojem bentos* - *rozdělí bezobratlé živočichy v řekách a potocích podle místa, kde žijí, uvede příklady* - *uvede příklady cizích suchozemských ekosystémů* - *vyjmenuje typické skupiny bezobratlých živočichů, které se zde vyskytují* - *vymezí základní znaky ekosystémů moře a oceán, vysvětlí vznik korálového útesu* - *popíše moře a oceán jako ekosystém s velkou druhovou rozmanitostí, vyjmenuje základní skupiny bezobratlých živočichů, kteří se zde vyskytují, uvede příklady*	**ochrana živočichů** - vnitřní a vnější parazité **Rozšíření, význam a ochrana živočichů** - rybník a jezero **Rozšíření, význam a ochrana živočichů** - potok a řeka **Rozšíření, význam a ochrana živočichů** - moře a oceán	

PŘEDMĚT: PŘÍRODOPIS
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
Informační přehled			
P-9-4-01: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- *objasní pojem strunatci a vyjmenuje jejich základní znaky, vymezí rozdíl mezi bezobratlými živočichy a strunatci*	**Vývoj, vývin a systém živočichů** - systém živočichů - třídění strunatců - hlavní znaky strunatců	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí *P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin* *P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*	- *popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce pláštěnců* - *popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce bezlebečních* - *popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky obratlovců* - *dělí obratlovce na mihule, paryby, paprskoploutvé ryby, obojživelníky, plazy, ptáky a savce* - *popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce mihulí* - *dělí paryby na žraloky a rejnoky, popíše jejich životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje jejich zástupce* - *popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce paprskoploutvých ryb* - *dělí obojživelníky na ocasaté a bezocasé, popíše jejich životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje jejich zástupce* - *dělí plazi na šupinaté (ještěry a hady), želvy a krokodýly, popíše jejich životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje jejich zástupce* - *dělí ptáky na běžce a letce, popíše jejich životní prostředí, hlavní vnější znaky a způsob rozmnožování, vyjmenuje jejich hlavní vnější znaky a zástupce* - *dělí savce na vejcorodé a živorodé, popíše jejich životní prostředí, hlavní vnější znak, u jednotlivých řádů uvede jejich znaky a vyjmenuje zástupce*	**Projevy chování živočichů –** - Pláštěnci - Bezlebeční **Projevy chování živočichů** - obratlovci Mihule Paryby Ryby Obojživelníci Plazi Ptáci Savci	
Suchozemské ekosystémy v ČR			
P-9-7-01: uvede příklady	- *vymezí základní znaky ekosystému les, určí, jak je tento*	**Organismy a prostředí -**	***EV 1*** - *Ekosystémy*

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi *P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin* *P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému* *P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí* *P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*	*ekosystém ovlivněn činností člověka* - *rozdělí strunatce v lesích podle místa, kde žijí, a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce a uvede jejich příklady* - *vymezí základní znaky ekosystému louka a pole, vymezí rozdíly mezi nimi* - *rozdělí strunatce na louce a poli podle místa jejich výskytu a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce, uvede jejich příklady* - *objasní rozdíl mezi přírodními a člověkem ovlivněnými suchozemskými ekosystémy* - *vymezí základní znaky ekosystému park, vysvětlí, jak je druhové složení organizmů v parcích ovlivněno pronikáním lesních druhů* - *rozdělí strunatce v parcích podle místa jejich výskytu a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce, uvede jejich příklady* - *vymezí základní znaky lidských obydlí a jejich okolí* - *rozdělí strunatce na chované člověkem a žijící volně v blízkosti lidských obydlí* - *vyjmenuje druhy chovaných strunatců, jejich využití pro člověka, s porozuměním užívá pojem domestikace* - *vyjmenuje živočichy žijící v blízkosti lidských obydlí a na příkladu popíše, jak zde využívají lepších podmínek*	les **Organismy a prostředí -** louka a pole **Organismy a prostředí -** park **Organismy a prostředí -** lidská obydlí a jejich okolí	
Vodní ekosystémy v ČR			
	- *vymezí základní znaky ekosystému řeka, dělí řeku na horní a*	**Organismy a prostředí -**	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi *P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*	*dolní tok a objasní rozdíl mezi nimi* - *rozdělí bezobratlé živočichy v řekách a potocích podle místa, kde žijí a příklady* - *srovná, jak se liší druhové složení organismů v horním a dolním toku řek* - *vymezí základní znaky ekosystému, objasní rozdíl mezi rybníkem a jezerem, s porozuměním užívá pojem plankton* - *rozdělí strunatce v rybnících a jezerech podle místa, kde žijí, a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce, uvede jejich příklady*	potok a řeka **Organismy a prostředí -** rybník a jezero	
Cizokrajné ekosystémy			
P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi *P-9-4-01: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů* *P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*	*- uvede příklady cizokrajných suchozemských ekosystémů – tropický deštný les, savany, stepi, pouště a polopouště, lesy mírného pásu a polární oblasti* *- popíše hlavní znaky těchto ekosystémů* *- vyjmenuje typické zástupce strunatců, kteří se v cizokrajných suchozemských ekosystémech vyskytují* - *vymezí hlavní znaky ekosystému moře a oceán, vyjmenuje zástupce ekosystému moře*	**Organismy a prostředí -** cizokrajné suchozemské ekosystémy **Organismy a prostředí -** moře a oceán	
INFORMAČNÍ PŘEHLED			
P-9-3-05: odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí *P-9-3-01: odvodí na základě*	- *objasní pojem pletivo a vysvětlí funkci různých typů pletiv* - *chápe dvouslovné pojmenování rostlin* - *vysvětlí postavení rostlin a systému organizmů a v potravních vztazích* - *charakterizuje hlavní znaky zelených řas, popíše jejich životní*	**Základní struktura života (rostlin) –** úvod - říše: rostlin **Systém rostlin** - řasy	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	*prostředí, rozmnožování, význam a vyjmenuje typické zástupce* - *charakterizuje hlavní znaky zelených mechové rostliny, popíše životní prostředí mechů, rozmnožování, význam a vyjmenuje typické zástupce mechů* - *charakterizuje hlavní znaky plavuní, přesliček, kapradin, popíše životní prostředí plavuní, přesliček, kapradin, rozmnožování, význam a vyjmenuje typické zástupce plavuní, přesliček, kapradin*	- mechy - plavuně, přesličky, kapradiny	
P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	- *charakterizuje hlavní znaky zelených nahosemenných a krytosemenných rostlin, popíše jejich životní prostředí, rozmnožování, význam a vyjmenuje typické zástupce nahosemenných a krytosemenných rostlin*	- nahosemenné rostliny - krytosemenné rostliny	
Stavba krytosemenných rostlin			
P-9-3-01: odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům *P-9-3-02: porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku* *P-9-3-03: vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin* *P-9-3-05: odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin*	- *objasní význam a funkce kořenu pro rostlinu* - *popíše vnější a vnitřní stavbu kořene* - *vysvětlí pojem vegetativní rozmnožování* - *objasní význam a funkce stonku, popíše vnitřní stavbu stonku bylin a dřevin* - *rozdělí rostliny podle typu stonku, rozliší různé typy bylinných stonků* - *uvede příklady přeměn stonků* - *objasní význam a funkce listu, popíše vnitřní a vnější stavbu listu, vysvětlí funkce průduchu* - *vysvětlí pojmy fotosyntéza a dýchání rostlin* - *rozliší různé tvary a okraje listů a postavení listů na stonku* - *vysvětlí význam a funkce květu, popíše stavbu jednopohlavného a oboupohlavného květu* - *rozpozná jednodomou a dvoudomou rostlinu, uvede příklady květenství*	**Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla** Kořen Stonek List Květ	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
podmínkám prostředí *P-9-3-04: rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů*	- *vysvětlí, jak probíhá opylení a oplození rostlin* - *objasní, co je plod a semeno, jaké jsou jejich funkce, popíše stavbu plodu a semene, vysvětlí klíčení semene* - *uvede příklady suchých a dužnatých plodů, zdůvodní příklady různých způsobů rozšiřování plodů a semen* - *dokáže popsat hlavní znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin* - *na základě pozorování, pomocí klíčů a atlasů zařadí některé druhy krytosemenných rostlin do vybraných čeledí*	Plod a semeno **Základní struktura života (rostlin) –** systém jednoděložných a dvouděložných rostlin	
Suchozemské ekosystémy v ČR			
P-9-3-04: rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů *P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystém* *P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam* *P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*	- *rozliší lesní patra, na základě pozorování a pomocí klíčů a atlasů určuje vybrané rostliny rostoucí v jednotlivých patrech a zařazuje je do systému rostlin* - *vysvětlí význam lesů v krajině, charakterizuje typy lesů v ČR, rozliší monokulturní a přirozené lesy* - *uvede příklady organismů v potravních řetězcích, vysvětlí pojmy producent, konzument, predátor a rozkladač* - *charakterizuje louku, pastvinu, step a vysvětlí jejich význam* - *na základě pozorování a pomocí klíčů a atlasů určuje rostliny typické pro různé typy bylinných společenstev a zařazuje je do systému, uvede příklady organizmů v potravních řetězcích na louce a pastvině* - *charakterizuje zahradu, sad a pole* - *na základě pozorování a pomocí klíčů a atlasů určuje vybrané zástupce ovoce, zeleniny, okrasných rostlin a polních plodin a některé z nich zařazuje do systému* - *objasní pojem plevel, pozná některé zástupce plevelů* - *vysvětlí, jak může dojít k narušení biologické rovnováhy a snižování druhové rozmanitosti v ekosystémech* - *objasní význam zahrad, sadů a polí a rozptýlené zeleně, uvede příklad potravního řetězce na poli, v zahradě, sadu*	**Organismy a prostředí -** les **Organismy a prostředí -** louka, pastvina, step **Organismy a prostředí -** zahrada, sad, pole	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
P-9-3-04: rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů *P-9-3-03: vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin* *P-9-3-05: odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí*	- *vysvětlí, co jsou parky a botanické zahrady a jaký mají význam* - *na základě pozorování a pomocí klíčů a atlasů určuje některé okrasné byliny, keře a stromy pěstované v parcích, botanických zahradách a arboretech a některých z nich systematicky zařazuje* - *na základě pozorování vysvětlí, co je rumiště a pojmenuje typické rumištní rostliny* - *vysvětlí pojem invazní rostliny, uvede příklad a vliv invazních rostlin na původní květenu* - *uvede příklady potravních vztahů v těchto ekosystémech* - *uvede příklady pokojových rostlin, vysvětlí jejich význam a zásady péče o pokojové rostliny* - *uvede příklady rozmnožování pokojových rostlin*	**Organismy a prostředí -** park, botanická zahrada **Organismy a prostředí -** rumiště **Organismy a prostředí -** lidská obydlí	
Vodní ekosystémy v ČR			
P-9-3-05: odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí *P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam*	- *rozliší přirozené a umělé vodní ekosystémy v ČR, jmenuje příklady rybníků a jezer a vysvětlí jejich význam* - *uvede příklady rostlin tvořící břehovou zeleň, rostoucích ve vodě i u vody a zařazuje je do systému* - *vysvětlí, co je to mokřad a rašeliniště, uvede příklady mokřadních rostlin a význam takových ekosystémů* - *charakterizuje uvedené ekosystémy a vyjmenuje příklady rostlin rostoucích ve vodě i v okolí potoků a řek* - *uvede příklady potravních znaků v těchto ekosystémech*	**Organismy a prostředí -** rybník a jezero **Organismy a prostředí -** potok a řeka	
Cizokrajné ekosystém			
P-9-3-05: odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin	- *charakterizuje a rozliší rozdílné podmínky života v různých suchozemských cizokrajných ekosystémech* - *uvede příklady rostlin typických pro jednotlivé ekosystémy*	**Organismy a prostředí** – suchozemské	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
podmínkám prostředí *P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam*	- *jmenuje příklady užitkových rostlin tropů a subtropů a popíše, proč se pěstují* - *chápe význam tropických deštných lesů a možnost jejich ohrožení* - *uvede příklady potravních vztahů v těchto ekosystémech* - *charakterizuje moře a oceány, objasní význam řas v mořích a oceánech* - *uvede příklady potravních řetězců v mořích a oceánech*	cizokrajné ekosystémy **Organismy a prostředí** - moře a oceány	
Léčivé a jedovaté rostliny			
P-9-3-03: vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	- *vyjmenuje a pozná typické zástupce léčivých rostlin a popíše jejich využití* - *vyjmenuje a pozná příklady jedovatých rostlin, uvede zásady manipulace s nimi a vysvětlí jejich význam*	**Organismy a prostředí** - léčivé rostliny **Organismy a prostředí** - jedovaté rostliny	
Ochrana rostlin			
P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému *P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*	- *vysvětlí význam ochrany přírody a aplikuje zásady ochrany přírody při pozorování v terénu* - *rozliší základní typy chráněných území v ČR, vyjmenuje národní parky a některé chráněné krajinné oblasti* - *uvede příklady chráněných rostlin v ČR*	**Význam rostlin a jejich ochrana** - ochrana přírody	

PŘEDMĚT: PŘÍRODOPIS
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
Vývoj člověka			
P-9-1-01: rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu	- *objasní biologickou a společenskou podstatu člověka* - *zařazuje člověka do systému živočichů, posoudí jeho příbuznost s ostatními živočichy, zvláště primáty*	**Vývoj a rozmanitost člověka** - vývoj člověka	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
vývoje organismů *P-9-1-04*: *třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek* *P-9-5-02: orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka* *P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*	- *uvádí podstatné znaky v tělesném a duševním vývoji člověka, rozlišuje úroveň vyspělosti jednotlivých předchůdců člověka a člověka dnešního typu* - *charakterizuje vznik odlišných lidských skupin jako výsledek působení prostředí, uvede příklady lidí žijících v rozdílném prostředí a příklady přizpůsobení se tomuto prostředí* - *charakterizuje rasismus jako nevědeckou teorii*	**Vývoj a rozmanitost člověka** - názory na vznik člověka **Vývoj a rozmanitost člověka** - variabilita člověka	
Anatomie člověka			
P-9-1-02: *popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel* *P-9-1-03*: *rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů* *P-9-5-01: určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy*	- *charakterizuje živočišnou buňku, zná názvy a funkci jednotlivých buněčných organel* - *charakterizuje lidské tkáně jako soubor buněk se stejným tvarem a funkcí* - *rozlišuje jednotlivé typy tkání podle tvaru a funkce buněk a podle přítomnosti a funkce mezibuněčné hmoty* - *uvádí konkrétní případy lidských tkání a pomocí vyobrazení jejich rozmístění v lidském těle* - *vyjádří, že hlavní funkční jednotkou lidského těla jsou orgány složené z jednotlivých tkání* - *charakterizuje orgánové soustavy člověka jako soubor orgánů zajišťujících všechny životní funkce lidského těla, uvádí příklady orgánových soustav* - *objasní stavbu a funkci kosterní soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo* - *popíše vnitřní stavbu kosti, rozeznává typy kostí, rozlišuje spojení kostí mezi sebou, pomocí vyobrazení objasní stavbu a funkci kloubu, rozliší chrupavku a kost* - *podle vyobrazení pojmenuje hlavní části lidské kostry,*	**Základní struktura života** – buňka živočišná **Základní struktura života** - tkáně **Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** - orgán, orgánová soustava **Anatomie a fyziologie** - opěrná soustava (kostra) **Nemoci, úrazy a prevence** -	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
	pojmenuje hlavní části kostry hlavy, trupu a končetin	opěrná soustava (kostra)	
P-9-5-04: rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	- *zhodnotí nebezpečí úrazu a onemocnění opěrné soustavy* - *umí účinně poskytnout první pomoc při zlomeninách* - *zdůvodní význam správné výživy pro růst a správnou funkci kostry, uvede příklady* - *charakterizuje správné a vadné držení těla a způsoby prevence vadného držení těla s praktickými příklady* - *objasní stavbu a funkci pohybové soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo*	**Anatomie a fyziologie** - pohybová soustava	
P-9-5-05: aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těl	- *vysvětlí funkční propojení svalstva a kosy, svalstva a dýchání a svalstva a krevního oběhu* - *podle vyobrazení popíše stavbu funkci svalu a jeho upevnění ke kostře* - *podle vyobrazení rozezná základní lidské svaly, objasní protichůdné působení svalů*	**Anatomie a fyziologie** - oběhová soustava	
	- *uvede význam zdravého pohybového režimu a pohybové soustavy* - *objasní stavbu a funkci oběhové sousty, zhodnotí její význam pro lidské tělo* - *pojmenuje základní lidské tekutiny* - *uvede význam a ložení krve a jejich jednotlivých složek* - *vysvětlí souvislost mezi imunitou a očkováním* - *rozlišuje krevní skupiny a objasní princip transfuze krve* - *pomocí vyobrazení popíše stavbu a funkci srdce* - *rozlišuje cévy na tepny, žíly a vlásečnice* - *pomocí vyobrazení popíše malý plicní a velký tělní oběh* - *uvede příklady vlivu nesprávného životního stylu na výskyt chorob srdce a cév*	**Nemoci, úrazy a prevence** - oběhová soustava	
P-9-5-04: rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	- *rozezná zástavu krevního oběhu, umí poskytnout účinnou první pomoc při zástavě krevního oběhu a při tepenném a žilním krvácení, rozezná hlavní tlakové body* - *objasní funkci mízní soustavy, pomocí vyobrazení pojmenuje její hlavní části*	**Anatomie a fyziologie** - mízní soustava **Anatomie a fyziologie** - dýchací soustava	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
P-9-5-01: určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy *P-9-5-05: aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těl* *P-9-5-01: určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy*	- *objasní stavbu a funkci dýchací soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo* - *pomocí vyobrazení popíše horní a dolní dýchací cesty, stavbu plic* - *objasní význam červených krvinek pro přenos kyslíku* - *uvádí na příkladech nemoci a vady dýchací soustavy a možnosti jejich prevence* - *zhodnotí dopad kouření a znečištěného životního prostředí na funkci dýchací soustavy, uvádí příklady chorob z kouření* - *rozezná zástavu dechu a umí poskytnout účinnou pomoc* - *objasní stavbu a funkci trávicí soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo* - *podle vyobrazení popíše jednotlivé části trávicí soustavy, objasní princip trávení jednotlivých složek potravy* - *zhodnotí význam chrupu a ústní dutiny pro správnou funkci trávicí soustavy, umí správně pečovat o chrup* - *vysvětlí zásady správné výživy, objasní rizika obezity a podvýživy* - *umí sestavit jídelníček se správným zastoupením jednotlivých složek potravy* - *uvede příklady onemocnění a vad trávicí soustavy a možností jejich prevence* - *popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo* - *pomocí vyobrazení pojmenuje jednotlivé části vylučovací soustavy* - *objasní stavbu a funkci ledvin* - *vysvětlí význam správného pitného režimu pro správnou funkci vylučovací soustavy* - *charakterizuje onemocnění a vady vylučovací soustavy a způsoby jejich prevence*	**Nemoci, úrazy a prevence** - dýchací soustava **Anatomie a fyziologie** - trávicí soustava **Nemoci, úrazy a prevence** - trávicí soustava **Anatomie a fyziologie** - vylučovací soustava **Nemoci, úrazy a prevence** - vylučovací soustava **Anatomie a fyziologie** - kožní soustava **Nemoci, úrazy a prevence** - kožní soustava	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
P-9-5-04: rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života *P-9-5-05: aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těl* *P-9-5-01: určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy* *P-9-5-04: rozlišuje příčiny,*	- *objasní funkci a stavbu kožní soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo* - *popíše pomocí vyobrazení jednotlivé složky lidské kůže a jejich funkci* - *charakterizuje rozdíly v barvě kůže mezi lidmi různého věku a rozdíly v barvě kůže podle podmínek životního prostředí* - *zná zásady správné péče o kůži, ochrany kůže před poškozením, objasní rizika nadměrného slunění* - *uvede konkrétní příklady poranění kůže a onemocnění kůže, umí poskytnout účinnou první pomoc při poranění kůže* - *objasní stavbu a funkci nervové soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo* - *popíše stavbu a funkci neuronu* - *objasní základní princip synapse* - *popíše stavbu nervové soustavy, pomocí vyobrazení popíše jednotlivé části mozku a míchy, charakterizuje činnost obvodové nervové soustavy* - *zná nebezpečí užívání návykových látek a jejich vliv na nervovou soustavu* - *chápe reflex jako základní funkční jednotku nervové soustavy, rozlišuje podmíněný a nepodmíněný reflex a uvede praktické příklady, vysvětlí rozdíl v činnosti 1. A 2. signální soustavy* - *charakterizuje paměť a zapomínání, vysvětlí princip učení* - *zdůvodní význam spánku, odpočinku a relaxace* - *zhodnotí nebezpečí úrazu mozku a míchy a dokáže poskytnout účinnou první pomoc* - *uvede příklady poruch nervové soustavy a příklady jejich léčby* - *pojmenuje lidské smysly a zhodnotí jejich význam pro*	**Anatomie a fyziologie -** nervová soustava **Životní styl** – pozitivní a negativní dopad životního stylu na zdraví **Nemoci, úrazy a prevence** – nervová soustava **Anatomie a fyziologie -** smyslová soustava **Nemoci, úrazy a prevence -** smyslová soustava **Anatomie a fyziologie -** hormonální soustava **Nemoci, úrazy a prevence -** hormonální soustava	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života *P-9-5-05: aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těl* *P-9-5-03: objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří*	*plnohodnotný lidský život* - *popíše za pomoci vyobrazení jednotlivá smyslová ústrojí a objasní jejich funkci* - *uvádí příklady poruch jednotlivých smyslových orgánů, zhodnotí možnosti ochrany smyslových orgánů před poškození* - *objasní funkci hormonů a jejich význam pro lidské tělo* - *porovná působení nervového a hormonálního řízení organizmu* - *vyjmenuje příklady žláz s vnitřním vyměšováním, pomocí vyobrazení ukáže jejich umístění a pojmenuje hormony, které tyto žlázy vylučují* - *popíše účinky vybraných hormonů (růstového hormonu, tyroxinu, inzulinu, adrenalinu a pohlavních hormonů)* - *uvede příklady poruch v tvorbě a činnosti hormonů* - *objasní stavbu a funkci rozmnožovací soustavy muže a ženy, zhodnotí její význam* - *pojmenuje a pomocí vyobrazení popíše mužské a ženské pohlavní orgány* - *rozezná prvotní a druhotné pohlavní znaky muže a ženy, charakterizuje období puberty* - *charakterizuje průběh menstruačního cyklu* - *charakterizuje příznaky těhotenství, jeho vliv na život ženy, správnou životosprávu v těhotenství* - *objasní vznik a vývoj zárodku, charakterizuje vývoj plodu, zhodnotí význam, placenty, popíše mechanismus porodu* - *zhodnotí význam kojení a výživy kojící matky pro novorozence a kojence* - *uvede rizika nechtěného těhotenství, objasní problematiku umělého přerušení těhotenství* - *rozlišuje dostupné metody antikoncepce a orientuje se*	**Fylogeneze a ontogeneze** - rozmnožovací soustava **Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jejich význam** - období lidského života **Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jejich význam** - výživa, dýchání, růst, vývin, reakce na podněty **Dědičnost a proměnlivost organismů** – genetika (gen, přenos dědičné informace) **Životní styl** – pozitivní a negativní dopad životního stylu na zdraví **Nemoci, úrazy a prevence** - člověk a zdraví	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
P-9-1-06: *uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů* *P-9-5-04: rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života* *P-9-5-05: aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těl*	*v jejich vhodnosti a spolehlivosti* - *pojmenuje a charakterizuje jednotlivé etapy lidského života* - *pojmenuje a charakterizuje jednotlivé etapy vývoje dítěte* - *zná a uplatňuje zásady společenského chování vůči těhotným ženám a matkám s dětmi* - *zná a uplatňuje zásady společenského chování ke starším lidem* - *definuje nauku o dědičnosti a základní pojmy* - *uvede význam J. G. Mendela pro vznik genetiky* - *na příkladech vysvětlí dědičnost jednoho znaku* - *uvede příklady dědičných chorob, na příkladech charakterizuje význam genetiky* - *uvádí příklady prevence onemocnění jednotlivých tělních soustav* - *zná rizika spojená s kouřením, užíváním alkoholu, drog a rizikovým sexuálním chováním* - *umí poskytnout účinnou první pomoc při život ohrožujících stavech, umí ošetřit běžná poranění* - *umí zavolat rychlou zdravotnickou záchrannou službu*		

PŘEDMĚT: PŘÍRODOPIS
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
Geologie			
P-9-6-01: *objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života*	- *dokáže pojmenovat jednotlivé geologické děje a chápe, čím se zabývají a jak mohou být užitečné* - *využije využití geologie v praxi* - *chápe význam geologického výzkumu a geologického mapování* - *vyzná se v názorech na vznik, složení a vývoj vesmíru, naší*	**Země -** geologické vědy a využití geologie **Země – vznik Země -**	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
	galaxie a postavení Země ve sluneční soustavě - *rozumí vzájemným vztahům mezi geosférami – litosférou, atmosférou, hydrosférou a biosférou* - *má představu o podmínkách vzniku, rozšíření a evoluce na Zemi* - *chápe závislost živé přírody na neživé jak v současné době, tak v historii Země*	Země a vesmír **Země - g**eosféry Země **Země - s**tavba zemského tělesa	
Minerály a horniny			
P-9-6-02: *rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek*	- *rozumí mikrostruktuře hmoty, podstatě krystalů a nekrystalické hmoty* - *rozlišuje základní chemické a fyzikální vlastnosti minerálů a význam těchto vlastností pro určování minerálů, dovede laboratorně stanovit základní fyzikální a chemické vlastnosti minerálů* - *dovede charakterizovat minerály, ovládá jejich třídění* - *uvede příklady minerálů, rozumí jejich výskytu, významu v přírodě a významu pro člověka* - *pozná základní a hospodářsky významné minerály* - *ví, jak se základní minerály určují podle jednoduchých vnějších znaků* - *rozliší a uvede příklady činnosti vnitřních a vnějších geologických sil a procesů* - *objasní na příkladech vznik krasových jevů a území a uvede jejich výskyt* - *vysvětlí podstatu horninového cyklu v litosféře a jeho ovlivnění dalšími geosférami* - *systematicky odlišuje jednotlivé skupiny hornin – vyvřelé, usazené a přeměněné* - *na příkladech konkrétních přírodnin rozliší vyvřelé horniny*	**Nerosty a horniny** - krystalová stavba minerálů – princip krystalografie **Nerosty a horniny** - fyzikální vlastnosti minerálů - chemické vlastnosti minerálů **Nerosty a horniny** - dělení minerálů a zástupci **Vnitřní a vnější geologické procesy** – příčiny, důsledky **Nerosty a horniny -** dělení hornin (zástupci)	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
P-9-6-03: *rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody*	*hlubinného, žilného a výlevného původu* - *na příkladech konkrétních přírodnin rozliší vyvřelé horniny úlomkovitého, organogenního a chemického původu* - *na příkladech konkrétních přírodnin rozliší usazené horniny podle původu, minerálního složení a hloubky jejich vzniku* - *uvede příklady hornin, rozumí jejich výskytu, významu v přírodě a pro život člověka* - *pozná hospodářsky nejvýznamnější horniny* - *ví, jak se základní horniny určují podle jednoduchých vnějších znaků* - *charakterizuje nejdůležitější surovinové zdroje v dějinách lidstva, zejména v současné době* - *vysvětlí názory na vznik různých druhů uhlí, ropy a zemního plynu, rozumí jejich místu v přírodě jako neobnovitelnému surovinovému zdroji* - *zná příklady kovových a nekovových nerostných surovin a jejich význam pro člověka* - *dovede charakterizovat drahé kovy, rudy železné a barevných kovů, stavební hmoty*	**Nerosty a horniny** - druhy hornin (třídění)	
Půda a voda			
P-9-6-04: porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	- *objasní proces a význam mechanického, chemického a biologického zvětrávání hornin jako přírodní podmínky půdotvorného procesu* - *dovede charakterizovat půdy, jejich vznik, rozdělení, úrodnost, význam pro rostliny a živočichy včetně člověka* - *vysvětlí, co je půdní eroze a co způsobuje, urychluje a zabraňuje jí* - *objasní význam správného obhospodařování půdy a význam zeleně pro ochranu půdy před erozí* - *laboratorně i volně v přírodě pozoruje vlastnosti půdy* - *charakterizuje význam vody v přírodě a pro život organismů na Zemi* - *objasní koloběh vody v přírodě* - *rozumí rozložení hydrosféry na Zemi – vody podzemní,*	**Půda** -vznik a složení půdy **Půda** - půdní typy a druhy **Půda** - devastace, rekultivace Podzemní voda a prameny	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
	minerální studené a termální, vody sladké a mořské		
Dějiny Země a regionální geologie ČR			
P-9-6-05: rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků *P-9-6-06: uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi*	- *vysvětlí historii, složení a význam atmosféry pro současný život na Zemi* - *charakterizuje jednotlivá geologická období vzniku Země, výskyt a vývoj života v nich* - *charakterizuje nejstarší formy života, od jednobuněčných k mnohobuněčným, diferenciaci života, až k vrcholu evoluce - dnešnímu člověku* - *charakterizuje rozdíly mezi geografickou a geologickou mapou a rozumí jejich účelu a významu* - *charakterizuje geologickou stavbu ČR a její odlišný geologický vývoj v čase, zná základní geologické jednotky území* - *odvodí ze znalosti geologických celků ČR vývoj a výskyt hlavních nerostných surovin státu* - *odliší rozdíl mezi variským a alpinsko – himálajským vrásněním a rozumí jejich dnešním účinkům na stabilitu zemského povrchu v různých částech ČR, zejména v souvislosti s aktivitami člověka*	**Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** - geologická minulost Země (změny, vznik života a prostředí) **Geologický vývoj a stavba ČR** - geologické jednotky ČR	
Ekologie			
P-9-7-01: uvede příklady výskytu organizmů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi *P-9-7-02: rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní*	- *charakterizuje význam přírody pro člověka* - *charakterizuje ekologii jako vědní obor, který studuje vztahy mezi organismy a také vztahy mezi organismy a jejich prostředím* - *rozlišuje jednotlivé úrovně zkoumání v ekologii, objasní pojem jedinec, populace, společenstvo a ekosystém* - - *charakterizuje podmínky života v přírodě, rozliší vliv neživých podmínek prostředí a vliv živých organismů a uvede příklady* - *pojmenuje základní funkční procesy každého ekosystému* - *zajišťující rovnováhu, tok energie a informací, koloběhy látek*	**Organismy a prostředí** - ekologie jako věda **Organismy a prostředí** - populace, jedinec, společnost, ekosystém **Organismy a prostředí** - podmínky života v přírodě (prostředí) **Podnebí a počasí ve**	

Očekávané výstupy	*Dílčí výstupy*	*Učivo*	*Průřezové téma*
základní princip existence živých a neživých složek ekosystému		**vztahu k životu** - koloběh látek a toky energií v ekosystému	
P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	- *objasní na příkladech vybraných ekosystémů princip potravního řetězce a potravní pyramidy*	**Organismy a prostředí** - vztahy mezi organismy (potravní řetězce)	
	- *zdůvodní význam druhové rozmanitosti a ochrany přírody pro trvale udržitelný život na Zemi* - *zdůvodní význam zachování biodiverzity a dynamické rovnováhy ekosystémů*	**Ochrana přírody a životní prostředí** – ochrana a využití přírodních zdrojů	
P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	- *rozezná největší globální problémy lidstva* - *rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje surovin*	**Ochrana přírody a životní prostředí** – globální problémy Země	
	- *objasní význam ochrany přírody v národním i mezinárodním měřítku* - *vysvětlí pojem ekologická stopa*	**Mimořádné události způsobené přírodními vlivy –** povodeň, bouře, lavina, světové katastrof	
P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	- *vysvětlí princip udržitelného rozvoje společnosti jak změnu myšlení v chápání životních hodnot* - *orientuje se v celosvětových možnostech ochrany přírody*	**Ochrana přírody a životní prostředí** – chráněná území	

Zeměpis

Charakteristika

Zeměpis je vyučovací předmět, který se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí. Studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje je se životem lidí v jednotlivých světadílech, v Evropě, na území České republiky, místní oblasti a v blízkém území místní krajiny. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva. Umožňuje také uvědomovat si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu životního prostředí na Zemi. Zabývá se vztahem lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Učební plán předmětu v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Zeměpis	2	2	2	2	8

Místo realizace

- učebna zeměpisu
- kmenové třídy
- učebna PC
- mimo budovu školy (planetárium, výuka v okolí školy, zeměpisné exkurze)

Realizace průřezových témat

VMEGS1 Evropa a svět nás zajímá
VMEGS2 Objevujeme Evropu a svět
VMEGS3 Jsme Evropané
MKV3 Etnický původ

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- Formy práce: frontální výuka s použitím tradičních zeměpisných pomůcek, skupinová práce, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, PC, video, schematické nákresy krajiny na balicí papír, terénní výuka: zeměpisná cvičení a pozorování v terénu, komplexní exkurze
- Pomůcky pro výuku zeměpisu: glóbus, školní atlasy, mapy, odborná literatura, časopisy, encyklopedie, statistiky, fotografie, dalekohled, video, počítačové prezentace, internet, modely planet, kompas, buzola, jízdní řád, turistický průvodce, katalogy cestovních kanceláří, zeměpisné grafy a tabulky, teploměr

- Metody výuky: rozhovor, reprodukce textu, vyprávění, demonstrace, diskuze, debata, procvičování, opakování, samostatná cvičení, řešení úloh, sběr a přiměřená analýza informací, pokus a pozorování, besedy, imitace a simulace přírodních jevů a procesů

Kompetence k učení
- žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných informačních zdrojích (na internetu, v rozhlase, televizi, v odborných encyklopediích a časopisech), vytvářejí si ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím

Kompetence k řešení problémů
- žáci si ověřují úkoly praktickou činností, kladou otázky s geografickou tématikou a řeší problémy s tím související; řeší problémy na úrovni svých znalostí, ověřují správnost řešení problémů, odpovídají na geografické otázky; žáci pojmenovávají podstatné regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry, diskutují o problémech a hledají vhodné podmínky k jejich řešení;

Kompetence komunikativní
- žáci formulují hypotézy, pojmenovávají problémy a dokážou vyjádřit svůj názor; využívají dostupné informační a komunikační prostředky a vytvářejí si vlastní názory; žáci se učí výslovnosti vlastních zeměpisných jmen v cizích jazycích;

Kompetence sociální a personální
- žáci přijímají svou roli a ztotožňují se s ní, spolupracují při skupinové práci, vytvářejí si pozitivní vztah k práci, k odpovědnému přístupu k práci své i druhých; přijímají, diskutují a usměrňují názory druhých; učí se sebekritice a chápou potřebu efektivní spolupráce

Kompetence občanské
- žáci se zajímají o prostředí, v němž žijí, oceňují krásu přírody a historických a kulturních objektů, pociťují občanskou zodpovědnost za zachování životního prostředí a udržitelného života pro budoucí generace, chápou význam přírodních a společenských hodnot

Kompetence pracovní
- žáci si plánují svou práci, vykonávají ji v logickém sledu, informace o sobě využije při zodpovědné volbě povolání

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

žák

Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů

Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Z-9-1-03 přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině

Z-9-1-04 vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

žák

Z-9-2-01 zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
Z-9-2-02 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
Z-9-2-03 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

Z-9-2-04 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

REGIONY SVĚTA
žák
Z-9-3-01 rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
Z-9-3-02 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
Z-9-3-04 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ
žák
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
žák
Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA
Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu

Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: ZEMĚPIS
ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Úvod do zeměpisu			
Z-9-1-01: organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů *Z-9-2-02: prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů*	***DV:*** *prokáže tvar zemského tělesa na základě výsledků pozorování určitých jevů a důkazů získaných vědeckými metodami. Porovná Zemi z hlediska rozměrů s ostatními planetami* ***DV****: Vysvětlí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů, uvede příklady změn v přírodě během roku, porovná délku dne a noci v jednotlivých geografických pásmech* ***DV:*** *hodnotí Zemi jako součást sluneční soustavy a vesmíru, popisuje typy vesmírných těles, která tvoří sluneční soustavu, porovná Zemi s ostatním planetami z hlediska vzdálenosti od Slunce.* ***DV:*** *vysvětlí pojem přirozená družice, objasní důsledky přitažlivé síly Měsíce na Zemi, porovná prostředí Měsíce s podmínkami pro život na Zemi*	Planeta Země Tvar a rozměry země Pohyby Země Sluneční soustava Vesmír	
Z-9-2-01: zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	***DV:*** *vysvětlí rozdíl mezi hvězdou a planetou Na příkladech vysvětlí Význam Slunce jako nositele života na Zemi.* ***DV:*** *popíše hierarchii složení vesmíru. Seznámí s hlavními výsledky jeho výzkumu.*	Měsíc-přirozená družice Země	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Slunce Vývoj poznání o vesmíru	
Glóbus a mapa			
Z-9-1-02:používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	***DV:** používá glóbus jako model Země, definuje pojem zmenšení, rozlišuje globy různých měřítek* ***DV:** analyzuje obsah mapy, dělí mapy podle měřítka i obsahu, vypočítá vzdálenost mezi zadanými místy, správně mapu zorientuje, určí své stanoviště.* ***DV:** rozlišuje síť zeměpisných souřadnic, užívá pojmy rovnoběžka, poledník pomocí těchto souřadnic určí polohu daného místa na zems. povrchu.* ***DV:** vysvětlí pojmy hlavní poledník, místní poledník, světový čas, dělí Zemi na časová pásma, lokalizuje na mapě datovou hranici, podle návodu vypočítá časový rozdíl mezi místy v odlišných časových pásmech*	Glóbus a mapa Poledníky a rovnoběžky Určování zeměpisné polohy Čas na Zeměkouli	
Obecný fyzický zeměpis			
Z-9-1-03: přiměřeně hodnotí: geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině *Z-9-2-03:Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává,*	***DV:** objasní složení litosféry* ***DV:** objasní složení atmosféry, vysvětlí rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí, měří teplotu vzduchu a vyhodnocuje výsledky svého měření, objasní význam předpovědi počasí pro určité obory lidské činnosti, rozlišuje jednotlivá podnebná pásma v závislosti na množství slunečního záření v jednotl. částech planety* ***DV:** vysvětlí význam vody pro život, porovná zásoby vody v přírodě v různých podobách, objasní nutnost šetření pitnou vodou, navrhne řešení tohoto problému DV: porovná rozlohu Světového oceánu a pevniny, porovná rozlohy jednotlivých světadílů a jejich rozmístění na zemském tělese* ***DV:** vysvětlí význam půdy pro výživu člověka, rozlišuje půdní*	Litosféra/stavba Země, dno oceánu, zemětřesení a sopečná činnost, vznik pohoří, zvětrávání a činnost větru, působení povrchové tekoucí vody Povrch Země jako výsledek působení přírodních činitelů Atmosféra /předpověď počasí, podnebí, Trvání dne a noci na Zemi, délka dnů a nocí na Zemi v závislosti na	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu *Z-9-2-04: porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou činnost* *Z-9-5-01:porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin* *Z-9-1-02: používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii* *Z-9-3-02: lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny* *Z-9-3-01: Rozlišuje zásadní*	*druhy a půdní typy, v mapě lokalizuje oblasti s nejúrodnější a nejméně úrodnou půdou, odvodí nebezpečí, která půdu ohrožují, navrhne řešení, která by narušování půdy zabránila* *DV: vysvětlí pojem ekosystém, objasní souvislosti mezi jeho jednotlivými prvky, rozlišuje typy přírodních krajin, správně přiřadí tyto přírodní krajiny k podnebným pásmům, hodnotí, jak, jsou živočichové a rostliny uzpůsobeni k životu v tomto prostředí, vysvětlí jak je daná přírodní krajina využívána člověkem, a jaký dopad má působení člověka.* ***Afrika*** *DV: porovná polohu a rozlohu Afriky s ostatními světadíly, hodnotí její přírodní prostředí/porovná povrch jednotlivých částí Afriky, správně přiřadí k podnebným pásům, vysvětlí, proč je Afrika nejteplejší světadíl, proč ubývá vody v řekách směrem od rovníku k obratníkům, ubývá, na základě podnebí odvodí typy afrických přírodních krajin, lokalizuje části nejvíce zasažené lidskou činností a vyhledá informace o ochraně africké přírody/* *DV: Na základě znalosti přírodních podmínek lokalizuje hustě a řídce osídlené oblasti, vysvětlí, proč je Afrika hospodářsky nejzaostalejší kontinent a lokalizuje pásmo SAHEL jako jednu z nejchudších částí světa* *DV: porovná oblasti Afriky hlediska odlišnosti přírodních podmínek, obyvatelstva, hospodářské situace a možností cestovního ruchu.* *DV: vysvětlí pojem monzun, vysvětlí význam těžby ropy v tomto oceánu, lokalizuje oblasti využívané k cestovnímu ruchu* ***Austrálie*** *DV: lokalizuje na mapě světa světadíl Austrálie, porovná*	zeměpisné šířce, teplotní pásy, celkový oběh vzduchu v atmosféře/ Hydrosféra/oceány a moře, pohyby mořské vody, vodstvo na pevnině-vodní toky, jezera, bažiny a umělé vodní nádrže, ledovce, podpovrchová voda Pedosféra/typy půd, půda, její struktura a činitelé, nebezpečí, která půdu ohrožují/ Biosféra/tropické lesy, savany, pouště, subtropické rostlinstvo, stepi, lesy mírného pásu, tundra, polární oblasti, výškové stupně v krajině/ Afrika /poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, přírodní zdroje/	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa *Z-9-3-03:Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států* *Z-9-3-04:Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich*	*jeho rozlohu s ostatními světadíly, hodnotí přírodní prostředí/vysvětlí, proč je Austrálie nejsušším a nejřidčeji osídleným světadílem, objasní pojem endemit- vyhledá informace o vybraných endemických druzích, popíší způsob získávání pitné vod/, vysvětlí pojem federativní stát na příkladu Australského svazu, hodnotí ekonomické postavení Austrálie ve světě, vyhledají informace o původních obyvatelích Austrálie.* *DV: porovná rozlohu Tichého oceánu s ostatními oceány, lokalizuje oblasti s největší sopečnou činností, vysvětlí její následky, lokalizuje Mariánský příkop jako nejhlubší místo v oceánu na světě.* *DV: popíše způsob vzniku ostrovů, vymezí oblasti Oceánie a porovná je z hlediska způsobu života, vypracuje referát na vybranou část, objasní příčiny rozvoje cestovního ruchu v této části světa* *DV: porovná rozlohu Antarktidy s rozlohou Evropy, vysvětlí pojem pevninský ledovec, vysvětlí, jakým způsobem živočichové v Antarktidě získávají potrav, hodnotí význam vědeckého výzkumu v Antarktidě, zapojení ČR do tohoto výzkum* *DV: Porovná přírodní podmínky, hospodářské využití a možná ohrožení Antarktidy a Arktid* *DV: prakticky určí světové strany, vyhledá pomocí GPS přístroje souřadnice vybraných míst v okolí a zakreslí jednoduchý plánek okolí školy hustě a řídce osídlené oblasti, vysvětlí, proč je Afrika hospodářsky nejzaostalejší kontinent a lokalizuje pásmo SAHEL jako jednu z nejchudších částí světa* *DV: porovná oblasti Afriky hlediska odlišnosti přírodních podmínek, obyvatelstva, hospodářské situace a možností*	Obyvatelstvo Afriky Oblasti Afriky/Severní arabská Afrika, Tropická Afrika, Jižní Afrika Indický oceán Austrálie/poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje/ Objevení Austrálie a její obyvatelstvo Australský svaz	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	cestovního ruchu. *DV: vysvětlí pojem monzun, vysvětlí význam těžby ropy v tomto oceánu, lokalizuje oblasti využívané k cestovnímu ruchu* ***Austrálie*** *DV: lokalizuje na mapě světa světadíl Austrálie, porovná jeho rozlohu s ostatními světadíly, hodnotí přírodní prostředí/vysvětlí, proč je Austrálie nejsušším a nejřidčeji osídleným světadílem, objasní pojem endemit- vyhledá informace o vybraných endemických druzích, popíší způsob získávání pitné vod/, vysvětlí pojem federativní stát na příkladu Australského svazu, hodnotí ekonomické postavení Austrálie ve světě, vyhledají informace o původních obyvatelích Austrálie.* *DV: porovná rozlohu Tichého oceánu s ostatními oceány, lokalizuje oblasti s největší sopečnou činností, vysvětlí její následky, lokalizuje Mariánský příkop jako nejhlubší místo v oceánu na světě.* *DV: popíše způsob vzniku ostrovů, vymezí oblasti Oceánie a porovná je z hlediska způsobu života, vypracuje referát na vybranou část, objasní příčiny rozvoje cestovního ruchu v této části světa* *DV: porovná rozlohu Antarktidy s rozlohou Evropy, vysvětlí pojem pevninský ledovec, vysvětlí, jakým způsobem živočichové v Antarktidě získávají potrav, hodnotí význam vědeckého výzkumu v Antarktidě, zapojení ČR do tohoto výzkum* *DV: Porovná přírodní podmínky, hospodářské využití a možná ohrožení Antarktidy a Arktid*	Tichý oceán a Oceánie Obyvatelstvo a hospodářství Oceánie Polární oblasti – Antarktida a Arktida	
Z-9-7-01: ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu *Z-9-7-02: aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny* *Z-9-7-03: uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje*		Praktické terénní cvičení	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	*DV: prakticky určí světové strany, vyhledá pomocí GPS přístroje souřadnice vybraných míst v okolí a zakreslí jednoduchý plánek okolí školy*		

PŘEDMĚT: ZEMĚPIS
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Zeměpis světadílů a oceánů **Amerika a Asie**			
Z-9-1-04:vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu *Z-9-3-01:rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa* *Z-9-3-02:lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny* *Z-9-3-03:porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států* *Z-9-3-04:zvažuje, jaké změny ve vybraných*	*DV: lokalizuje na mapě světadíl Amerika, porovná z hlediska polohy a rozlohy ostatními světadíly, vysvětlí časový posun mezi západní a východní polokoulí. Odvodí význam Panamského průplavu, jako důležité spojnice mezi Atlantským a Tichým oceánem* *DV: porovná povrch jednotlivých částí Ameriky, zdůvodní, proč jsou v Americe zastoupena všechna podnebná pásma a přírodní krajiny vyhledá přírodní krajiny nejvíce využívané člověkem, uvede příklady jejich využití.* *DV: rozlišuje původní a přistěhovalé obyvatele Ameriky, vysvětlí rozdíl mezi původním a současným životem amerických Indiánů, objasní, jakým způsobem se dostali do Ameriky Černoši a proč zde žije velký počet míšenců. Podle jazyků, kterými se v Americe mluví, určí oblasti Evropy, ze kterých přišlo nejvíce přistěhovalců. Vyhledá informace o starých indiánských civilizacích.* *DV: Podle jazyků, kulturních a ekonomických zvláštností dělí Ameriku do regionů Severní, Střední a Jižní Ameriky* *DV: vyhledá a prezentuje informace o Kanadě a*	Poloha a rozloha Severní a Jižní Ameriky Reliéf, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo Severní a Jižní Ameriky Obyvatelstvo Severní a Jižní Ameriky	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	*USA* *DV: objasní, na jaké tradice navazuje život dnešních obyvatel Mexika. Vyhledá v mapě zemědělské plodiny, na kterých je závislé hospodářství většiny států této oblasti, vymezí hlavní oblasti turistického ruchu, připraví referát o vybrané zemi.* *DV: dělí státy J Ameriky podle polohy a přírodních podmínek do několika regionů, popíší z vlastní zkušenosti, které zemědělské plodiny se k nám dovážejí z této oblasti, vysvětlí pojem pampa, lokalizují oblast vhodnou k zemědělskému využití, vyhledají informace o vybraných státech/Brazílie, Argentina/, hodnotí problém kácení Amazonského pralesa, vyhledají nejnovější informace k tomuto problému*	Americké regiony Kanada- země javorového listu USA- hospodářský obr Politické dělení Severní Ameriky Mexiko- země na pomezí Státy Střední Ameriky Jižní Amerika Andy- páteř světadílu Od pobřežních pouští k pralesům Amazonie Osvojování Latinské Ameriky Politické rozdělení Jižní Ameriky Karibské státy Brazilské protiklady Andské státy Země jižního rohu	
Zeměpis světadílů a oceánů **Atlantský a Severní ledový oceán**			
	DV porovná rozlohu Atlantského oceánu s ostatními	Atlantský oceán	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Z-9-5-03:uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	*oceány, vyvodí význam Golfského proudu pro podnebí Evropy, rozeznává činnosti člověka, které oceán nejvíce znečišťují, navrhne řešení, která by znečištění snížila* *DV: vysvětlí, proč je oblast pólu trvale pokryta ledem, jmenuje zástupce živočichů žijících v tomto oceánu i na jeho pobřeží*	Severní ledový oceán	
Asie			
Z-9-3-01:rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa *Z-9-3-02:lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny* *Z-9-3-03:porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států* *Z-9-3-04:zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich* *Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)*	*DV: lokalizuje na mapě světa kontinent Eurasie, vymezí hranici mezi Evropu a Asií, porovná rozlohu obou světadílů vzájemně i s ostatními světadíly* *DV: hodnotí přírodní podmínky Asie/popíše povrchové útvary, porovná části Asie z hlediska povrchu, vysvětlí výskyt podnebných pásem, stanoví faktory, které mají na podnebí Asie největší vliv- vysvětlí význam monzunových dešťů, vysvětlí význam některých asijských řek pro oblasti, kterými protékají, na základě* *Rozdílných podnebných pásem odvodí typy přírodních krajin Asie, vyhledá informace o endemických druzích živočichů a rostlin* *DV: vysvětlí rozmístění obyvatel Asie v souvislosti s přírodními podmínkami, hodnotí význam omezení porodnosti v některých státech, zejm. v Číně a rozdílnost kultury a náboženství v jednotlivých oblastech, porovná státy z hlediska vyspělosti, vysvětlí pojem asijský tygr, lokalizuje oblasti válečných konfliktů, vyhledá informace o některých státech, vymezí oblasti nejvíce navštěvované turisty a obhájí tento výběr. Z hlediska přírodních, kulturních a ekonomických zvláštností dělí Asii do několika oblastí*	Asie- největší světadíl Rozmanitost přírody Osvojování člověkem Monzunová Asie Čína- říše středu Japonsko- země vycházejícího slunce Asijští tygři Tropická jihovýchodní Asie Na ostrovech i na pevnině Indický subkontinent Země Jižní Asie Neklidná jihozápadní Asie Arabské státy Kavkazské státy Střední Asie - Orient	

PŘEDMĚT: ZEMĚPIS
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Evropa			
Z-9-1-01:organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů *Z-9-1-02:používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii* *Z-9-1-03:přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině* *Z-9-1-04:vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu* *Z-9-3-01: rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa* *Z-9-3-02:lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich*	*DV: popíše přírodní a kulturně historické odlišnosti Evropy od Asie, a člení Eurasii na dva světadíly* *DV: využívá vlastních zkušeností z cest po Evropě, porovnává podnebí a povrch jednotlivých částí Evropy i s přírodními podmínkami ČR, na mapě lokalizuje hlavní povrchové útvary, důležité vodní toky, v souvislosti s podnebnými pásy odvodí typy přírodních krajin a hodnotí jejich využití člověkem* *DV: vysvětlí, proč je Evropa nejhustěji osídleným světadílem, prezentuje poznatky ze setkání s obyvateli jiných evropských zemí, dělí obyvatelstvo Evropy do hlavních národnostních skupin,* *DV: Porovná státy z hlediska vyspělosti, chápe význam Evropské unie, vyhledá informace o jejím sídle a hlavních institucích, dělí Evropu do těchto oblastí Jižní, Západní, Severní, Střední, Jihovýchodní a Východní, vyhledá informace o některých evropských státech, lokalizuje hlavní oblasti turistického ruchu, pozná hlavní evropské kulturní památky*	Přírodní podmínky Evropy Nížiny a pohoří Podnebí v Evropě Evropské vodstvo Vliv člověka na krajinu Zemědělství a výživa Nerostné suroviny Obyvatelstvo Evropy Hospodářství a politické rozdělení Evropy Územní a ekonomická spolupráce	*VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímají: zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, tradice národů Evropy* *VMEGS 2: Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
postavení, rozvojová jádra a periferní zóny *Z-9-3-03:porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států* *Z-9-3-04:zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich* *Z-9-4-06: lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech*		Regiony Evropy Slovensko a Polsko-naši nejbližší slovanští sousedé Německo- evropská velmoc Ostatní středoevropské státy Alpy- nejvyšší pohoří světadílu Povodí Rýna Severské země-nejčistší oblast Evropy Ostrovní Británie Světová metropole Paříž Hospodářsky významná pádská nížina Středomoří Balkán Od Baltského po Černé moře Evropské Rusko Sibiř	*Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět, státní a evropské symboly, život Evropanů* *VMEGS 3: Jsme Evropané: Evropská integrace, instituce Evropské unie*
Česká republika			
Z-9-6-03:hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský	*DV: lokalizuje území České republiky na mapě Evropy, vymezí polohu ČR z různých hledisek, porovná rozlohu ČR s ostatními státy, objasní vznik*	Česká republika na mapě Evropy/poloha a rozloha/ Odkaz geologických věků	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	*současného území ČR z historického hlediska.*		
Přírodní podmínky			
Z-9-6-03:hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	*DV: stručně objasní geologický vývoj našeho území v jednotlivých geologických obdobích, porovná některé povrchové útvary z hlediska jejich geologického stáří* *Dělí povrch ČR z hlediska jeho tvarů do několika hlavních oblastí, hlavní povrchové tvary lokalizuje na mapě* *DV: objasní pojem hlavní evropské rozvodí, odvodí hlavní typ* *řek na našem území, zhodnotí hustotu říční sítě, objasní význam vodních nádrží na praktických příkladech,* *chápe význam podpovrchové vody jako zdroje pitné vody na našem území, navrhne způsob ochrany čistoty vody, vyhledá informace o termálních a minerálních pramenech na našem území a jejich využití* *DV: lokalizuje na našem území oblasti nejúrodnějších půdních typů, uvádí příklady užití specifických půdních druhů v praktickém životě/keramické půdy apod./, chápe nutnost ochrany půdního fondu* *DV: objasní změnu skladby rostlinných živočišných druhů se změnou nadmořské výšky, popisuje jednotlivé vegetační stupně, vysvětlí pojem monokultura.* *Vysvětlí nutnost ochrany přírody, vyhledá informace o nejdůležitějších chráněných oblastech.* *Na mapě vymezí oblasti s nejvíce poškozeným*	Povrch a jeho členění, vznik a vývoj reliéfu, horopisné celky Podnebné rozmezí Na střeše Evropy Vodstvo, jezera, rybníky, přehradní nádrže, podzemní vody, znečišťování vod Půda, půdní druhy, půdní typy Rostlinstvo a živočišstvo, ochrana přírody, životní prostředí	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	životním prostředím, určí hlavní příčiny tohoto stavu, u vybraných problémů navrhne jejich řešení		
Obyvatelstvo			
	DV: porovná počet obyvatel ČR s ostatními zeměmi, hodnotí hustotu zalidnění z hlediska přírodních podmínek, zařadí obyvatele ČR do příslušné národnostní skupiny, vysvětlí problém nízkého přirozeného přírůstku a stárnutí obyvatelstva *DV: lokalizuje největší sídla na území ČR, vyhledá informace o některém z nich*	Lidé v naší zemi Obyvatelstvo, sídla	
Hospodářství			
Z-9-4-04:porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	*DV: porovná jednotlivá průmyslová odvětví z hlediska jejich zastoupení na našem území a z hlediska zaměstnanosti, uvede příklady zahraničních firem, které vstoupily do našeho průmyslu, lokalizuje hlavní průmyslové oblasti a hlavní průmyslová centra, uvádí příklady konkrétních výrobků* *DV: chápe význam zemědělství pro výživu obyvatel, uvádí konkrétní příklady z praktického života, vymezí hlavní zemědělské oblasti na základě přírodních podmínek, rozlišuje zemědělské výrobní typy, v závislosti na zemědělské produkci charakterizuje hlavní obory našeho potravinářství, uvádí příklady výrobků, lokalizuje potravinářskou výrobu* *DV: odvodí z různých hledisek hlavní druhy dopravy používané na našem území, charakterizuje síť dopravních cest, vytýčí na mapě hlavní dopravní tepny, v jízdním řádu vyhledá dopravní spoj* *DV: hodnotí služby z hlediska jejich podílu na životní úrovni obyvatel, lokalizuje na mapě hlavní oblasti cestovního ruchu, vyhledá informace o*	Průmysl/hlavní průmyslová odvětví na našem území/ Zemědělství/chov hospodářského zvířectva, zemědělská půda a pěstování plodin, zemědělské oblasti a potravinářský průmysl/ Doprava a spoje	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	některé z nich *DV uvádí příklady výrobků z oblasti dovozu i vývozu zboží, objasní nutnost ekonomické spolupráce mezi státy.* *Vysvětlí roli Evropské unie v současné Evropě, a postavení ČR v rámci EU*	Služby, cestovní ruch a rekreace Zahraniční obchod, cesta do Evropy Česká republika a svět	
Z-9-6-05:uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států			

PŘEDMĚT: ZEMĚPIS
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Obyvatelstvo a sídla			
Z-9-1-04:vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu *Z-9-6-04:lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a*	*DV: dělí území ČR do14 krajů. Předchozí poznatky využije k charakteristice jednotlivých krajů, kraje porovná z hlediska přírodních i socioekonomických podmínek, v jednotlivých krajích lokalizuje turistické cíle, vypracuje referát o některých z nich, připraví výlet*	Územní členění Praha – hlavní město Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Vysočina, Moravskoslezský, Zlínský, Olomoucký, Jihomoravský kraj	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
hospodářských aktivit			
Místní region			
Z-9-6-01:vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy *Z-9-6-02:hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům* *Z-9-1-01:organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů* *Z-9-1-02:používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii* *Z-9-1-03:přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině* *Z-9-1-04:vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu*	***Obyvatelstvo světa*** *DV: odvodí biologické odlišnosti lidí v závislosti na oblasti, ve které žijí* *Vysvětlí příčiny nerovnoměrného rozmístění obyvatelstva na Zemi, objasní pojem přirozený přírůstek, lokalizují oblasti nejvíce užívaných jazyků, prezentuje vlastní poznatky a zkušenosti týkající se křesťanství/svátky, církevní stavby apod./, porovná s ostatními náboženstvími světa, navrhne řešení problému negramotnosti ve světě, objasní pojem urbanizace, porovná typy sídel v jednotlivých částech světa, porovná klady a zápory života ve městě a na vesnici*	Rozmístění obyvatelstva ve světě, růst obyvatelstva a zajištění jeho výživy, stěhování, zaměstnanost, rasy, národy, jazyky, náboženství Venkovská sídla Městská sídla, proces urbanizace Územní struktura měst Funkce měst Světové hospodářství	*MKV 3: Etnický původ: odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, základní informace o různých etnických a kulturních skupinách* žijících v české republice a evropské společnosti, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Z-9-4-01:posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa *Z-9-4-02: posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel* *Z-9-4-03:zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje* *Z-9-4-04:porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit*	*DV: hodnotí význam průmyslu pro život lidí, z praktického života uvádí příklad výrobků a průmyslových firem z jednotlivých odvětví, odvodí nutnost spolupráce mezi jednotlivými odvětvími, vytýčí nejrychleji se rozvíjející průmyslová odvětví, objasní a na praktických příkladech dokáže nutnost šetření nerostnými surovinami, hodnotí dopad jednotlivých druhů průmyslu na životní prostředí, lokalizuje nejprůmyslovější oblasti světa*	Jádrové a periferní oblasti Světová průmyslová výroba Těžba surovinových zdrojů Význam postavení průmyslové výroby, členění průmyslu, rozmístění průmyslové výroby, hlavní průmyslové oblasti světa, hlavní průmyslová odvětví	
Zemědělství			
Z-9-4-03:zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje *Z-9-4-04:porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit*	*DV: na příkladech vysvětlí význam zemědělství pro výživu lidí, objasní závislost zemědělství na přírodních podmínkách, rozlišuje rostlinnou a živočišnou zemědělskou výrobu, správně přiřadí některé zemědělské plodiny do oblasti*	Světové zemědělství Význam a postavení zemědělské výroby, rozmístění zemědělské výroby, rostlinná a živočišná výroba, rybolov	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Doprava, služby a cestovní ruch			
Z-9-4-04:porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	*DV: porovná jednotlivé druhy dopravy z různých hledisek, vyhledá v jízdním řádu a na internetu dopravní spojení. Na mapě lokalizuje příklady dopravních cest a dopravních uzlů.* *Naplánuje zahraniční cestu s využitím různých druhů dopravy* *DV: na příkladech objasní rostoucí význam služeb v životě člověka, hodnotí místo bydliště z hlediska zastoupení služeb* *DV: Připraví návrh programu pobytu u nás i v zahraničí*	Doprava /druhy dopravy, dopravní uzly/ Služby Cestovní ruch	
Mezinárodní spolupráce			
Z-9-4-05:Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků *Z-9-4-06:lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech*	*DV: popisuje praktické příklady spolupráce mezi zeměmi, vysvětlí nutnost znalosti cizích jazyků, uvádí různé formy komunikace a různé zdroje informací, na příkladech některých mezinárodních organizací/OSN, EU… /* *DV: vysvětlí některé příčiny nízkého ekonomického rozvoje vybraných zemí, vytýčí hlavní problémy těchto zem, navrhne řešení některých z nich* *DV: charakterizuje na příkladech život lidí ve vyspělých zemích, porovná s životem u nás*	Mezinárodní obchod Mezinárodní organizace – hlavní hospodářské organizace ve světě Politická mapa současného světa Poloha, rozloha, lidnatost Státní hranice Státní zřízení a správní členění Způsob vlády Ohniska neklidu v současném světě Vyspělost zemí světa	
Životní prostředí			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Z-9-5-01:uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) *Z-9-5-03:uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*	*DV: na mapě lokalizuje oblasti s nejvíce a nejméně zasaženým životním prostředí, u vybraných oblastí hodnotí příčiny jejich narušení,* *Popíše činnost organizací zabývajících se ochranou životního prostředí*	Lidé a příroda Země v krajině Životní prostředí Světové ekologické problémy	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

Hudební výchova

Charakteristika 1. stupeň

V předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti oboru hudební výchova.

V počáteční etapě základního vzdělání si klade hudební výchova za cíl vzbudit zájem žáka o setkávání s hudbou a rozvíjet jeho elementární hudební dovednosti prostřednictvím pěveckých, rytmických, poslechových, instrumentálních a pohybových činností. Hudební výchova je charakterizována jako činnostní, tvořivý proces. Základem je hra, která poskytuje prostor pro uplatnění dětské aktivity, spontánnosti i vlastního experimentování.
Ve vzdělávacím předmětu hudební výchova směřujeme výuku specificky s ohledem na vrozené hudební vlohy každého žáka k:

- rozvoji hudebního sluchu
- rozvoji hudebního a emocionálního cítění
- objevování souvislostí mezi slovním a hudebním rytmem a pohybovým vyjádřením (pohyb je prostředkem pro rozvíjení všech hudebních činností)
- práci s hudebně nerozvinutými žáky
- postupnému vytváření a upevňování základních pěveckých návyků

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;

chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;

spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;

uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;

zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: žák poznává smysl a cíl učení, vytváří si pozitivní vztah k učení tím, že učitel žáka seznamuje se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech hudebních činností (hlasové, rytmické, instrumentální, poslechové, pohybové) a vše podpoří osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů: žák se nenechá odradit počátečním nezdarem tím, že učitel se snaží najít příčiny neúspěchu a citlivým přístupem za pomoci dětského kolektivu je pomáhá odstraňovat a následně rozvíjet kvalitu hlasových, pohybových dovedností jedince. Podpoří ho důvěrou.

Kompetence komunikativní: žák se učí dialogu se spolužáky, s učitelem, učí se rozumět a používat komunikační prostředky hudby tím, že:učitel učí žáka porozumět a pracovat s notovým záznamem, vysvětlí a na konkrétních příkladech ukáže, že skladba nebo píseň může být i osobním sdělením, poselstvím pro druhé.

Kompetence sociální a personální: žák si začíná uvědomovat osobní zodpovědnost v rámci kolektivu, aktivně se zapojuje do kolektivních činností tím, že učitel vybírá vhodné hudebně pohybové hry s rytmicko melodickým doprovodem, připravuje různé soutěže, kvízy, které vyžadují práci ve skupině, pomáhá žákovi získat pocit potřebnosti, důležitosti, sebedůvěry.

Kompetence občanské: žák si začíná uvědomovat své povinnosti i svá práva, začíná si vytvářet svůj osobní vztah k instituci, kterou je škola, obec tím, že učitel navštěvuje se žáky hudební besedy, divadelní představení, zajistí návštěvu koncertu v ZUŠ, připravuje se žáky veřejná vystoupení pro rodiče, pro děti z mateřské školky, pro staré lidi v domech s pečovatelskou službou apod.

Kompetence pracovní: žák si osvojuje základní hygienické, pracovní návyky, tím, že učitel ho seznamuje se základy hlasové hygieny, učí správnému držení těla při zpěvu, demonstruje mu možnosti práce s lidským hlasem.

Učební plán předmětu Hudební výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	celkem
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:
HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
HV-5-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA
ROČNÍK: 1.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
HV-3-1-01: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase *HV-3-1-02: rytmizuje melodizuje jednoduché text, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem*	*DV: zpívá intonačně a rytmicky jednoduché písně* *DV: pokouší se melodizovat krátký úsek textu/říkadlo*	Vokální činnosti: • Zásady hlasové hygieny. • Hlasová, dechová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu). • Zpěv intonačně jednoduchých písní v rozsahu jednočárkované oktávy. • Intonační cvičení, hudební hry (otázka x odpověď). • Melodizace říkadel. • Individuální práce s „nezpěváky“	
HV-3-1-02: rytmizuje melodizuje jednoduché text, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních	*DV: pokouší se rytmizovat krátký úsek textu/říkadlo*	Instrumentální činnosti: • Rytmus, metrum, pulsace písně. • Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
forem *HV-3-1-03: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*	*DV: s pomocí učitele realizuje jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů*	• Jednoduchý rytmický doprovod (Orffovy hudební nástroje).	
HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	*DV: porovná dva tóny lišící se některou ze svých kvalit*	Poslechové činnosti: • Tón – zvuk. • Rozlišení změny výšky tónu. • Analýza průběhu melodie (stoupá, klesá, opakované tóny). • Učitelův vzorový přednes písně. • Hudební pohádky	
HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů	*DV: porovná dva tóny lišící se některou ze svých kvalit*	Hudebně teoretické znalosti: • Pojmy: notová osnova, houslový klíč. • Vlastnosti tónu (délka, výška, síla, barva). • Grafický zápis melodie.	
HV-3-1-04: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo	*DV: spontánně reaguje pohybem na hudbu*	Hudebně pohybové činnosti: • Správné držení těla. • Rytmická chůze, běh. • Přísunný krok. • Dětské lidové hry. • Lidový tanec (mazurka).	

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 1. ročníku směřuje k těmto cílům:

- žák se učí hravou formou pracovat s dechem, hlasem, učí se tvořit hlavový tón
- žák je veden k čistému a rytmicky přesnému zpěvu intonačně jednoduchých písní
- učí se sluchem postihnout správné znění svého hlasu i svých spolužáků
- rytmizace a melodizace textu vede k pochopení, že se dá lidská řeč zapsat i v jiné podobě než slovní
- učí se poznávat rytmicky melodické nástroje Orffova instrumentáře a seznámí se s nejjednoduššími technikami doprovodu, učí se jednoduchými pohybovými prvky vyjádřit průběh melodie, zaznamenat rytmické a tempové změny

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA
ROČNÍK: 2.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
HV-3-1-01: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu *HV-3-1-02: rytmizuje melodizuje jednoduché text, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem*	*DV: zpívá jednoduché lidové i umělé písně, pokouší se uplatňovat základní pěvecká pravidla* *DV: snaží se melodizovat krátký text/říkadlo pomocí vybraných intonačních modelů*	Vokální činnosti: • Zásady hlasové hygieny. • Dechová, hlasová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu). • Lidová píseň. • Umělá píseň. • Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů. • Intonace: durový trojzvuk. • Individuální práce s „nezpěváky“.	
HV-3-1-02: rytmizuje melodizuje jednoduché text, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem *HV-3-1-03: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*	*DV: s dopomocí zachytí rytmus, metrum a pulsaci jednoduché písně* *DV: pokouší se rytmizovat krátký text* *DV: pokouší se samostatně realizovat jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů*	Instrumentální činnosti: • Rytmus, metrum, pulsace. • Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel. • Jednoduché ostinátní doprovody. • Hra na Orffovy hudební nástroje.	
HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby *HV-3-1-06: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební*	*DV: stručně verbálně popíše průběh melodie* *DV: vyjádří vybrané charakteristiky hudebního proudu v základních protikladech* *DV: sluchově rozliší základní skupiny nástrojů*	Poslechové činnosti: • Sluchová analýza průběhu melodie • Rozlišení vzdáleností mezi tóny • Výrazové prostředky hudby • Krátké poslechové skladby • Pojmy: smutně - vesele, rychle - pomalu, krátce - dlouze • Poznávání nejběžnějších hudebních nástrojů	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
nástroje			
HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	*DV: v grafickém zápisu rozpozná výrazné změny dynamiky* *DV: rozliší 2/4 a 3/4 takt*	Hudebně teoretické znalosti: • Takt, taktová čára, označení taktu • 2/4, 3/4 • Taktování 2/4 taktu • Dynamická znaménka p - f • Grafický zápis melodie	
HV-3-1-04: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku	*DV: spontánně reaguje pohybem na znějící hudbu* *DV: s pomocí učitele se snaží pohybem vyjádřit metrum, tempo, dynamiku*	Hudebně pohybové činnosti: • Správné držení těla • Hudebně pohybové a taneční hry • Poskok, cval	

Cílové zaměření předmětu v 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 2. ročníku směřuje k:
- získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností
- k intonačně čistému a rytmicky přesnému zpěvu písně
- schopnosti převádět lidskou řeč do rytmu a melodie, graficky ji zapsat (rytmizace a melodizace říkadel)
- rozvíjení tvořivosti, rytmického a harmonického cítění pomocí hry na dětské rytmicky – melodické nástroje Orffova instrumentáře
- schopnosti pohybem reagovat na hudbu, osvojují si základní pohybové dovednosti
- seznámení s výrazovými prostředky hudby pomocí hudebních pohádek

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA
ROČNÍK: 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
HV-3-1-01: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu *HV-3-1-02: rytmizuje melodizuje jednoduché text, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem*	*DV: zpívá lidové, umělé i populární písně pro děti s uplatněním základních pěveckých návyků* *DV: melodizuje říkadla/jednoduché texty pomocí osvojených intonačních modelů*	Vokální činnosti: • Zásady hlasové hygieny. • Dechová, hlasová, artikulační cvičení • Upevňování hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu, vázání tónů, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov. • Lidová píseň. • Umělá píseň. • Populární píseň pro děti. • Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů. • Intonace: pětitónová stupnicová durová řada, opakované tóny. • Individuální práce s „nezpěváky“.	
HV-3-1-02: rytmizuje melodizuje jednoduché text, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem *HV-3-1-03: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*	*DV: s dopomocí naznačí rytmus, metrum a pulsaci písně* *DV: samostatně rytmizuje jednoduchý text* *DV: samostatně realizuje jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů*	Instrumentální činnosti: • Rytmus, metrum, doprovod písně. • Hra otázka – odpověď (příprava pro pochopení písňové hudební formy). • Rytmizace říkadel. • Ostinátní rytmické doprovody. • Orffovy hudební nástroje.	
HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby *HV-3-1-06: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální,*	*DV: popíše průběh melodie* *DV: zachytí výrazné změny tempa a dynamiky* *DV: rozliší tóninu dur a moll* *DV: rozpozná základní hudební nástroje* *DV: rozliší skladby vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální*	Poslechové činnosti: • Sluchová analýza průběhu melodie písně, skladby. • Rozlišení tempových, dynamických změn, barvy hudebního nástroje. • Sluchové rozlišení dur - moll tóniny. • Skladba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
instrumentální a vokálně instrumentální		• Hudební forma: rondo.	
HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	*DV: v grafickém zápisu rozliší noty/tóny a porovná jejich jednotlivé kvality*	Hudebně teoretické znalosti: • Takt celý. • Taktování ¾ taktu. • Hodnoty not a pomlk (čtvrťová, půlová, celá, osminová). • Psaní not na linky, do mezer. • Pojmy: repetice, legato, zesilovat, zeslabovat.	
HV-3-1-04: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	*DV: pohybem v prostoru vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie*	Hudebně pohybové činnosti: • Hudebně pohybové a taneční hry. • Orientace v prostoru, pohyb ve dvojicích.	

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 3. ročníku směřuje k:
- získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností
- dovednosti intonovat píseň s melodickou oporou hudebního nástroje na základě individuálních schopností
- získání zkušeností se čtením notového zápisu, učí se grafickému záznamu not
- poznávání výrazových prostředků hudby (tempové, dynamické změny)
- nácviku jednoduché, nenáročné techniky hry na dětské nástroje Orffova instrumentáře

seznámení s lidovým tancem a s jednoduchými tanečními kroky

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA
ROČNÍK: 4.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
HV-3-1-01: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase	*DV: zpívá lidové, umělé a populární písně pro děti dle svých dispozic intonačně čistě a*	Vokální činnosti: • Hlasová hygiena. • Dechová, hlasová, artikulační cvičení.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti *HV-3-1-02: realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*	*rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje základní pěvecké návyky* *DV: pokouší se zpívat kánon* *DV: v hrubých obrysech se orientuje v zápisu jednoduché písně*	• Rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov, frázování. • Lidová píseň (jednohlas, dvojhlas – kánon). • Umělá píseň • Populární píseň pro děti • Melodizace textu • Intonační cvičení (spodní 5. stupeň).	
HV-3-1-03: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní *HV-3-1-05: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace*	*DV: naznačí rytmus a metrum písně* *DV: vytváří a realizuje jednoduché rytmické doprovody písní pomocí hry na tělo nebo Orffových nástrojů* *DV: vytváří a realizuje za pomoci učitele jednoduché rytmické předehry, mezihry a dohry* *DV: provádí elementární rytmické improvizace*	Instrumentální činnosti: • Rytmus, metrum, doprovod písně. • Předvětí závětí. • Rytmizace říkadel. • Rytmické doprovody písní, improvizace (Orffovy hudební nástroje).	
HV-3-1-06: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické změny	*DV: rozpozná výrazné melodické, rytmické, tempové a dynamické změny v proudu hudby* *DV: identifikuje vybrané hudební nástroje* *DV: stručně verbálně vyjádří základní charakter skladby*	Poslechové činnosti: • Sluchové rozlišování • rozlišení melodické, rytmické tempové, dynamické změny. • Výrazové prostředky hudby. • Hudební nástroje. • Kratší skladby českých i světových skladatelů.	
HV-3-1-02: realizuje podle svých individuálních schopností a	*DV: v hrubých obrysech se orientuje v zápisu jednoduché písně*	Hudebně teoretické znalosti: • Noty.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not		• Předtaktí. • Taktování. • Hudební abeceda. • Rytmický zápis čtyřtaktí jednoduché lidové písně.	
HV-3-1-04: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby *HV-3-1-07: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace*	*DV: určí základní charakteristické prvky vybraných tanců* *DV: předvede některé základní taneční kroky*	Hudebně pohybové činnosti: • Pohybové ztvárnění rytmu, melodie, dynamiky (hudební motiv, perioda, hudební věta). • Taneční hry. • Lidový tanec (polka). • Poskočný krok.	

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu ve 4. ročníku směřuje k:

- upevňování návyků správné hlasové hygieny
- intonačně čisté a rytmicky přesné interpretaci písně
- vytváření základů dvojhlasého zpěvu (kánon, držené prodlevové tóny), i s oporou melodického nástroje
- dalšímu prohloubení znalostí o hudbě českých i světových skladatelů
- k seznámení se základy hudební teorie, k dovednosti orientovat se v notovém zápise
- ke schopnosti pohybem sdělovat své pocity, nálady

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA
ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
HV-3-1-01: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách	*DV: zpívá dle svých dispozic kvalitně v jednohlase nebo jednoduchém dvojhlase v durových i mollových tóninách, využívá získané pěvecké dovednosti*	Vokální činnosti: • Hlasová hygiena. • Dechová, hlasová, artikulační cvičení. • Rozšiřování hlasového rozsahu,	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti *HV-3-1-02: realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not*	*DV: dle svých schopností realizuje jednoduchou píseň podle jejího zápisu*	vyrovnávání vokálů, frázování. • Lidová píseň (dvojhlas kánon, držené tóny, lidový dvojhlas, quodlibet - zpěv 2 či více písní současně). • Umělá píseň. • Populární píseň pro děti. • Melodizace textu. • Intonace: obraty trojzvuku, orientace v durové a mollové tónině v rámci zvládnutých intonačních modelů.	
HV-3-1-03: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní *HV-3-1-05: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace*	*DV: improvizuje jednoduché doprovody k písním, k jejich realizaci využívá hru na tělo i Orffovy nástroje* *DV: vytváří a realizuje jednoduché rytmické a melodické předehry, mezihry a dohry* *DV: v rámci svých možností provádí rytmické a melodické improvizace*	Rytmické činnosti: • Rytmizace textu, jednoduché skladbičky (improvizace). • Synkopa, ligatura. • Předvětí – závětí (tvorba předeher, meziher a doher). • Jednoduché ostinátní doprovody písní (Orffovy hudební nástroje).	
HV-3-1-04: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby *HV-3-1-06: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny*	*DV: rozpozná některé prvky hudební formy jednoduché písně či skladby* *DV: stručně verbálně popíše charakter skladby a jeho změny* *DV: identifikuje změny v proudu hudby*	Poslechové činnosti: • Orientace v základních hudebních prostředcích (rytmus, melodie, dynamika, tempo). • Kvalita tónu: délka, síla, barva, výška. • Sluchová analýza dur, moll trojzvuku (kvintakordu). • Hudební pořady pro děti v médiích nebo živě na koncertech (vokální, instrumentální činnosti, lidský hlas, hudební nástroje). • Hudební styly a žánry (píseň taneční, pochodová, ukolébavky).	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		• Interpretace hudby (slovní vyjádření hudby, poslechy, skladatelé).	
HV-3-1-02: realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not *HV-3-1-04: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby*	*DV: dle svých schopností realizuje píseň/skladbu podle jejího notového zápisu* *DV: podle notového zápisu rozpozná hudební formu jednoduché písně/skladby*	Hudebně teoretické znalosti: • Takt 2/4, 3/4 a 4/4 • Zápis jednoduché písně pomocí not. • Durová stupnice C dur. • Rytmicky melodický zápis jednoduché melodie (čtení jednoduché skladby). • Hudební forma: jednoduchá forma (a, b), malá a velká forma, rondo, variace.	
HV-3-1-04: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby *HV-3-1-07: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace*	*DV: pojmenuje tanec podle jeho charakteristických prvků* *DV: využívá osvojené základní taneční kroky ke ztvárnění hudby pohybem* *DV: dle svých možností se pokouší pohybově improvizovat*	Hudebně pohybové činnosti: • Orientace v prostoru (pohybové hry, jednoduchý tanec). • Taktování a pohybový doprovod. • Hudební formy: kánon • Improvizace pohybem (lidová píseň, klasická i populární hudba).	

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

- upevňování návyků v oblasti hlasového výcviku, hlasové hygieny
- upevňování intonačních dovedností a jejich využití při nácviku intonačně jednoduché písně nebo její části
- využití individuálních instrumentálních dovedností při doprovodu písně (žáci navštěvující ZUŠ)
- schopnosti zapsat jednoduchou slyšenou melodii, rytmus
- poznávání děl našich i světových hudebních skladatelů
- orientaci v hudebních žánrech (klasická hudba, chrámová hudba, jazz, spirituál, country)

Charakteristika 2. stupeň ZŠ

V předmětu **Hudební výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, oboru hudební výchova.

Předmět **Hudební výchova** je zaměřen na rozvoj hudebnosti žáků prostřednictvím hudebních činností (zpěv, poslech, hra na jednoduché hudební nástroje, pohyb) a vytváření jejich vztahu k hudbě a umění. Z hlediska obsahu je výuka v 6. a 7. ročníku zaměřena především na zpěv, hru na jednoduché hudební nástroje a hudebně pohybovou výchovu. Svůj hudební projev žáci postupně kultivují a vytvářejí si na něj kritický náhled. V 8. a 9. ročníku žáci získávají ucelený přehled o dějinách hudby. Konkrétní hudební materiál (písně, poslechové skladby, apod.) volí vždy učitel dle dispozic a zájmů konkrétní třídy. Ve vzdělávacím předmětu Hudební výchova je výuka směřována k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o hudbu a umění;
- využití a rozvíjení přirozené hudebnosti žáků prostřednictvím hudebních aktivit;
- vytváření potřeb hudbu aktivně vyhledávat;
- kritickému hodnocení hudby podle objektivních i subjektivních měřítek.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Cílové zaměření v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů a vztahů v mnohotvárném světě.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Umění a kultura** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žák samostatně vyhledává a třídí informace a využívá je v tvůrčích činnostech ve škole i v praktickém životě, operuje s běžnými termíny, znaky a symboly, ústrojně propojuje poznatky o hudbě s jinými druhy umění a dalšími společenskovědními oblastmi; tím, že:Učitel zadává vhodné texty k samostudiu, podněcuje žáky k vyhledávání a třídění informací, analýze a syntéze jevů
Kompetence k řešení problémů: Žák kriticky zhodnotí umělecké výkony svoje, svých spolužáků i výkonných umělců, svůj názor podpoří vhodnými argumenty; tím, že: učitel umožňuje žákům aktivní hudební projevy (zpěv, hra na jednoduché hudební nástroje) i poslech ze záznamu, navštěvuje se žáky živá vystoupení, podněcuje k analýze a syntéze hudebních děl. Učitel vede žáky k formulování názorů.

Kompetence komunikativní: Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory o hudbě, vyjadřuje se výstižně, souvisle, kultivovaně. Žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse o hudebních dílech a výkonech, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje. Žák se v hrubých obrysech orientuje v notovém záznamu; tím, že: Učitel vede žáky k tvoření otázek, hledání a posuzování odpovědí a vyhledávání souvislostí mezi jevy. Umožňuje žákům přednést připravené i nepřipravené promluvy před třídou a práci v týmu vyžadující komunikaci. Učitel realizuje se žáky aktivní hudební projevy (zpěv, hra na jednoduché hudební nástroje) a poslech ze záznamu, navštěvuje s nimi živá vystoupení. Učitel podněcuje žáky k analýze a syntéze hudebních děl, vede žáky k formulování názorů.
Kompetence sociální a personální: Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k diskusi, respektuje různá hlediska; tím, že: Učitel vede žáky k tvoření otázek, hledání a posuzování odpovědí a vyhledávání souvislostí mezi jevy, umožňuje žákům přednést připravené i nepřipravené promluvy před třídou a práci v týmu vyžadující komunikaci. Zadává týmové úkoly pro práci ve škole i pro domácí přípravu.
Kompetence občanské: Žák respektuje přesvědčení druhých lidí. Žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění; tím, že učitel diskutuje se žáky o hudbě, poslouchá s nimi hudební díla ze záznamu, navštěvuje s nimi živá představení.
Kompetence pracovní: Žák používá jednoduché hudební nástroje, event. jednoduchou audiotechniku; tím, že učitel realizuje se žáky samostatné hudební projevy, vede je k samostatnému poslechu hudby.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
HV-9-1-04 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA
ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
HV-9-1-01: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	DV: zpívá dle svých dispozic kvalitně jednohlasé písně různých stylů a žánrů, uplatňuje získané pěvecké dovednosti DV: zazpívá k písni vhodný dvojhlas DV: zazpívá píseň rytmicky správně, uplatňuje rytmické dovednosti DV: zazpívá píseň podle jejího notového zápisu	**Vokální činnosti** **- pěvecký a mluvní projev** rozšiřování hlasového rozsahu vícehlasý a jednohlasý zpěv **- intonace a vokální improvizace** diatonické postupy v durových i mollových tóninách **- hudební rytmus** odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu **- orientace v grafickém záznamu vokální skladby** notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby – **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** reprodukce tónů převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy **– reflexe vokálního projevu** vlastní vokální projev a vokální projev ostatních transpozice melodie	
HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	DV: zvolí k písni vhodný doprovodný prostředek DV: navrhne vhodný doprovod a realizuje ho DV: dle svých schopností obměňuje doprovod písně DV: realizuje své představy pomocí hudebního nástroje	**Instrumentální činnosti** **- hra na hudební nástroje** nástrojová reprodukce melodií, hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře **– záznam hudby** noty a způsoby záznamu hudby **– vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	
HV-9-1-05: rozpozná některé z tanců různých		**Hudebně-pohybové činnosti**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	DV: na základě osvojených hudebně-pohybových dovedností zvolí vhodné pohybové vyjádření znějící hudby a předvede jej	**– pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** pantomima, improvizace vlastní pohybové ztvárnění **- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické **– orientace v prostoru** rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	
HV-9-1-06: orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	DV: verbálně popíše charakter hudby a jeho změny DV: označí výrazné prvky v proudu hudby	**Poslechové činnosti** **– orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** postihování hudebně výrazových prostředků pohyb melodie pravidelnost a nepravidelnost hud. formy zvukomalba, dušemalba **– hudební dílo a jeho autor** hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly	

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- rozvoji individuálních hudebních schopností a dovedností
- kultivaci pěveckého projevu
- využití jednoduchých hudebních nástrojů
- pohybovému vyjádření znějící hudby
- elementární analýze poslechových skladeb

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
HV-9-1-01: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	DV: na základě objektivních i subjektivních měřítek dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého DV: získané pěvecké dovednosti uplatňuje v mluvním projevu DV: zazpívá píseň rytmicky správně, uplatňuje rytmické dovednosti DV: orientuje se v grafickém záznamu skladby DV: dle svých schopností zachytí rytmus, příp. melodii písně pomocí grafického záznamu	**Vokální činnosti** **- pěvecký a mluvní projev** rozšiřování hlasového rozsahu hlasová hygiena hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace vícehlasý a jednohlasý zpěv deklamace techniky vokálního projevu **- intonace a vokální improvizace** diatonické postupy v durových i mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem **- hudební rytmus** odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu **- orientace v grafickém záznamu vokální skladby** notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby – **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** reprodukce tónů převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu **– reflexe vokálního projevu** vlastní vokální projev a vokální projev ostatních transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: dokáže ocenit projev svůj i projev ostatních		
HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	DV: dle svých individuálních schopností reprodukuje hlavní myšlenky vybraných skladeb DV: porovná grafické zápisy písní různých stylů a žánrů	**Instrumentální činnosti** **- hra na hudební nástroje** nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní jednoduchých skladeb) hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keybordů a počítače **– záznam hudby** noty a způsoby záznamu hudby **– vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	
HV-9-1-05: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	DV: na základě osvojených hudebně-pohybových dovedností zvolí vhodné pohybové vyjádření znějící hudby a předvede jej DV: zvládne taneční kroky základních tanců	**Hudebně-pohybové činnosti-** **- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické **– orientace v prostoru** rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách **– pohybový doprovod znějící hudby** Taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění **– pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku** –pantomima, improvizace	
HV-9-1-O6: orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	DV: identifikuje hlavní myšlenku skladby a výrazné motivy	**Poslechové činnosti** **– orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** významné sémantické prvky užité ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla **– hudební dílo a jeho autor**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: slovně charakterizuje hudební dílo	hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora **– hudební styly a žánry** chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům **– interpretace znějící hudby** slovní charakterizování hudebního díla	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- rozvoji individuálních hudebních schopností a dovedností
- kultivaci pěveckého projevu
- využití jednoduchých hudebních nástrojů
- elementární analýze poslechových skladeb

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
HV-9-1-01: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého HV-9-1-04: realizuje podle svých individuálních	DV: dle svých schopností se pokouší realizovat píseň na základě nabytých znalostí o typických rysech daného stylu/žánru	**Vokální činnosti** **- pěvecký a mluvní projev** rozšiřování hlasového rozsahu vícehlasý a jednohlasý zpěv techniky vokálního projevu (scat, falzet), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách **intonace a vokální improvizace** diatonické postupy v durových i mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem **hudební rytmus** odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
a hudebních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	DV: získané pěvecké dovednosti uplatňuje v mluvním projevu DV: orientuje se v grafickém záznamu skladby DV: převádí melodii z nezpěvné do zpěvné polohy	projevu **orientace v grafickém záznamu vokální skladby** notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby – **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** reprodukce tónů převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu	
HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	DV: rozpozná důležité výrazové (popř. formotvorné) prostředky ve skladbě	**Instrumentální činnosti** **- hra na hudební nástroje** nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní jednoduchých skladeb) hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře **– záznam hudby** noty a způsoby záznamu hudby **– vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	
HV-9-1-05: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	DV: na základě osvojených hudebně-pohybových dovedností zvolí vhodné pohybové vyjádření znějící hudby a předvede jej	**Hudebně-pohybové činnosti-** **- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické **– orientace v prostoru** rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	
HV-9-1-08: vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	DV: verbálně charakterizuje základní stylová období	**Poslechové činnosti** **– orientace v hudebním prostoru a analýza hudební**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
HV-9-1-07: zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	DV: ve slyšené hudbě identifikuje některé z prvků daného období DV: zařadí vybrané skladby do příslušného stylového období na základě jejich charakteristických znaků	**skladby** významné sémantické prvky užité ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla **– hudební dílo a jeho autor** hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora **– hudební styly a žánry** chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům **– interpretace znějící hudby** slovní charakterizování hudebního díla	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- rozvoji individuálních hudebních schopností a dovedností
- formální a sémantické analýze poslechových skladeb
- vytvoření základního přehledu o dějinách hudby, hudebních stylech a žánrech

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
HV-9-1-01: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	DV: dle svých schopností realizuje píseň v souladu s nabytými znalostmi o typických rysech daného stylu /žánru DV: dle svých možností se pokouší některý z charakteristických znaků obměnit a porovnává výsledky	**Vokální činnosti** **- pěvecký a mluvní projev** rozšiřování hlasového rozsahu vícehlasý a jednohlasý zpěv **intonace a vokální improvizace** improvizace jednoduchých hudebních forem **hudební rytmus** využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: orientuje se v grafickém záznamu skladby	**orientace v grafickém záznamu vokální skladby** – **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** reprodukce tónů **– reflexe vokálního projevu**	
HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	DV: Dle svých nabytých schopností obměňuje doprovod písně	**Instrumentální činnosti** **- hra na hudební nástroje** nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní jednoduchých skladeb) hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře **– vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje**	
HV-9-1-05: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	DV: na základě osvojených hudebně-pohybových dovedností zvolí vhodné pohybové vyjádření znějící hudby a předvede jej	**Hudebně-pohybové činnosti-** **- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické **– orientace v prostoru** rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	
HV-9-1-08: vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07: zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami HV-9-1-06: orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje	DV: porovná charakteristické prvky skladby s charakteristickými prvky jiných uměleckých děl téhož uměleckého stylu/žánru DV: zhodnotí skladbu podle objektivních i subjektivních měřítek DV. zařadí autora a slyšenou skladbu do příslušného období	**Poslechové činnosti** **– orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** významné sémantické prvky užité ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy **– hudební dílo a jeho autor** hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora**,** vlastními zkušenostmi	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku		(inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) **– hudební styly a žánry** chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům **– interpretace znějící hudby** slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- rozvoji individuálních hudebních schopností a dovedností
- formální a sémantické analýze poslechových skladeb
- vytvoření základního přehledu o dějinách hudby, hudebních stylech a žánrech
- vytváření kritických názorů o hudebních dílech a uměleckých výkonech

Výtvarná výchova

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Výtvarná výchova se učí jako samostatný předmět ve všech ročnících, ale ve většině ostatních předmětů učitelé využívají mezipředmětové vztahy a souvislosti. Každou výtvarnou tvorbou člověk objevuje sám sebe a výtvarným dílem pomáhá učitel žákovi uvědomovat si své vnitřní pocity a pohnutky. Vede žáka k poznávání skutečnosti, která ho obklopuje, učí ho přes jeho výtvarné vyjádření vidět svět, tušit za jeho povrchem jiné, hlubší rozměry. Směřuje žáka ke zvládnutí technik malby, kresby a plastického vyjádření. Rozvíjí jeho výtvarné schopnosti, dovednosti a estetické vnímání skutečnosti. V tomto předmětu se žáci seznámí s různými druhy výtvarných technik. A umožní jim porozumět různým materiálům, možnostem těchto materiálů a nástrojů při uplatňování ve výtvarné práci.

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	1	1	1	2	2	7	2	2	1	1	6

Místo realizace

- kmenové třídy
- odborná učebna
- mimo budovu školy – např. výstavní síně, muzea

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – samostatná práce, skupinové práce,
- beseda nad ilustracemi, uměleckým dílem
- návštěva výstav, muzea

Kompetence k učení

- žáci si záměrně osvojují a rozvíjejí dispozice k výtvarně estetickým o skutečnostech, samostatně pozorují a vnímají realitu a výtvarná díla (ilustrace), vizuálně a obrazně se vyjadřují

Kompetence k řešení problémů
- žáci tvořivě přistupují k řešení výtvarného problému, správně používají nástroje, materiály a vybavení

Kompetence komunikativní
- žáci si obohacují slovní zásobu o odborné termíny z výtvarné oblasti, hodnotí na základě kritérií výtvarné dílo své i svých spolužáků, prezentují svá výtvarná díla a práce, vnímají vlastní pokrok

Kompetence sociální a personální
- žáci naslouchají, respektují názory a práci druhých spolužáků, organizují práci ve skupinách, stanoví si postup práce, vyberou vhodné pomůcky a materiály, zvolí vhodnou techniku

Kompetence občanské
- žáci ctí umění, tradice a kulturní hodnoty, vytvářejí si názor a postoj k výtvarným dílům

Kompetence pracovní
- žáci dodržují obecná pravidla bezpečnosti a hygieny práce

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:
VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
VV-5-1-02 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy

VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
VV-5-1-07 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
VV-9-1-02 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
VV-9-1-03 užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
VV-9-1-07 porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ROČNÍK: 1. až 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
VV-3-1-01	*DV: Rozeznává barvy v základní škále,*	Poznávání vlastnosti barev, míchání barev	

Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z vlastních zkušeností, vjemů, zážitků a představ 00	*kterou má k dispozici; vnímá odlišné odstíny, pojmenuje je v přirovnání* *DV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je pojmenovat a použít ve vlastním obrazném vyjádření* *DV: Pomocí přiřazení a přirovnání dovede charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt)* *DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat prvky použité ve vlastním vyjádření a jednoduše zdůvodnit jejich užití* *DV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření*	Výtvarný rytmus, řešení v ploše Obrazné vyjádření: linie, tvar, objem, barva, světlo Prostorové vnímání Poznávání základních vlastností plastických materiálů (objem, pevnost, ohebnost) Uspořádání objektů do celku Prostorové vnímání Třídění a porovnávání přírodnin z hlediska jejich povrchu, barvy, textury při vlastní tvorbě hledání jejich netradičního uplatnění v ploše i prostoru i ve vztahu k prostředí Pozorování tvaru a jeho závislosti na funkci a materiálu užitkového předmětu Poznávání základních vlastností plastických materiálů (objem, pevnost, ohebnost)	
VV-3-1-02: V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvary, objem, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace *VV-3-1-03* *Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky*	*DV: Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost prožitku reálného světa* *DV: Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálního vyjádření* *DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty*	Vyjádření pocitů, emocí, nálad, fantazie, představy a osobních zkušenosti, četba, film, návštěva galerie, výstavy Pozorování přírody Výtvarné vyprávění Osobní zkušenosti, četba, film, návštěva výstavy, galerie Malba, kresba atd. např. zátiší Dotváření tištěného obrazu či fotografie Ilustrace textů Hračka, loutka, maňásek koláž, modelování, tisk, atd. s kartonem, papírem, vlnou, textilem, hlínou, alobalem atd.	*EV 1,2,3*

		Grafický záznam pohybu Vztahy postavy v prostředí Uspořádání objektů do celku	
	DV: Dovede se vyjádřit i slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu	Grafický záznam pohybu, vyjádření pocitů, emocí, nálad, fantazie, představy a osobních zkušenosti Výtvarné vyprávění Vztahy postavy v prostředí	
	DV: Vnímá pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek	Výtvarné vyprávění Vyjádření pocitů, emocí, nálad, fantazie, představ	
		Volná tvorba – volba techniky a materiálu	
	DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový	Uspořádání objektů do celku Prostorové vnímání Propojenost člověka a přírody	
	DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření	Výtvarné vyprávění Vztahy postavy v prostředí	
	DV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru i exteriéru budov a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako	Vyjádření pocitů, emocí, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Pozorování přírody, jejích zákonitostí Obrazné vyjádření: linie, tvar, objem, barva, světlo	

	prostor pro prožívání a komunikaci *DV: Vnímá a vlastním VOV vyjadřuje proměny prostředí (počasí, světlo, teplo, den, noc) a nálady (radost, smutek, přátelství, osamělost)* *DV: K situaci, vyjádřené vlastním VOV dovede vyprávět příběh. Citlivě a pozorně naslouchá příběhům ostatních*	Míchání barev a jejich použití k vyjádření přírodních dějů Výtvarné vyprávění Vyjádření pocitů, emocí, nálad, fantazie, představ	
VV-3-1-04 *Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností* *VV-3-1-05* *Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje*	*DV: Rozpozná a slovně vyjádří námět a základní náladu díla; dovede odlišit výraz a náladu zobrazených postav; vnímá a pojmenuje odlišné působení barevného ladění díla. Jednoduše zdůvodní svůj názor* *DV: Vnímá zásadní odlišnosti v charakteru konkrétních vizuálních produktů určených dětem, rozpozná typický autorský rukopis* *DV: Dovede jednoduše odůvodnit svoji oblibu konkrétních ilustrací, animovaných filmů, hraček, počítačových*	Osobní postoj a vysvětlování výsledků vlastní tvorby, komunikace se spolužáky, přeměna komunikačního obsahu návštěva výstav a galerií Osobní postoj a vysvětlování, komunikace se spolužáky, přeměna komunikačního obsahu	*OSV 5: Kreativita* *MV 7*

	her a jejich hrdinů *DV: Dovede vyslechnout a respektovat odlišný názor na své i cizí dílo* *DV: Dovede spolupracovat na společném díle ve dvojici i ve skupině, vnímá vlastní přínos pro společnou práci* *DV: Aktivně spolupracuje na vytváření společného prostředí ve třídě*	Osobní postoj a vysvětlování, naslouchání a následná komunikace se spolužáky, přeměna komunikačního obsahu Společná instalace ve třídě Společné sbírky předmětů, materiálů, přírodnin Společná práce na instalaci výtvarných prací Společná komunikace a spolupráce **Vyučující zohlední náročnost učiva dle schopností žáků.** Výtvarné vyprávění Vyjádření pocitů, emocí, nálad, fantazie, představ Ilustrace textů, filmů, reklamy, komiksu atd.	
DV – 3 -1 – 05 reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového) *EV -3-1-06 využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů*		Společná instalace ve třídě Společné sbírky předmětů, materiálů, přírodnin Společná práce na instalaci výtvarných prací	

PŘEDMĚT: VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ROČNÍK: 4. a 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
VV-5-1-01 *Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na*	*DV: Rozeznává, pojmenuje a aktivně užívá barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá a pojmenuje odlišné odstíny*	Poznávání vlastnosti barev, míchání barev, teplé a studené odstíny Zrakové vnímání barev	*OSV 5: Kreativita*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) *VV-5-1-02: Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.*	*DV: Porovná, rozliší a pojmenuje světlejší, tmavší, sytější, bledší odstín barvy* *DV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je použít ve vlastním vyjádření* *DV: Porovná a odliší plošné a prostorové tvary podle velikosti a vzájemných vztahů, využije jejich rozdílnosti pro vyjádření vlastního záměru* *DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt). Intuitivně posuzuje důvod jejich užití a hodnotí je z hlediska výrazu díla.* *DV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření* *DV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty*	Pojmenuje, namíchá a použije různou škálu odstínů jedné a více barev dle sytosti Zrakové vnímání barev Obrazné vyjádření: linie, tvar, objem, barva, světlo Výtvarný rytmus, řešení v ploše Uspořádání objektů do celku Vnímání ostatními smysly Objemové a prostorové vyjádření Vnímání ostatními smysly Objemové a prostorové vyjádření Výtvarný rytmus, řešení v ploše Uspořádání objektů do celku Třídění a porovnávání přírodnin/ lidských výtvorů z hlediska jejich povrchu, barvy, textury, při vlastní tvorbě hledání jejich netradičního uplatnění v ploše i prostoru i ve vztahu k prostředí Dotváření tištěného obrazu či fotografie Ilustrace textů Hračka, loutka, maňásek Malba, kresba, koláž, modelování, tisk, atd. s kartonem,	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		papírem, vlnou, textilem, hlínou, alobalem atd.	
VV-5-1-03 *: Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho/její nejbližší sociální vztahy* *VV-5-1-04* *Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě* VV-5-1-05*: Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádřen; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)*	*DV: Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost* *DV: Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálního vyjádření* *DV: Vyjadřuje se slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu, vědomě kombinuje tyto způsoby vyjádření* *DV: Vnímá a řídí pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek* *DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový* *DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření* *DV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru, exteriéru a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci*	Vyjádření pocitů, emocí, nálad, fantazie, představy a osobních zkušenosti, četba, film Pozorování přírody, činností lidí; vztahy postavy v prostředí Výtvarné vyprávění příběhu, pohádky, události,… Malba, kresba, instalace atd. zátiší Vyjádření pohybu Dotváření tištěného obrazu či fotografie Ilustrace textů, filmů, reklamy, komiksu atd. Hračka, loutka, maňásek – výtvarná hodnota, materiál, tvar Volná tvorba – malba, kresba,… Návštěva výstavy, galerie Výtvarné vyprávění Vyjádření pocitů, emocí, nálad, fantazie, představ Volná tvorba – volba techniky a materiálu Uspořádání objektů do celku Prostorové vnímání Propojenost člověka a přírody Výtvarné vyprávění Vztahy postavy v prostředí Výtvarné vyprávění	*EV 1,2,3*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: Dovede vyjádřit situaci, změnu situace, děj, příběh		
VV-5-1-06 *Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace* *VV-5-1-07* *Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje* *DV -5- 1 -06 reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; rozlišuje na*	*DV: Uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla, dovede formulovat vlastní názor a vyslechnout a přijmout odlišný* *DV: Dovede vyjádřit a v debatě obhajovat svůj názor na konkrétní VOV vlastní či jiného autora.* *DV: Vysvětlí a obhajuje svůj názor na konkrétní ilustrace, animované filmy, hračky, počítačové hry. Vyslechne a toleruje odlišný názor, dovede argumentovat v debatě.* *DV: Použije postavy či charaktery z ilustrací, filmů či her ve vlastním originálním VOV* *DV: Dovede vyjádřit svou zkušenost ze setkání s uměleckým dílem slovy nebo VOV nebo samostatně vytvoří vlastní originální postavu či příběh*	Jaká díla nás obklopují; rozhovory o konkrétních obrazech, sochách, stavbách z vlastního okolí komunikace se spolužáky Co se mi líbí; hodnocení a úsudky o dílech vlastních i cizích Proč se mi líbí. Můj oblíbený ilustrátor, autor animovaných filmů. Galerie ve třídě; proměnlivá společná sbírka pozoruhodných VOV, včetně komentářů a poznámek k dílům, společná instalace Ilustrace textů, filmů, reklamy, komiksu atd. Obrazy a sochy, které máme doma, které potkáváme; vlastní tvůrčí vyjádření prožitku z díla výtvarné vyprávění Výtvarné vyprávění Vyjádření pocitů, emocí, nálad, fantazie, představ Ilustrace textů, filmů, reklamy, komiksu atd. Společná instalace ve třídě Společné sbírky předmětů, materiálů, přírodnin	*MV 7*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy *EV-5-1-05 jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy*		Společná práce na instalaci výtvarných prací	

PŘEDMĚT: VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ROČNÍK: 6. a 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
VV-9-1-01: Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků *VV-9-1-02: Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie*	*DV: Rozpoznává a používá širokou škálu výrazových prostředků k vlastnímu vyjádření* *DV: Samostatně si volí a vybírá z nabídnutých materiálů, technik a postupů ty, které vedou k optimálnímu výsledku vlastní práce* *DV: Dovede se vyjádřit tradičními prostředky (kresba, malba, modelování, práce s objektem a prostředím, instalace)* *DV: Dovede vlastním OVO vyjádřit vjemy ostatními smysly a uvést je do vztahu s vnímáním zrakem*	**Rozvíjení smyslové citlivosti:** Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary Vztahy a uspořádání prvků v ploše (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření Uspořádání objektů do celků v ploše - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, výběr, kombinace a variace ve	OSV 5: Kreativita: rozvíjení dovednosti vyhledávat a samostatně zpracovávat nová témata

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: Uvědomuje si a dovede různými prostředky vyjádřit vjem rytmu, zvuku, pohybu *DV: Uvědomuje si přítomnost vjemů ostatních smyslů v díle druhého* *DV: Dovede využít digitální technologie (digitální fotografie a její jednoduchá úprava)* *DV: Posuzuje výsledky vlastní práce ve vztahu k zadání, dovede posoudit účinek svého díla a porovnat je s výsledky ostatních*	vlastní tvorbě	
VV-9-1-03: Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace *VV-9-1-04:Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření*	*DV: Vnímá a dovede vyjádřit stavy a proměny přírodních dějů* *DV: Dovede vyjádřit situaci, proměnu, děj, příběh, vytvořit řadu či sérii VOV s epickým obsahem* *DV: Dovede vyjádřit a vnímá v díle náladu, emoci, konflikt a experimentuje s vyjadřovacími prostředky k dosažení silnějšího nebo odlišného účinku* *DV: Zkoumá nové, dosud neznámé vyjadřovací prostředky, kombinuje je a sleduje změny účinku svého vyjádření vyvolané změnou vyjadřovacích*	**Uplatňování subjektivity:** Prostředky pro vyjádření pocitů, nálad, fantazie a osobních zkušeností - pohyb těla a jeho umístění v prostoru, manipulace s objekty, uspořádání celku vizuálně obrazných vyjádření a proměn - výběr, uplatnění a interpretace Typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, comics, fotografie, reklama - rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání) - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	prostředků *DV: Zkoumá vnější vzhled i strukturu věcí, v tvorbě vychází z pozorování i vlastní fantazie*		
VV-9-1-05: Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu *VV-9-1-06: Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků* *VV-9-1-07: Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů* *VV-9-1-08: Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních*	*DV: Vnímá a uvědomuje si smyslový účinek svého i cizího díla, dovede o něm uvažovat při tvorbě i vnímání díla* *DV: Vnímá a uvědomuje si emotivní a symbolické obsahy ve vizuální komunikaci* *DV: Dovede vyjádřit své prožitky a pocity prostřednictvím díla, uvědomuje si je a hovoří o nich* *DV: Dovede hovořit o prožitcích a pocitech vyjádřených v díle jiného* *DV: Vnímá a interpretuje obsahy expresivních a nefigurativních uměleckých vyjádření* *DV: Vnímá rozdíly mezi uměleckým vyjádřením a běžnou vizuální produkcí, dovede vyjádřit základní specifika uměleckého vyjádření.* *DV: Uvědomuje si vliv sociální role a postavení jedince na jeho vlastní tvorbu i interpretaci děl jiných* *DV: Rozpoznává základní formální znaky*	**Ověřování komunikačních účinků:** Osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu - prezentace ve veřejném prostoru Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - historické, sociální a kulturní souvislosti	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	*hlavních uměleckých slohů a směrů. Na základě poskytnutých informací řadí konkrétní dílo ke slohu či směru.* *DV: Odhaduje účinky použitých děl, vnímá vliv způsobu prezentace na jejich působení*		

PŘEDMĚT: VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ROČNÍK: 8. a 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
VV-9-1-01: Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků *VV-9-1-02: Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie*	*DV: Samostatně zaznamenává a vyjadřuje prožitky s kontaktu s realitou, realitu zkoumá z různých hledisek* *DV: Samostatně volí způsob vyjádření, materiál a techniku VOV s využitím všech dostupných vyjadřovacích možností. Záměrně experimentuje s jejich účinky, dovede posoudit rozdíly* *DV: Dovede vyjádřit a zaznamenat vlastní prožitky. Směřuje ke komplexnímu vyjádření, které zahrnuje i řazení prací do sérií a větších celků a jejich prezentaci* *DV: Vnímá vztahy mezi vnímáním zrakem a ostatními smysly, uvědomuje si je v dílech jiných a využívá je ve vlastní tvorbě. Vyhledává, kombinuje i samostatně vytváří prostředky k vyjádření vjemů ostatními smysly*	**Rozvíjení smyslové citlivosti:** Prvky vizuálně obrazného vyjádření - objemy, světlostní a barevné kvality, textury Vztahy a uspořádání prvků v objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření Uspořádání objektů do celků v objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny,	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		televize, elektronická média, reklama, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	
VV-9-1-03: Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace *VV-9-1-04: Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření*	*DV: Dovede využít a respektovat osobité vlastnosti osvojených tradičních postupů práce a jejich kombinací (kresba, malba, kombinované techniky, grafické techniky, sochařské postupy, práce s objektem, instalace)* *DV: Využívá dostupnou digitální techniku zcela samostatně, při skupinové práci nebo s pomocí učitele* *(digitální fotografie a její úpravy, animace s využitím běžných nebo speciálních programů, video)* *DV: Při skupinové práci nebo v rámci projektu s využitím digitálních médií vytvoří samostatně nebo ve skupině větší významový celek s přesahem mimo vyučovací hodinu (série fotografií, obrazová reportáž, hraný dokument, záznam skutečné události)* *DV: V rámci zadání i samostatně vyhledává a volí témata a k nim odpovídající prostředky k vlastnímu vyjádření, směřuje k uvědomění vlastního výrazového rukopisu*	**Uplatňování subjektivity:** Prostředky pro vyjádření emocí, představ - manipulace s objekty, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn - výběr, uplatnění a interpretace Typy vizuálně obrazných vyjádření - ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, elektronický obraz, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika - rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (racionálně konstruktivní, expresivní) - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	
VV-9-1-05: Rozliší působení vizuálně	*DV: Vnímá VOV v rovině smyslového účinku i*	**Ověřování komunikačních účinků:**	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu *VV-9-1-06: Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků* *VV-9-1-07: Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů* *VV-9-1-08: Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.*	*v rovinách symbolických významů, uvědomuje si vzájemnou provázanost i odlišnost těchto rovin působení* *DV: Prostřednictvím vlastní tvorby vyjadřuje svoji sociální zkušenost, své emoce a postoje* *DV: Reaguje se zájmem a porozuměním na umělecká díla současnosti i historie, rozpoznává na základě historických souvislostí a formálních znaků hlavní umělecké slohy a směry.* *Vnímá umělecké dílo jako sdělení se specifickým obsahem* *DV: Formuluje a obhajuje vlastní názor na mimoumělecké vizuální projevy – graffiti, street art* *DV: Orientuje se v běžné produkci médií, tiskové a televizní reklamní a marketingové vizuální komunikace, vnímá reklamu v jejích sociálních a kulturních souvislostech a uvědomuje si a kriticky hodnotí její působení* *DV: Dovede popsat, jak vnímá díla umělecká (v galerii, na výstavě, v reprodukované podobě)* *i neumělecká (ilustrace, film, hudební klip, webová stránka)* *a odůvodnit svůj názor na ně* *DV: Dovede charakterizovat vlastní umělecký*	Osobní postoj v komunikaci - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně tvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - mediální prezentace Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - historické, sociální a kulturní souvislosti	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	prožitek z díla *DV: Pracuje s VOV jako s plnohodnotnou součástí mezilidské komunikace, uvědomuje si všestrannost vizuální komunikace ve společnosti; dovede postřehnout a vyjádřit rozdíl mezi uměleckým dílem a produktem se zábavným, komerčním nebo politickým účelem* *DV: Vytváří a používá VOV s konkrétním záměrem, dovede posoudit účinek vytvořeného a použitého díla. Dovede navrhnout změny charakteru díla a odhadnout změnu účinku*		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Výchova ke zdraví

Charakteristika

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Vzdělávací oblast předmětu

V předmětu je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**, v oboru **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova,** do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova.

Časová dotace

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
	1		1		2

Místo realizace

- kmenové třídy
- učebna přírodopisu
- učebna PC

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – diskuse, výklad, skupinové vyučování, samostatná práce, PC, video
- beseda
- přednášky

Kompetence k učení

- žáci si vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, pracují samostatně i ve skupinách, plánují a organizují vlastní učení a eliminují překážky k učení; vyhledávají a třídí informace z různých spolehlivých informačních zdrojů s biologickou tématikou a na základě jejich pochopení je propojují do souvislostí, získané informace systematicky zpracovávají a efektivně využívají v procesu učení i v praktickém životě; pracují s obecně používanými znaky, symboly a termíny; samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají a vyvozují obecné závěry; samostatně vypracovávají referáty k učivu, zapojují se do soutěží a olympiád

Kompetence k řešení problémů

- žáci řeší problém samostatně nebo ve spolupráci se spolužáky, učitelem, rodiči; volí nejúčinnější postupy řešení; navrhují vlastní postupy řešení; prakticky ověřují správnost postupu řešení problému a ověřené postupy aplikují při řešení obdobných problémových situací; porovnávají odborné názory, mediální tvrzení a vlastní praktické zkušenosti o člověku a jeho zdraví k vyvozování optimálních praktických postupů, provádějí zkoušky a experimenty; diskutují o správnosti postupu řešení problému a dokáží obhájit svůj způsob řešení, činí uvážlivá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- žáci své názory a myšlenky vyjadřují v logickém sledu, vyjadřují se výstižně; přiměřeně využívají odborné termíny; vyjadřují se kultivovaně v ústním i písemném projevu v rámci obecně uznávaných norem slušného chování**;** naslouchají promluvám jiných lidí, vhodně na ně reagují, aktivně se zapojují do diskusí a konstruktivním způsobem argumentují a kritizují**;** rozumí různým typům textů a záznamů, orientují se v grafech, diagramech a

schématech; reagují na běžně užívaná gesta a zvuky**;** využívají informační a komunikační technologie pro účinnou komunikaci, využívají vhodné počítačové programy pro zpracování různých typů materiálů

Kompetence sociální a personální

- žáci se ve spolupráci s učitelem podílejí na stanovování pravidel práce ve skupině, dohodnutá pravidla respektují; spoluvytváří bezpečné klima pro práci skupiny a spolupracují s ostatními na dosažení cíle; správně a vhodně argumentují, naslouchají názorům druhých a respektují je, vyjadřují své názory a postoje, poznávají potřebu vzájemného respektu i pomoci v otázkách souvisejících s osobou člověka a jeho zdraví

Kompetence občanské

- žáci porovnávají svůj hodnotový žebříček se spolužáky, rozlišují negativní projevy chování, předvídají a uvědomují si důsledky svého chování; aktivně se podílí na vytváření zdravého prostředí a zdravém životním stylu; formulují a dodržují základní pravidla společenského chování, slušně oslovují učitele i sebe navzájem; znají a dodržují práva povinnosti související se zdravím, partnerskými a rodinnými vztahy, na modelových situacích prokazují praktické dovednosti ochránit zdraví své i jiných v krizových situacích

Kompetence pracovní

- žáci správně a šetrně zacházejí s pracovními pomůckami a materiálem, dodržují pracovní postup a pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci; používají vhodné pomůcky k ochraně svého zdraví; dodržují termíny pro vyhotovení prací, hodnotí své výsledky podle kritérií; propojují teoretické znalosti s praktickými činnostmi

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce

VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ
ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
VZ-9-1-01 *respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě*	*rozliší vztahy ve dvojicích, vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity, pochopí vztahy mezi lidmi a formy soužití*	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ** Mezilidské vztahy - respektování sebe sama i druhých - přijímání názoru druhého, empatie - chování podporující dobré vztahy **VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ** Vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodiny, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	
VZ-9-1-02 *vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí)*	*získá dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích*		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	aktivně diskutuje, vede dialog, naslouchá a rozvíjí efektivní a asertivní komunikaci a kooperaci v různých situacích	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ** Komunikace a kooperace - aktivní naslouchání, dialog - efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích - dopad vlastního jednání a chování	
VZ-9-1-03 *vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví* ***VZ-9-1-15*** *projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc* ***VZ-9-1-04*** *posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví*	*vyhledá přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím v dětství a pubertě, orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku;* *dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné prostředí ve škole, v dopravě, ochrana při různých činnostech…);*	**ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE** Dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny **RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE** Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole - ochrana zdraví při různých činnostech - bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu, dopravní nehody **ZDRAVÍ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ** Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, - preventivní a léčebná péče	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		- odpovědné chování v situacích úrazů a život ohrožujících stavů - první pomoc Ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence - nákazy respirační, přenosné potravou, krví při sexuálním kontaktu, bodnutím hmyzu	
VZ-9-1-05 *usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.*	*osvojí si pohybový režim a zdravotně zaměřené činnosti (správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití)*	Tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování - denní režim - pohybový režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit **HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ** Podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, - působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince - podpora zdravého životního stylu, programy na podporu zdraví	
VZ-9-1-06 *vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí*	*aktivně diskutuje, vede dialog, naslouchá a rozvíjí efektivní a asertivní komunikaci a kooperaci v různých situacích*	**RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE** Bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi - bezpečný pohyb v rizikovém prostředí	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
VZ-9-1-07 *dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky* ***VZ-9-1- 08*** *uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotními problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc* ***VZ-9-1-09*** *projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce*	*zná a dodržuje zásady zdravého stravování, sestaví jídelníček, dodržuje pitný režim dne, rozezná zdravou a nezdravou výživu* *umí pojmenovat příčiny vzniku civilizačních chorob v daném věku*	**ZDRAVÍ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ** Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsob života - poruchy příjmu potravy **HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ** Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce - základní lidské potřeby a jejich hierarchie	

PŘEDMĚT: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Úvod do Výchovy ke zdraví			
VZ-9-1-10 *samostatně využívá osvojené kompenzační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím* ***VZ-9-1-11*** *respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví*	*osvojuje si relaxační a kompenzační techniky* *chová se kultivovaně k opačnému pohlaví*	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ** Sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému - vztah k druhým lidem - zdravé a vyrovnané sebepojetí - utváření vědomí vlastní identity Seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací - stanovení osobních cílů a postupných	*OSV 4*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		kroků k jejich dosažení - zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností v mezilidských vztazích - pomáhající a prosociální chování Psychohygiena - předcházení a zvládání stresu - hledání pomoci při problémech **ZMĚNY V CHOVÁNÍ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE** Sexuální dospívání a reprodukční zdraví - zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti - zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých - poruchy pohlavní identity	
VZ-9-1-12 *respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování*	*uvědomuje si nutnost bezpečného sexuálního chování* *dodržuje zásady ochrany zdraví před nakažlivými chorobami (HIV/ AIDS, HEPATITIS,…)*	**RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE** Autodestruktivní závislosti - rizikové chování (alkohol, kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet) - násilné chování - trestná činnost - dopink ve sportu	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
VZ-9-1-13 *uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým* ***VZ-9-1-01*** *respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů* ***VZ-9-1-14*** *vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný*	*uvědomuje si rizika zneužívání návykových látek* *předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek* *chová se bezpečně v rizikovém prostředí* *komunikuje bezpečně s vrstevníky, s neznámými lidmi*	**ZDRAVÍ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ** Vliv vnějšího a vnitřního prostředí - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota **RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE** Stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační a relaxační, regenerační techniky překonávání únavy stresové reakce a posilování duševní odolnosti Bezpečné chování a komunikace - nebezpečná komunikace prostřednictvím elektronických medií - sebeobrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích ohrožení Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí - formy sexuálního zneužívání dětí - kriminalita mládeže - komunikace se službami odborné pomoci **RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE** Manipulativní reklama a informace	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi		- reklamní vlivy - působení sekt	
	chová se odpovědně v situacích ohrožení zdraví	Ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí - varovný signál a jiné způsoby varování - základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace - činnost po mimořádné události - prevence vzniku mimořádných událostí	
VZ-9-1-16 *uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí*	*vyhodnotí možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt*		
	chová se odpovědně při mimořádných událostech		

Tělesná výchova

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Vyučovací předmět tělesná výchova tvoří součást oblasti Člověk a zdraví (společně s Výchovou ke zdraví).
Na 1. stupni je předmět zaměřen na činnosti ovlivňující zdraví- význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových hrách,
na činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, průpravné úpoly, příp. plavání, bruslení a další pohybové činnosti
a na činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností.

Na 2. stupni vyučovací předmět TV navazuje svým vzdělávacím obsahem na TV na 1. stupni. Navíc je vzdělávání zaměřeno na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole, na rozvoj pohybových dovedností, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, rozpoznávání základních situací ohrožující tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8

Na prvním stupni lze využít pro výuku plavání či kondiční plavání plaveckou halu, kdy vyučující spolupracují při výuce s lektory z plavecké školy.

Místo realizace

- tělocvična
- sportovní hala
- přírodní prostředí – les v okolí školy
- tělovýchovné chvilky ve třídě
- multifunkční hřiště
- příp. plavecká hala a zimní stadion

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- ukázky vyučujícího i žáků
- frontální i skupinová výuka
- sportovní soutěže

Kompetence k učení

- žáci se cíleně poznávají, hodnotí, vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, získané poznatky uplatňují při pohybu a vyvozují z nich závěry pro využití do budoucna

Kompetence k řešení problémů

- žáci řeší takové úkoly, které rozvíjejí jejich dovednosti a schopnosti, hledají řešení vzniklého problému, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí s ohledem na názor druhých

Kompetence komunikativní

- žáci s učitelem komunikují prostřednictvím všech složek komunikace, volí souvislé, stručné a kultivované formulace, vyjadřují své myšlenky a názory srozumitelně

Kompetence sociální a personální

- žáci svou cílenou snahou upevňují dobré mezilidské vztahy, spolupracují v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají, hodnotí práci svou i ostatních

Kompetence občanské

- žáci se snaží uplatňovat základy společenských norem, dodržují morální zásady, pomocí sebepoznávacích a sebezdokonalovacích aktivit si formují rysy osobnosti, přijímají odpovědnost za své chování

Kompetence pracovní

- žáci propojují činnosti a jednání se zdravím a morálními postoji, pružně se přizpůsobují nové situaci, aplikují získané dovednosti a znalosti ve volném čase

Očekávané výstupy - 1. období

žák

TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti

TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení

TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy

ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané výstupy - 2. období

žák

TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti

TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy

TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování

ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele

ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: TĚLESNÁ VÝCHOVA
ROČNÍK: 1. až 3.

Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák: *TV-3-1-01* spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnosti se zdravím a využívá nabízené příležitost *TV-3-1-02* zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení *TV-3-1-03* spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Žák dle svých možností: - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru - chápe důležitost pohybu při sportu pro zdraví a využívá nabízené příležitosti - spolupracuje při týmových hrách a soutěžích	- hygiena při Tv - význam pohybu pro zdraví - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - bezpečnost při pohybových činnostech - komunikace v TV	
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve	Žák dle svých možností:	**ATLETIKA**	

známých prostorech školy	- zvládá základní pojmy související s během, se skokem do dálky, s hodem kriketovým míčkem - zvládá techniku nízkého i polovysokého startu, techniku běhu, skoku do dálky a hodu kriketovým míčkem z běhu - umí připravit start běhu a vydat pokyn pro start	- základní pojmy (běh, skok, hod), disciplíny, pomůcky pro měření výkonů, bezpečnost, oblečení, startovní povely, základní techniky běhů, skoků a hodů - Běh: Průpravná cvičení, nízký a polovysoký start, rychlý běh (20-30, 30-50, 60 m) vytrvalostní běh do 15min. - Skok: Průpravná cvičení, odraz z místa, skok do dálky z místa. - Hod: Průpravná cvičení, hod kriketovým míčkem z místa, z chůze, z rozběhu	
Žák: *TV-3-1-05* reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Žák dle svých možností: - zvládá základní gymnastické držení těla - zvládá základní pojmy související s osvojovanými cviky - správně provede kotoul vpřed a vzad - ovládá chůzi vpřed a vzad na kladince	**GYMNASTIKA** - základní pojmy, bezpečnost, vhodné oblečení, hygiena, základní cvičební polohy, postoje, pohyby, názvy používaného nářadí a náčiní, gymnastické držení těla, záchrana, dopomoc, soustředění na cvičení. - Akrobacie: Průpravná cvičení, kotoul vpřed a vzad. - Přeskok: Výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu z odrazového můstku - Lavička: Chůze s dopomocí i bez dopomoci vpřed a vzad, běh - Kladinka: Chůze vpřed i vzad	
	- Zná techniku šplhu na tyči	- Šplh na tyči: Průpravná cvičení, příraz obounož, šplh do 2m s dopomocí, šplh bez dopomoci.	

	Žák dle svých možností: - spolupracuje při týmových hrách a soutěžích - umí několik pohybových her a soutěží - vytváří různé variace her a soutěží	**Rytmická cvičení:** - Rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybu, cvičení s hubou, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance, seznámení s 2/4 a ¾ tanečním krokem, estetické držení těla. **POHYBOVÉ HRY** - základní organizační povely pro realizaci her, pravidla her, variace her, bezpečnost, využití hraček, různých předmětů, náčiní a přírodního prostředí.	
	Žák dle svých možností: - spolupracuje v týmu a zvládá základní herní činnosti jednotlivce při hře - dokáže chytit a přihrát míč odpovídající velikosti a hmotnosti - jedná v duchu fair play a dodržuje daná pravidla za pomoci učitele - chápe důležitost ochrany - přírody	**SPORTOVNÍ HRY** - základní pojmy, náčiní, oblečení, bezpečnost, hygiena, - základní role ve hře. - Nácvik: Držení míče jednoruč i obouruč, manipulace s míčem na místě i v pohybu, základní druhy přihrávek, stažení, střelba a chytání míče, vybíjená (zjednodušená pravidla), dribling pohyb s míčem i bez něj, zastavení, spolupráce při hře, utkání podle zjednodušených pravidel. - POBYT V PŘÍRODĚ přesun a chůze v terénu, běh, pohybové hry, ochrana přírody	

ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy *ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením*		Cviky ZTV	

PŘEDMĚT: TĚLESNÁ VÝCHOVA
ROČNÍK: 4. a 5.

Očekávané výstupy	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Žák: *TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu* *uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti* *TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo s vlastním svalovým oslabením* *TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her*	Žák dle svých možností: - zvládá základní osvojované pojmy - respektuje při sportovních činnostech opačné pohlaví - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám	- hygiena při Tv - význam pohybu pro zdraví - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - bezpečnost při pohybových činnostech - komunikace v TV	
Žák: *TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí a adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka* *TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové*	Žák dle svých možností: - uplatňuje pravidla bezpečnosti a hygieny reaguje na pokyny, signály a gesta učitele	**ATLETIKA** - základní pojmy (běh, skok, hod), disciplíny, pomůcky pro měření výkonů, bezpečnost, oblečení, startovní povely, základní techniky běhů, skoků a hodů	

činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti *TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví* *TV-5-1-07 užívá při pohybových činnostech základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení*	- snaží se o zlepšení svých výkonů - adekvátně reaguje na úraz spolužáka	- Běh: Průpravná cvičení, nízký a polovysoký start, rychlý běh (20-30, 30-50, 60 m) vytrvalostní běh do 15min. - Skok: Průpravná cvičení, odraz z místa, skok do dálky z místa. - Hod: Průpravná cvičení, hod kriketovým míčkem z místa, z chůze, z rozběhu	
Žák: *TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy* *TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky* *TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace*	Žák dle svých možností:	**GYMNASTIKA** - základní pojmy, bezpečnost, vhodné oblečení, hygiena, základní cvičební polohy, postoje, pohyby, názvy používaného nářadí a náčiní, gymnastické držení těla, záchrana, dopomoc, soustředění na cvičení. - Akrobacie: Průpravná cvičení, kotoul vpřed a vzad. - Přeskok: Výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu z odrazového můstku - Lavička: Chůze s dopomocí i bez dopomoci vpřed a vzad, běh - Kladinka: Chůze vpřed i vzad - Šplh na tyči: Průpravná cvičení, příraz obounož, šplh do 2m s dopomocí, šplh bez dopomoci. **Rytmická cvičení:** - Rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybu,	

		cvičení s hubou, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance, seznámení s 2/4 a ¾ tanečním krokem, estetické držení těla. **POHYBOVÉ HRY** - základní organizační povely pro realizaci her, pravidla her, variace her, bezpečnost, využití hraček, různých předmětů, náčiní a přírodního prostředí. **SPORTOVNÍ HRY** - základní pojmy, náčiní, oblečení, bezpečnost, hygiena, - základní role ve hře. - Nácvik: Držení míče jednoruč i obouruč, manipulace s míčem na místě i v pohybu, základní druhy přihrávek, stažení, střelba a chytání míče, vybíjená (zjednodušená pravidla), dribling pohyb s míčem i bez něj, zastavení, spolupráce při hře, utkání podle zjednodušených pravidel. POBYT V PŘÍRODĚ přesun a chůze v terénu, běh, pohybové hry, ochrana přírody	
ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování *ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele* *ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením*		Cviky ZTV	

Nepovinné (dle aktuálních možností):

- PLAVÁNÍ– hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden až dva plavecké způsoby / plavecká technika /, prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu,
- HRY NA SNĚHU – V případě příznivých klimatických podmínek
- BRUSLENÍ – Žáci se naučí základnímu pohybu na bruslích na zimním stadionu, základy bezpečného pohybu na ledě.

PŘEDMĚT: TĚLESNÁ VÝCHOVA
ROČNÍK: 6. až 9.

2. stupeň - očekávané výstupy

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

žák

TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora

TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
ZTV-9-1-03 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
Žák: *TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem* *TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program* *TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly* *TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění prostředí* *TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost*	Žák dle svých možností: - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví - zná základní protahovací, vyrovnávací a relaxační cvičení a je si vědom jejich důležitosti - chápe škodlivost drog a jiných škodlivin a vnímá je jako neslučitelné se sportem a zdravím - přizpůsobí svoji tělesnou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění prostředí - uplatňuje vhodné a bezpečné	uspořádání pohybového režimu, zapojení do pohybové aktivity význam pohybu pro zdraví Průpravná, kondiční, relaxační a vyrovnávací cvičení protahovací a relaxační cviky problematika drog ve sportu, doping pohybové činnosti při znečištění ovzduší	

	chování i v méně známém prostředí (sportoviště, příroda, silniční provoz) - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zvládne improvizované ošetření poranění a odsun raněného	hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v nestandardním prostředí možná nebezpečí při sportu první pomoc při TV a sportu, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	
ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
Žák: *TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech* *TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny*	- užívá a rozpozná základní startovní povely - zvládá techniku nízkého a polovysokého startu - zvládá techniku běhů - zvládá techniku hodů - zvládá techniku skoků - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - provede kotoul vpřed a vzad a jeho modifikace, stoj na hlavě - přeskočí díly bedny odrazem z trampolínky - skáče z trampolínky s jednoduchým obratem - umí roznožku přes nářadí	ATLETIKA běh např. rychlý 60m, 100m, vytrvalostní, 800m, 1500m, na 12 min., člunkový běh, štafetový běh hod např. míčkem na dálku z místa a rozběhu skok např. vysoký, snožmo z místa průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: GYMNASTIKA akrobacie – např. kotoul vpřed a vzad a jeho modifikace, průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou, případně stoj na rukou, stoj na hlavě odraz přes bednu odrazem s trampolínky, skoky na trampolínce	

	- dokáže rovnovážné polohy - dokáže základní prvky na hrazdě - zvládá základy šplhu - zvládá základní techniku některých kolektivních a sportovních her, zná jejich pravidla - hraje pohybové a míčové hry - zná základy sebeobrany	přeskok přes kozu, např. roznožka, skrčka, oddálený odraz holubička hrazda – např. výmyk, přešvih únožmo vpřed šplh na tyči s přírazem SPORTOVNÍ HRY např. vybíjená, volejbal, basketbal, fotbal, florbal, herní systémy, kombinace ÚPOLY základy sebeobrany, přetahování	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
Žák: *TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu* *TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu* *TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci a*	Žák dle svých možností: - zná tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - jedná v duchu fair - play - umí zvolit taktiku hry a dodržovat	základní pojmy z atletiky, gymnastiky, sportovních her čestné soupeření, olympijské myšlenky taktika jednotlivých sportovních her	

jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji *TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora* *TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony eviduje je a vyhodnotí* *TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže* *TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci*	ji - zná pravidla osvojovaných her - sleduje sportovní výkony a vyhodnotí je - umí zorganizovat jednoduchou soutěž nebo závod - měří a eviduje pohybové aktivity	pravidla a technika osvojovaných her záznam a vyhodnocení sportovních výkonů a výsledků organizace některých soutěží nebo závodů měření, evidence a posuzování pohybových dovedností	
ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení *ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení* *ZTV-9-1-03 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení*		**základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky** – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) speciální cvičení, pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah	

Další nepovinné pohybové činnosti se mohou uskutečňovat podle podmínek školy a zájmu žáků (bruslení, plavání, lyžování, turistika a pobyt v přírodě).

LYŽOVÁNÍ - 7. ročník LVK – učivo: pojmy související s osvojenými dovednostmi, výstrojí a výzbrojí pro různé lyžařské disciplíny, základní pravidla lyžař. disciplín, zásady bezpečného chování při pohybu v neznámém terénu a na sjezdových a běžeckých tratích, péče o výstroj, stravovací a pitný režim při lyžování nebo túře, obraty – přednožením, zanožením, přeskokem, výskokem, běžecký výcvik: bruslení, skluzy na jedné lyži, zastavování smykem, běhy soupažné, běh ve stopě, jízda ve středně náročném terénu, sjezdový výcvik: přejíždění terénních nerovností, brždění smykem, základní snožný oblouk (střední, dlouhý), sjíždění středně náročného terénu, jízda na sjezdovce (DV: zvládá mazání lyží, zvládá dovednosti na běžeckých a sjezdových lyžích, chápe význam a způsoby ochrany krajiny při zimních sportech a respektuje je)

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Pracovní činnosti

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je na prvním i na druhém stupni zaměřen na získání základních a praktických pracovních dovedností a návyků z různých oblastí potřebných v běžném životě; poznání vybraných materiálů a jejich vlastností, osvojení si zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, organizace a plánování práce, vytváření si aktivního vztahu k ochraně a tvorbě životního prostředí a pozitivního postoje k řešení ekologických problémů, získání orientace v různých oborech lidské činnosti, vytváření si pozitivního vztahu k práci a racionálního, odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě.

Náplň předmětu bude rozdělen do třech období: 1. období – 1. -3. roč.
2. období – 4. -5. roč.
3. období – 6. -9. roč.

Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou vybrány na druhém stupni tyto tematické okruhy:

Práce s technickými materiály	6. ročník	
Provoz a údržba domácnosti	6. ročník	výuka probíhá odděleně pro chlapce a dívky
Svět práce	8. ročník	
Příprava pokrmů	9. ročník	výuka probíhá jednou za 14 dnů ve dvouhodinovém bloku

Časová dotace: v každém ročníku 1 hodina týdně

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	1	1	1	1	1	5	1	0	1	1	3

Místo realizace

- kmenová třída, učebna PC
- dílny
- cvičná kuchyňka

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení: žáka vedeme

- k poznávání základního smyslu a cílů, postupně si vytváří pozitivní vztah k aktivnímu zapojení do praktických činností;

- k pochopení základních informací, k jejich vyhledávání a třídění;
- k samostatnému tvůrčímu projevu, k posuzování výsledků své práce i práce skupiny.

Kompetence k řešení problémů: vedeme žáka k:
- vnímání problémové situace, k rozpoznání a pochopení daného problému;
- k využívání získaných vědomostí a dovedností, k objevování různých variant řešení;
- k volbě správných řešení problémů;
- k získávání osvědčených postupů při aplikaci nových problémových situací;
- ke kritickému myšlení a schopnosti uvážlivých rozhodnutí.

Kompetence komunikativní: vedeme žáka k:
- porozumění obrazových matriálů, běžně používaných gest;
- rozvoji komunikačních prostředků na dané věkové úrovni;
- Možnostem účinného využívání informačních a komunikačních prostředků a technologie.

Kompetence sociální a personální: vedeme žáka k:
- aktivní spolupráci ve skupině;
- postupnému vytváření kladného vztahu k různým pracovním činnostem, které pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce;
- potřebě efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému;
- podpoře sebedůvěry, sebeuspokojení a sebeúcty;
- upevňování dobrých mezilidských vztahů.

Kompetence občanské: vedeme žáka k:
- základnímu pochopení principu práva a povinnosti ve škole i mimo školu;
- pochopení základních ekologických souvislostí;
- respektování požadavků na kvalitní životní prostředí;
- zájmu o ochranu svého zdraví.

Kompetence pracovní: vedeme žáka k:
- bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení;
- dodržování vymezených pravidel;
- pozitivnímu přístupu k výsledkům pracovní činnosti;
- zájmu o rozvíjení své manuální zručnosti.

Očekávané výstupy
1. období

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM
žák
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI
žák
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

PĚSTITELSKÉ PRÁCE
žák
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ
žák
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: PRACOVNÍ ČINNOSTI
ROČNÍK: 1. až 3.

Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
ČSP-3-1-01 - *vytváří jednoduchými postupy různé předměty z rozličných materiálů*	*DV:* - *vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír* - *sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena* - *vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ* - *opracovává a aranžuje přírodniny* - *udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti* - *pracuje podle slovního návodu* - *zvládá jednoduché pracovní postupy* - *získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem* - *citlivě přistupuje ke své práci a okolí*	**PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM** - *chápe vlastnosti materiálu* - ***s papírem** – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání, konstruování, řezání* - ***s kovem** – tvarování, proplétání drátu, práce s kovovou fólií* - ***s přírodninami** – sbírání, dotváření, aranžování, opracovávání* - ***s textilem** – navlékání jehly, uzel, stříhání, šití různé druhy stehů, našívání knoflíků a hadříků, lepení* - ***s jiným materiálem** - se dřevem, modelovací*	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČSP-3-1-02 - *pracuje podle slovního návodu a předlohy*	- *umí pracovat se šablonou* - *sám volí např. barvy papíru, trhání v ohybu* - *učí se zacházet s různými nástroji* - *zvládá jednoduché opracování dřeva* - *spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách* - *učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce* - *umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti* - *modeluje tvary podle předlohy* - *zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků* - *poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě* - *pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně* - *učí se základním pěstitelským činnostem* - *vytváří si základy pracovních návyků*	*hmotou, keramickou hlínou* **KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI** - *se stavebnicemi – sestavování stavebnicových prvků, kolektivní práce, montáž, demontáž, práce s jednoduchým návodem, předlo-hou nebo náčrtem podle pokynů i samostatně* **PĚSTITELSKÉ PRÁCE** - ***jednoduché pěstitelské činnosti přiměřené věku dětí** – pěstování pokojových rostlin, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě* - ***pozorování přírody** – zaznamenávání výsledků pozorování, propojení učiva s prvoukou* **PŘÍPRAVA POKRMŮ** - ***stolování-** chování, příprava stolu, úklid, oslavy narozenin, Vánoce, Velikonoce* - ***pokrmech -** zdobení cukroví, vajíček, sestavení jídelníčku, zdravá výživa* **PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY** - ***seznamování s novou technologií** – základy práce na PC formou her odpovídající věku dítěte* - *seznámení se základními pojmy informační činnosti, s operačními systémy a jejich základními funkcemi, s jednoduchou údržbou počítače, s postupy při běžných problémech,* - *s metodami a nástroji vyhledávání informací podle pokynů*	

Očekávané výstupy 2. období

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

žák
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI
žák
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE
žák
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

PŘEDMĚT: PRACOVNÍ ČINNOSTI
ROČNÍK: 4. až 5.

ČSP-5-1-01 *Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu* *ČSP-5-1-02* *využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic* *ČSP-5-1-03*	*DV:* - *vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír* - *sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena* - *vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ* - *opracovává a aranžuje přírodniny* - *udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti* - *pracuje podle slovního návodu* - *zvládá jednoduché pracovní postupy*	**PRÁCE S PAPÍREM A KARTONEM** - *s papírem a kartonem – vyřezávání, vystřihování, děrování, prostorové konstrukce, polepování, tapetování* **PRÁCE S KOVEM** - *tvarování kovových fólií, drátu, rytí, vyhlazování* **PRÁCE SE DŘEVEM** - *- zatloukání hřebíků, broušení, pilování, poznávání druhů dřeva, lepení, barvení, vrtání ruční vrtačkou,*	

volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu *ČSP-5-1-04* *udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu*	- *získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem* - *citlivě přistupuje ke své práci a okolí* - *umí pracovat se šablonou* - *učí se zacházet s různými nástroji* - *zvládá jednoduché opracování dřeva* - *spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách* - *učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce* - *umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti* - *seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší* - *modeluje tvary podle předlohy* - *zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků, sešívání, látání* - *poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě* - *pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně* - *zná historii českých svátků a zvyklostí* - *učí se základním pěstitelským činnostem* - *podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí* - *vytváří si základy pracovních návyků*	*nebozezem, opracovávání výrobků* **PRÁCE S PŘÍRODNINAMI** - *aranžování* - *vytváření jednoduchých výrobků z dostupných přírodnin* **PĚSTITELSKÉ PRÁCE** - *ošetřování pokojových květin* - *vegetativní množení rostlin* - *rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie* **PRÁCE S TEXTILEM** - stehy, sešívání, základní poznatky o tkaní, háčkování, tkaní, batika **KONSTRUKČNÍ PRÁCE SE STAVEBNICÍ A TECHNICKÝMI PROSTŘEDKY** - *montáž a demontáž stavebnicových prvků, montáž elektrického obvodu – instalování, různé možnosti zapojení* - *využívání PC - formáty souborů, multimediální využití počítače se základními způsoby komunikace, s formulacemi požadavku při vyhledávání na internetu* **ÚPRAVA POKRMŮ** - *výběr, nákup a skladování potravin* - *technika v kuchyni – historie a význam* - *stravování, jídelníček, zdobení cukroví, apod.* **VÝROBA DOPLŇKŮ** - přívěsky, náramky, ozdoby, *kultura odívání – péče o svůj vzhled* - *- lidové zvyky, tradice, řemesla*	

2. stupeň

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- žáci poznávají a používají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují výsledky výuky s praktickým životem, výsledky své práce žáci hodnotí z různých hledisek

Kompetence k řešení problémů
- žáci řeší problémové úlohy, na problémových úlohách z oblasti techniky rozvíjí svou tvořivost, hledají alternativy, optimálních postupy a řešení.

Kompetence komunikativní
- žáci komunikují s učiteli i s ostatními žáky konstruktivním způsobem, zdůvodňují své názory, závěry a soudy vytvářejí na základě svých prožitků a zkušeností z práce, kreslí schémata

Kompetence sociální a personální
- žáci oddělují problémy od jednotlivých osob, podílí se na stanovení pravidel pro společnou práci, poskytují pomoc a radu druhým, předkládají své návrhy skupině, zodpovídají za plnění dílčích částí skupinových úkolů, hodnotí práci svou i ostatních

Kompetence občanské
- žáci tolerují názory druhých, komunikují otevřeně o problémech, vyhledávají a nabízejí pomoc při práci, nacházejí rozdíly mezi zdravým a nezdravým prostředím, demonstrují správný postup ohlášení nehody

Kompetence pracovní
- žáci pojmenují a připravují si základní nářadí, materiál a pomůcky, charakterizují jejich vlastnosti, zacházejí s nimi podle zásad efektivity a ergonomie, pracují podle receptů a návodů, udržují hygienu s ohledem na bezpečnost práce, chrání své zdraví a zdraví spolužáků, vytvářejí náčrty, ovládají základní postupy práce s digitální technikou, plánují svůj pracovní čas a práci rozdělují do dílčích kroků, prezentují svou práci, hledají nové postupy a řešení, poznávají činnosti, ve kterých mohou v budoucnu profesně uspět, seznamují se s ekonomickými problémy

Očekávané výstupy předmětu 6. až 9. ročník

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI
žák
ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu
ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

PŘÍPRAVA POKRMŮ
žák
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

SVĚT PRÁCE
žák
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
PŘEDMĚT: PRACOVNÍ ČINNOSTI
ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			
ČSP-9-1-05: dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	***DV:** dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a řád školní dílny* ***DV:** umí poskytnout první pomoc při úrazu nářadím a materiálem*	Vlastnosti matriálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování	
ČSP-9-1-04: užívá technickou dokumentaci,	*DV: pracuje s jednoduchou technickou*	Organizace práce, důležité technologické	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	*dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech* *DV: připraví si ke své práci jednoduchý náčrtek*	postupy Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody	
ČSP-9-1-01: provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň *ČSP-9-1-03:řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí* *ČSP-9-1-03: organizuje a plánuje svoji pracovní činnost*	*DV: dokáže uplatnit základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech* *DV: řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí* *DV: organizuje svoji pracovní činnost* *DV: provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*	Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI			
ČSP-9-4-01: *provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví* ČSP-9-4-02*: ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů* ČSP-9-4-03*: správně zachází*	***DV:** umí provést jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví* ***DV:** ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti* ***DV:** zná základní pravidla třídění odpadu v domácnosti* ***DV:** dokáže se orientovat v návodu k obsluze elektrických spotřebičů* ***DV:** dodržuje bezpečnostní předpisy, provádí*	Finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory – hotovostní a bezhotovostní styk, ekonomika domácnosti – údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace, spotřebiče v domácnosti	

s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	*drobnou domácí údržbu*		
ČSP-9-4-04*: dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem*	***DV:** dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a hygieny při práci v domácnosti* ***DV:** poskytne první pomoc při drobných úrazech a při úrazu elektrickým proudem*	Elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	

Rozšiřující učivo:
V rámci provozu a údržby domácnosti se žáci budou učit základy ručních prací, jako jsou základy háčkování, pletení, vyšívání, šití, dekorační práce z dostupných materiálů v domácnosti.
Výuka chlapců probíhá větší část školního roku ve školní dílně, děvčata využívají cvičnou kuchyňku a kmenovou třídu.

PŘEDMĚT: PRACOVNÍ ČINNOSTI
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	***Dílčí výstupy***	**Učivo**	***Průřezové téma***
SVĚT PRÁCE			
Trh práce			
ČSP -9-8-01: *orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách* ČSP -9-8-01p: *orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách*	***DV:** orientuje se v nabídce a poptávce na trhu práce* ***DV:** získá informace o volbě povolání* ***DV:** seznámí se s možnostmi absolventa ZŠ* ***DV:** zná předpoklady pro studium na střední škole* ***DV:** pochopí určité základní druhy pracovišť, vlivy pracovního prostředí na práci a kontakt s lidmi* ***DV:** rozezná základní druhy pracovních prostředků* ***DV:** pozná různé druhy pracovních činností* ***DV:** rozlišuje stupeň dosaženého vzdělání a délku odborné praxe*	**Trh práce:** Povolání lidí Druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů Charakter a druhy pracovních činností Kvalifikační, zdravotní a osobní požadavky, Rovnost příležitostí na trhu práce	
Volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání			
ČSP -9-8-02: posoudí své možnosti při	***DV:** je schopen posoudit své možnosti v oblasti*	**Volba profesní orientace:**	

rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy *ČSP -9-8-02p: posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života* *ČSP -9-8-03: využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání* *ČSP -9-8-03p: využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání* *ČSP -9-8-04: prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce* *ČSP -9-8-04p: prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při ucházení se o zaměstnání*	*profesní, případně pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života* ***DV:** naučí se stanovovat si realistické cíle a hledat strategie k dosahování cílů a odstraňování překážek* ***DV:** umí vyhledávat, třídit a správně využívat informace k volbě povolání* ***DV:** má přehled o nabídkách pro absolventa základní školy* ***DV:** má základní představu o náplni učebních a studijních oborů* ***DV:** seznámí se s informacemi o přijímacím řízení* ***DV:** uvědomuje si potřebu celoživotního vzdělávání* ***DV:** zná způsoby prezentace své osoby při vstupu na trh práce, prokáže je v modelových situacích* *DV: orientuje se v možnostech využití poradenských služeb při ucházení o zaměstnání*	Základní principy Sebepoznávání: osobní zájmy a životní cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace Zdroje informací pro volbu povolání (rodiče, základní škola, PPP, úřad práce…) Práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb **Možnosti vzdělávání:** Význam vzdělání Možnosti školního vzdělání – česká vzdělávací soustava: Střední vzdělávání: - střední vzdělání (U, OU) - střední vzdělání s výučním listem (SOU) - střední vzdělání s maturitou (G, SOŠ, konzervatoř) Nástavbové studium VOŠ VŠ (bakalářské, magisterské studium) Náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby Potřeba celoživotního vzdělávání (+ rekvalifikace) **Zaměstnání:** Pracovní příležitosti v obci Způsoby hledání zaměstnání Psaní životopisu, motivačního dopisu Telefonát zaměstnavateli Pohovor u zaměstnavatele, výběrové řízení Problémy nezaměstnanosti – informace o pracovních místech Úřady práce Práva a povinnosti zaměstnanců a	

	DV: *orientuje se v právech a povinnostech zaměstnanců a zaměstnavatelů*	zaměstnavatelů (zákoník práce) pracovní poměr (pracovní smlouva)	
Podnikání			
	DV: *dokáže vyhodnotit výhody a nevýhody plynoucí z podnikání* ***DV:*** *má nejzákladnější představu o podmínkách a možnostech podnikání* ***DV:*** *zná nejčastější formy podnikání* ***DV:*** *orientuje se v základních pojmech podnikání* *DV: má představu o fungování finančního trhu, o možnostech využití služeb bank* *DV: má základní představu o hospodaření domácnosti, rizicích zadluženosti*	**Podnikání:** Možnosti drobného podnikání, druhy a struktura organizací Předpisy pro drobné podnikání (živnostenský zákon, obchodní zákon, občanský zákon, zákoník práce) Nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání - živnostenské, OSVČ - obchodní společnosti (s.r.o., a.s.) Podnikatelský záměr ***Finanční gramotnost:*** *Finanční trh, vlastnictví, platidla, banky a jejich produkty* *Rozpočet domácnosti, příjmy, výdaje, kapesné* *Rizika zadluženosti*	

PŘEDMĚT: PRACOVNÍ ČINNOSTI
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Kuchyně			
ČSP-9-5-01: používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče *ČSP-9-5-04: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc*	***DV:*** *používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče* ***DV:*** *dokáže se orientovat v návodu k obsluze běžných spotřebičů používaných v kuchyni* ***DV:*** *provádí základní úklid pracovních ploch a*	Základní vybavení Udržování pořádku a čistoty Bezpečnost a hygiena provozu	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
při úrazech v kuchyni	*nádobí, bezpečně zachází se základními čisticími prostředky* ***DV:** umí udržovat pořádek v kuchyni, umí se v kuchyni bezpečně pohybovat* ***DV**: poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*		
Potraviny			
ČSP-9-5-01: používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče *ČSP-9-5-04: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*	***DV:** rozlišuje základní druhy potravin, zná jejich základní využití* ***DV:** umí odhadnout množství potravin pro spotřebu* ***DV:** orientuje se v základních zásadách ukládání, skladování a konzervace potravin* ***DV:** rozumí údajům na obalech potravin, sestaví základní jídelníček*	Výběr, nákup, skladování, skupiny potravin Sestavování jídelníčku	
Příprava pokrmů			
ČSP-9-5-01: používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče *ČSP-9-5-02: připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy* *ČSP-9-5-04: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*	***DV:** umí připravovat jednoduché pokrmy studené kuchyně* ***DV:** ovládá základní způsoby tepelné úpravy pokrmů* ***DV:** dodržuje hygienické zásady při přípravě pokrmů* ***DV:** dovede připravit jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy* ***DV**: zná základy stolování* ***DV:** pochopí význam pitného režimu* ***DV:** dokáže připravit pohoštění za určitý finanční limit*	Úprava pokrmů za studena Základní způsoby tepelné úpravy Základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	
Úprava stolu a stolování			
ČSP-9-5-03: dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti		Jednoduché prostírání Obsluha a chování u stolu Slavnostní stolování v rodině Zdobné prvky a květiny na stole	

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Praktika z přírodovědných předmětů

Charakteristika předmětu:

Praktika zahrnují oblasti Člověk a příroda a Člověk a svět práce. Cílem předmětu je naučit žáky základní manipulaci s vybavením laboratoře a chemickým nádobím, s pomůckami na pokusy z chemie. Předmět se zaměřuje především na osvojení některých základních návyků vedoucích k samostatnému plnění úkolů a ke schopnosti, vypracovat jasný a srozumitelný záznam o postupu práce a jejích výsledcích. Výuka je pevně provázaná s učivem chemie a fyziky v osmých třídách základní školy.

Časové a organizační vymezení předmětu:
přírodovědná praktika jsou volitelným předmětem pro žáky deváté třídy– dotace vždy 1 hodiny týdně.

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka učitel:
· nechává žákům prostor pro samostatné časové rozvržení a zpracování úkolů
· motivuje ke spolupráci ve skupinách při teoretické přípravě i při vlastním provádění laboratorních cvičení
· návodnými otázkami vede k vyvození závěrů a zákonitostí pozorovaných jevů
· v zápisu o laboratorní práci požaduje stanovení závěrů a srovnání výsledků experimentů s teorií

Cílem výuky je seznámit žáky s prostředím chemické laboratoře a s pravidly, kterými se v takovém zařízení musí řídit. Dále by si měli připomenout a rozšířit některé poznatky z obecné , anorganické a organické chemie.
Po absolvování tohoto předmětu by žáci měli ovládat základní separační a analytické metody. Dále by měli být schopni získat během své práce dostatek informací pro vyvození některých zákonitostí a ty potom společně s podrobným popisem práce zachytit v protokolu.
Zároveň by měli získat základní povědomí o pravidlech bezpečnosti práce a možných rizicích v chemických laboratořích.

Vzdělávací obsah předmětu:

ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Bezpečnost práce, pozorování a pokus			
CH-9-1-01: *určí společné a rozdílné vlastnosti látek* ***CH-9-1-02:*** *pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí*	*- seznámí se s bezpečností práce v chemické laboratoři, jejím vybavením, programem cvičení a s pravidly pro psaní protokolů*	**Zásady bezpečné práce** – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě **Nebezpečné látky a přípravky** – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam **Mimořádné události** – havárie chemických	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
CH-9-1-03: *objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek*		provozů, úniky nebezpečných látek	
Směsi			
CH-9-2-01: *rozlišuje směsi a chemické látky* ***CH-9-2-02:*** *vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení* ***CH-9-2-04:*** *navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi* ***CH-9-2-05:*** *rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití*	*- připomene si typy směsí a vyzkouší některé metody jejich dělení a přípravy* *-uvádí možnosti oddělování jednotlivých složek směsí také v domácích podmínkách* *-popíše a vysvětlí princip vybraných chemických aparatur* *- připraví prakticky roztok daného složení*	**Směsi** – různorodé, stejnorodé roztoky, koncentrace roztoku, nasycený a nenasycený roztok, oddělování složek směsí (filtrace, krystalizace) **Voda** – destilovaná, pitná, odpadní	
Částicové složení látek a chemické prvky			
CH-9-3-01: *používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech* ***CH-9-3-02:*** *rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech* ***CH-9-3-03:*** *orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti*	*-uvede příklady z praxe, že látky se skládají z částic* *-používá správně a v souvislostech základní pojmy* *-používá značky a názvy nejznámějších prvků* *-orientuje se v periodické soustavě prvků*	**Částicové složení látek** – molekuly, atomy, **Prvky** – vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků **Chemické sloučeniny** – chemická vazba	
Chemické reakce			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
CH-9-4-01: *rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání* ***CH-9-4-02:*** *přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu* ***CH-9-4-03:*** *aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu*	*-rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce* *-zapíše nejjednodušší chemické rovnice* *-dokáže přečíst zápis chemické rovnice a umí aplikovat zákon zachování hmotnosti na vybrané chemické reakce*	**Chemické reakce** – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice **Klasifikace chemických reakcí** – slučování, rozklad, reakce exotermní a endotermní, neutralizace **Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
Anorganické sloučeniny			
CH-9-5-01: *porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí* ***CH-9-5-03:*** *orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi*	*-využívá znalosti o průběhu chemických reakcí v praktickém životě* *-zapíše název sloučeniny ze vzorce a vzorec z názvu sloučeniny* *-dodržuje pravidla bezpečné práce s kyselinami, hydroxidy* *-seznámí se s principem měření a výpočtů pH a některými přírodními a umělými indikátory*	**Oxidy** – vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů **Kyseliny a hydroxidy** – kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	
Organické sloučeniny			
CH-9-6-06: *uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů*	*-hodnotí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy*	**Přírodní látky** – zdroje a vlastnosti bílkovin, tuků a sacharidů	
Chemie a společnost			
CH-9-7-02: *aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe* ***CH-9-7-03:*** *orientuje se v přípravě a využívání*	*-rozliší mezi běžně používanými látkami hořlaviny, uvede zásady bezpečné práce s nimi včetně postupu při hašení požáru*	**Hořlaviny** – význam tříd nebezpečnosti **Plasty a syntetická vlákna** – vlastnosti, použití, likvidace	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	*-zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka*	**Návykové látky**	

Matematická praktika

Charakteristika

Matematická praktika je volitelný předmět, který mají žáci možnost si vybrat z nabídky několika různorodě zaměřených předmětů.

Vzdělávací oblast předmětu

Časová dotace

- v 9 ročníku, 1 vyučovací hodina týdně

Místo realizace

- učebna PC
- kmenové třídy

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – individuální a skupinové vyučování, výklad, samostatná práce, soutěže, hry s didaktickými pomůckami

Kompetence k řešení problémů

- žák najde a pojmenuje problém; navrhne způsoby a možnosti řešení problému; řeší problém na základě logického úsudku a předchozích znalostí; najde chybu a hledá způsoby k jejímu odstranění; dokáže požádat o pomoc; provede rozbor získaných informací a navrhne řešení problému; vyhledává konkrétní informace (z internetu, knih, časopisů; nabyté vědomosti a dovednosti si prakticky ověřuje na soutěžích, olympiádách a dalších akcích

Kompetence k učení

- vyhledává informace z různých zdrojů najde zdroje informací, porovnává zdroje; pracuje: samostatně, ve skupinách; řeší úkoly přiměřené schopnostem, účastní se soutěží, prezentuje své výsledky; používá teoretické poznatky na praktických příkladech; aplikuje naučená pravidla a vzájemně je propojuje; systematicky zpracovává, třídí a ukládá získané informace; prakticky si osvojí práci podle návodu; kombinuje informace z různých zdrojů; hodnotí svůj výkon; organizuje si svůj pracovní čas a podmínky k učení; snaží se zlepšovat výsledky své práce a navrhuje způsob jak

Kompetence pracovní

- prokáže znalost zásad bezpečnosti práce; zachází šetrně se svěřenými pomůckami; dodržuje pokyny učitele, řády učeben, řád školy; udržuje pořádek a čistotu pracovního místa; propojuje teorii s praxí; navrhuje nové postupy práce; poznává a objevuje činnosti, ve kterých by mohl v budoucnu uspět; vytváří prezentace ke školním akcím; navrhne prezentaci fiktivní firmy; hodnotí své předpoklady a reálné možnosti k dalšímu studiu

Kompetence komunikativní

- píše v rámci obecně uznávaných norem pro písemnou komunikaci; vybírá vhodnou grafickou úpravu; opíše text, píše podle diktátu; pracuje s výukovými programy podle pokynů učitele, ale i samostatně; ovládá audiovizuální a komunikační techniku na uživatelské úrovni; vyhledává webové stránky, zřídí si e-mail; pro svou práci využívá vhodné počítačové programy; využívá datové nosiče; komunikuje prostřednictvím e-mailu a jiných komunikátorů

Kompetence občanská

- zodpovědně přistupuje k plnění svých úkolů; vhodnou formou prosazuje své názory; toleruje názory druhých; vyhledá a nabídne pomoc; rozhoduje se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožoval a nepoškozoval sebe i jiné; uvědomuje si důsledky svého chování a jednání; aktivně se zapojuje do výuky

Kompetence sociální a personální

- respektuje pravidla; obhajuje svůj názor, respektuje názor jiných; poskytne pomoc i radu druhým; spolupracuje s ostatními na dosažení výsledku, cíle; podpoří názor méně oblíbeného člena skupiny; hledá možnosti řešení – využívá dostupné zdroje informací – sešit, kniha, PC, opakuje činnost, která mu nejde; plní úkoly přiměřené svému věku, schopnostem

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: MATEMATICKÁ PRAKTIKA
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Číslo a proměnná			
M-9-1-08: formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	*DV: řeší soustavy rovnic vhodnou metodou* *DV: řeší slovní úlohy na směsi a roztoky*	Řešení soustavy rovnic Slovní úlohy	
M-9-1-09:analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	*DV: provádí početní operace, umí danou operaci využít v praxi* *formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu*	Mocniny, odmocniny, výrazy Slovní úlohy	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti *M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles* *M-9-3-11: načrtne a sestrojí sítě základních těles* *M-9-3-12: načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*	*DV: načrtne a sestrojí sítě těles kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol* *DV: vypočítá objemy a povrchy těles kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol*	Prostorové útvary kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-03: určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti *M-9-2-04: vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem* *M-9-2-05: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů*	*DV: pozná funkci z jejího grafu* *DV: rozlišuje rostoucí a klesající funkci* *DV: určí definiční obor funkce, obor hodnot funkce a hodnotu funkce přiřazenou číslu z definičního oboru* *DV: pozná lineární funkci, konstantní funkci a přímou a nepřímou úměrnost z rovnice nebo grafu*	Funkce, vlastnosti funkcí Přímá úměrnost Lineární funkce Nepřímá úměrnost	
M-9-3-07: užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	*DV: vysloví znění vět o podobnosti trojúhelníků a s porozuměním je použije k řešení praktických problémů*	Podobnost geometrických útvarů Podobnost trojúhelníků Funkce sinus, cosinus, tangens Goniometrické funkce v praktických úlohách	
M-9-2-01: vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data *M-9-2-02: porovnává soubory dat* *M-9-2-05: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů*	*DV: vyjádří funkční závislost z praktického života tabulkou, grafem, diagramem, nákresem, schématem a rovnicí*	Závislosti a data Příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti Nákresy, schémata Diagramy, grafy, tabulky Četnost znaku Aritmetický průměr	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01: užívá logickou úvahu	*DV: analyzuje a řeší aplikační*	Číselné a logické řady	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací *M-9-4-02: řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí*	*geometrické úlohy s využitím osvojeného geometrického aparátu* *DV: kombinuje poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí a tematických celků*	Číselné a obrázkové analogie Logické a netradiční geometrické úlohy	

Multimediální výchova

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Předmět Multimediální výchova patří k volitelným předmětům. Tento předmět si podle svého zájmu žáci vybírají z nabídky několika různě zaměřených předmětů.

V předmětu se žáci podrobněji seznámí s funkcemi a možnostmi internetu, grafických a textových editorů. Naučí se rovněž jejich funkce propojovat. Využijí při tom znalosti nabyté z předchozího vzdělání v nižších ročnících v povinném předmětu Informatika.

Tento předmět má žákům ucelit získání základní počítačové gramotnosti. Znalosti získané při práci s textovými a grafickými editory žáci využijí ve svém dalším vzdělávání.

Časová dotace

- v 9 ročníku, 1 vyučovací hodina týdně

Místo realizace

- učebna PC
- kmenové třídy

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – individuální a skupinové vyučování, výklad, samostatná práce, soutěže
- práce v terénu (použití digitálního fotoaparátu)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k řešení problémů

- žák najde a pojmenuje problém; hledá podobnosti problému v reálném světě; navrhne způsoby a možnosti řešení problému; řeší problém na základě logického úsudku a předchozích znalostí; najde chybu a hledá způsoby k jejímu odstranění, dokáže požádat o pomoc; porovnává shodné a odlišné znaky grafu a odpovídajícího textu; provede rozbor získaných informací a navrhne řešení problému; napíše vzorec, nakreslí schéma, vytvoří tabulku, sestrojí graf

Kompetence k učení

- vyhledává informace z různých zdrojů - najde zdroje informací, porovnává zdroje; pracuje: samostatně, ve skupinách; řeší úkoly přiměřené schopnostem, účastní se soutěží, prezentuje své výsledky; používá teoretické poznatky na praktických příkladech; systematicky zpracovává a ukládá získané informace; prakticky si osvojí práci podle návodu; propojuje informace do souvislostí

Kompetence pracovní

- prokáže znalost zásad bezpečnosti práce; zachází šetrně se svěřenými pomůckami; dodržuje pokyny učitele, řády učeben, řád školy; udržuje pořádek a čistotu pracovního místa; propojuje teorii s praxí;

Kompetence komunikativní

- orientuje se v grafech, diagramech; pracuje s výukovými programy podle pokynů učitele, ale i samostatně; vyhledává webové stránky, zřídí si e-mail; pro svou práci využívá vhodné počítačové programy; využívá datové nosiče; komunikuje prostřednictvím e-mailu

Kompetence občanská

- zodpovědně přistupuje k plnění svých úkolů; vhodnou formou prosazuje své názory; toleruje názory druhých; vyhledá a nabídne pomoc; rozhoduje se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožoval a nepoškozoval sebe i jiné; uvědomuje si důsledky svého chování a jednání; aktivně se zapojuje do výuky

Kompetence sociální a personální

- respektuje pravidla; obhajuje svůj názor, respektuje názor jiných; poskytne pomoc i radu druhým; spolupracuje s ostatními na dosažení výsledku, cíle; podpoří názor méně oblíbeného člena skupiny; hledá možnosti řešení – využívá dostupné zdroje informací – sešit, kniha, PC, opakuje činnost, která mu nejde; plní úkoly přiměřené svému věku, schopnostem

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: MULTIMEDIÁLNÍ VÝCHOVA ROČNÍK: 9. *Očekávané výstupy*	***Dílčí výstupy***	***Učivo***	***Průřezové téma***
Obecný základ digitální multimediální techniky			
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	*DV: má přehled o základních digitálních technologiích*	Šíření signálu digitální televize Princip mobilních telefonů Datové přenosy Záznamová zařízení pro obraz, zvuk, video	
Rastrová grafika			
-ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost *- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací*	*DV: ovládá základní funkce grafického editoru* *DV: v grafickém editoru vytvoří a upraví fotomontáž z několika obrázků*	Vytváří fotografie digitálním záznamovým zařízením Získávání obrázků Základní úpravy a korekce chyb Vylepšení expozice, Publikování	
-zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě		Základní nástroje, maska, výplň, ořez Klonovací razítko, přesun Jas, kontrast, filtry Import, export	
Prezentace a digitální video			
-ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací *-zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě*	*DV: ovládá základní funkce programu na úpravu multimédií* *DV: exportuje vlastní digitální video* *DV: upravuje digitální video*	Vytváří a upravuje prezentace ve vhodném softwaru	

Konverzace v anglickém jazyku

Charakteristika předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Konverzace v anglickém jazyku je určen pro nadstandartní rozvíjení komunikativních schopností žáků. Vychází z předpokladu, že žáci již zvládli základy anglického jazyka. Obsahově je zaměřen na oblast konverzační a připravuje žáky ke komunikaci v různých situacích. Vyučovací předmět je realizován v 9. ročníku a to vždy s jednohodinovou týdenní dotací. Výuka předmětu probíhá vždy v celém ročníku najednou a žáci jsou rozděleni do skupin. Předmět je vyučován v jazykových učebnách, v klasických třídách i v multimediální a počítačové učebně s možnosti využití data projektoru a audiovizuální techniky.
Učivo je rozčleněno do několika tematických okruhů, s nimiž souvisí i vhodná slovní zásoba a osvojené fráze.
Žáci jsou soustředěni do malé konverzační skupiny, aby každý z nich mohl jednotlivě hovořit během vyučovací hodiny.

Výchovné a vzdělávací strategie, které ve vyučovacím předmětu Konverzace v anglickém jazyku směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- podporujeme rozvoj tvořivého myšlení žáků
- vedeme žáky k práci s informačními zdroji, k samostatné práci s dvojjazyčnými i výkladovými slovníky
- vytváříme žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání anglického jazyka

Kompetence k řešení problémů

- při výuce využíváme výpočetní techniku, začleňujeme práci ve skupinách
- předkládáme žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí potřebují anglický jazyk

Kompetence komunikativní

- učíme žáky využívat informační prostředky ke komunikaci se světem
- dbáme na dobrou úroveň vyjadřování, současně však vedeme žáky, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk
- vedeme žáka k vyjadřování a správné formulaci myšlenek v cizím jazyce
- učíme žáka porozumět složitějším typům textů a magnetofonových záznamů
- motivujeme žáka ke snaze reagovat a tvořivě využívat znalostí cizího jazyka

- vedeme žáka k využívání získaných konverzačních dovedností ke komunikaci s cizinci

Kompetence sociální a personální

- navozujeme dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí
- vytváříme situace, ve kterých si žáci uvědomují potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
- vedeme žáky k respektování názorů učitele a usilujeme o vzájemnou toleranci a spolupráci žáků

Kompetence občanské

- vedeme žáky, aby pochopili důležitost tolerance a solidarity v lidských vztazích a snažili se vcítit do problémů minorit ve světě i u nás

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček pro samostatné studium
- vedeme žáky ke spolupráci, zařazujeme výuku ve skupinách
- vedeme žáky k zodpovědnému a svědomitému přístupu k učení

Očekávané výstupy předmětu

Receptivní řečové dovednosti

1. Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty, složené ze známé slovní zásoby.
2. Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.
3. Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.
4. Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.

Produktivní řečové dovednosti

5. Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.
6. Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.
7. Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu.
8. Vyžádá si jednoduchou informaci.

Interaktivní řečové dovednosti

9. Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.

Vzdělávací obsah předmětu Konverzace v anglickém jazyce

ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Receptivní řečové dovednosti			
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	*- čte obtížnější texty se správnou výslovností*	reading texts	
- rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	*- vyhledá specifické informace v textu, odpovědi na otázky, posoudí pravdivost výroků,* *- rozumí obsahu jednoduchých dopisů, vyprávění*	reading stories krátké přiměřené autentické texty	
- rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	*- dokáže zdvořile požádat a omluvit se* *umí vyjádřit svá přání*	making polite requests apologize talking about wishes	
- odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu	*- vyvozuje význam neznámých slov v souvislosti s obsahem textu*	reading authentic materials and magazine articles	
- používá dvojjazyčný slovník	*-běžně pracuje s dvojjazyčným slovníkem, orientuje se ve zkratkách a symbolech*	information	
Produktivní řečové dovednosti			
- sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	*- umí popsat své plány* *dokáže hovořit na různá konverzační témata*	conversation my family school and hobbies my friends sports likes and dislikes describing people	
	- umí vyplnit dotazník	filling questionnaires	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
- písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty			
- stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu	*- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché věty a zprávy, používá správné tvary probíraných gramatických jevů*	listening and talking	
- vyžádá jednoduchou informaci	*- vyžádá si jednoduché informace v běžných komunikačních situacích*	asking for information buying tickets, in the shop	
Interaktivní řečové dovednosti			
- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	*- domluví se v každodenních situacích*	dialogues, conversation directions and locations, asking the way, in the shop, at the doctor´s	

HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Pravidla pro hodnocení žáků

Zásady a způsob hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků, popřípadě osoby, které vůči zletilým žákům a studentům plní vyživovací povinnost, byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
5. Ve výchovně vzdělávacím procesu se provádí klasifikace průběžná a celková. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka, celková se provádí na konci každého pololetí. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem průběžné klasifikace.
6. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem, a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle § 52 odstavce 6 věty třetí školského zákona. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
7. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
8. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
9. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitelka školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti, nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu.
10. V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitelka školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka.
11. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Ředitelka školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů. A to bez ohledu, zda žák na daném stupni již ročník opakoval.

12. Ředitelka školy může žákovi, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
13. Pokud žák, který byl rozhodnutím soudu svěřen do střídavé výchovy rodičů, plní povinnou školní docházku střídavě ve dvou základních školách, vydává mu vysvědčení základní škola, v které zahájil vzdělávání dříve, pokud k tomu nebyla dohodou rodičů nebo rozhodnutím soudu určena druhá škola. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáka za pololetí školního roku zohlední škola, která bude vydávat vysvědčení, hodnocení výsledků vzdělávání žáka druhou školou.

Pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
Žáci jsou vedeni k sebehodnocení ve všech předmětech všech ročníků. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně po celý školní rok vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků. V průběhu roku převažuje v jednotlivých předmětech sebehodnocení žáka ústní formou.
Chyba je přirozená součást procesu učení, je důležitým prostředkem učení. Vyučující o chybě se žáky hovoří, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozborem chyb žáka a vyvozením postupů, jak se v budoucnu chybování vyvarovat.
Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
- co se mu daří
- co mu ještě nejde, jaké má rezervy
- jak bude pokračovat dál apod.

Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti: zodpovědnost, motivace k učení, sebedůvěra, vztahy v třídním kolektivu.
Sebehodnocení píše žák s rozvahou a na hodnocený výstup se snaží reagovat celou větou. Sebehodnocení píše žák obvykle v rámci třídnických chvilek.
Vyhodnocování žákovských sebehodnocení provádí učitel podle povahy sebehodnocení osobně se žákem nebo společně s celou třídou. Při jejich rozboru sebehodnocení musí učitel přihlédnout k žákově osobnosti, dodržovat pedagogickou etiku.
Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, zásady pro používání slovního hodnocení

Kvalita výsledků vzdělávání

1. Úplnost a ucelenost, přesnost a trvalost osvojených znalostí (faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů)
2. Kvalita a rozsah získaných dovedností a kompetencí vykonávat požadované vzdělávací činnosti.
3. Kvalita uplatňování osvojených znalostí a vědomostí při řešení vzdělávacích úkolů
4. Kvalita práce s informacemi- dovednost nalézat, třídit a prezentovat informace, včetně dovedností využívání ICT

5. Osvojení dovednosti účinně spolupracovat.
6. Píle, přístup žáka ke vzdělávání.
7. Kvalita komunikativních dovedností- přesnost, výstižnost, odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu.
8. Samostatnost, tvořivost žáka

Stupně hodnocení prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

a) 1 - výborný,
b) 2 - chvalitebný,
c) 3 - dobrý,
d) 4 - dostatečný,
e) 5 - nedostatečný.

Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

1. prospěl (a) s vyznamenáním,
2. prospěl (a),
3. neprospěl (a),
4. nehodnocen (a).

1. prospěl (a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré, v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2 vyhlášky,

2. prospěl (a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
3. neprospěl (a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

4. nehodnocen (a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.
Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:
- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika.
Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:
- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- využívání efektivních myšlenkových operací, logiky, tvořivosti, samostatnosti
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.
-

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

2. 4. 2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.
Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech - kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií
Stupeň 1 (výborný)
Žák pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák pracuje bez zájmu, získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák neprojevuje zájem o práci. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a
energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.
Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.
Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:
- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti, - kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)
Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti,

dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšině chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace, zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace a naopak

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy a po projednání v pedagogické radě.
Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
U žáka se specifickými vzdělávacími potřebami rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaných v učebních osnovách

jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.
Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch
Ovládnutí učiva
1 – výborný ovládá bezpečně
2 – chvalitebný ovládá
3 – dobrý v podstatě ovládá
4 – dostatečný ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný neovládá

Myšlení
1 – výborný pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Vyjadřování
1 – výborný výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný celkem výstižné
3 – dobrý myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí
1 – výborný užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný používá vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno
překonává potíže a odstraňuje chyby

4 – dostatečný dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Aktivita, zájem o učení
1 – výborný aktivní, projevuje zájem a svědomitost
2 – chvalitebný učí se svědomitě
3 – dobrý k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování
1 – velmi dobré Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména těmito metodami a formami: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové…), kontrolními písemnými

pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, dialogem se žákem, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky, rozhovory se zákonnými zástupci.

4. Učitel vytváří dostatečný počet příležitostí pro získání přiměřeného počtu hodnocení v závislosti na počtu hodin příslušného předmětu a na povaze předmětu. Je v zájmu žáka, aby těchto příležitostí k hodnocení maximálně využil. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální ústní nebo písemné prověřování znalostí žáků po vyučování. Výjimka je možná u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě školského poradenského zařízení.

5. Pro známky v elektronické žákovské knížce, tedy pro žáky 2. – 9. ročníku, jsou stanoveny hodnoty (váhy) jednotlivých známek.

6. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka, a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům.

7. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

8. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem, to je více než jeden den předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

9. Vyučující je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, atd.). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

10. Vyučující zajistí zapsání známek do školního informačního systému (IS) Bakalář a dbá na jejich úplnost. Do katalogu IS Bakalář jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená a uložená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

11. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasný pobyt v některém ze školských zařízení) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkušuje.

12. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. V průběžné klasifikaci lze použít hodnocení po půl stupni. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.

13. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají na pedagogické radě a stanoví se další postup.

14. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitelka školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíší učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

15. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

16. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo konzultačních hodinách, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.

17. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

18. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných neb grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání také rodičům.

19. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídě není přípustné, - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

20. Třídní učitelé (výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením školských poradenských zařízení, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových doporučeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

Kritéria hodnocení žáka v předmětu

Učitel přihlíží při hodnocení:

1. Ke školní práci - připravenosti, aktivnímu zapojení a prezentaci ve škole.
2. K měřitelným výsledkům – vyhodnotitelným výsledkům dílčích předmětových výstupů, zkoušení ústního i písemného.

3. K hodnocení zvládání rozvíjených předmětových dovedností.
4. K domácí přípravě a její prezentaci ve škole.
5. K sebehodnocení žáka.

Přístup vyučujícího

V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkon žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
1. Zahrnuje v celkovém hodnocení kvalitu práce, aktivitu, píli, snahu a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období.
2. Hodnotí objektivně, s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem k vůči žákovi.
3. Přistupuje k hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu.
4. Oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení a poukazuje na klady i nedostatky hodnocených činností, projevů, výkonů, výsledků.
5. Rozvrhne písemné práce a další druhy zkoušek rovnoměrně v klasifikačním období tak, aby žák nebyl nadměrně přetěžován, v tomto smyslu spolupracuje s ostatními vyučujícími.

Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

a) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ni ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel školního řádu, všech vnitřních řádů a předpisů a pravidel slušného chování v průběhu klasifikačního období.

b) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Je třeba respektovat zásadu, dle které žák nemůže odpovídat za jednání, které mu nelze přičítat a rovněž za jednání, které nemohl posoudit či ovlivnit vzhledem ke svému věku a míře rozumové a volní vyspělosti. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

a) 1 - velmi dobré,
b) 2 - uspokojivé,
c) 3 - neuspokojivé.

Stupeň 1 (velmi dobré): žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé): chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se i přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé): chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti vnitřnímu řádu školy nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se i přes důtku ředitelky školy dopouští dalších přestupků.

Výchovná opatření

Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
a) napomenutí třídního učitele,
b) důtku třídního učitele,
c) důtku ředitele školy.

Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení a ostatním žákům se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.

Třídní učitel neprodleně oznámí ředitelce školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitelky školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Ředitelka školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly a jiného ocenění ředitelky školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitelky školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Dítětem, žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo k užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

2. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

3. Děti, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.

4. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických a speciálně pedagogických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro hodnocení.

5. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude žák se speciálními vzdělávacími potřebami vystavován úkolům, v nichž nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

6. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

7. Klasifikace byla provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.

8. Podpůrná opatření prvního stupně se uplatňuje škola i bez doporučení odborného pracoviště, a to prostřednictvím plánu pedagogické podpory, který vytváří třídní učitel s ostatními vyučujícími.

9. Podpůrná opatření vyššího stupně se realizují prostřednictvím individuálního vzdělávacího plánu, který vytváří třídní učitel s ostatními vyučujícími a to na základě doporučení odborného pracoviště.

10. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

11. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se projednávají se zákonnými zástupci.

12. Je povinností ředitelky školy doporučit zákonnému zástupci návštěvu školského poradenského zařízení, je-li to v zájmu žáka.

13. Ředitelka školy má povinnost svolat na podnět zákonného zástupce jednání s příslušným poradenským zařízením, pokud má zákonný zástupce pochybnosti, o postupu školy při aplikaci podpůrných opatření.

14. Ředitelka školy může mimořádně nadaného žáka na žádost osoby, která je v souladu se zvláštním právním předpisem nebo s rozhodnutím soudu oprávněna jednat za žáka, přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

15. Vzdělávání mimořádně nadaných žáků se uskutečňuje podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu, závěrů vyšetření z odborných pracovišť a vyjádření zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán je součástí dokumentace žáka.

Hodnocení individuálně vzdělávaných žáků

1. Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky.

2. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí.

3. Ředitelka školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu nebo zákonný zástupce neplní podmínky individuálního vzdělávání stanovené zákonem.

4. Pokud má zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení, může do 8 dnů od konání zkoušek písemně požádat ředitelku školy o přezkoušení žáka. Pokud je vyhověno, nařídí ředitelka školy komisionální přezkoušení žáka.

Dodatek č. 1 ***k Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*** **platný od 1. 2. 2017**

Předmět speciálně pedagogické péče

Žáci se speciálně vzdělávacími potřebami jsou na naší škole v rámci podpůrných opatření 2. - 5. stupně zařazeni do předmětu ČJ 2 (předmět speciálně pedagogické péče), ve kterém opakují, upevňují učivo a rozvíjejí oslabené funkce.

Přehled podpůrných opatření včetně zajištění předmětů speciálně pedagogické péče (PSPP) je obsažen v Příloze č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Vyhláška stanovuje pro jednotlivé stupně podpůrných opatření konkrétní počty hodin PSPP za týden.
Zajištění PSPP u konkrétních žáků je vždy podmíněno doporučením školského poradenského zařízení. Toto doporučení obsahuje kromě údaje o zařazení PSPP, také počet hodin výuky.

PSPP na naší škole je realizován v rámci výuky, kdy je časová dotace k realizaci PSPP čerpána z disponibilní časové dotace - ŠVP pro ZV Partnerská škola od 1. 9. 2016.
PSPP je zajišťován speciálními pedagogy, kteří na škole působí. PSPP probíhá jako individuální nebo skupinová s maximálním počtem 4 žáci ve skupině.

20. 1. 2017

Dodatek č. 2 ***k Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*** **platný od 1. 9. 2017**

Předmět speciálně pedagogické péče - intervence

Předmět speciálněpedagogické péče je realizován jako forma další péče o žáka ve škole, jedná se o druh intervence, která má přispět ke zlepšení aktuálních obtíží žáka (dříve označované jako „nápravy“), zaměřené například na rozvoj grafomotorických dovedností žáka, na podporu při reedukaci specifických poruch učení (učitel s kvalifikací pro práci se žáky se SVP, asistent pedagoga, speciální pedagog). Předmět je směřován k rozvoji percepčně-motorických funkcí, rozvoji jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, k rozvoji prostorové orientace a orientaci v čase, pozornosti, paměti atd. (zajišťuje speciální pedagog, psycholog) či k zajištění logopedické péče (speciální pedagog-logoped) a v těchto případech nemá předmět speciálněpedagogické péče povahu povinné vyučovací hodiny ve smyslu § 26 odst. 2 školského zákona a nezapočítává se do maximálního týdenního počtu povinných vyučovacích hodin stanoveného pro jednotlivé ročníky příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

Přehled podpůrných opatření včetně zajištění předmětů speciálně pedagogické péče (PSPP) je obsažen v Příloze č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Vyhláška stanovuje pro jednotlivé stupně podpůrných opatření konkrétní počty hodin PSPP za týden.
Zajištění intervence u konkrétních žáků je vždy podmíněno doporučením školského poradenského zařízení. Toto doporučení obsahuje kromě údaje o zařazení PSPP - intervence, také počet hodin výuky.
PSPP je zajišťován speciálními pedagogy, učiteli a asistenty pedagoga, kteří na škole působí.

31. 8. 2017

Dodatek č. 3 ***k tělesné výchově na 1.stupni – výuka plavání*** **platný od 1. 9. 2017**

TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	- zvládá základní plavecké dovednosti	hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti	1.období
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními	- Zdokonaluje plavecké	jeden plavecký způsob (plavecká technika),	2. období

předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	dovednosti - Dodržuje zásady bezpečnosti	prvky sebezáchrany a bezpečnosti	

31.8.2017

Mgr. Hana Kašková

Digitálně podepsal Mgr. Hana Kašková
Datum: 2017.09.01 11:14:35 +02'00'